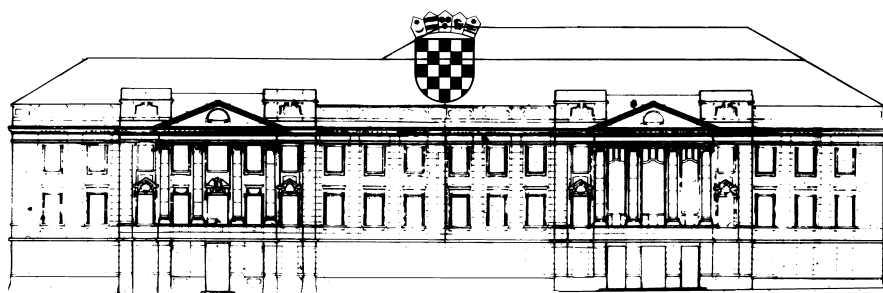

izvješća HRVATSKOGA SABORA

GODINA XV.

BROJ 401

ZAGREB, 12. XI. 2004.

10. SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

SVEČANA SJEDNICA

POMORSKI ZAKONIK

Dogovor o normalizaciji međustranačkih odnosa

Saborsko ozračje se povremeno uzburka, osobito u ovo doba kad se bliže predsjednički i lokalni izbori. Tako je nedavno oporba, smatrajući se prikraćenom zbog netolerancije u Saboru, zaprijetila da će njeni zastupnici napustiti saborske odbore, a to bi značilo i zastoj u radu Hrvatskoga sabora.

Održana je proširena sjednica Predsjedništva Sabora, razmotreno je stanje rada Sabora i dogovoreno je sljedeće: raspustit će se Povjerenstvo za utvrđivanje sukoba interesa i uz dogovor svih parlamentarnih stranaka imenovat će se novo, strogo će se poštivati utvrđeni dnevni red sjednice, a naknadno usvojene točke ići će na njegov kraj, predsjedavajući neće oduzimati riječi zastupniku uz objašnjenje da odstupa od teme, a predsjedavajući će imati jedinstveni kriterij pri izricanju opomena, te će sprečavati uvrede i nedoličan govor. Zaključeno je i da se Vlada mora očitovati o zakonskom prijedlogu u roku od trideset dana.

Kako bi se osigurao mirniji i učinkovitiji saborski rad, zaključeno je da se pristupi izmjenama i dopunama Poslovnika.

Dogovor na Predsjedništvu protekao je u duhu snošljivosti i uzajamnog razumijevanja i težnje za normaliziranjem međustranačkih odnosa.

Tako se smirila bura u Saboru koja je pridonosila njegovom lošem imidžu, dovodila u pitanje donošenje Proračuna i prijetila slabljenjem demokratske vjerodostojnosti Hrvatske u vrijeme kad se očekuje određivanje početka pregovora za članstvo u Europskoj uniji.

Ž.S.

	strana
- Uvodnik urednika	2
- Utvrđivanje dnevnog reda	3
<hr/>	
- Svečana sjednica Hrvatskoga sabora održana 7. listopada 2004.	7
<hr/>	
- Aktualno prijepodne	13
- Prijedlog Pomorskog zakonika	25
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni Obiteljskog zakona	39
- Konačni prijedlog zakona o dopunama zakona o službi u Oružanim snagama; Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske; Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o obrani	42
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom	52
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju sporazuma o povlasticama i imunitetima Međunarodnog kaznenog suda	55
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Islamske Republike Iran o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja na dohodak i na imovinu	57
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju ugovora između Republike Hrvatske i Republike Čile o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprečavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak	58
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Budimpeštanske konvencije o Ugovoru o prijevozu roba unutarnjim plovnim putovima (CMNI)	59
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Poljske o uzajamnoj zaštiti tajnih podataka	59
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Europskog sporazuma o razmjenama programa putem televizijskih filmova	60
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Europskog sporazuma o zaštiti televizijskih programa	61
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Europskog sporazuma o sprečavanju programa emitiranog iz postaja izvan državnog područja	61
- Izvješće o provedbi plana razminiranja hrvatskog državnog prostora i utrošenim financijskim sredstvima za 2003. godinu	62
- Izvješće o radu Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske za 2003. godinu	69
- Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Vijeća Hrvatske Agencije za telekomunikacije	73
- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva	75
- Izbori, imenovanja i razrješenja	76

PRIKAZ RADA:

- 10. SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA ODRŽANE 15, 16, 17, 22, 23, 24, 29. I 30. RUJNA 2004. TE 1, 5, 6, 13, 14. I 15. LISTOPADA 2004.

Utvrdjivanje dnevnog reda

Predsjednik Hrvatskog sabora **Vladimir Šeks** otvorio je 10. sjednicu pozdravljajući sve nazočne, dodajući da ujedno započinje redovito zasjedanje Hrvatskog sabora. Prema odredbama Ustava i Poslovnika, zasjedanje započinje 15. rujna, a okončava 15. prosinca. Pozvao je zatim sve nazočne da slušanjem himne "Lijepa naša domovino" odaju počast domovini, a minutom šutnje i svim hrvatskim braniteljima, te svim žrtvama rata koje su pale u obrani.

Konstatirao je zatim da su zastupnici primili zapisnike 7, 8. i 9. sjednice Hrvatskog sabora, ocjenjujući istovremeno da nije bilo primjedbi na zapisnike, odnosno da su zapisnici usvojeni u zaprimljenom tekstu. Zatim se prešlo na utvrđivanje dnevnog reda sjednice, dodajući da je Prijedlog upućen poštom, a na samoj sjednici podijeljen je i Konačni prijedlog dnevnog reda. Tom je prilikom uvršteno i 6 novih točaka: Izvješće Mandatno–imunitetnog povjerenstva o prestanku zastupničkog mandata zamjenika zastupnika **Mate Brletića** i početku zastupničkog mandata zamjenika zastupnika **Frane Piplovića**, Prijedlog i Konačni zakona o izmjeni i dopuni Zakona o sudovima, Prijedlog zakona o eksplozivnim tvarima, Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o patentnom pravu, Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o prijevozu u cestovnom prometu, te Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o suzbijanju zloporabe opojnih droga. Predsjedavajući je zatim podsjetio da se člankom 205. Poslovnika određuje da se najprije odlučuje o prijedlogu da se pojedini zakon donese po hitnom postupku. U Konačnom prijedlogu dnevnog reda po točkama od 2. do 14., pod točkom 39., te pod točkama 41., 42., i 44 navedeni su svi zakoni za koje se

predlaže donošenje po hitnom postupku. Nakon što je pročitao naznačene točke dnevnog reda, napomenuo je da točke od 5. do 8., te točke 11., 41. i 42. nose oznaku P.Z.E, pa se o primjeni hitnog postupka postupa sukladno članku 161. Poslovnika. Napomenuo je ujedno da je u pogledu jednog prijedloga zakona, prigovor na dnevni red stavio i Odbor za zakonodavstvo. Radi se o Prijedlogu zakona o proizvodnji, distribuciji, opskrbi toplinskom energijom, s prijedlogom zaključka da se provede rasprava u prvom čitanju, a ne po proceduri predviđenoj za hitni postupak. Dodao je da će se o tome odlučiti kasnije, prilikom glasovanja o pojedinim točkama dnevnog reda. Uz ovaj zakonski prijedlog, u pogledu primjene hitnog postupka ne glasujemo ni o slijedećim zakonskim prijedlozima koji imaju oznaku P.Z.E. - napomenuo je predsjedavajući.

Uslijedilo je pojedinačno glasovanje oko primjene hitnog postupka i za ostale zakonske prijedloge; Zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Islamske Republike Iran o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja na dohodak i imovinu, Zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Čile o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprečavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak, Zakona o Sporazumu između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Poljske o uzajamnoj zaštiti tajnih podataka, Zakona o potvrđivanju Sporazuma o povlasticama i imunitetima Međunarodnog kaznenog suda, Zakona o izmjeni Obiteljskog zakona, Zakona o izmjeni Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave, Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelo-

kruga Hrvatskog sabora, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima, te Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu, kojega je predložio Klub zastupnika SDP-a. Svi navedeni zakonski prijedlozi su nakon glasovanja upućeni u proceduru po hitnom postupku, izuzev posljednjeg prijedloga. Većinom glasova zastupnici Hrvatskog sabora odlučili su da se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu uputi u redovitu proceduru.

Zatim je razmotren i prigovor Odbora za zakonodavstvo na prijedlog da se Zakon o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom donese po hitnom postupku. O podnijetom prijedlogu saborskog radnog tijela očitovao se ministar gospodarstva, rada i poduzetništva u Vladi Republike Hrvatske, **Branko Vukelić**. On se suglasio s iznijetim prijedlogom pa je rečeni zakonski prijedlog također upućen u redovnu proceduru.

Predsjedavajući je zatim naglasio da nije bilo upućenih pisanih prigovora, pa se slijedom Poslovničkih odredbi dnevni red smatra usvojenim. Prigovor se sada može uputiti samo na one točke koje nije sadržavao prijedlog dnevnog reda upućen uz poziv na sjednicu. Tu je pod točkom 1. uvršteno Izvješće Mandatno–imunitetnog povjerenstva, pod točkom 40., Prijedlog zakona o eksplozivnim tvarima, pod točkom 41., Prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o patentnom pravu, pod točkom 42., Prijedlog zakona o prijevozu u cestovnom prometu, te Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o suzbijanju zloporabe opojnih droga. Nakon navođenja ovih točaka dnevnog reda za riječ se javio zastupnik **Pero Kovačević (HSP)**. U ime Kluba zastupnika HSP-a uputio je prigovor, tražeći da se s točke 52. skine stupanj tajnosti za dva

izvješća, kako bi se o sadržaju moglo raspraviti na plenarnoj sjednici. Radi se o mahom poznatim podacima, koji se dostavljaju u okviru Europske konvencije o sigurnosti. Skidanje stupnja tajnosti moglo bi se obaviti na predstojećoj sjednici Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, ocijenio je zastupnik Kovačević.

Predsjedavajući je zatim dao objašnjenje vezano uz ovu točku dnevnog reda. Napomenuo je da je Predsjedništvo Hrvatskog sabora, temeljem prijedloga Kluba zastupnika HSP-a donijelo zaključke kojima se dostavlja Izvješće o ostvarivanju Plana obrane Republike Hrvatske i Prijedloga godišnjeg izvješća o spremnosti obrambenog sustava o provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske. Nadležno Ministarstvo obrane i Vlada Republike Hrvatske, stavili su na ove dokumente oznaku "vojna tajna" u skladu sa zakonskim propisima. Dakle, ovu oznaku može skinuti samo onaj koji je ove dokumente signirao navedenom oznakom, pojasnio je predsjedavajući, dodajući da očekuje povrat ovih dokumenata. Čim Vlada donese ovakvu odluku moći će se pristupiti raspravi na otvorenoj plenarnoj sjednici. Zastupnik Kovačević suglasan je s opisanom procedurom, ali je zatražio njeno ubrzanje, budući da je sjednici uz predsjednika Vlade, nazočan i ministar obrane.

Predsjedavajući je ponovio da se mora zadovoljiti zakonom propisana forma, te riječ dao zastupniku **Slavku Liniću (SDP)**. Govoreći u ime Kluba zastupnika SDP-a, zastupnik je sugerirao da se promijeni redoslijed točaka dnevnog reda, imajući na umu da je Klub upozorio na ponašanje Vlade vezano za točku 35., a to je potpis Sporazuma sa MMF-om i sam dokument Memorandum o ekonomsko-financijskoj politici. Ujedno je i nekoliko zakonskih prijedloga na ovoj sjednici oslonjeno na sam potpisani Memorandum, pa bi se i na predstojećoj saborskoj raspravi, ovi akti mogli razmotriti. Dakle, točka pod

rednim brojem 35. trebala bi se pomaknuti unaprijed, kako bi već sutra bila spremna za raspravu. Predsjedavajući je ponovno dao tumačenje da je u pripremi ove sjednice na proširenoj sjednici Predsjedništva Hrvatskog sabora u ime Kluba zastupnika SDP-a, sličan prijedlog podnio i zastupnik mr.sc. **Mato Arlović**. Uvažavajući stajalište ostalih klubova i polazeći od toga da proriteta pripada zakonskim prijedlozima koji su upućeni po hitnom postupku, donesena je postojeća odluka o redoslijedu točaka. Svi su prijedlozi ocijenjeni i odvažani, pa je donesen upravo ovakav redoslijed. Ponovio je ujedno Poslovničke odredbe kojima se uređuje pravo na prigovor, te riječ ponovno dao zastupniku Liniću.

On je obrazložio da se u ovom slučaju ne radi o prigovoru već o sugestiji, jer se radi o točkama koje su povezane ekonomskom problematikom. Predsjedavajući je ponovio kako je već dao potrebno objašnjenje uz ovaj prijedlog. Napomenuo je ujedno, da je u pogledu točke 46. Konačnog prijedloga dnevnog reda, zastupnik **Željko Pavlic (LIBRA)** koji je podnio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti na cestama, povukao svoj prijedlog. Sukladno članku 208. stavku 2. Poslovnika, objavio je da je utvrđen dnevni red u tekstu koji je predložen u Konačnom prijedlogu zakona. Konstatirao je da je time prihvaćen dnevni red, te pozvao zastupnike da se otpočne s radom.

Dopuna dnevnog reda 22. rujna

U nastavku rada, predsjedavajući je pozivajući se na poslovničke odredbe predložio dopune dnevnog reda 10. sjednice (u okviru).

Primjedbu je zatim uputio zastupnik **Željko Pavlic (LIBRA)** napominjući da su u materijalima dobiveni i neki drugi zakonski prijedlozi koji sada nisu uvršteni u dnevni red. Ponovio je da se između ostalih prijedloga na popisu nalazio i Zakon o sigurnosti prometa na cestama. Predsjedavajući je pono-

vio upit o tome da li ima primjedbi na uvrštavanje naznačena dva zakonska prijedloga kojima se sugerira donošenje po hitnom postupku. Budući da nije bilo primjedbi, pristupilo se glasovanju. Nakon brojenja glasova predsjedavajući je konstatirao da su jednoglasnom odlukom zastupnika, po hitnom postupku u dnevni red uvršteni i Prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola o eksplozivnim tvarima, te Prijedlog zakona o izmjenama Ovršnog zakona. Zatim je zastupnicima iznio informacije koje se odnose na obavljene radnje i probe uređaja za elektronsko glasovanje, ocjenjujući da bi izvršenim izmjenama rečeni sustav konačno trebao biti upotrebljiv. Zatim je ponovno riječ dao zastupniku Pavlicu, koji je ponovio svoje pitanje. Zanimaju ga razlozi zbog kojih u dnevni red nisu uvršteni pojedini zakonski prijedlozi. Odgovarajući na ovo pitanje, predsjedavajući ga je podsjetio da je istekao rok u kojem se trebaju uvrstiti primjedbe na dnevni red, a potrebno je i mišljenje Vlade oko pojedinih prijedloga. Obavljena dopuna provedena je korektno, i u skladu s Poslovníkom koji omogućuje predsjedniku Hrvatskog sabora da uvrsti pojedine točke dnevnog reda i na samoj sjednici.

Dopuna dnevnog reda 24. rujna

U nastavku rada, predsjedavajući je sukladno Poslovničkim odredbama predložio dodatnu dopunu dnevnog reda. Odnosi se na Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva o prestanku mirovanja zastupničkog mandata zastupnika **Željka Ledinskog** i prestanku zastupničkog mandata njegovog zamjenika **Zdenka Haramije**. Za riječ se zatim javio zastupnik **Željko Pavlic** koji je uputio primjedbu na povredu Poslovnika, podsjećajući da je u hitni postupak poslao Zakon o sigurnosti prometa na cestama. Predsjedavajući je konstatirao da se primjedba ne odnosi na najavljeno Izvješće.

V.Ž.

Dnevni red

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Budimpeštanske konvencije o Ugovoru o prijevozu roba unutar-njim plovnim putovima (CMNI)
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Islamske Republike Iran o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i na imovinu
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Čile o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Europskog sporazuma o sprječavanju programa emitiranog iz postaja izvan državnog područja
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Europskog sporazuma o razmjenama programa putem televizijskih filmova
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Europskog sporazuma o zaštiti televizijskih programa
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije o zaštiti podvodne kulturne baštine
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Poljske o uzajamnoj zaštiti tajnih podataka
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o povlasticama i imunitetima Međunarodnog kaznenog suda
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni Obiteljskog zakona
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske- predlagatelj Klub zastupnika LIBRE
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani- predlagatelj Klub zastupnika LIBRE
- Konačni prijedlog zakona o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina i o njihovom uništenju
- Prijedlog Pomorskog zakonika
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zakupu poslovnog prostora - Predlagatelj zastupnik Mato Brletić,
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zakupu poslovnog prostora - Predlagatelj Klub zastupnika HNS/PGS-a,
- Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave - Predlagatelj Klub zastupnika LIBRE,
- Prijedlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost - Predlagatelj Klub zastupnika LIBRE
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - Predlagatelj Klub zastupnika HSP-a
- Prijedlog zakona o Hrvatskom memori-jalno-dokumentacijskom centru Domo-vinskog rata - Predlagatelj Klub zastupnika HSP-a
- Prijedlog zakona o Hrvatskom memori-jalno dokumentacijskom centru Domo-vinskog rata
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru - Predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove
- Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika- Predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove,
- Prijedlog zakona i o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi - Predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove,
- Izvješće o radu Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske
- Izvješće o provedbi Plana razminiranja hrvatskog državnog prostora i utrošenim financijskim sredstvima za 2003. godinu
- Izvješće o radu Odbora za predstavke i pritužbe za 2003. godinu
- Izvješće o radu Vijeća za regulaciju energetske djelatnosti i zapažanjima koja su od značaja za razvoj energetskog tržišta i javnih usluga
- Prijedlog za osnivanje Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u svezi s izdanim državnim jamstvima kreditorima privatnog društva Brodogradilište Viktor Lenac d.d. sada u stečaju - predlagatelji zastupnici
- Rasprava o Memorandumu o ekonomskoj i financijskoj politici i novom Stand-by aranžmanu Republike Hrvatske s MMF-om
- Prijedlog odluke o popisu trgovačkih društava od posebnog državnog interesa
- Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika i članova Vijeća za nuklearnu sigurnost
- Prijedlog odluke o razrješenju člana Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu - Predlagatelj Klub zastupnika SDP-a
- Prijedlog zakona o povratu duga umirovljenicima - Predlagatelj Klub zastupnika IDS-a, prvo čitanje
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama - Predlagatelj zastupnik Željko Pavlic
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama - Predlagatelj Klub zastupnika IDS-a

- *Prijedlog zakona o Agenciji za planiranje, upravljanje, gospodarenje i nadzor obalnog područja i pomorskog dobra*- Predlagatelj Klub zastupnika HNS/PGS-a
- *Prijedlog zakona o dobrobiti životinja*- Predlagatelj zastupnik Ivo Banac
- *Prijedlog zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji*- Predlagatelj Klub zastupnika HSP-a
- *Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o minimalnim mjerama zaštite u poslovanju s gotovim novcem i vrijednostima* - Predlagatelj Klub zastupnika HSP-a
- a) *Izvešće o ostvarenju plana obrane Republike Hrvatske i provedbi obrambenih priprema* - (vojna tajna)
- b) *Prijedlog godišnjeg izvješća o spremnosti obrambenog sustava, provedenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske* - vojna tajna
- *Godišnje izvješće o radu državnih odvjetništava u 2003. godini*; Tajna
- *Godišnje izvješće Hrvatske narodne banke za 2003. godinu*
- *Izvešće o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u godini 2003.*
- *Izvešće o mirovinskim tržištima u Republici Hrvatskoj u 2003.*
- *Izvešće o radu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2003. godinu*
- *Godišnja financijska izvješća Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) za 2003. godinu*
- *Izveštaj o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2004. godinu, za prvo polugodište 2004.*
- *Izvešće o uredbama koje je Vlada Republike Hrvatske donijela na temelju zakonske ovlasti*
- a) *Izvešće o radu Vijeća HRT-a i o provedbi programskih načela i obveza utvrđenih zakonom o programima HR-a i HTV-u u razdoblju od 14. studenoga 2003. do 30. lipnja 2004.*
- b) *Izvešće Ravnateljstva o poslovanju HRT-a u 2003. godini*
- c) *Izvešće neovisne revizije o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja za 2003. godinu*
- *Prijedlog zaključaka o utvrđivanju i ostvarivanju prava invalida rada* - Predlagatelj Klub zastupnika HNS/PGS-a
- *Prijedlog zaključaka o provedenoj raspodjeli sredstava dobivenih porezom na dobit*- Predlagatelj Klub zastupnika HNS/PGS-a
- *Prijedlog zaključka Hrvatskoga sabora o povlačenju Republike Hrvatske iz sporazuma o suradnji na provedbi projekta integracije naftovoda "Družba" i "Adria"*- Predlagatelj Klub zastupnika HSP-a
- *Prijedlog zaključka o položaju i perspektivama razvoja lokalne i regionalne samouprave u Republici Hrvatskoj* - Predlagatelji klubovi zastupnika LIBRE, HNS/PGS-a i LS-a
- *Izbori, imenovanja i razrješenja*

Dopuna dnevnog reda 16. rujna

- *Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Vijeća Hrvatske agencije za telekomunikacije*

Dopuna dnevnog reda 22. rujna

- *Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju protokola o eksplozivnim ostacima rata (Protokol V.) uz Konvenciju o zabrani ili ograničavanju uporabe određenog konvencionalnog oružja s pretjeranim traumatskim učinkom ili djelovanjem bez obzira na cilj,*
- *Konačni prijedlog zakona o izmjenama Ovršnog zakona*
- *Konačni prijedlog zakona o Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja*
- *Prijedlog odluke o proglašenju "Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama"*
- *Prijedlog odluke o razrješenju člana Savjeta Agencije za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja*

Dopuna dnevnog reda 24. rujna

- *Izvešće Mandatno-imunitetnog povjerenstva o prestanku mirovanja zastupničkog mandata zastupnika Željka Ledinskog i prestanku zastupničkog mandata njegovog zamjenika Zdenka Haramije*

SVEČANA SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA ODRŽANA 7. LISTOPADA 2004.

Dug i pretežno trnovit put do neovisnosti

• Svečanom sjednicom Hrvatski sabor obilježio 13. obljetnicu neovisnosti

Na početku svečane sjednice u prigodi Dana neovisnosti Republike Hrvatske 7. listopada 2004, himnom "Lijepa naša domovino" odana je počast Domovini, a minutom šutnje svima koji su u višestoljetnoj borbi za opstojnost Hrvata na ovim područjima i za državotvornu ideju dali život, mnogim znanima i neznanim Hrvatima i drugim državljanima i građanima Republike Hrvatske, a posebno onima koji su dali život u Domovinskom ratu.

Potom je predsjedatelj, potpredsjednik Hrvatskoga sabora g. **Luka Bebić**, pozdravio sve zastupnike i uzvanike, a posebno: predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića; predsjednika Vlade Republike Hrvatske dr. Ivu Sanadera i nazočne potpredsjednike i članove Vlade Republike Hrvatske, predsjednika Ustavnog suda Republike Hrvatske dr. Petra Klarića; predstavnika Vrhovnog suda Republike Hrvatske Marijana Svedrovića i nazočne čelnike sudbene vlasti Republike Hrvatske; zatim dosadašnje predsjednike i tajnike Hrvatskoga sabora te predsjednike parlamentarnih stranaka koji nisu zastupnici. Nadalje, crkvene velikodostojnike: uzoritog kardinala Josipa Bozanića, nadbiskupa zagrebačkoga i predsjednika Hrvatske biskupske konferencije, visokopreosveštenog gospodina Jovana, metropolita zagrebačko-ljubljanskog i cijele Italije, muftiju hadži Šefka efendiju Omerbašića, predsjednika Mešihata Islamske zajednice u Hrvatskoj, Ognjena Krausa, predsjednika Židovske općine, Branka Berića, predstavnika Evangelističke crkve u Hrvatskoj, preuzvišenog Andrea Langha, biskupa Reformirane kršćanske crkve u Hrvatskoj; zatim glavnog državnog odvjetnika Mladena Baji-

ća; načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske generala zbora Josipa Lucića; glavnu državnu revizoricu Šimu Kراسić; pravobraniteljicu za djecu Ljubicu Matijević-Vrsaljko; pravobraniteljicu za ravnopravnost spolova gđu Gordanu Lukač-Koritnik; predsjednika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, akademika Milana Moguš; gospodu rektore hrvatskih sveučilišta; nadalje diplomatski zbor u Republici Hrvatskoj na čelu s N.J.E.Msgr. Franciscom Javierom Lozanom, apostolskim nuncijem i doajenom Diplomatskog zbora; zatim gradonačelnicu Grada Zagreba i župane hrvatskih županija; te sve nazočne predstavnike gospodarskih, kulturnih i javnih ustanova, te druge nazočne uzvanike.

Nakon što je glumac Zlatko Crnković pročitao Odluku Hrvatskoga sabora o raskidu državno-pravnih veza Republike Hrvatske s ostalim republikama i pokrajinama SFRJ, donesenu 8. listopada 1991., a zbor Hrvatske radiotelevizije izveo pjesmu "Moja Domovina", zastupnicima se obratio predsjednik Hrvatskoga sabora g. **Vladimir Šeks**. Pozdravio je nazočne uzvanike i zastupnike te nastavio:

GOVOR PREDSJEDNIKA HRVATSKOGA SABORA VLADIMIRA ŠEKSA *

Put koji se utkao u povijesno pamćenje naroda

Kao što svaki čovjek ima značajne datume u svom životu, koje posebno pamti, tako i svaka država ima svoje značajne datume, koje obilježava svojim

spomen-sjećanjima. Jer, i sjećanje je dio života. Premda je život, koji se živi, koji teče, okrenut prvenstveno budućnosti, danima koji dolaze, putu koji valja krčiti, jer treba naprijed i dalje, postoji i ostaje i prijedeni put, koji živi svojim životom, put koji se utkao u povijesno pamćenje naroda i koji, zrači svojim poukama i porukama.

Put do 8. listopada 1991. - *Dana hrvatske državne neovisnosti*, bio je veoma dug i pretežno trnovit. Teške putove do svoje državne samostalnosti i neovisnosti imali su i brojno veći narodi. Trnovitost tih putova u životu manjih naroda bila je redovito neizbježna, jer su ovi - zajedno sa svojim domovinskim teritorijem - uvijek bili predmet ekspanzionističke požude većih i jačih.

Hrvatski narod - po svojoj brojnosti i po površini svog domovinskog teritorija - i zbog svoga geopolitičkog i geostrateškog položaja na razmeđu europskog istoka i zapada, imao je svoje Scile i Haribde između kojih je trebao proći da bi opstao. Nije stoga čudo što je naša prošlost u svom rasponu od preko trinaest stoljeća puna uspomena. Svijest o tim iskustvima jačala je ovaj narod, jer mu je govorila da treba izdržati i u najtežim okolnostima i iskušenjima i pritom nikada ne napustiti vlastitu težnju da bude i ostane svoj na svome. Nastanivši se ovdje između Mure, Drave i Dunava na sjeveru i Jadranskog mora na jugu u završnoj fazi velikih narodnih seoba, hrvatski je narod stekao trajni dom i, što je prirodno, nastojao da u tom svom domu bude i njegov gospodar. U tom nastojanju nije mu bilo nimalo lako. Ali, on je izdržao, opstao i uspio stvoriti vlastitu državnu organizaciju najprije pod vlašću svojih, hrvatskih knezova, a zatim

pod vlašću svojih, hrvatskih kraljeva, i to, sveukupno, kroz više od četiri stotine godina.

Državni atributi bez samostalnosti i neovisnosti

Hrvatska je od 1102. godine, u unijama s Ugarskom i Austrijom do 1918. godine, punih 816 godina, imala u većoj ili manjoj mjeri svoju državnost, što – uz ostalo – osobito dokazuju postojanje Hrvatskoga sabora, kao zakonodavnog i upravnog tijela, te hrvatskoga bana. Kao članica tih personalnih unija, ona nije imala svoju samostalnost, ni državnu neovisnost, ali je zadržala određene atribute državnosti te ih uporno čuvala pružajući otpor svim pritiscima koji su išli za njenim ukidanjem i zatiranjem svega što je označavalo hrvatsku državnost. To, kao i okrenutost europskom zapadu, njegovoj kulturi i civilizaciji u čijem su obogaćivanju u znatnoj mjeri participirali i mnogi pripadnici hrvatskog naroda, drevni su temelji na kojima je izrasla današnja hrvatska država.

Kao članica personalnih unija, Hrvatska nije imala svoju samostalnost ni državnu neovisnost, ali je zadržala određene atribute državnosti te ih uporno čuvala pružajući otpor svim pritiscima koji su išli za njenim ukidanjem i zatiranjem svega što je označavalo hrvatsku državnost.

Duboke rane izazvane nametnutim ratom i njegovim posljedicama, nažalost, nisu još sasvim zacijelile te se mi danas, ovdje, evocirajući značajne datume nedavne hrvatske povijesti, prisjećamo ponajprije hrabrih i nesebičnih, te sa zahvalnošću, hrvatskih branitelja i svih žrtava rata koji su ugradili svoje živote u hrvatsku slobodu i neovisnost. Njihov je doprinos nemjerljiv – bez njih, spremnih na požrtvornost u presudnim trenucima za Domovinu mi danas ne bismo bili

okupljeni ovdje u svečarskom i uzvišenom slobodarskom raspoloženju, niti bi Republika Hrvatska, međunarodno afirmirana i rastućeg ugleda, bila na pragu ostvarenja svojih najvažnijih vanjskopolitičkih ciljeva zacrtanih još devedesetih godina, nakon što se ispunio vjekovni san o suverenoj i neovisnoj državi.

Okolnosti su htjele da se Hrvatska i nakon Prvog svjetskoga rata našla u široj državnoj zajednici – u prvoj, kraljevskoj Jugoslaviji, i nakon Drugog svjetskoga rata – u drugoj, socijalističkoj Jugoslaviji. Hrvatska su iskustva i iz jedne i iz druge Jugoslavije bila nepovoljna. U prvoj je Jugoslaviji Hrvatska izgubila državnost i bila nacionalno, gospodarski i politički tlačena. U drugoj je Jugoslaviji imala sputanu državnost koju je onemogućavao komunistički jednopartijski jugoslavenski sustav.

Željena samostalna i neovisna Hrvatska živjela je u snovima mnogih njenih građana i za socijalističke Jugoslavije, koji se nisu mirili s tim da se utrne hrvatska državopravna svijest i zatome hrvatski nacionalni osjećaji.

Procesi razgradnje socijalističkih sustava

Procesi razgradnje socijalističkih sustava u Europi odvijali su se usporedo i u socijalističkoj Jugoslaviji kao dijelu Europe. Kriza se i na jugoslavenskom prostoru odvijala na dva kolosijeka: *gospodarskom* i *političkom*.

Nova, demokratski izabrana vlast u Hrvatskoj, čim je u drugoj polovici svibnja 1990. preuzela kormilo hrvatske politike, odmah je, držeći se legitimnog puta, poradila na tome da ukloni socijalistički sustav i da učini hrvatsku državu samostalnom i suverenom.

Političku krizu u Jugoslaviji stvarao je prije svega sâm vladajući sustav. Ona

je bila generirana iz bića tog sustava. U Hrvatskoj stalno bili na udaru pristaše ili simpatizeri "hrvatskog proljeća". Vladajući je režim stvarao političko nezadovoljstvo i svojim progonima niza ljudi zbog takozvanog *verbalnog delikta* kojim je kažnjavao kritičko mišljenje, kao i svog diskriminacijskog stajališta u zapošljavanju i napredovanju u službi po načelu *moralno-političke podobnosti*.

Najrazorniji uzročnik političke krize unutar SFRJ bio je velikosrpski šovinistički hegemonizam

U Hrvatskoj je, u takvoj situaciji, dolazilo do političkog vrenja i sve je više isticana s jedne strane potreba homogeniziranja hrvatskog naroda, s druge strane potreba temeljitih političkih reformi u smislu prijelaza na tržišno gospodarstvo, uvođenja političkog višestranačja i konfederalizacije savezne države. Političke stranke, koje su bile u nastajanju crpile su programatska polazišta upravo iz tih usmjerenja.

Višestranački izbori u Republici Hrvatskoj, održani u drugoj polovici travnja i prvoj polovici svibnja 1990., donijeli su pobjedu nekomunističkih političkih stranaka i na razini općina – za općinske skupštine, i na razini republike – za Hrvatski sabor. Bili su to prvi hrvatski višestranački izbori nakon 1913. godine za Sabor i nakon 1940. za općinske skupštine.

Nova, demokratski izabrana vlast u Hrvatskoj, čim je u drugoj polovici svibnja 1990. preuzela kormilo hrvatske politike, odmah je, držeći se legitimnog puta, poradila na tome da ukloni socijalistički sustav i da učini hrvatsku državu samostalnom i suverenom.

Već na lipanjskom zasjedanju Hrvatskog sabora 1990. donesene su prve i najnužnije amandmanske izmjene postojećeg hrvatskog republičkog Ustava iz 1974. Amandmanima izvršena je deideologizacija tog Ustava tako što su iz njegova nazivlja uklonjena ideološka označja.

Ustav iz 1990. godine: Republika Hrvatska je jedinstvena i nedjeljiva demokratska i socijalna država

Odmah se pristupilo izradi novog ustava - Ustava Republike Hrvatske – nazvanog "Božićni ustav" - koji je prihvaćen 22. prosinca 1990. u Saboru Republike Hrvatske

U preambuli Ustava Republike Hrvatske istaknuta je tisućljetna nacionalna samobitnost i državna opstojnost hrvatskog naroda. Među neospornim svjedočanstvima hrvatske državnosti istaknuti su i državotvorni dokazi iz novijega doba, a osobito da se pravo hrvatskog naroda na punu državnost očitivalo "u uspostavi temelja državne suverenosti u razdoblju drugoga svjetskog rata, izraženoj nasuprot proglašenju Nezavisne Državne Hrvatske (1941.) u odlukama Zemaljskoga anti-fašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske (1943.), a potom u Ustavu Narodne republike Hrvatske (1947.) i poslije u ustavima Socijalističke Republike Hrvatske (1963.-1990.)".

Ustav Republike Hrvatske iz 1990. naglašava da je "Republika Hrvatska jedinstvena i nedjeljiva demokratska i socijalna država", da je njen suverenitet "neotuđiv, nedjeljiv i neprenosiv", da su "sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštovanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske", da je državna vlast u Republici Hrvatskoj "ustrojena na načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu", da se "granice Republike Hrvatske mogu mijenjati samo odlukom Sabora Republike Hrvatske".

Kao glavni reprezentant hrvatske državnosti, Hrvatski je Sabor Ustavom jasno definirao što je hrvatska država i u kojem se pravcu treba razvijati. Budući da je tada još postojala SFRJ, ovaj je hrvatski Ustav iz 1990., u svom članku 140., određivao sljedeće: "Republi-

ka Hrvatska ostaje u sastavu SFRJ do novog sporazuma jugoslavenskih republika ili dok Sabor Republike Hrvatske ne odluči drugačije. Ako se aktom ili postupkom tijela federacije ili tijela druge republike ili pokrajine članice federacije naruši teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske ili ako bude dovedena u neravnopravan položaj u federaciji ili joj budu ugroženi interesi, republički organi će na temelju prava na samoodređenje i ovim Ustavom utvrđenog suvereniteta Republike Hrvatske donijeti potrebne odluke radi zaštite suvereniteta i interesa Republike Hrvatske".

Okolnosti, u kojima su se u Saboru Republike Hrvatske usvajale povijesne odluke, bile su iznimno teške te je valjalo djelovati mudro i oprezno. Još prije donošenja Ustava Republike Hrvatske, počevši s kolovozom 1990. poticane su – prema režiji velikosrpskih krugova iz Beograda – pobune srpskog stanovništva u Hrvatskoj, a od siječnja 1991. stalno je prijetila opasnost od JNA koja je naoružavala odmetnute hrvatske Srbe čija je pobuna zahvatila ne samo dijelove sjeverne Dalmacije i dijelove istočne Like, Korduna i Banije, već i dijelove Slavonije i Srijema. Na području samoproglašene "Krajine" čiji su organi – prema instrukcijama iz Beograda – proglasili njeno izdvajanje iz sustava Republike Hrvatske, učestali su brutalni progono hrvatskog i ostalog nesrpskog stanovništva, te pljačka i uništavanje njegove imovine, a ubrzo su počele padati i prve žrtve.

Referendum i Ustavna odluka o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske

Za cijelo vrijeme te sveopće, pomno smišljene, sustavno provedene i orkestrirane krize Sabor Republike Hrvatske je redovito reagirao svojim rezolucijama kojima su bili potvrđeni državopravni karakter Hrvatske te opće načelo poštivanja granica kao osnovnih smjernica mirotvorne državne politike hrvatskog vodstva. Događaji su sustizali jedan drugog, a nemogućnost dogovora izme-

đu vodećih političara nalagali su potrebu da se putem referendumu upita narod o budućem položaju vlastite republike u okviru traženja rješenja postojeće krize u SFRJ. Značenje referendumu raspisanog za 19. svibnja 1991. je bilo golemo. Prvi put u svojoj povijesti, dugoj više od trinaest stoljeća na ovom prostoru, hrvatski se narod našao u prilici da svojom voljom neposredno odlučuje o državopravnoj budućnosti svoje domovine. Odaziv je bio 83,56 posto birača, a njih 93,24% izjasnilo se za suverenu i samostalnu državu.

U skladu s tim, Hrvatski je sabor 25. lipnja 1991. donio Ustavnu odluku o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske U toj je Odluci, između ostalog, određivano: "Republika Hrvatska proglašava se suverenom i samostalnom državom. Ovim činom Republika Hrvatska pokreće pitanje razdruživanja od drugih republika i SFRJ. Republika Hrvatska pokreće postupak za međunarodno priznanje. Međunarodni ugovori koje je sklopila i kojima je pristupila SFRJ primijenjivat će se u Republici Hrvatskoj ako nisu u suprotnosti s Ustavom i pravnim poretkom Republike Hrvatske. Na području republike Hrvatske važe samo zakoni koje je donio Sabor Republike Hrvatske, a do okončanja razdruživanja i savezni propis koji nisu stavljeni izvan snage. Republika Hrvatska preuzima sva prava i obveze koja su Ustavom Republike Hrvatske i Ustavom SFRJ bila prenesena na tijela SFRJ. Državne grance Republike Hrvatske su međunarodno priznate državne granice SFRJ u dijelu koji se odnose na Republiku Hrvatsku, te granice između Republike Hrvatske i republika u okviru dosadašnje SFRJ. Prihvaćajući načela Pariške povelje, Republika Hrvatska jamči svojim državljanima nacionalna i sva druga temeljna prava i slobode čovjeka i građanina, demokratski poredak, vladavinu prava i sve ostale najviše vrednote ustavnog i međunarodnog pravnog poretka".

Oružana agresija Srbije na Hrvatsku i zamah oružane pobune koja je uslijedila nakon proglašenja neovisnosti Hrvatske potaknule su međunarodnu zajedni-

cu da se konačno aktivno uključi u rješavanje krize na području bivše SFRJ, no ni tromjesečna odgoda ustavne odluke Hrvatske nije dovela prekida oružane agresije. Rat se još više intenzivirao, počinjeni su stravični zločini nad nedužnim stanovništvom, cijela su naselja i gradovi brutalno srušivani sa zemljom, razarana su materijalna dobra, pri čemu nisu pošteđeni ni kulturno-umjetnički spomenici najviše svjetske vrijednosti. Pregovori o obustavi rata i o rješavanju krize u SFRJ, vođeni posredstvom Mirovne konferencije o Jugoslaviji pod rukovodstvom njena koordinatora lorda Carringtona, bivšeg britanskog ministra vanjskih poslova, nisu davali očekivane rezultate.

Dana 7. listopada 1991. agresorski su zrakoplovi tzv. JNA raketirali Banske dvore u Zagrebu. Istog je dana istekao tromjesečni rok odgode primjene Ustavne odluke o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske. Nakon isteka roka ona je bila primjenjiva i stupila je na snagu.

8. listopada 1991. Hrvatski je sabor donio Odluku kojom je Republika Hrvatska raskinula državno-pravne sveze na temelju kojih je zajedno s ostalim republikama i pokrajinama tvorila SFRJ.

Sutradan, 8. listopada 1991., Hrvatski je sabor donio Odluku kojom je Republika Hrvatska raskinula državno-pravne sveze na temelju kojih je zajedno s ostalim republikama i pokrajinama tvorila SFRJ. Ta je odluka je imala sljedeći sadržaj: Danom, 8. listopada 1991., Republika Hrvatska raskida državno-pravne sveze na temelju kojih je zajedno sa ostalim republikama i pokrajinama tvorila dotadašnju SFRJ; odriče legitimitet i legalitet svim tijelima dotadašnje federacije - SFRJ; ne priznaje valjanost niti jedan pravni akt bilo kojeg tijela koje nastupa u ime bivše federacije; pri-

znaje samostalnost i suverenost ostalih republika bivše SFRJ na temelju načela uzajamnosti i spremna je s onim republikama s kojima nije u oružanom sukobu uspostaviti, održavati i razvijati prijateljske, političke, gospodarske, kulturne i druge odnose; nastaviti će postupak uređivanja međusobnih prava i obveza u odnosu na ostale republike bivše SFRJ i u odnosu na bivšu federaciju.

Zaključci o agresiji na Republiku Hrvatsku

U Zaključcima o agresiji na Republiku Hrvatsku isticano je: da je "na Republiku Hrvatsku izvršena oružana agresija od strane Republike Srbije i takozvane JNA"; da je Republika Hrvatska "prisiljena braniti se od agresije svim raspoloživim sredstvima"; da se "takozvana JNA proglašava agresorskom i okupatorskom vojskom i mora bez odlaganja napustiti teritorij Republike Hrvatske koji je privremeno zaposjela". Nadalje, Sabor Republike Hrvatske je zahtijevao "od bivše JNA da hrvatskim državljanima, koji se nalaze na odsluženju vojnog roka, bez odlaganja omogući napuštanje armije i slobodni dolazak svojim kućama". Sabor je pozvao republike Bosnu i Hercegovinu i Crnu Goru "da ne dopuste korištenje svoga državnog teritorija za vođenje rata protiv Republike Hrvatske". Pozvao je članice Europske zajednice i Organizaciju ujedinjenih naroda na uspostavu diplomatskih odnosa s Republikom Hrvatskom i istakao da se Republika Hrvatska, u skladu s pravilima međunarodnog prava, obvezuje poštivati prava i obveze dotadašnje SFRJ u dijelu koji se odnosi na Republiku Hrvatsku.

S tim je danom započeo povijesni hod Republike Hrvatske kao potpuno suverene i samostalne države, utemeljene u najtežim ratnim okolnostima na neslomljivoj i jasno izraženoj volji naroda koji je obranu vlastite Domovine zdušno prihvatio kao najuzvišeniji i najčasniji zadatak svih rodoljubivih građana Hrvatske. Pravednost i legitimnost Domovinskog rata koji su zajedničkim ulogom iznijeli domovinska i iseljena

Hrvatska, te zrelost i dosljednost hrvatske politike na unutarnjem i vanjskopolitičkom području – predsjednika Republike, Sabora i Vlade – doveli su tako do međunarodnog priznanja Republike Hrvatske 1992., te je ona bila postala članicom Ujedinjenih naroda.

U povodu velikog hrvatskog državnog blagdana - Dana neovisnosti - podsjećamo se i na to kako je Hrvatska tijekom svoje prošlosti, utapana u šire, višenacionalne državne zajednice, iz kojih je, poticana svojim iskustvom podređenosti, nastojala izaći. Jer, te su multinacionalne zajednice bile neprirodno složene i kao takve morale su se dezintegrirati.

Trajne, prirodne integracije počivaju na ravnopravnosti, uzajamnosti, gospodarskim i kulturnim interesima. Takva se prirodna integracija upravo provodi na razini Europe proširivanjem Europske unije.

Trajne, prirodne integracije počivaju na ravnopravnosti, uzajamnosti, gospodarskim i kulturnim interesima. Takva se prirodna integracija upravo provodi na razini Europe proširivanjem Europske unije. Njeno se ujedinjenje temelji na članstvu dobrovoljno združenih, ravnopravnih, slobodnih, demokratskih i mirotvornih država, od kojih svaka u tom zajedništvu nalazi svoj razvojni interes. Put u takvu asocijaciju vodi i Republiku Hrvatsku, kao što ju vodi i u NATO-pakt, koji ne postoji zato da nekoga napada, već da bude štit Europe, koja se ujedinjava da bi postala razvojno prosperitetnija.

Kandidatura za članstvo u Europskoj uniji

Poštovane gospođe i gospodo,

Ovu je, 2004. godinu, obilježio povijesni i dalekosežan vanjskopolitički uspjeh. Hrvatska je u lipnju ove godine

i službeno postala kandidat za članstvo u Europskoj uniji i time ostvarila prekretnicu na svom putu prema jednom od svojih strateških ciljeva – punopravnom članstvu u Europskoj uniji.

Na taj način Hrvatska se još više približila ostvarenju svog opredjeljenja da postane ravnopravan dio zajednice zemalja koje dijele iste demokratske, kulturne i civilizacijske vrijednosti. Dobivanje statusa kandidata za punopravno članstvo u Europskoj uniji i određivanje termina početka pregovora za početak 2005. godinu svjedoči o tome da su prepoznati svi naši napori i konkretni rezultati u provođenju sveobuhvatnih reformi na domaćem planu i u preobrazbi našeg društva u moderno europsko društvo. Međutim, u svemu treba biti realan. Ulazak u punopravno članstvo je proces koji nije nimalo lak i iziskuje još puno posla. Uključujući i odricanja na koja moramo biti spremni kao i određene kompromise s kojima su se nosile i ostale zemlje kandidati.

Pred nama je velik posao koji zahtijeva visok stupanj odgovornosti i zajedništva kako bismo u pregovorima s Europskom unijom postigli da pregovore okončamo što uspješnije i u njima ostvarimo sve bitne odrednice naših nacionalnih interesa.

Danas, možda više nego ikad, potrebna je ustrajnost na tom putu. Pred nama je velik posao koji zahtijeva visok stupanj odgovornosti i zajedništva kako bismo u pregovorima sa Europskom unijom postigli da pregovore okončamo što uspješnije i u njima ostvarimo sve bitne odrednice naših nacionalnih interesa.

Naš konačan uspjeh ovisit će i o spremnosti hrvatskih građana da ustraju na tom putu. Jer, ne upuštamo se u korjenite reforme radi pukog ulaska u Europsku uniju, već prije svega, zbog nas samih – da bismo živjeli u još boljoj Hrvatskoj.

Članstvo u Sjevernoatlantskom savezu među strateškim prioritetima

Okrenutost Hrvatske euroatlantskim integracijama, konkretno članstvu u Sjevernoatlantskom savezu, također spada u strateški prioritet Hrvatske. Na Istanbulsom summitu NATO-a u srpnju ove godine, pozitivno su valorizirani napori i rezultati koje RH postiže, kako bi uspješno dovršila reformu svojih oružanih snaga i prilagodila ih standardima Sjevernoatlantskog saveza. Uspješnim provođenjem Akcijskog plana za članstvo, Hrvatska se velikim koracima približava punopravnom članstvu u NATO-u. I ovdje je važno istaknuti da je pred nama čitav niz zadaća koje imaju za cilj ubrzati prilagodbu hrvatskih oružanih snaga NATO standardima i ustrojavanju modernih, operativnih i profesionalnih obrambenih snaga.

U tom je smislu pred Hrvatskim saborom ove godine i organizacija sastanka predsjednika parlamenata zemalja članica Američko-jadranske povelje. Hrvatska će, kao koordinator unutar Američko-jadranske povelje, tim sastankom i dodatno ojačati parlamentarnu dimenziju regionalne suradnje kao važnog čimbenika na putu prema članstvu u NATO-u.

Hrvatska je zemlja koja geografski i kulturološki pripada trima europskim regijama: Srednjoj Europi, Sredozemlju i Jugoistoku Europe. Stoga je Hrvatska nastavila aktivno sudjelovati u svim regionalnim programima i inicijativama koje imaju za cilj širenje i jačanje svekolike regionalne suradnje.

Republika Hrvatska je danas, od svih relevantnih predstavnika međunarodne zajednice, prepoznata kao faktor, koji svojom ukupnom stabilnošću pozitivno i neposredno utječe i na stabilnost svog susjedstva.

Republika Hrvatska je u potpunosti spremna preuzeti tu ulogu, te na načelima jednakopravnosti i međusobnog uvažavanja, razvijati odnose i aktivno pridonositi izgradnji stabilnosti sigurnosti u ovom dijelu Europe.

Hrvatska je danas spremna predstavljati i zastupati europske vrijednosti u ovom dijelu Europe. Isto tako, spremni smo pružiti pomoć svojim susjedima i ostalim državama na jugoistoku Europe i njihovom približavanju političkim i sigurnosnim asocijacijama. Hrvatski primjer uspješne prilagodbe europskim vrijednostima vrlo zorno pokazuje isplativost proeuropskog puta.

U današnjem visoko globaliziranom svijetu, teško je, ali ne i nemoguće, sačuvati ono što je nama najvrednije – naš nacionalni identitet. Stoga u vođenju ukupne državne politike, moramo biti prije svega vođeni nacionalnim interesom i zaštitom i očuvanjem naše individualnosti.

U današnjem visoko globaliziranom svijetu, teško je, ali ne i nemoguće, sačuvati ono što je nama najvrednije – naš nacionalni identitet. Stoga u vođenju ukupne državne politike, moramo biti prije svega vođeni nacionalnim interesom i zaštitom te očuvanjem naše individualnosti.

Hrvatska nikada ne smije zanemariti svoje obveze prema dijelovima hrvatskog naroda u drugim zemljama u skladu s međunarodnim obvezama te poticati veze s hrvatskim iseljeništvom na uzajamnu dobrobit.

Uloga i značaj parlamentarne diplomacije

Gospođe i gospodo,

U današnjim međunarodnim odnosima sve više jača uloga i značaj parlamentarne diplomacije. Sukladno tome, Hrvatski sabor je pojačao svoj angažman na polju međunarodne parlamentarne suradnje kroz brojne susrete bilateralnog i multilateralnog karaktera. Velika je novina da će odbori Hrvatskoga sabora početi aktivno sudjelovati na sastancima odgovarajućih odbora

europskih parlamenata zemalja članica Europske unije.

Nakon što je i posljednja preostala članica Europske unije ratificirala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, uskoro će doći do konstituiranja Zajedničkog parlamentarnog odbora Europskog parlamenta i Hrvatskog sabora.

Na taj način stvaraju se pretpostavke da Hrvatski sabor nastavi sa još aktivnijim radom na promidžbi hrvatskih interesa, svjedočeći o Hrvatskoj kao demokratskoj zemlji koja ima volje i snage biti i aktivni čimbenik šire političke scene.

Hrvatski sabor veliku pozornost pridaje parlamentarnoj diplomaciji koja, kao sve značajnija sastavnica međunarodne diplomacije, postaje nezaobilazan faktor kreiranja međunarodnih odnosa, uz istodobno stalno promicanje nacionalnih strateških interesa na svim područjima.

Dio vanjskopolitičke aktivnosti Hrvatskoga sabora usmjeren je na dobivanje potpore europskih država za što brže približavanje Europskoj uniji, ali i na jačanje suradnje sa zemljama koje su u pregovorima odmakle dalje od Hrvatske, kako bi nam prenijeli značajna i korisna iskustva, koja se prvenstveno odnose na očuvanje najvažnijih nacionalnih interesa.

Želim ponovo naglasiti kako imamo jasne ciljeve, imamo i rokove, ali vremena nemamo na pretek.

Naš put prema Europskoj uniji je put ostvarenja hrvatskog kulturološkog, civilizacijskog i vrijednosnog identiteta u zajedničkoj obitelji europskih naroda i država.

Od EU se nalazimo udaljeni samo nekoliko godina. U svojim rukama držimo ključan utjecaj na dinamiku napredovanja i kvalitetu reformskih procesa.

Pri tome, veliku pažnju moramo posvetiti imperativu upoznavanja naše javnosti o svim aspektima i značenju

članstva u jednoj takvoj asocijaciji. Držim da Hrvatski sabor, kao najviše predstavničko tijelo građana treba u toj zadaći odigrati značajnu ulogu.

Hrvatski sabor, vrhovno zakonodavno tijelo u Republici Hrvatskoj, očekuje vrlo konkretan i zahtijevan zadatak, a to je nastavak pravodobnog i uspješnog usklađivanja hrvatskoga zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije. Očekuje nas vrlo intenzivan rad na tom zahtjevnom i odgovornom poslu, s konkretnim zadaćama i jasno postavljenim rokovima, kako bismo ostvarili zacrtanu dinamiku usklađivanja s zakonodavstvom EU te što spremniji dočekali početak pregovora s EU početkom 2005. godine.

Pred nama je velik posao koji će tražiti i još veće napore nego do sada kako bismo u relativno kratkom vremenskom razdoblju postigli ono o čemu su stremile generacije. A to je da Hrvatska konačno postane ravnopravan partner svim ostalim europskim državama. Na ravnopravnoj osnovi i na temelju zajedničkih demokratskih i civilizacijskih vrijednosti u Europskoj uniji.

Nužnost bezuvjetnog poštovanja demokratskih načela

Gospođe i gospodo,

Dopustite mi da osobito naglasim: najbolji jamac mira i stabilnosti kako ovog dijela Europe tako i u cijelom svijetu je svijest svih donositelja političkih odluka o njihovoj velikoj odgovornosti.

Republika Hrvatska i svi važni sudionici njenog političkog života svjesni su nužnosti bezuvjetnog poštivanja demokratskih načela kao preduvjeta za mir u ovom dijelu svijeta.

Republika Hrvatska u potpunosti i bez ostatka dijeli ideale, težnje i vrijednosti suvremene europske demokracije.

Republika Hrvatska poštuje i cijeni bogatstvo svoje vlastite različitosti, ali i bogatstva različitosti svijeta u kojem postoje.

Stoga, želim istaknuti s ovoga mjesta, da Republika Hrvatska najodlučnije odbacuje i osuđuje sve oblike ekstremizma, radikalizma, nacionalne i vjerske nesnošljivosti i ksenofobije, bez obzira na njihove izvore i nositelje.

Današnji dan, u spomen kojeg smo se svi ovdje okupili, i svi oni kojih ovdje nema, a živjeli su i dali svoje živote za ovaj dan, obvezuju nas da samo moderna, demokratska, europska Hrvatska, Hrvatska dobiti za sve svoje građane, opravdava sve one nesebično uložene napore i prinesene žrtve.

Današnji dan, u spomen kojeg smo se svi ovdje okupili, i svi oni kojih ovdje nema, a živjeli su i dali svoje živote za ovaj dan, obvezuju nas da samo moderna, demokratska, europska Hrvatska, Hrvatska dobiti za sve svoje građane, opravdava sve one nesebično uložene napore i prinesene žrtve.

Obilježavajući Dan neovisnosti, obilježavamo jedan od najsvjetlijih datuma svoje povijesti, događaj koji su priželjkivale mnoge generacije, događaj koji danas predstavlja stvarnost. Stvarnost koju su izborili uspravni ljudi na ovom hrvatskom tlu, ispod ovog hrvatskog neba, kao dijela velikog europskog tla i prostranog europskog neba.

Svim građankama i građanima Republike Hrvatske čestitam Dan neovisnosti - rekao je na kraju govora Vladimir Šeks.

* Oprema redakcije

AKTUALNO PRIJEPodne

U tijeku ovog aktualnog prijepodnava zastupnici su svojim pitanjima upućenim predsjedniku Vlade, potpredsjednicima i ministrima obuhvatili brojna područja počevši od Memoranduma o ekonomskoj i financijskoj politici Vlade koji je potpisan nakon pregovora s MMF-om, moratoriju u gradnji u jadranskim županijama, obrani od tuče, prodaji nekretnina strancima do smjenjivanja ravnatelja bolnica i mnoga druga.

Vodovod u funkciji, vode nema

Ratko Gajica (SDSS) pitao je hoće li stanovnici općine Kistanje i Skradinskog zaleđa imati na proljeće vodu. Vodovod je u funkciji i kapacitet mu je tri do četiri puta veći od potrošnje ali nema vode, rekao je.

Državni tajnik u Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitku **Branko Bačić** odgovorio je da je točno da je Ministarstvo uložilo u znatne radove na sanaciji i izgradnji vodoopskrbnog sustava Miljacka u općini Kistanje i zaleđu grada Skradina. Činjenica je i da vodovod funkcionira i da određeni broj domaćinstava ima vodu ali i da velik broj domaćinstava ne plaća vodu, da značajan broj domaćinstava koristi vodu a nema vodomjera. Dakle, voda se u tom sustavu ne naplaćuje a kako nitko iz tog sustava ne plaća ni HEP-u naknadu za električnu struju za

proizvodnju i distribuciju vode nastao je dug viši od pet milijuna kuna. Dok se ne riješi pitanje tog duga prema HEP-u, u prvom redu jedinice lokalne samouprave, taj problem ne može biti riješen. Ministarstvo će i dalje pomagati interventne radove na vodoopskrbi, izgradnji i dogradnji čitavog sustava ali je potrebno cijeli problem vodoopskrbe i distribucije vode na tom području riješiti među jedinicama lokalne samouprave i područne samouprave, rekao je državni tajnik.

Ratko Gajica izjavio je da ne može biti zadovoljan odgovorom jer vode nema a ni struje nema u nekim mjestima na Kordunu.

O gradnji u jadranskim županijama

Božica Šolić (HDZ) pitala je ministricu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva je li točno da će moratorij na gradnju u jadranskim županijama trajati duže od najavljenog, odnosno do donošenja Uredbe. Zastupnica je objasnila da se iz tiska razabire da će moratorij trajati duže pa je to zanima, kao i šire građanstvo.

Ministrica **Marina Matulović-Dropulić** odgovorila je da je točno da će moratorij trajati određeno, do donošenja Uredbe. Međutim, moratorija de facto nije bilo i svi zahtjevi za lokacijske dozvole koji su se podnosili do stupanja na snagu

Zakona 28. srpnja ove godine su se normalno obrađivali. Ali nije se gradilo zbog odluka koje su donosile općine i gradovi jer je bila turistička sezona. Uredba o uređivanju i zaštiti zaštićenog obalnog područja donijeta je prema Zakonu i sada svi oni koji imaju pravomoćne lokacijske dozvole mogu zatražiti građevinske i kad ih dobiju mogu graditi kao i svi oni koji imaju pravomoćne građevinske dozvole. Uredba je restriktivna i kaže da svi oni koji imaju parcele na neizgrađenom dijelu građevinskog područja veličine do 5000 kvadrata mogu zatražiti lokacijske dozvole i građevinske i mogu graditi (ako mogu dobiti te dozvole bez da se radi prethodno detaljni plan). Svi ostali temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju moraju napraviti urbanističke planove uređenja u roku šest mjeseci.

Prema tome moratorija nema ali je činjenica da neki neće moći graditi jer planovi nisu završeni, rekla je ministrica **Marina Matulović-Dropulić**.

Zastupnica **Božica Šolić** smatrala je da je ovim odgovorom javnost dobila pravu informaciju.

Investicije na razini održivog razvoja

Željka Antunović (SDP) pitala je potpredsjednika Vlade kako Vlada misli osigurati 700 radnih mjesta za kvalificirane

radnike HT-a koji će ostati bez posla između ostalog, i zbog odluka Vlade. Zašto se prije potpisivanja Sporazuma s MMF-om 13. srpnja, u kojem stoji da Vlada planira povući dobit iz nekih javnih poduzeća u vlasništvu RH, o tom prevažnom pitanju za Hrvatsku nije raspravljalo u Saboru, pitala je. Na taj način otvorili bi imao prostor za pitanja zašto ste prekršili ustavne odredbe prema Saboru i još jednom potvrdili beskraju ignoranciju prema ovom visokom zakonodavnom tijelu, rekla je, naglašavajući da će odluka o povlačenju dobiti iz Hrvatskog telekoma (četiri milijarde kuna) kao mjera fiskalne politike značajno smanjiti ulaganja u razvoj te firme i da će zbog toga doći do najavljenog smanjenja radnih mjesta.

Potpredsjednik Vlade i ministar zdravstva i socijalne skrbi dr. sc. **Andrija Hebrang** odgovorio je da je ovaj Stand by aranžman s MMF-om posljedica onoga što je ova Vlada naslijedila kad je preuzela Proračun prošle godine s deficitom od sedam milijardi kuna za što je preuzela obvezu i na taj način vratiti poljuljani dignitet hrvatske države. Odgovorna smo Vlada i želimo dokazati da ćemo ispraviti pogreške prethodne, rekao je, među ostalim naglašavajući da se zbog tog deficita koji je uključen u Proračun moraju negdje usporiti investicije.

Investicije su usporene na razinu održivog razvoja a prošlogodišnji zacrtan razvoj bivše Vlade bio je neodređen što se vidi po tome koliko se sada mora ispravljati i nadoknađivati veliki deficit. Što se tiče Hrvatskog telekoma prošla Vlada je odobrila poslovni plan Nadzornom odboru u kojem je zacrtano smanjenje broja zaposlenih za tih 700 radnika, on se provodi i Vlada ne može retrogradno utjecati na donošenje poslovnog plana. Inače, strategija ove Vlade je transparentnost pregovora s MMF-om i taj je dokument dostupan svakom putem web stranica, rekao je potpredsjednik Vlade demantiravši ponovno da je taj dokument napravljen pod pritiskom MMF-a.

Željka Antunović nije bila zadovoljna odgovorom jer da potpredsjednik

Vlade nije odgovorio ni na jedno njeno pitanje.

Nastavlja se s prioritarnim infrastrukturnim projektima

Slavko Linić (SDP) također je govorio o Memorandumu o ekonomskoj i financijskoj politici Vlade RH potpisanog 13. srpnja ove godine kao, kaže, rezultat dogovora s MMF-om smatrajući da taj dokument govori što će Vlada RH u ovoj i iduće dvije godine ponuditi građanima Hrvatske. Interesantnim je ocijenio da se navodi da će se ušteda od približno 700 milijuna kuna postići vraćanjem potrošnje za izgradnju autocesta na razumljivu razinu. Ovim dokumentom poručujete, rekao je obraćajući se državnom tajniku Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka kojem je i uputio pitanje, građanima Hrvatske da je za Vladu RH ulaganje u redovito i pojačano održavanje cesta u Hrvatskoj - na kojima ginu i naši građani i strani turisti - i u izgradnju autoceste Zagreb-Split, završetak autoceste Zagreb-Rijeka itd. nerazumna razina ulaganja.

Državni tajnik **Branko Bačić** odgovorio je da je hrvatska Vlada i ovo Ministarstvo reklo, kad je u pitanju dinamika gradnje cesta, da nastavlja s osnovnim prioritarnim infrastrukturnim projektima na izgradnji hrvatskih autocesta i državnih cesta. Hrvatska javnost je upoznata, o čemu je govorio i ministar Kalmeta, da se nastavlja s gradnjom autoceste prema Dubrovniku na način da će se u kratkom razdoblju raspisati natječaj za izgradnju ceste od Splita prema Pločama. Već ove godine, kako se očekuje, dovršit će se projektna dokumentacija za izgradnju mosta Komarna-Pelješac i radovi bi počeli polovicom iduće godine. Vrlo brzo Ministarstvo i Hrvatske ceste objavit će četverogodišnji program održavanja izgradnje državnih cesta prije predviđenom dinamikom, rekao je, među ostalim, državni tajnik **Branko Bačić**.

Slavko Linić naveo je da u Vladinom dokumentu stoji da će se ove godine bitno smanjiti novac za Hrvatske ceste pa ostaje pitanje što je istina. O tome

treba razgovarati u Hrvatskom saboru da bi građani znali, rekao je.

Zašto zastara tužbe protiv "Coninga"

Niko Rebić (HDZ) svoje pitanje o tome kako se moglo dogoditi da tužba za izgradnju Doma umirovljenika u Dubrovniku protiv Čačićeve tvrtke "Coning" dospije u zastaru, uputio je ministrici pravosuđa. Znači li to da ta tvrtka neće vratiti novac koji je uzela iako Dom umirovljenika nije izgradila te kako je moguće da takva tvrtka u ovoj zemlji još egzistira, pitao je.

Ministrica pravosuđa **Vesna Škare-Ožbolt** odgovorila je konkretno i opsežno koristeći se podacima (imala je prethodnu najavu pitanja). Prijavu protiv gospodina Radimira Čačića podnio je Sindikat umirovljenika Hrvatske, podružnica Dubrovnik zbog kaznenog djela iz članka 292. stavci 1. i 2. Kaznenog zakona, dakle zloraba ovlasti u gospodarskom poslovanju. Ugovor o inženjeringu društveno poduzeće "Coning" zastupano po direktoru Radimiru Čačiću zaključilo je 22. studenoga 1990. s Republičkim fondom mirovinskoga i invalidskog osiguranja prema kojem "Coning" preuzima vođenje kompletnog inženjering poslovanja izgradnje Doma umirovljenika u Dubrovniku. Predračunska vrijednost izgradnje objekta utvrđena je u iznosu 100 milijuna dinara. Načinjen je i aneks Ugovora pa je konačna vrijednost radova ugovoren u iznosu od 192,3 milijuna dinara. Do 13. svibnja 1991. MIORH je avansima uplatio poduzeću "Coning" 192,3 milijuna dinara s tim da su ukupno izvedeni i zaračunati radovi "Coninga" iznosili samo 58 milijuna dinara a vrijednost neutrošenih sredstava avansa 134,3 milijuna dinara. Radovi su obustavljeni 1991. godine zbog ratnih operacija na području Dubrovnika, pravni sljednik "Coninga" je "Coning Holding" Varaždin, kasnije promijenjen naziv u "Inprojekt" d.d. Varaždin. Iz dokumentacije "Inprojekta" proizlazi da je "Coning Holding" plasirao kratkoročne pozajmice poduzećima "Zagorje LTD" i

”Zagorje” d.d. Varaždin u iznosu od 101 milijun dinara i na taj je način faktički avanse MIORH-a plasirao tim tvrtkama u vidu pozajmica, dok je dio avansa ostao kod izvođača radova GP ”Tehnika” Zagreb.

Za kazneno djelo iz navedenog članka Kaznenog zakona propisana je kazna zatvora u trajanju do osam godina a radnje u ovom slučaju mogu sadržavati bitna obilježja ovog kaznenog djela iz 1990. i 1991. godine. Kaznenu prijavu nadležno Državno odvjetništvo zaprimilo je tek 21. siječnja 2002. i u to vrijeme nastupila je zastara kaznenog progona i stoga je Državno odvjetništvo moralo odbaciti kaznenu prijavu protiv Radimira Čačića, navela je ministrica.

Ujedno je navela da je Vrhovni sud Hrvatske već upozorio i zatražio od sudova i državnih odvjetništava da stave osobitu pozornost na one kaznene postupke koji su pred zastarom ili mogu pasti u zastaru. Ovih dana prikuplja sve podatke o takvim predmetima koji se nalaze u relativnoj zastari i ovu informaciju može dopuniti pisanim odgovorom, rekla je na kraju ministrica Škare-Ožbolt.

Zastupnik **Niko Rebić** zahvalio je ministrici na trudu te dodao da ostaje gorak okus o radu pojedinih sudaca i sudova te da će naša javnost ostati tužna da takve tvrtke mogu biti registrirane u ovoj državi.

Goleme štete od tuče

Ljubica Lalić (HSS) pitala je ministra poljoprivrede i šumarstva što će biti s njegovom odgovornošću jer nije dopustio osiguranje sredstava u Državnom proračunu za obranu od tuče s obrazloženjem da je ta obrana nedjelotvorna. Ovo ljeto nastale su goleme štete od tuče. Samo u Županiji iz koje dolazi zastupnica procijenjena je šteta na oko 60 milijuna kuna, navela je zastupnica. Pita na koji će način ministar dati zadovoljštinu onima koji su pretrpjeli milijunske štete.

Ministar poljoprivrede i šumarstva **Petar Čobanković** odgovorio je da ne misli da on snosi odgovornost za ovo

što se dogodilo vezano uz protugradnu obranu jer ovo je, kaže, još jedan od načina kako se vlastita odgovornost želi prebaciti na nekog sasvim drugog. Misli da je zastupnici vrlo dobro poznato kako se i kada radi operativni program obrane od tuče za određenu godinu (Vlada utvrđuje operativni program u 9, 10. mjesecu za narednu godinu). Sukladno tome za ovu godinu utvrđen je operativni program koji se trebao provoditi prizemnim generatorima. Poučeni nezadovoljstvom na terenu s takvim načinom obrane u lipnju ove godine bili smo prisiljeni promijeniti tu odluku i donijeti odluku kojom se išlo na kombinirani sustav obrane od tuče, znači uz primjenu protugradnih raketa i prizemnih generatora, odgovorio je, među ostalim ministar.

Ljubica Lalić nije bila zadovoljna odgovorom i ponovno je citirala riječi ministra o njegovoj spremnosti za odgovornošću. To što je gospodin Gelo (Hidrometeorološki zavod) podnio ostavku nije zadovoljština za građane, rekla je i zatražila pisani odgovor.

O Sporazumu s MMF-om u Saboru

Marija Lugarić (SDP) pozvala se na tekst već spomenutog Memoranduma o ekonomskoj i financijskoj politici koji je potpisan 13. srpnja ove godine kao rezultat posljednjih pregovora Vlade s MMF-om i u kojem stoji, kaže, da se planira smanjenje broja roba koja podliježe nultoj stopi PDV-a. U vezi s tim pitala je potpredsjednicu Vlade Kosor zašto ovaj Memorandum nije dostavljen Saboru kad na to obvezuje i odluka Sabora na kojoj je inzistirao upravo HDZ te zašto se građanima RH krije istina o nesposobnosti Vlade da se odupre pritiscima MMF-a. Uoči izbora naciji ste obećali smanjenje PDV-a za dva posto i prevarili ste sve one koji su vam zbog tog obećanja dali glas. Ne samo da niste ispunili obećanje već spremate nešto što je malo tko mogao očekivati, rekla je, među ostalim.

Potpredsjednica Vlade i ministrica branitelja, obitelji i međugeneracijske

solidarnosti **Jadranka Kosor** najprije je izrazila zadovoljstvo što zastupnica poznaje program Vlade i što ga je proučila. Međutim, u svom pitanju nije navela glavne točke koje se odnose na socijalnu osjetljivost ove hrvatske Vlade. Primjerice, najavljivali smo i ostvarili vraćanje roditeljskih naknada na razinu iz 2000. godine i korištenje trogodišnjeg roditeljskog dopusta odnosno ono što je prethodna Vlada, vezano uz neke obveze s međunarodnim Monetarnim fondom ukinula odnosno uskratila velikom dijelu građana RH.

Prema tome nije točna konstatacija da bilo tko izbjegava raspravu jer rasprava će se voditi o tome u Saboru, rekla je potpredsjednica podsjećajući na proračunsku ”rupu” od sedam milijardi kuna s čim je suočena ova Vlada.

Marija Lugarić nije bila zadovoljna odgovorom.

Hitno ponoviti natječaj za PIK ”Belje”

U kojem se roku planira raspisati natječaj za prodaju PIK ”Belja”, pitao je **Ivan Drmić (HDZ)**. Jedina nada za opstanak ”Belja” je privatizacija i hitno unošenje svježeg kapitala u tvrtku. ”Belje” se nalazi u katastrofalnom stanju, tehnologija je zastarjela, višak je zaposlenika, dugovi su davno već prešli visinu vrijednosti tvrtke iako se u javnosti pokušava stvoriti slika o prodaji zlatne koke u Baranji. Javnosti nije poznato da svaki produžetak privatizacije ”Belja” porezne obveznike košta više od milijun eura mjesečno (dugovi, doprinosi), objasnio je.

Ministar poljoprivrede i šumarstva **Petar Čobanković** odgovorio je da je intencija ove Vlade da se ide u privatizaciju poljoprivrednih poduzeća. Vladi je dobro poznata situacija u ”Belju” i ona je, nažalost, takva kako je naveo zastupnik. Sada obveze ”Belja” prema državi iznose oko 160 milijuna kuna, ne uplaćuje se ni PDV, ni porez iz dohotka, doprinosi fondovima. To su razlozi da se ide što brže u privatizaciju, zajedno s HFP-om, sindikatima i lokalnom i područnom samoupravom pripre-

mljen je natječaj na koji je stigla samo jedna ponuda tvrtke "Žito", bračnog para Bubalo, a nažalost, nije bila sukladna uvjetima natječaja u dijelu koji se odnosi na primjenu Kolektivnog ugovora. Zbog toga je Upravni odbor HFP-a odbio tu ponudu i što prije će se donijeti nova odluka o raspisivanju natječaja za tu privatizaciju. Naša je intencija da se taj proces što više ubrza jednostavno iz želje da to poduzeće više ne stvara spomenute gubitke, rekao je ministar Čobanković.

Ivan Drmić bio je zadovoljan odgovorom i apelirao da se hitno raspiše novi natječaj jer je "Belje" samo u prvih šest mjeseci ove godine napravilo gubitak veći od 50 milijuna kuna.

Izdvajanja za znanost iz deklarativnih sfera u stvarnost

Nikola Vuljanić (HNS) pitao je ministara znanosti, obrazovanja i sporta kada ima namjeru poduzeti odlučne korake da udio znanosti i visokog obrazovanja u proračunu iz deklarativnih sfera dođe u stvarnost tj. da se taj udio poveća na razinu koja je zagarantirana europskim i svjetskim standardima. Ponavlja se kako je obrazovna struktura hrvatskoga pučanstva nezadovoljavajuća za ono što imamo namjeru napraviti u našim kontaktima s Europom. Međutim, sustavi sveučilišta su prilično inertni i vrlo skupi i očito izlaz je u stručnim studijima (i u zapadnoj Europi stručni studiji zauzimaju 70-tak postsekundarno obrazovanih ljudi. No naša proračunska sredstva su ograničena pa tako veleučilišta i visoke škole ne mogu zapošljavati nove ljude a broj zaposlenih bi trebalo najmanje udvostručiti, rekao je, među ostalim.

Ministar znanosti dr.sc. **Dragan Primorac** odgovorio je da je ovo strateško pitanje i da se iz dosadašnjeg rada Ministarstva moglo vidjeti da se na tome radi. Na nedavnom sastanku s predstavnikom hrvatskih sveučilišta i svih dekana data im je javna podrška ali i financijska, obišli smo Gospić, radimo i na osnivanju veleučilišta u Vukovaru. Točno je da do sada na visokim učilištima, sveučilištima i visokim školama

nije bilo sustavnog zapošljavanja. U Proračunu za 2005. godinu predviđjet ćemo za to nova radna mjesta (visoko obrazovanje sudjeluje s 1, 38 posto u bruto društvenom proizvodu). Pokrenuto je niz stimulacijskih projekata, ove godine je Hrvatska dobila prvi put 2.500 novaka u sustavu i vodi se računa o njihovom daljnjem stručnom usavršavanju (magisteriji, doktorati) kako bi se eventualno mogli uključiti u sustav asistenta, docenata.

Na kraju se ministar složio sa zastupnikom da su stručni studiji najbrži i najdjelotvorniji način glede obrazovanja mladih ljudi.

Nikola Vuljanić izrazio je nadu da baš sve ovo što je ministar rekao neće ostati na razini deklarativnosti.

Željezara Sisak

Ivanka Rokandić (HDZ) pitala je kakva je uloga Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i Vlade u novonastaloj situaciji kad se ruska tvrtka "Mechel" povlači iz Željezare Sisak te što se kani poduzeti u cilju brige o gospodarskoj aktivnosti u Sisku i u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Ministar **Branko Vukelić** u svom odgovoru najprije je rekao da je, nažalost, tvrtka "Mechel Željezara" istupila iz Ugovora. Od prvog trenutka najave tog povlačenja Ministarstvo je zajedno sa socijalnim partnerima i s lokalnom samoupravom, gradom Siskom, Županijom, razgovaralo i dogovaralo što i kako učiniti. Prije svega kako osigurati da raskid Ugovora bude s poštivanjem svih obveza i da bi se to postiglo. Garancija od 3,6 milijuna eura mora biti aktivirana kao izvor sredstava za plaće radnicima u narednim mjesecima dok se bude tražio novi strateški partner.

Osigurano je da će radnici dobiti plaću za kolovoz a uspjeli smo dogovoriti s "Mechelom", naveo je ministar, da i rezervni dijelovi, alati u vrijednosti od oko 1,5 milijuna eura ostanu u vlasništvu Željezare odnosno hrvatske države. Krenuli smo i u traženje načina kako riješiti problem očitog viška zaposlenih u Željezari - a da višak postoji suglasili

su se svi - i Povjerenstvo traži modele kroz poduzetničke programe, poticaje. Istovremeno HFP je pripremio materijal prema kojem će se s potencijalnim investitorima obaviti razgovori i što prije pripremiti model novog natječaja za izbor strateškog partnera, rekao je ministar.

Ivanka Rokandić iskazala je zadovoljstvo što su se Vlada i Ministarstvo odmah uključili u rješavanje ove goruće problematike tog kraja uz nadu da će se uz sve ove poduzete mjere naći rješenje koje će donekle zadovoljiti radnike Željezare i na taj način osigurati i nekakvu socijalnu sigurnost i gospodarstvo u Županiji i Gradu, rekla je.

Prodaja nekretnina strancima

Miroslav Rožić (HSP) pitao je koliko je dosad ministar vanjskih poslova izdao potrebnih suglasnosti za prodaju nekretnina u Hrvatskoj strancima. Svjedoci smo prave rasprodaje hrvatskih nekretnina strancima i to poglavito na jadranskoj obali i otocima ali i u Zagrebu, Slavoniji i ostalim dijelovima Hrvatske.

Odgovarajući na pitanje predsjednik Vlade premijer dr.sc. **Ivo Sanader** najprije je ispričao ministra vanjskih poslova zbog nenazočnosti jer obavlja svoj posao i upravo dočekuje slovačkog premijera.

Točno je da ministar vanjskih poslova daje suglasnost stranim državljanima za kupovanje nekretnina u Hrvatskoj ali uz prethodnu suglasnost i mišljenje Ministarstva pravosuđa i to samo ako hrvatski državljani mogu kupovati nekretnine u dotičnoj zemlji, znači na bazi reciprociteta. Drugo, nakon ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju taj će se odnos prema državljanima EU nešto mijenjati. No i po važećim propisima i prema Sporazumu od ovakvog režima izuzeta su poljoprivredna zemljišta i ona zemljišta zaštićena Zakonom o zaštiti prirode. Ovo je vrlo važna tema za sve nas i bit će iznimno važna i idućih godina u fazi pregovora jer smo svi protiv rasprodaje hrvatskih otoka, nekretnina, rekao je predsjednik Vlade i ujedno podsjetio da je HDZ imao kritike i da je držao da su pregovori o tom Spo-

razumu išli prebrzo i završeni na brzini prije lokalnih izbora. Sada jedna od stranaka tadašnje koalicije kaže mi smo protiv rasprodaje zemljišta i nekretnina strancima a gdje su bili, pita predsjednik Vlade dr.sc. Sanader, kad se pregovaralo o Sporazumu.

Budući da spremamo pregovarački tim nastojat ćemo o tome postići međustranački dogovor i moramo stvoriti takve pozicije da ne dođe do ove rasprodaje i to je apsolutno jedan od prioriteta Vlade, rekao je, među ostalim dr.sc. **Ivo Sanader**.

Mr.sc. **Miroslav Rožić** objasnio je da namjerno nije govorio o potrebnom mišljenju Ministarstva pravosuđa već naglasio suglasnost Ministarstva vanjskih poslova i nedostatak kriteriji po kojima ministar vanjskih poslova tu suglasnost izdaje. Prema njegovim informacijama u zadnja tri mjeseca izdato je 1200 takvih suglasnosti.

Pruga Klanjec-Kumrovec u programu obnove

Što resorno Ministarstvo namjerava poduzeti u vezi s rekonstrukcijom i obnovom željezničke pruge Zaprešić-Klanjec-Kumrovec, pitao je **Vladimir Pleško (HDZ)**. Taj je željeznički pravac od vitalnoga interesa za naše pogranične jedinice lokalne samouprave, za putnički ali i teretni promet, podsjetio je.

Državni tajnik nadležnog Ministarstva **Branko Bačić** odgovorio je, među ostalim, da su HŽ napravile sukladno Nacionalnom programu obnove pruga lokalnog značenja dinamiku uređenja svih pruga pa i pruge o kojoj je pitao zastupnik. Planira se uređenje gornjeg stroja pruge od Kumrovca do Klanjca do kraja 2008. godine a prije toga sanacija kolosjeka u Klanjcu i Kumrovcu. U okviru svojih mogućnosti HŽ održavaju i u Klanjcu i u Kumrovcu prostor kolosjeka i na taj način u okviru financijskih mogućnosti rješavaju obnovu pruge.

Još o Memorandumu s MMF-om

Davorko Vidović (SDP) pozvao se na spomenuti Memorandum te naveo da

u njemu stoji i da nema realnog povećanja plaće i da se promjena indeksiranja mirovina veže uz promjenu prosječne realne plaće u gospodarstvu. To je jasna poruka građanima da se ne nadaju povećanju standarda i povećanju mirovina, kaže zastupnik. Pitao je ministra financija zašto s tim Memorandumom kojeg je potpisao nije izašao pred Hrvatski sabor na što obvezuje odluka Sabora i ako je istina da taj Memorandum nije potpisan pod pritiskom znači li to da je svjesno odabran pad standarda i čime to opravdava.

Ministar financija **Ivan Šuker** bio je zastupniku izuzetno zahvalan na pitanju kao prilici da pred hrvatskom javnošću kaže istinu. Očito da zastupnik preskače najbitnije iz ovog dokumenta a to je da Memorandum počinje konstatacijom da je prošla Vlada ostavila proračunski deficit od 6,3 posto. Sve što slijedi u mjerama fiskalne, monetarne i ekonomske politike posljedica je toga. Drugo, prije nekoliko dana obavljeno je indeksiranje i povećanje mirovina za četiri posto što najbolje demantira i pokazuje da nije istina ovo što je zastupnik rekao.

Hrvatskoj javnosti stalno namećete, nastavio je ministar, da neće biti investicija a u fiskalnim projektima za 2005. godinu predviđen je deficit Hrvatskih cesta i Hrvatskih autocesta 3,2 milijarde a već je u 2004. taj deficit 3,4 milijarde a tu su i onih 700 milijuna kuna koje je bivša Vlada potrošila u 2003. godini mimo volje ovog Sabora što se moralo platiti ove godine. Ministar Šuker je dodao da bi mu bilo drago da je zastupnik tako pažljivo proučavao Memorandum bivše Vlade i da ne zaboravi, a što se stalno preskače, da je ta bivša Vlada ovu državu u dvije godine praktički zadužila za 14 milijardi dolara. U srpnju ove godine sadašnja je Vlada morala vratiti sedam milijardi, povrat duga HZZO bivša je Vlada samo reprogramirala i ovih dana dolaze na naplatu obveznice izdate u iznosu više od 200 milijuna, naveo je ministar Šuker ne zaobilazeći ni neispunjena obećanja iz Memoranduma bivše Vlade o privatizaciji "Croatia banke", itd. i privatizaciji INE. Kao ministar financija Vlade

zajedno s predsjednikom Vlade veseli se raspravi o ovom Stand by aranžmanu kako bi se ukazalo na razliku između politike ove Vlade i vaše Vlade, odgovorio je ministar na kraju.

Davorko Vidović nije bio zadovoljan odgovorom i rekao da ovo nije odgovor ministra već izgovor te da priča o zaduženju "ne drži vodu".

Zastoj u podršci znanstvenom projektu u Rijeci

Dr.sc. **Miljenko Dorić (HNS)** pitao je ministra znanosti zbog čega je došlo do zastoja u podršci Ministarstva u sudjelovanju riječkih znanstvenika u europskom biotehologijskom projektu. Naime, prije dvije godine znanstvenici s Riječkog sveučilišta dobili su poziv od Europske inicijative da sudjeluju u tom velikom projektu, dobivena je i podrška Svjetske banke. Ponuda je prihvaćena, sagrađen je novi centar za proizvodnju monotonskih protutijela, zgrade su parcijalno opremljene, i taj projekt dobio je pozitivnu ocjenu recenzenata i podršku bivšeg ministra znanosti no u 2004. godini dolazi do zastoja.

Ministar znanosti, obrazovanja i športa dr.sc. **Dragan Primorac** odgovorio je da je nedavno imao sastanak s rektorom Riječkog sveučilišta i da podrška Ministarstva ide snažnoj inicijativi izgradnje novog kampusa a i on osobno je dao podršku ovim tehnologijskim projektima. Ministar je iznio kronologijski slijed zahtjeva za ovu podršku te naveo da je trenutno u izradi studija ostvarivosti projekta i sada je na Ministarstvu da utvrdi je li taj projekt samo kupovina opreme ili je razvojni projekt. Naravno, projekt će dobiti sredstva no pitanje je iznosa. Točan iznos (govorilo se o 3,6 milijuna kuna) u naredna dva tjedna utvrdit će Tehnologijsko vijeće (tijelo ministra) dok načelna podrška Ministarstva postoji.

Dr.sc. **Miljenko Dorić** zahvalio je ministru i zatražio da se to pitanje ažurno riješi jer postoje rokovi a radi se o projektu koji može zaposliti nekoliko desetaka fakultetski obrazovnih mladih ljudi i koji može državnoj instituciji donijeti određenu dobit.

Općinski račun blokiran zbog neplaćanja alimentacije

Može li se sankcionirati ponašanje načelnika općine Vela Luka zbog čijeg je neplaćanja alimentacije blokiran račun općine, pitao je **Frano Matušić (HDZ)**. U objašnjenju pitanja naveo je kronologiju događaja i rekao da je očekivao da će zastupnici SDP-a, stranke kojoj pripada i načelnik te općine, nakon žučnih rasprava u Hrvatskom saboru i dirljivom govoru o slučaju Čačija, biti dosljedni u svojim stavovima i sankcionirati takvo ponašanje svog načelnika i pozvati ga barem na odgovornost.

Potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti **Jadranka Kosor** složila se sa zastupnikom da je nedopustivo i sramota da netko ne plaća alimentaciju i da je nedopustivo da se ne poštuju sudske odluke. Što se tiče konkretnog slučaja dat će pisani odgovor zajedno s ministricom pravosuđa.

Frano Matušić zamolio je da se poduzmu sve mjere kako ne bi zaživjela Orvellova rečenica da su svi jednaki a neki jednakiji.

Ograničeni doprinosi iz Proračuna za slobodne umjetnike

Jagoda Majska Martinčević (HDZ) zatražila je od ministra kulture pojašnjenje o najavljenom da će neki samostalni umjetnici izgubiti pravo na plaćanje doprinosa za zdravstveno i mirovinsko osiguranje iz Državnog proračuna ako njihova godišnja primanja prelaze određeni iznos. Ima vrlo neobičnih slučajeva upravo iz redova estradnih glazbenika, ljudi koji su vrlo mnogo zarađivali i zarađuju a ipak su dobivali status slobodnog umjetnika i zdravstveno i mirovinsko osiguranje iz Državnog proračuna, rekla je zastupnica, nadajući se da će ove promjene ipak dovesti i do pravde.

Ministar kulture **Božo Biškupić** odgovorio je da je sukladno Zakonu i uz suglasnost umjetničkih udruga donio

izmjene i dopune Pravilnika kojim se uređuje način ostvarenja prava samostalnih umjetnika na plaćanje doprinosa iz Državnog proračuna. Sredstva Proračuna su ograničena i na dosadašnji način bilo je nemoguće pratiti i poštivati odredbe Pravilnika pa se ne bi moglo plaćati doprinose umjetnicima kojima je to doista potreba. Prema ovim izmjenama ovi doprinosi će se plaćati do neto mjesečnog iznosa od 5000 kuna (umnožak koeficijenta 1,9 visoke stručne sprema u kulturi i osnovice za plaće službenika koji se financiraju iz državnog proračuna). Do tog iznosa ćemo i dalje iz državnog proračuna plaćati doprinose za samostalne umjetnike, rekao je ministar Biškupić.

Smanjen broj prometnih nesreća i poginulih

Durda Adlešić (HSL) pitala je ministru unutarnjih poslova koliko je smanjen broj prometnih nesreća na cestama zbog utjecaja alkohola i smrtnost u ovih nepunih mjesec dana koliko je na snazi novi Zakon o sigurnosti prometa cestama. Jer, gubici koje spominju i ugostitelji i vinari su sigurno gubici koji se mogu odraziti i na lokalni i državni proračun i zastupnica se nada da će podaci možda baciti i drugačije svjetlo na ovaj zakon. Zastupnike bi sigurno zanimao i podatak o (ne)naplativosti kazni, rekla je.

Ministar unutarnjih poslova **Marijan Mlinarić** odgovorio je da je to pitanje bila i top tema gotovo cijelog ljeta od kada je donesen Zakon i počela njegova primjena. Svi smo svjedoci katastrofalne situacije u prometu na našim cestama i kad je donesen Zakon u srpnju ove godine, a još se nije počeo primjenjivati već su se počeli nazirati rezultati rasprave u Saboru i najave da će Zakon stupiti na snagu 20. kolovoza. Već u srpnju u odnosu na srpanj prošle godine bilježi se smanjenje prometnih nezgoda za osam posto što je u apsolutnom broju 771 nezgoda manje a u kolovozu 23 posto manje odnosno u apsolutnom broju 2224 prometne nezgode manje i to bez obzira na to što se spominje najbolja turistička sezona. Što se tiče broja poginulih u

prvih šest mjeseci imali smo katastrofalnu situaciju s 43 poginulih više u lipnju ove godine nego prošle. U srpnju ove godine to je smanjenje 43 posto u odnosu na isti mjesec prošle godine što znači da je u istom mjesecu prošle godine poginulo u apsolutnom broju 83 osobe a ove godine 47. U kolovozu je to smanjenje 30 posto odnosno 57 poginulih u odnosu na prošlogodišnji kolovoz s 81 poginulim. U rujnu ove godine je deset poginulih manje nego u istom mjesecu prošle godine što znači da je u svega tri mjeseca, 7,8. i 9. mjesecu – poginulo na našim cestama 70 ljudi manje u odnosu na isto razdoblje prošle godine. A što se tiče famoznog 0 promila u prometnim nesrećama od 20. kolovoza do 30. rujna 2004. sudjelovalo je 329 vozača pod utjecajem alkohola dok je u istom razdoblju prošle godine zabilježeno 776 alkoholiziranih vozača što je smanjenje za 58 posto. Iz svih tih podataka vidi se da ovaj zakon nije ono što se želi prikazati, prohibicija. Može piti tko koliko hoće ali ne smije pijan voziti što nam dokazuje i susjedna Mađarska koja takav zakon s 0 promila ima već 15 godina a nema opadanja ni turističkog prometa ni ugostiteljskoj, rekao je ministar Mlinarić.

Hoće li biti smijenjen predsjednik KBC-a Rebro u Zagrebu

Nenad Stazić (SDP) pitao je ministra zdravstva i socijalne skrbi hoće li smijeniti dr. Milana Kujundžića, čovjeka, kaže, od posebnog povjerenja (možda je to stekao ustaškom orijentacijom) a koji je prijevarom dodaje, upisao svog sina na Medicinski fakultet u Rijeci. Ministar ga je izabrao za pomoćnika ministra, postavio za predsjednika Upravnog vijeća KBC-a Zagreb koji je obavio izuzetno nečastan posao i bez ikakvog razloga smijenio sposobnog i uglednog profesora Paladina a nagrada za tu likvidaciju, rekao je zastupnik, bilo mu je mjesto ravnatelja bolnice Dubrava odakle je najprije protjeran izuzetno uspješčan profesor Viraga. Smijenili ste čitav

niz vrijednih i poštenih ljudi iz čistog revanšizma, hoćete li smijeniti ovog jednog s razlogom, pita.

Ministar zdravstva i socijalne skrbi, dr.sc. **Andrija Hebrang** najprije je rekao da kad bi smjenjivao još četiri godine da ne bi mogao smijeniti onoliko ljudi koliko je "vaša vlast" smijenila u četiri godine, no da mu to nije namjera. S obzirom na to da je zastupnik naveo dva imena ministar se osvrnuo na to i rekao da će se ovih dana vidjeti što je napravio gospodin Paladino jer je državu uvalio u dug bez kraja. Stručna inspekcija je utvrdila da za dovršenje projekta Rebro nedostaje 60 milijuna eura (kad se sadašnjih 73 milijuna eura potroši) a već ove godine zahvaljujući njegovoj konstrukciji i dogradnji Rebra dopijeva na naplatu 12 milijuna kuna za naplatu koji sadašnji, novi ravnatelj mora odnekud smoći a za tri godine dolazi na naplatu 70 milijuna kuna. Za gospodina Viragu ministar ne može, kaže, ništa loše reći, on je predivan dečko i njegov prijatelj, kolega ali je 90 posto mandata, po vlastitom iskazu, proveo u operacijskoj dvorani a ne u kancelariji kao ravnatelj i zato su poslovni rezultati bili katastrofalni. Docent Kujundžić ih je ova dva, tri mjeseca doveo u red tako da sada ta bolnica uredno plaća lijekove, čak dugove od proteklih godina.

A za docenta Kujundžića ministar kaže da ga je upoznao davno prije nego što je navodno posjetio grob o kojem govori zastupnik (Pavelića). Kriterij njegovog prijateljstva je bilo poznanstvo s doc. Kujundžićem u Domovinskom ratu gdje je bio dragovoljac i časno branio domovinu, vrhunski stručnjak. A što se tiče upisa njegova sina na Medicinski fakultet u Rijeci ministar ne bi, kaže, osuđivao čovjeka prije nego Povjerenstvo ne istakne svoje rezultate jer je neslužbeno priopćenje da je to Povjerenstvo krivo interpretiralo pravilnik (prava branitelja) i doc. Kujundžić pri tome nije aktivno sudjelovao.

Nenad Stazić pozvao se na spomenuiti pravilnik i rekao da po njemu pravo na upis imaju djeca stopostotnih invalida a da doc. Kujundžić (invalid je, ali ne 100-postotni) i u tome je, kaže, prijeva-

ra. Dodao je da je nezadovoljan odgovorom jer da je pitao da ministar namjera-va zbog nemoralnog postupka smijeniti doc. Kujundžića i pokazati da se s time ne slaže ili da ga ne namjerava smijeniti i time pokazati da se slaže s takvim postupkom što bi značilo, dodao je, da se na fakultetima uvodi dodatna kvota za upis djece utjecajnih hdz-ovaca.

O medicinskoj rehabilitaciji hrvatskih branitelja

Mr.sc. **Ivan Bagarić (HDZ)** pitao je što se čini za medicinsku rehabilitaciju hrvatskih branitelja invalida Domovinskog rata i koje su nove pogodnosti pristupa psiho-fizikalnoj rehabilitaciji. Pritom misli, dodaje zastupnik, i na najteže invalide HVO-a za koje se nada da će prema međudržavnom sporazumu također imati pristup kvalitetnim zdravstvenim uslugama u RH jer takvih u BiH ili nema ili su s nedovoljno kapaciteta.

Potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti **Jadranka Kosor** odgovorila je da ova Vlada i Ministarstvo posvećuju veliku pozornost upravo medicinskoj rehabilitaciji odnosno liječenju hrvatskih branitelja. Zato je ove godine pokrenut novi projekt za čije je provođenje potpisan sporazum sa šest lječilišta (toplica) u RH, rekla je ministrica i ujedno ovime podsjetila i pozvala sve hrvatske branitelje koji misle da mogu ispuniti potrebne kriterije (za to osnovano povjerenstvo) da se jave na ovaj poziv koji je trajno otvoren. Već ima puno takvih zahtjeva i ministrica se nada da će vrlo brzo povjerenstvo donijeti odluku o prvoj grupi branitelja koji će ići na liječenje. Sasvim sigurno da će se razmatrati i prijedlog zastupnika kad konačno bude dovršen sporazum između dviju država u vezu i sa zbrinjavanjem pripadnika HVO-a, rekla je na kraju.

Financijska policija - mobilna ekipa na terenu

Krunoslava Markovinovića (HDZ) zanimalo je priprema li Vlada vraćanje Financijske policije radi sive ekonomije

i koje su još mjere za to. Bivša vlast nije ništa napravila za suzbijanje sive ekonomije pa je čak 2000. godine ukinula Financijsku policiju a došlo je stvarno do divljanja sive ekonomije, porasta rada na crno, neplaćanja poreza na robe i usluge, rekao je.

Ministar financija **Ivan Šuker** odgovorio je da ne bi komentirao što je bivša Vlada radila ni motive ukidanja Financijske policije i ukidanja poreznog studija a i stimulativnog dijela plaća onih koji su trebali kontrolirati naplatu državnog proračuna. No želi reći, dodao je, da je 2002. godine iz Financijske policije u Carinu prenesu dio za praćenje trošarina a da ta ekipa nikad nije ekipirana do kraja, educirana i da nije data mogućnost njene kontrole na terenu.

Neće samo osnivanje Financijske policije spriječiti rast sive ekonomije. Niz zakona je pripremio Ministarstvo prometa, mora i razvitka kojima se želi spriječiti "crni" čarter, Državni inspektorat također svojim djelovanjem ide na smanjenje sive ekonomije. Financijska policija nije nikakav politički čin niti će to biti nekakva organizacija koja će zadovoljavati nekakve političke želje već će to biti mobilna ekipa koja će na terenu kontrolirati upravo ono gdje je moguća najveća utaja prilikom neplaćanja prihoda državnog proračuna, prije svega predporez na dodanu vrijednost i trošarine. Naime, i ove godine, nažalost, se ne vidi učinak ovako dobre turističke sezone kod naftnih derivata i duhanskih preradevina a interesantno je da trgovačka društva koja se bave naftnim derivatima, duhanskim preradevinama prikazuju iz godine u godinu fantastične poslovne rezultate pa bi bilo dobro da se ti rezultati odraze i u Proračunu. I to će biti zadatak Financijske policije, rekao je, među ostalim ministar naglašavajući i značenje educiranja ljudi koji će se baviti kontrolom i praćenjem naplate sredstava državnog proračuna. Ako je ikako moguće njima treba osigurati stimulativni dio plaće (ukidanje toga u Poreznoj i Carinskoj upravi jedan je od velikog razloga sadašnjih rezultata) tako da kvalitetni i dobri stručnjaci ostanu u državnoj upravi a ne da nakon

školanja kad znaju sve o financijama zbog niskih plaća odu gdje će imati veću plaću.

Krunoslav Markovinović naglasio je da birači očekuju da bude sve manje bogatih vlasnika siromašnih firmi i da se radnike zaštiti od samovolje takvih vlasnika (Financijska policija ukinuta da se ne bi slučajno "zaletjela" u firme koalicijskih partnera ili ne daj Bog u "Viktor Lenac").

Što će Vlada učiniti u vezi sa zadržavanjem naših generala u pritvoru u Haagu

Anto Đapić (HSP) pitao je što Vlada kani učiniti kako bi reagirala na potez Haaškog suda da generali Markač i Čermak ostaju u haaškom pritvoru iako je hrvatska Vlada dala sva moguća tražena jamstva kako bi se ova dvojica generala branila sa slobode. Oni su se dragovaljno pojavili pred Haaškim sudom a ovaj potez Suda pokazuje da se je Sud u ovom slučaju politizirao i na neki način doveo u pitanje vjerodostojnost hrvatske Vlade, rekao je, među ostalim. Na upozorenje predsjedatelja i predsjednika Hrvatskoga sabora **Vladimira Šeksa** da se prema dostavljenom dopisu pitanje Kluba zastupnika HSP-a trebalo odnositi na područje energetike Anto Đapić preoblikovao je pitanje – hoće li hrvatsko gospodarstvo trpjeti zbog činjenice da jedan od vlasnika najvećih energetskih tvrtki u Hrvatskoj, general Čermak, ostaje u Haagu zajedno s generalom Markačem.

Ministar gospodarstva, rada i poduzetništva **Branko Vukelić** odgovorio je kako vjeruje da tvrtke ne bi smjele trpjeti zbog vlasnika jer imaju svoj sustav odlučivanja i poslovanja.

U svom odgovoru predsjednik Vlade Republike Hrvatske dr. sc. **Ivo Sanader** napomenuo je da izvršna vlast daje jamstva i poduzima potrebne mjere koje su joj na raspolaganju kako bi se generali Markač i Čermak branili sa slobode. U ovom slučaju raspoložemo i s obavijestima da je glavna tužiteljica napisala pismo Sudu u kojemu je naznačila da se

ne protivi puštanju na slobodu hrvatskih generala. Drugim riječima, ona se suglasila sa zahtjevom hrvatske Vlade i branitelja. Upućen je i zahtjev predsjedniku Suda za dodatnim objašnjenjem kako bi se saznali razlozi koji su doveli do ovakve odluke, a uskoro će se i ministrica pravosuđa sastati s predsjednikom Suda i glavnom tužiteljicom. Premijer je na kraju odgovora konstatirao da se neće posustati u traženju da se generalima Markaču i Čermaku omogući puštanje na slobodu do početka sudskog postupka.

Zakonska odredba donosi štetu vinarima i ugostiteljima

Zastupnik **Željko Pavlic (LIBRA)** svoje je pitanje uputio ministru unutarnjih poslova. Navodeći statističke podatke koji potkrepljuju ocjenu o lošim poslovnim rezultatima i recesiji poslovanja brojnih vinogradara, pivara i ugostitelja, zapitao je namjerava li Vlada oštećiti ove djelatnosti za gubitke koji su nastali primjenom novog Zakona o prometu.

Ministar unutarnjih poslova **Marijan Mlinarić**, dr.med, podsjetio je na brojke koje ukazuju da se osjetno smanjuje broj nastradalih kao i ukupnih šteta za koje su ranije bili krivi alkoholizirani vozači. Drži ujedno da se ne mogu uspoređivati statistički pokazatelji različitih djelatnosti. Ukazao je istovremeno i na dobre turističke rezultate susjedne Mađarske koja ima daleko veće prihode nego Hrvatska, bez obzira što je turizam razvijen samo na području Budimpešte i Balatona. Smatra da se naši vozači još nisu prilagodili novim propisima, pa recimo odredili da jedna trijezna osoba vozi automobil, dok se ostali mogu opustiti. Spomenuo je zatim iskustva organizatora "Oktoberfesta" na koji se ide javnim gradskim prijevozom ili taksi službom. Na kraju je iznio i neka medicinska istraživanja koja nedvojbeno potvrđuju poremećaje koji se manifestiraju kod vozača, a koji su prethodno uživali alkohol.

Zastupnik **Pavlic** kratko je prokomentirao iznijete ocjene, dodajući da nije

zadovoljan dobivenim odgovorom jer je tražio da se razmotri mogućnost obeštećenja za vinare i ugostitelje. Napomenuo je ujedno da se u Mađarskoj ponovno razmatra dopuštanje 0,5% jer su domaći vinogradari počeli strancima rasprodavati svoje vinograde. Zatražio je od Vlade da se još jedanput analiziraju alarmantni gospodarski pokazatelji vezani uz primjenu odredbi Zakona o prometu.

Osigurati novac za udžbenike

Zastupnica **Milanka Opačić (SDP)** uvodno je podsjetila kako se Vlada poziva na socijalnu osjetljivost kada su u pitanju djeca. Međutim, konkretni potezi demantiraju ove namjere jer su svi projekti namijenjeni djeci u prvih 6 mjeseci ove Vlade, realizirani u neznatnom postotku od 0,30%. Podsjetila je da 2400 djece koja se nalaze u udomiteljskim obiteljima nemaju odgovarajuću skrb, a za vrijeme bivše Vlade imali su i pravo na naknadu sredstava za udžbenike. Sada su ta sredstva upitna, jer je donesen napatuk kojim se ta sredstva prepolovljuju. Kada će se povući ova odluka kako bi se i ovoj djeci olakšalo pravo na školovanje.

Potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske **Jadranka Kosor** napomenula je da će dati odgovor u onom dijelu koji se odnosi na njene ovlasti i resor. Podsjetila je da se ove godine prvi put ostvaruje program podjele besplatnih udžbenika za obitelji koje imaju osmero i više djece. To se odnosi na onu djecu koja ne ulaze u sustav socijalne skrbi ili nisu prema posebnim odlukama gradova i općina nagrađena besplatnim udžbenicima. Napomenula je da se mjerodavni problemi o udžbenicima za djecu koja se nalaze u udomiteljskim obiteljima trebaju potražiti kod potpredsjednika Vlade dr.sc. Andrije Hebranga. Ujedno je pozvala zastupnicu Opačić da posjeti Upravu za obitelj gdje može naići na sistematizirane podatke o ukupnom radu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Međutim, zastupnica **Opačić** nije bila zadovoljna s ovim odgovorom, navo-

deći da dobiva podatke koje uopće nije tražila u postavljenom pitanju. Ujedno, obitelji s osmero i više djece okupljaju oko 300 članova, a ovdje je u pitanju plaćanje školskih udžbenika za oko 2400 djece koja su smještena u udomiteljskim obiteljima. Brojna djeca u Slavoniji i Baranji istovremeno ne mogu pohađati škole, budući da nemaju sredstva niti za udžbenike, niti za plaćanje skupog prijevoza.

Osnivanje Fonda za umirovljenike

Zastupnik **Damir Kajin (IDS)** podsjetio je na Vladina obećanja koja su najavljena oko osnivanja umirovljeničkog fonda. Budući da se početak rada stalno odlaže, prvi se efekti u najboljem slučaju mogu očekivati tek oko 2007. godine. Upozorio je da sporazum s MMF-om ukazuje da će se do kraja godine prodati udjeli u čak 800 društava u kojima Hrvatski fond za privatizaciju ima do 25% udjela. U slijedećoj godini dakle slijedi privatizacija; Croatia osiguranja, Poštanske banke, Croatia banke, dio INA-e i HT-a, te priprema privatizacije brodogradilišta, Hrvatskih šuma i Jadrolinije. Kako će se podmiriti dug umirovljenicima ako se prodaju sva navedena poduzeća, a novac završi u proračunu, upitao je zastupnik Kajin.

Na ovo pitanje odgovorio je potpredsjednik Vlade **Andrija Hebrang** ocjenjujući da je u pitanju bilo kontroverznih, a dijelom i netočnih podataka. Do odlaganje osnivanja Fonda došlo je isključivo zbog stručnih razloga, a krajem idućeg mjeseca ovaj zakonski prijedlog naći će se na raspravi u Saboru. Dionice koje su predviđene za ovaj fond, ne idu na rasprodaju, a spomenuti portfelji i udjeli do 25% ne bi značajno pomogli u razrješavanju ovog pitanja budući da upravljanje tim dijelom više košta nego što iznosi sama dobit. Za Fond namijenjen umirovljenicima, ostavili smo dionice koje imaju vrijednost, zaključio je potpredsjednik Vlade.

U svom dodatnom istupu, zastupnik **Kajin** zatražio je da se precizira o kakvim se zapravo dionicama radi. Sma-

tra ujedno da umirovljenici neće dobiti ništa osim nade koja zadnja umire.

Izrada kompleta za prvu pomoć

Zastupnik **Luka Roić (HSS)** svoje je pitanje uputio ministru unutarnjih poslova, navodeći da prema postojećim zakonskim propisima, vozači na tehničkim pregledima moraju imati nove komplete za hitnu pomoć. Ove kutije moraju biti usklađene s hrvatskom normom HRN 1012. Dobro je da se ovi kompleti provjeravaju kako bi se pružila pomoć nesrećenim osobama, međutim čuje se da se njihova kupnja može obaviti jedino u inozemstvu. Zanima ga jesu li i vozila Ministarstva unutarnjih poslova uredno opskrbljena, kao i okolnosti same nabave pribora za prvu pomoć.

Ministar **Marijan Mlinarić** potvrdio je da su sva policijska vozila opskrbljena kompletima za prvu pomoć. Upravo se izdaju upute domaćim proizvođačima tako da će se traženi kompleti moći nabaviti u Hrvatskoj. Zastupnik Luka Roić napomenuo je da nije zadovoljan odgovorom, ponavljajući kako želi saznati koliko je zapravo iznosio nepotreban trošak zbog dosadašnjih propusta oko nabave kompleta. Žaloso je da se u Hrvatskoj ne isplati proizvoditi čak ni kutija za prvu pomoć koju se ne može napraviti po određenim standardima.

Otkup državne zemlje omogućiti domaćim poljoprivrednicima

Zastupnik **Vladimir Kurečić (HDZ)** svoje je pitanje vezano uz problematiku otkupa poljoprivrednog državnog zemljišta u Varaždinskoj županiji, uputio ministru poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Petru Čobankoviću. Budući da ovog zemljišta nema mnogo i da su prisutni neriješeni vlasnički odnosi, postoje problemi koji se uočavaju prilikom traženja modela za korištenje zemljišta. Zanima ga kakav je pravni status poljoprivrednog zemljišta kojega koristi "Varaždinka" d.d. u steča-

ju i kako će se zaustaviti daljnja devastacija trajnih nasada i vinograda? Zatražio je ujedno da ga se pismeno obavijesti o statusu cjelokupnog zemljišta koje je u državnom vlasništvu na području Varaždinske županije.

Ministar **Petar Čobanković** napomenuo je da je problem državnog zemljišta i inače jedan od najtežih problema koji opterećuju Ministarstvo poljoprivrede. Sukladno odredbama Zakona o raspolaganju državnim poljoprivrednim zemljištem, jedinice lokalne samouprave dužne su načiniti određene programe koji moraju dobiti i suglasnost nadležnog ministarstva. Po dobivenoj suglasnosti, jedinice lokalne samouprave moraju raspisati natječaje za zakup i prodaju. Situaciju otežava činjenica da gotovo 50% jedinica lokalne samouprave još nije obavilo sve potrebne radnje. U Varaždinskoj županiji ima svega oko 3.400 hektara državne zemlje. Pristigli su programi sa 16 općina, dok još 8 općina nije dostavilo potrebnu dokumentaciju. Govoreći o "Varaždinki" d.d. koja je u stečaju, ministar je napomenuo da još koristi 115 ha poljoprivrednog zemljišta. Ukoliko inspekcijски nadzor pokaže da se zemljište ne koristi sukladno gospodarskom programu, moguće je da se prekine zakup sklopljen do 2007., odnosno 2011. godine, napomenuo je ministar Čobanković.

Zastupnik **Kurečić** zahvalio je na odgovoru tražeći da mu se dostavi i tražena evidencija. Predložio je ujedno da se postojeće zemljište što prije kultivira, a otkup omogući prvenstveno obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima do proljeća slijedeće godine.

Sporna isplata potraživanja radnicima "Lužnjaka"

Zastupnica **Ruža Lelić (HDZ)** zapitala je ministra Hebranga hoće li Vlada isplatiti potraživanja bivših zaposlenika poduzeća "Lužnjak" iz Županje, koje je otišlo u stečaj u ožujku 2003. godine. Tada je ovo poduzeće zapošljavalo oko 220 radnika, čija se potraživanja kreću oko 10 milijuna kuna. Radnici su se bezuspješno obratili i bivšoj Vladi

koja nije održala najavljena obećanja o naplati potraživanja bivših zaposlenika, iako su ona odlukom Trgovačkog suda u Osijeku priznata.

Ministar **Andrija Hebrang** potvrdio je da je upoznat sa situacijom u "Lužnjaku". Nažalost, odlukom suda stečajni postupak zaključen je bez mogućnosti naplate u stečajnom postupku. Vlada razmatra ovaj i čitav niz ostalih slučajeva kako bi pronašla izlaz, budući da se radi o teškim socijalnim slučajevima, odgovorio je potpredsjednik Hebrang. Zastupnica Ruža Lelić zatražila je da se nađe izlaz iz nastale situacije i napomenula je da su radnici ionako primali izuzetno skromna primanja. Zato polaže nadu da će radnici "Lužnjaka" ostvariti svoja neisplaćena potraživanja.

Učinci Zakona o sigurnosti prometa

Zastupnik **Petar Mlinarić (HDZ)** svoje je pitanje uputio ministru unutar-njih poslova Marijanu Mlinariću. Pitanje glasi: Koji su prvi pokazatelji primjene Zakona o sigurnosti prometa na cestama?

Ministar **Marijan Mlinarić** je ocijenio da je u prethodnim obrazloženjima već odgovorio na postavljeno pitanje, pa nema potrebe za ponavljanjem statističkih pokazatelja.

Smjena državnih službenika

Zastupnica **Gordana Sobol (SDP)** svoje je pitanje namjeravala uputiti premijeru Sanaderu, tražeći ujedno da se odgovori u skladu s odredbama Poslovnika. Napomenula je da se u posljednje vrijeme krenulo sa smjenama državnih službenika u Uredu za opće poslove Vlade i to upravo onih kadrova koji imaju visoku stručnu spremu i rade odgovorne i stručne poslove. Spomenula je da je na krajnje nehuman i nekorektan način smijenjena predstojnica i njena zamjenica, i to bez usmenog ili pismenog obrazloženja. Ujedno je na mjesto načelnice za financije postavljena gospođa Marija Zovko koja je u javnosti ostala zapamćena po propusti-

ma u financijskom poslovanju MVP-a. Zatražila je da se odgovori da li se imenovanja opet svode na podobne i poslušne kadrove, kojima je za napredovanje dovoljan i negativan nalaz Državne revizije.

I na ovo je pitanje odgovor pružio potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske **Andrija Hebrang**. On je napomenuo da je samo pitanje krivo usmjereno, jer nije bilo nikakvog kadrovanja prema podobnosti, već o tome da li se zadovoljavaju potrebe radnog mjesta. U Uredu za opće poslove nismo bili zadovoljni s nekoliko djelatnika, ali nitko nije ostao na ulici i bez radnog mjesta. Neprihvatljivo je i neukusno prozivati osobu za tobožnje financijske propuste ukoliko niti jedno djelo nije dokazano, upozorio je ministar Hebrang. Ukoliko postoje dokazi i pravomoćne presude za eventualne propuste, niti jedan djelatnik neće biti imenovan na nove dužnosti. Zastupnica **Gordana Sobol** ponovno je zatražila riječ i napomenula da nije zadovoljna s odgovorom. Ponovila je da se cijeli slučaj smjena i imenovanja odigrao mimo propisa, pozivajući se na odredbe Zakona o državnim službenicima i namještencima. Predsjedavajući je zatim napomenuo da je Odbor za izbor i imenovanja na Vladin prijedlog, dao mišljenje o razlozima promjene predstojnice Ureda za opće poslove Vlade, upravo preminule gospođe Volge Miličić.

Realizirati sredstva za socijalnu skrb šticećima u Splitu i Trogiru

Zastupnik mr.sc. **Marin Jurjević (SDP)** upitao je potpredsjednika Vlade Andriju Hebranga za razloge zbog kojih je Vlada ukinula iznos od gotovo 2 milijuna kuna sredstava koja su bila namijenjena za trajni smještaj djece s područja Splita i Dalmacije koja boluju od autizma. Od odobrene svote preostalo je tek oko 100 tisuća kuna za uređenje objekta koji već ima izrađenu projektnu dokumentaciju. Kakva se to socijalna politika vodi prema Splitu i Dalmaciji, odnosno prema cijeloj Hrvatskoj, zapitao je zastupnik?

Potpredsjednik Vlade **Andrija Hebrang** nije prihvatio ocjene sadržane u zadnjoj rečenici. Što se tiče financijskih promjena u Proračunu, napomenuo je da se Vlada drži postojećih zakonskih propisa. Prema njima niti jedna zdravstvena ili prosvjetna ustanova ne može raditi bez odobrenja za rad jer bi onda ministar koji potpisuje odobrenje, činio protuzakonito djelo. Napomenuo je ujedno da će sva autistična djeca biti odgovarajuće i primjereno zbrinuta, a za te će se potrebe naći potrebna sredstva. Zastupnik Jurjević nije bio zadovoljan odgovorom, ponavljajući da su ukinuta već odobrena financijska sredstva za adaptaciju i dogradnju Doma za gluho-nijemu djecu "Slava Raškaj" u Splitu, a ukinuta su i sredstva predviđena za rad Centra za socijalnu skrb u Trogiru. Podsjetio je ujedno i ministra Šukera da već 7 mjeseci čeka na pismeni odgovor o razlozima smjene 6 načelnika u Splitskoj poreznoj upravi.

Porezna reforma odnosi se i na športske klubove

Zastupnik **Perica Bukić (HDZ)** zapitao je ministra financija, Ivana Šukera kako će se najavljena porezna reforma odraziti na stanje u sportu. Ovim bi se zahvatima ujedno trebale razriješiti i neke nejasnoće i nelogičnosti koje danas opterećuju sport u Hrvatskoj.

Ministar **Šuker** upozorio je da se u nekim potezima neutemeljeno optužuje HDZ za tobožnji desetogodišnji kriminal koji je vladao u sportu. Zbog nedefiniranog načina oporezivanja prihoda, sportaši su u slučaju kasnijeg otvaranja obrta prisiljeni da izmišljaju podatke kako bi donekle legalno poslovali. Radnoj skupini koja radi na izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, predloženo je da posebno uredi oporezivanje sportaša, umjetnika i pjevača. Jedan dio dohotka treba priznati kao paušalni trošak, a ostali dio se oporezuje sa središnjom stopom od 25% plus prirez, objasnio je ministar financija. Predloženim izmjenama riješit će se i problem plaćanja tehničkog osoblja na utakmicama. Međutim, treba reći da je

preostao i dug športskih klubova prema državnom proračunu. Ohrabruje što će se konačno legalizirati i urediti ovi odnosi, te potencijalnim investitorima otvoriti mogućnost ulaganja u športske klubove.

Zastupnik **Bukić** zahvalio je na odgovoru, ocjenjujući ujedno da će najavljenе porezne reforme imati pozitivne posljedice na ukupni sportski život i daljnji rad klubova.

Poštuju li se zakonski propisi i financijski standardi u policiji?

Zastupnik **Željko Kurtov (HNS)** svoje je pitanje uputio ministru unutarnjih poslova. Prema dostupnim podacima izgleda da novac kojim se pokriva godišnja potrošnja goriva i drugog materijala za rad policije, ne može pokriti ni 10 mjesečnu potrošnju. Nedopustivo je da policajci pješice idu na uviđaj ili na intervencije, uz istovremene rigorozne kazne u prometu. Prevencijom se mogu postići znatno bolji efekti nego primjenom restriktivnih zakonskih propisa, ocijenio je zastupnik Kurtov.

Ministar **Marijan Mlinarić** podsjetio je da je postupanje policije propisano Zakonom o policiji i Pravilnikom o načinu policijskog postupanja. Način i aktivnosti koje poduzima policija nije u neposrednoj vezi s mjerama financijske politike, s obzirom da policijski službenici u svom radu nisu limitirani visinom i načinom mehanizma financiranja. Prema novim rezultatima, vidimo da se provode navedeni zakonski propisi, te da je policija imala dovoljno ljudi i sredstava. Zastupnik Kurtov konstatirao je da je svima u interesu da policija bude odgovarajuće osposobljena kako bi mogla obavljati svoj posao i štiti građane i imovinu.

Izgradnja prometnica

Zastupnik mr.sc. **Kajo Bućan (HDZ)** svoje je pitanje uputio državnom tajniku Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka, gospodinu Branku Bačiću. Uvodno je konstatirao da dio državne ceste poznat kao brza cesta Solin

– Klis predstavlja spoj šire splitske regije s autocestom Zagreb – Split. Kada se može očekivati početak radova i dovršenje kompletnog križanja "Meterize", za koje je izrađena cjelokupna projektna dokumentacija. Upozorio je da se već ove godine procjenjuje da na navedenim spojevima dnevno prometuje oko 40 tisuća vozila.

Državni tajnik **Branko Bačić** podsjetio je da će se početkom ovog mjeseca održati radni sastanak u Splitsko – dalmatinskoj županiji. Na tom sastanku kojemu će nazočiti i predstavnici jedinica lokalne samouprave, bit će razmotreni prometni prioriteti i predstojeći cestovni projekti. Točni su podaci o frekvenciji navedenog križanja koje zahtijeva što brži ulazak u investiciju. Hrvatske ceste planirale su da u idućih mjesec dana objave javni natječaj za izvođenje radova na izgradnji samog čvorišta i rekonstrukciji ceste koja se mora dovršiti do početka sezone 2005. godine.

Zastupnik **Kajo Bućan** izrazio je zadovoljstvo što će se najavljenе mjere i realizirati. Time bi se ispunile i obveze iz sporazuma kojega su preuzele Hrvatske ceste prema kojima bi se osigurala maksimalna sigurnost svih sudionika u prometu na tom križanju. Dodao je da ono sada po konfiguraciji terena više sliči skakaonici nego nekom značajnom cestovnom čvorištu.

Isplata naknade poljoprivrednicima

Zastupnik mr.sc. **Vladimir Šišljagić (HDZ)** svoje je pitanje uputio ministru poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Petru Čobankoviću. Zanima ga je li ispoštovana Odluka Vlade o isplati naknada seljacima i ostalim proizvođačima, nakon uništavanja usjeva koji su bili zasijani GMO kukuruzom. Pravovremenom bi isplatom seljaci mogli nadoknadi štete i spremati silažu.

Ministar **Petar Čobanković** podsjetio je da su analize spornih usjeva nedvojbeno potvrdile prisutnost GMO-a. Nakon laboratorijske potvrde krenulo se u beskompromisnu akciju i uništavanje zasijanih površina na 1790,13 hekta-

ra. Vlada je ujedno donijela odluku da će obeštetiti proizvođače sa 7,2 tisuće kuna po zasijanom hektaru. Prošlog tjedna proizvođači su u potpunosti oštećeni, a ukupno je isplaćeno 12,88 milijuna kuna. Ovaj će iznos biti podnesen na naplatu uvozniku i distributeru sjemena.

Zastupnik **Šišljagić** napomenuo je da je zadovoljan odgovorom kao i Vladom koja je dosljedno provela vlastite odluke.

Liječnički pregledi za starije vozače

Zastupnik **Dragutin Pukleš (HSU)** svoje je pitanje koje se odnosi na primjenu članka 309. točke 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, uputio ministru unutarnjih poslova. Smatra da nije u redu ukoliko nadležne komisije prilikom zamjene vozačkih dozvola osobe starije od 65 godina, upućuju na kompletan liječnički pregled, dakle i u onom dijelu gdje nemaju utvrđena zdravstvena ograničenja.

Ministar **Marijan Mlinarić** podsjetio je da je pitanje izdavanja vozačkih dozvola uređeno i drugim člancima navedenog zakona, primjerice člankom 222. Uvažavajući navedeno, vozačka dozvola izdana s rokom do 65. godine života, produžiti će se na rok od 10 godina, odnosno zamijeniti vozačkom dozvolom s rokom važenja od 10 godina, bez prilaganja liječničkog uvjerenja. U slučaju da je dozvola izdana uz ograničenja, obvezno se prilaže i liječničko uvjerenje. U slučaju da je dozvola izdana na rok od 3 godine uz ograničenje, dozvola se može produžiti samo uz prilaganje liječničkog uvjerenja. Nakon navršenih 80 godina vozačka dozvola izdaje se na rok označen u liječničkom uvjerenju, a najduže na 5 godina, odgovorio je ministar Mlinarić.

Zastupnik **Dragutin Pukleš** ponovio je tvrdnju da se prilikom produženja dozvole za navedene kategorije vozača traži kompletan liječnički pregled, čime se nepotrebno poskupljuju troškovi. Smatra da je dovoljna potvrda nadležnog specijaliste za navedena ograničenja.

Prijam vježbenika na sudove

Zastupnica **Ingrid Antičević–Marinović (SDP)** izrazila je žaljenje što svoje pitanje ne može izravno uputiti ministrici pravosuđa koja je jedina nadležna za odgovor. Podsjetila je na rezultate za prijam vježbenika na sudovima i državnim odvjetništvima. Usprkos sjajnim rezultatima na studiju i primljenoj dekanovoj nagradi, u Splitu nije primljena Dubravka Kežić, već Mario Bulim koji nema ni približne rezultate, ali je zato član DC-a. U Dubrovniku se dogodila slična situacija, jer je primljen kandidat koji je postigao ukupno najbolje rezultate, ali je također bio član DC-a. Upitala je ministricu je li svjesna kakvu je poruku poslala jednoj od najboljih studentica pravnih fakulteta u Hrvatskoj?

Na postavljeno pitanje odgovorila je državna tajnica u Ministarstvu pravosuđa, gospođa **Snježana Bagić**. Napominjući da ne može govoriti o konkretnim slučajevima, podsjetila je na kriterije imenovanja vježbenika prema propisima iz 1977. godine. Pojedini propisi u međuvremenu nisu normirani, pa njihova provedba ponekad dovodi do opisanih situacija. Zbog velikog broja prijavljenih kandidata, koji puta je teško odabrati one koji su najbolji, iako natječajna komisija pažljivo razmatra sve prijave i prijedloge. Uz ocjene s fakulteta uvažavaju se i drugi elementi, ali i mišljenje čelnika natječajne komisije. Na temelju svih elemenata ministrici se predlaže imenovanje određenih kandidata, a pri tome stranačka pripadnost kandidata nema nikakvog utjecaja na konačni izbor. Ocijenila je da će se pristupiti izradi jasnijih kriterija kako bi se smanjila razna tumačenja oko konačnog izbora kandidata.

Zastupnica **Ingrid Antičević–Marinović** nije bila zadovoljna odgovorom, ocjenjujući da se propusti prebacuju na odgovornost i rad komisije. Dogodila se, kaže, velika nepravda prilikom izbora, te se odstupilo od općeprihvaćenih prioriteta i normi.

Operativni program razvoja stočarstva

Zastupnik **Stjepan Fiočić (HDZ)** uputio je slijedeće pitanje ministru poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva; Kada se može očekivati početak realizacije operativnog programa govedarske proizvodnje u Republici Hrvatskoj?

Ministar **Petar Čobanković** napomenuo je da se već slijedećeg mjeseca može očekivati konkretan početak provođenja operativnog programa povećanja govedarske proizvodnje. To je istovremeno jedan od strateških projekata resornog ministarstva, jer se želi povećati proizvodnja mlijeka i junećeg mesa u Republici Hrvatskoj. Time se na indirektan način rješavaju problemi i ratarske proizvodnje, a sam program bazira se na kreditima HBOR-a. Unutar resornog ministarstva postoji sustav investicijskih potpora, pa bi ovaj projekt trebao biti vrlo atraktivan za hrvatske poljoprivrednike, ocijenio je ministar poljoprivrede.

Zastupnik **Fiočić** zadovoljan je ponuđenim odgovorom ocjenjujući da se napokon počelo razmišljati i o proizvođačima.

Zašto kasni isplata poticaja za poljoprivrednike?

Zastupnik **Ivan Kolar (HSS)** upozorio je na neprihvatljive mjere kojima su izloženi seljaci u stočarstvu, dodajući da su im prilikom proljetne i jesenske sjetve uskraćeni poticaji i do 30% u odnosu na prethodne godine. Zapitao je za stvarne razloge koji dovode do restrikcija s jedne i poticaja s druge strane. Ujedno je zatražio od ministra da objasni poljoprivrednu strategiju uoči pripremnih mjera za ulazak u EU.

Ministar **Petar Čobanković** napomenuo je da će zbog kompleksnosti pitanja uputiti i pismeni odgovor. Napomenuo je da nema nikakvog smanjenja na poticaje, te podsjetio na ranije donesene mjere kojima se reguliraju isplate, a u čijem je priprema-

nju sudjelovao i sam zastupnik Kolar. Podsjetio je ujedno da je u prošloj godini trebalo biti isplaćeno 820 milijuna kuna, a ti iznosi nisu isplaćeni poljoprivrednicima.

Ove se mjere reflektiraju i na kasniju dinamiku isplate, iako nadležno ministarstvo vodi računa da se usklade i isplate sve preuzete obveze, istaknuo je ministar Petar Čobanković. Ministar je ujedno podsjetio da se zbog posljedica suše u prošloj godini moralo uvoziti pojedine ratarske kulture. Međutim, uz sušu, takvim su rezultatima "kumovali" i strateški potezi oko vođenja poljoprivrede bivše Vlade. Smatra da se situacija sada radikalno popravlja i može jamčiti da će se u potpunosti stabilizirati tržište ovih proizvoda. Uz reguliranje tržišta mesa i rješavanje viška stoke, riješeno je pitanje otkupa pšenice, a provest će se i nadzor stavljanja brašna u promet kako bi se u potpunosti uklonilo "crno tržište".

Zastupnik **Kolar** ponovio je tvrdnju da sve manje sredstava putem poticaja pristiže na selo, zbog čega raste nezadovoljstvo. Napravljene su doduše pojedine strateške mjere, ali iza toga nema odgovarajuće materijalne potpore poljoprivrednim proizvođačima.

Obeštećenje proizvođačima pšenice

Posljednje pitanje postavio je zastupnik **Josip Đakić (HDZ)**. Zapitao je ministra gospodarstva, rada i poduzetništva postoji li način da se namiri ukradena seljačka pšenica u dvije firme u Slatini. Kada će ujedno biti otkriveni počinitelji ove velike pljačke na području Podravine?

Ministar **Branko Vukelić** precizirao je da je tom prilikom oštećen 4261 seljak za oko 4,5 tisuća tona pšenice. Napomenuo je da se ne radi o propustima državnih tijela, jer odgovornost moraju prihvatiti tvrtke koje su odgovorne za učinjene propuste u svom radu. Razmatra se uklanjanje posljedica šteta preko Ravnateljstva za robne zalihe, kako bi seljaci dobili pravednu

nadoknadu od države, sve dok se u međuvremenu ne riješe započeti sudski i kazneni procesi prema odgovornim osobama.

Zastupnik Đakić zadovoljan je s odgovorom, ističući potrebu da se što hitnije podmire nastale štete poljoprivrednicima iz Križevačko-podravске županije.

Predsjedavajući je zaključio aktualno prijedodne i najavio nastavak rada u poslijepodnevnim satima.

Đ.K; V.Ž.

PRIJEDLOG POMORSKOG ZAKONIKA

Zaštititi hrvatske brodare, i pomorce

Na prvoj jesenjoj sjednici Hrvatski sabor je razmotrio i prihvatio Prijedlog novog Pomorskog zakonika te ga prosljedio u drugo čitanje. Ovim "pomorskim ustavom", kako su ga nazvali neki zastupnici, hrvatsko pomorsko zakonodavstvo usklađuje se s međunarodnim konvencijama i ugovorima iz područja pomorskog i prava mora te s propisima EU, ali i s u međuvremenu noveliranim domaćim zakonima. Predloženim rješenjima bi se ujedno trebali otkloniti nedostaci uočeni u svakodnevnoj primjeni postojećeg Zakonika, osigurati uspješnija zaštita morskog okoliša, te stvoriti povoljniji uvjeti za poslovanje hrvatskih brodara na svjetskom tržištu.

Sudionici u raspravi pozdravili su napore predlagatelja da se naše pomorsko zakonodavstvo približi praksi naprednih pomorskih zemalja, ali naglašavaju da je primarni cilj donošenja ovog opsežnog Zakonika zaštita hrvatskog brodarstva i pomorstva. Naime, oporbeni zastupnici smatraju da njime nisu na primjeren način regulirana prava i obveze članova posade, odnosno da predlagatelj iskazuje puno veću brigu za brodare, nego za pomorce. Iako je predstavnik predlagatelja to opovrgnuo, navodeći da se Pomorskim zakonikom prvi put zadire u socijalna i radna prava pomoraca, založili su se za to da se u njegov konačni tekst ugrade i prijedlozi sindikata pomoraca.

Više sudionika u raspravi izrazilo je zadovoljstvo činjenicom da se svim brodovima pod stranom zastavom zabranjuje prijevoz robe i putnika između naših luka, čime se stvaraju predujveti za suzbijanje tzv. crnog čartera. Protive se, međutim, tome da se stranim ratnim brodovima na nuklearni pogon dopusti ulazak u naše unutarnje vode, ali se zato zalažu za što brže formiranje obalne straže, koja bi nadzirala i štitila zaštićeni ekološko-ribolovni pojas u Jadranskom moru.

Kako je naglašeno u raspravi, donošenjem novog Pomorskog zakonika Hrvatska će i u praksi dokazati svoju pomorsku orijentaciju, pa više neće biti razloga da brodovi naših brodara plove pod tuđim zastavama.

O PRIJEDLOGU

Umjesto prikaza ovog opsežnog propisa (više od 1000 članaka) donosimo uvodno izlaganje **Božidara Kalmete**, ministra mora, turizma, prometa i razvitka. Informirao je zastupnike da je u izradi Prijedloga pomorskog zakonika sudjelovala ukupna hrvatska pomorska znanost i struka, te poslodavci i sindikati. Održano je nekoliko prezentacija njegova teksta i na kopnu i na moru, a predložena rješenja podržali su i sudionici znanstvene rasprave u HAZU u Splitu, početkom rujna ove godine.

Obrazlažući razloge zbog kojih se Vlada radije odlučila za novi, umjesto na

noveliranje postojećeg Pomorskog zakonika napomenuo je da je on na snazi od 1994. godine i do danas je dva puta mijenjan. U međuvremenu je donesen Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama (stupio je na snagu u listopadu prošle godine) kojim je režim pomorskog dobra izdvojen iz materije Pomorskog zakonika, tako da su prestale važiti njegove odredbe koje su se odnosile na pomorsko dobro.

Predloženim nisu na primjeren način regulirana prava i obveze članova posade. Stoga bi trebalo prihvatiti zahtjeve sindikata pomoraca, glede plaćanja mirovinskog staža, posredovanja kod zapošljavanja, itd.

U proteklom razdoblju Republika Hrvatska je postala strankom novih ili izmijenjenih međunarodnih konvencija s kojima treba usuglasiti odredbe Pomorskog zakonika, kao i s u međuvremenu donesenim hrvatskim zakonskim propisima (npr. Ovršni zakon, Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, itd.). Osim toga, dio postojećih odredbi je trebalo mijenjati jer su zastarjele i previše restriktivne, a neke i nomotehnički poboljšati. Budući da bi sve te izmjene

obuhvatile oko 75 posto odredbi važećeg Zakonika Vlada je procijenila da je racionalnije i svrsishodnije da se ide na donošenje novog.

Prijedlog pomorskog zakonika usklađen je s međunarodnim ugovorima kojima se uređuju pitanja sigurnosti plovidbe te drugima iz područja pomorskog prava i prava mora, kao i s brojnim međunarodnim pravilnicima, rezolucijama i preporukama, naglašava Kalmeta. Posebno je izdvojio međunarodne konvencije o pravu mora te o upravljanju i nadzoru balastnih voda, čime se u hrvatsko zakonodavstvo uvode najsuvremenija rješenja koja je usvojila i međunarodna Pomorska organizacija, zatim Pariški memorandum kojim se brodarima nalaže ispunjenje zahtjevnih mjera za sigurnost plovidbe, itd. Napomenuo je, također, da je predloženi Zakonik najvećim dijelom usklađen i s propisima EU, te s nacionalnim zakonodavstvom.

Govoreći o najznačajnijim novinama u ovom propisu, spomenuo je, najprije, da se predlažu nova rješenja u dijelu o stvarnim pravima na brodu, kao i u dijelu koji se odnosi na postupak ovrhe i osiguranja na brodovima. Uvodi se novi pojam jahte i novi upisnik za ta plovila, a predlaže se i zabrana kabotaže, tj. prijevoza stvari i putnika između hrvatskih luka, stranim jahtama (dosad je to bilo zabranjeno samo stranim brodovima). To bi omogućilo Vladi da putem svojih uredbi ukine ili svede na minimum tzv. crni čarter.

Prijedlogom zakonika provodi se i odluka Hrvatskog sabora o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru, naglašava Kalmeta. Naime, od 3. listopada ove godine posebna koordinacija Vlade počeo će nadzirati i štitišti zaštićeni ekološko-ribolovni pojas, ali i unutarnje morske vode i teritorijalno more (ukupno oko 60 tisuća km²). Nadalje, radi približavanja euroatlantskim vojnim savezima Vlada predlaže da se odobri ulazak stranih nuklearnih ratnih brodova u hrvatske unutarnje morske vode. To nije ništa novo, jer su dosad takvi brodovi mogli ulaziti u teritorijalno more, čije se granice većim dijelom poklapaju s unutrašnjim morskim vodama.

Prema Konvenciji o pravu mora, obalna država mora svakom stranom brodu omogućiti neškodljiv prolaz kroz teritorijalno more. Stoga predloženim Zakonikom Republika Hrvatska utvrđuje sheme odvojene plovidbe, odnosno morske "autoceste", tj. prometne pravce kojima se točno određuju rute na Jadranu, u dogovoru sa susjednom Italijom.

Predloženim je regulirana i materija sigurnosti plovidbe, koju u upravnom i stručnom smislu obavljaju lučke kapitanije pri resornom Ministarstvu, a tu su i ustanove i društva u vlasništvu države (npr. Hrvatski registar brodova, Hrvatski hidromorski institut, itd) čije se djelatnosti reguliraju posebnim zakonima. U Zakoniku se ne spominje obalna straža koja će biti definirana posebnim zakonom koji bi trebao stići pred zastupnike za 7, 8 mjeseci. Narednih šest mjeseci zaštićenu ekološko-ribolovnu zonu nadzirat će i štitišti posebna koordinacija Vlade.

Radi izjednačavanja uvjeta za zapošljavanje pomoraca na domaćim i stranim brodovima, kao i naših sa stranim brodarima, predlaže se da pomorac na brodu pod hrvatskom zastavom u međunarodnoj plovidbi bude obveznik plaćanja doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, a da prijavu obvezno obavlja brodar. Budući da pomorci, zbog specifičnosti svog posla, pretežni dio radnog vremena provode izvan Hrvatske, predviđa se i uvođenje instituta pomorskog dodatka, kako bi im se povećao neoporezivi dio plaće (visinu tog dijela bi određivala Vlada, na prijedlog Ministarstva). Predloženim rješenjima stvaraju se povoljniji uvjeti za poslovanje hrvatskih brodara, kakvi se već primjenjuju u vodećim pomorskim zemljama svijeta, naglašava Kalmeta. Primjerice, hrvatski brodar koji posluje u međunarodnoj plovidbi oslobođa se poreza na dobit, ako je reinvestira ili zadrži za zimske dane. To se prakticira i u drugim pomorskim zemljama, s obzirom na značajne oscilacije u uvjetima poslovanja brodara.

Među ostalim, uvodi se institut hipoteke na brodu, usklađen s anglosaksonskim zakonima. Na taj se način vjero-

vniku (banci ili drugoj instituciji koja je brodaru dala kredit za kupnju broda), omogućuje da na jednostavan način, bez duge sudske procedure proda taj brod, ako brodar ne otplaćuje kredit. Novim zakonikom se nadležnost inspekcije sigurnosti plovidbe odvaja od građevinske inspekcije, a predlažu se i visoke kazne za najteže pomorske prekršaje, poglavito za onečišćenje mora. Primjerice, u tom slučaju pravnu osobu čeka novčana kazna od milijun kuna, a fizičku osobu do 200 tisuća kuna, a pored toga može se izreći i mjera oduzimanja plovila ili svjedodžbe osposobljenosti.

Začuduje činjenica da ovim Zakonikom nije riješeno pitanje obalne straže, to više što početkom listopada počinje primjena ekološko-ribolovne zone u Jadranskom moru.

Donošenjem novog Pomorskog zakonika, naglašava Kalmeta, Hrvatska će se doista deklarirati kao pomorska zemlja, jer će svu svoju pomorsku regulativu uskladiti s regulativom najrazvijenijih europskih zemalja. Tada više neće biti razloga da brodovi naših brodara plove pod tuđim zastavama. Naime, 33 od ukupno 152 broda kojima raspolažu hrvatski brodari sada je pod stranom zastavom. Svi će se oni moći vratiti pod hrvatsku zastavu, jer će kod kuće imati isto takve uvjete kao što ih imaju i najrazvijenije pomorske zemlje u svijetu.

RADNA TIJELA

Prije rasprave na plenarnoj sjednici Prijedlog pomorskog zakonika razmotrila su i podržala nadležna radna tijela.

Odbor za zakonodavstvo sugerirao je da se u zakonski tekst uvrste i odredbe drugih zakona koji uređuju ovo područje (npr. Zakon o sigurnosnoj zaštiti trgovačkih brodova i luka otvorenih za međunarodni promet, Zakon o postupnom isključenju iz plovidbe tankera bez dvostruke oplate, itd.).

U raspravi na sjednici **Odbora za pomorstvo, promet i veze** izraženo je mišljenje da bi trebalo razmotriti mogućnost da se prihvate zahtjevi sindikata pomoraca. Također je naglašeno da Zakonikom valja regulirati pitanje kako i pod kojim uvjetima brodovi na nuklearni pogon mogu uplovljavati u naše teritorijalno more, imajući u vidu aspekt sigurnosti, ekologije i suvereniteta.

Članovi Odbora založili su se i za preciznije definiranje pojedinih pojmova u zakonskom tekstu.

Odbor za turizam podupro je prihvaćanje ovog Zakonika radi stvaranja pretpostavke za cjelovito usklađenje pomorskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU.

Neprihvatljivo je da se Pomorskim zakonikom dopušta ulazak ratnih brodova u naše unutarnje vode.

U raspravi je iskazana podrška dijelu odredbi koje bi trebale ukloniti nedostatke uočene u svakodnevnoj primjeni Pomorskog zakonika. To se posebno odnosi na morske i podmorske prostore Republike Hrvatske, sigurnost plovidbe, postupak upisa i brisanja brodova. Članovi Odbora smatraju da bi predlagatelj trebao predložiti model što jednostavnije procedure prijave i odjave nautičara, s tim da se osigura nadzor i sigurnost plovidbe na način da jedanput upisani podaci budu dostupni svim lučkim kapetanijama.

U raspravi je spomenuta i mogućnost postavljanja naljepnica - vinjeta na brodove, po uzoru na europske zemlje (Austrija i Italija) s tim da se vodi briga o tome da visina naknade mora biti usklađena s naknadom u konkurentnim zemljama.

Članovi **Odbora za europske integracije** podržali su namjeru predlagatelja da se potpuno usklađenje Pomorskog zakonika s direktivama EU provede podzakonskim aktima, i to u roku od godine dana od njegova stupanja na

snagu. U raspravi je primijećeno da Prijedlog zakonika ne prati Usporedni prikaz podudaranja odredbi propisa. Predloženo je da se to pripremi do drugog čitanja ovog propisa.

Nakon provedene rasprave Odbor je jednoglasno utvrdio da je Prijedlog pomorskog zakonika usklađen s pravnom stečevinom EU te da u potpunosti ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

RASPRAVA

Ne radi se o novom zakonu

Predstavnik Kluba zastupnika IDS-a, **Damir Kajin**, složio se s ministrom da ova materija nije političke, već isključivo stručne naravi. Većina predloženih normi izravna je posljedica primjene niza međunarodnih konvencija, pod pokroviteljstvom Međunarodne pomorske organizacije. Neke manje značajne promjene na međunarodnoj razini posljedica su novih dosega pomorskog prava, ali ni u kom slučaju ne zahtijevaju brisanje cijelog zakonika, kao što se predlaže, tvrdi Kajin. Riječ je - kaže - o pokušaju zavaravanja zastupnika kako se predlaže novi zakon, iako se ponuđeni tekst razlikuje od postojećeg samo u nekim stimulacijama, i različito postavljenim zarezima. Da je predlagatelj korektan priložio bi i tekst aktualnog Zakonika da se vidi koje su promjene uslijedile. Da se ne radi o novom zakonu najbolje svjedoči odredba u kojoj stoji da "zapovjednik, član posade broda, jahte ili brodice tijekom obavljanja dužnosti ne smije imati više od 0,5 promila alkohola u krvi (ta je granica vjerojatno regulirana međunarodnim konvencijama). Međutim, kad taj isti zapovjednik koji, primjerice, upravlja ogromnim tankerom nafte, s 0,49 posto alkohola u krvi stupa na kopno, ne samo da ne smije voziti auto, nego ne smije sjesti niti na motorin (to je prekršaj za koji mu se može izreći kazna od 500 do 1500 kuna).

Interesantno je, također, da ovim zakonom uopće nije predviđena nikakva kazna za zapovjednika broda koji je pod

utjecajem alkohola ili opijata, bolestan ili premoren. Za takve slučajeve predviđeno je samo da ga se udalji iz službe na rok do 8 dana. Doduše, kaznenim odredbama je zapriječena novčana kazna od tisuću do deset tisuća kuna za zapovjednika ili njegova zamjenika ako ne udalji s dužnosti premorenu, odnosno bolesnu ili osobu pod utjecajem alkohola ili psihoaktivnih lijekova.

Nikakav zakon, ma kako dobar bio, ne može reanimirati uništenu pomorski sustav naše zemlje, odnosno u pretvorbi i privatizaciji uništeno hrvatsko brodarstvo.

Po riječima zastupnika ideesovci se zalažu za uvođenje većih kazni za ribarenje stranih brodova u unutrašnjim vodama Republike Hrvatske od predviđenih 10 do 70 tisuća kuna. To bi bila jasna poruka da se neće tolerirati protupravno upadanje stranih ribarica u hrvatske teritorijalne vode, naglašava Kajin.

Uvažiti zahtjeve sindikata pomoraca

Stječe se dojam, kaže, da se predloženim pogoduje brodarima da investiraju dobit na ovim prostorima, što je dobro (da se o tome ranije vodilo računa zacijelo ne bi došlo do kraha Croatie line). Unatoč tome, Klub zastupnika IDS-a bit će suzdržan kod glasovanja o ovom Zakoniku ne prihvatiti li predlagatelj njegove sugestije, a prije svega zahtjeve sindikata pomoraca glede plaćanja mirovinskog staža, posredovanja kod zapošljavanja, posebno za inozemnog broдача, itd. Naime, sindikati pomoraca Hrvatske traže da se paralelno s izmjenom Pomorskog zakonika ratificira konvencija Međunarodne organizacije rada te izvrši izmjena u Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju te o pravima za vrijeme nezaposlenosti, kako bi se regulirala kontrola nad radom privatnih agencija za posredovanje u zapošljavanju pomoraca. Među ostalim, zahtijeva-

ju da se pomorcima omogući plaćanje beneficiranog radnog staža u trajanju od 2 mjeseca na godinu, te da ih se u potpunosti ili samo za vrijeme provedeno na brodu oslobodi plaćanja poreza na dohodak.

Donošenjem novog Pomorskog zakonika omogućuje se brži i uspješniji gospodarski razvoj Republike Hrvatske, kao zemlje pomorske orijentacije.

Po mišljenju zastupnika IDS-a, predloženim Zakonom nisu na primjeren način regulirana ni prava i obveze članova posade. Smatraju da bi trebalo "otvoriti" i pitanje naših luka, jer bez jakih luka neće biti ni brodarske flote. Ilustracije radi Kajin je spomenuo našu najveću luku Rijeka, koja sve više "gubi dah" u odnosu na konkurenciju, prije svega Kopar. Ako je točna informacija da se ove godine u Pomorsku školu u Bakru nije upisao niti jedan polaznik, perspektiva pomorstva u Hrvatskoj nije dobra, zaključuje zastupnik (pomorci koji su završili tu školu bili su priznati diljem svijeta). Nemojmo, barem formalno, dozvoliti ulazak nuklearnih brodova u naše teritorijalne vode, bez obzira na to što smo svjesni činjenice da ti brodovi sidre i u ostalim velikim europskim lukama, apelirao je dalje.

Na kraju je još jednom pozvao predlagatelja da prihvati sugestije sindikata pomoraca, s obzirom na to da su hrvatski pomorci (njih 27 tisuća) prema nacionalnom zakonodavstvu već 15 godina građani drugog reda i najavljuju prosvjede.

Formirati obalnu stražu

Klub zastupnika HSP-a zapanjen je činjenicom da u ovom Pomorskom zakoniku nije riješeno pitanje obalne straže, izjavila je njihova predstavnica **Ruža Tomašić**. Podsjetila je na to da će 3. listopada započeti primjena ekološko-ribolovne zone, a obalna straža

još nije definirana (njeni stranački kolege zalažu se za to da bude pod zapovjedištvom Ratne mornarice, kao u Norveškoj).

U nastavku je iznijela stajalište HSP-a da kabotažu,

tj. prijevoz stvari i putnika između hrvatskih luka, mogu obavljati samo brodovi pod hrvatskom zastavom. Smatraju neprihvatljivim da se Pomorskim zakonikom dopusti ulazak ratnih brodova u naše unutarnje vode. Naime, to mora odobriti Vijeće za nuklearnu sigurnost koje još nije formirano. Osim toga, boravak nuklearnog broda u našoj luci zahtijeva i posebno sidrenje (takvi brodovi se sidre u skladu s obrambenim ugovorom i samo u određene luke).

Usluge čartera više se neće moći obavljati ako se tvrtka prije ne registrira u Hrvatskoj i ako se na brodu ne vije hrvatska zastava.

Velika prenatrpanost Jadrana jahtama i ogromna zagađenost mora ne može se riješiti građenjem marina u svakom zaljevu, napominje zastupnica. Naime, ljeti ovdje plovi najmanje 15.000 jahti i još barem 1.000 u crnom čarteru, plus nedefiniran broj onih za koje nitko ne zna kada su, gdje i kako ušli. To znači da tijekom ljetnih mjeseci na tim jahtama boravi najmanje pola milijuna ljudi i još oko 50 tisuća onih za koje se uopće ne zna. Bilo bi dobro, kaže, da svaka jahta uz hrvatsku zastavu ima vinjetu, tako da se uz pomoć interneta može saznati izmjenjuju li se posade, odnosno radi li se o čarteru koji nije evidentiran.

Promijeniti uvjete za oslobađanje od peljarenja

Zastupnici HSP-a slažu se s tim da se strancima zabrani ribarenje u hrvatskim vodama, ali napominju da odmah treba ukinuti članak 71. Zakona o morskom ribarstvu i prekinuti primjenu sporazuma sa Slovenijom (tzv. SOPS) koji dopušta ribolov Slovincima. Ne protive

se, inače, prolazu stranih ratnih brodova našim teritorijalnim morem, pod uvjetom da kod pristajanja u našu luku podignu hrvatsku zastavu. Protive se, međutim, prodaji otoka koji su na plovnim putovima (to je i dio njihova prijedloga o vlasništvu). Smatraju da se granica oslobađanja od peljarenja (vođenje brodova od stručnih osoba u lukama, tješnacima i dr.) mora promijeniti, odnosno da to može vrijediti samo za brodove bruto tonaže manje od tisuću tona i jahte manje od 500 tona. Čudi ih da je predlagatelj izbacio obvezu peljarenja za tankere i za sve brodove koji prevoze opasne stvari.

Zahtijevaju, nadalje, da se pojednostavne uvjeti registracije ribarskih brodova, te ublaže uvjeti za broj posada na ribarskim brodovima koji će loviti ribu iznad teritorijalnih voda, tj. u gospodarskom pojasu. Njihova predstavnica je, među ostalim, spomenula i to da je Hrvatska dva puta dosad gubila svoje brodove, odnosno brodate, prvi put kod nacionalizacije, a drugi put u srpskoj agresiji. Nažalost, nikada nije donesen pravilnik o procjeni nacionaliziranih brodova, niti onaj o procjeni ratne štete na brodovima. Zapanjujuće je, kaže, da u Sporazumu o sukcesiji nema ni spomena o tome, iako je samo na dubrovačkom području u Domovinskom ratu oštećeno i potopljeno 200 brodova vrijednih 100 mln. američkih dolara. Hrvatska si to, kao pomorska zemlja, ne može i ne smije dopustiti, zaključila je.

Primarni je cilj Hrvatske svo brodovlje vratiti pod hrvatsku zastavu, ali i hrvatske pomorce trebalo bi vratiti u nacionalno zakonodavstvo.

Ultimativno tražimo od svih da podrže naš prijedlog o ukidanju Družbe "Adria" i za pokretanje međunarodne diplomatske inicijative da Jadran postane posebno osjetljiva morska zona, u skladu s Konvencijom međunarodne pomorske organizacije, napomenula je dalje (našu

inicijativu u tom pravcu Sabor je prihvatio još u lipnju 2002., ali do sada ništa nije učinjeno).

Na kraju je izjavila da će haespeovci biti suzdržani prilikom glasovanja o ovom zakonu jer nije u dovoljnoj mjeri usuglašen s našim ribarima i brodarima (to treba učiniti do drugog čitanja) i jer njime nisu regulirana sva pitanja međunarodnog pomorskog prava koje se odnosi na Jadransko more, a prije svega na proglašenje gospodarskog pojasa i formiranje obalne straže.

Preciznija pravna regulativa

Glasnogovornik Kluba zastupnika SDP-a, **Anton Peruško**, podsjetio je na činjenicu da je predložene izmjene, koje su uobličene u novi zakonski prijedlog, uglavnom pripremila bivša koalicijska Vlada, a postojeća je samo nastavila taj posao. Pritom se donekle odstupilo od prvobitno proklamiranih ciljeva, tako da će njihova podrška predloženom ovisiti o tome koliko će predlagatelj imati sluha za ključne primjedbe koje će biti iznesene u ovoj raspravi.

Po ocjeni zastupnika SDP-a, predloženi Pomorski zakonik daje sustavnu i umnogome precizniju pravnu regulativu koja je već ustrojena u praksi naprednih pomorskih država u Europi i svijetu. Međutim, nikakav zakon, ma kako bio dobar, ne može reanimirati uništeni pomorski sustav naše zemlje, odnosno u pretvorbi i privatizaciji uništeno hrvatsko brodarstvo, naglašava Peruško. Niti jedan zakon ne može povratiti uništene hrvatske brodare, priznate u svijetu, poput splitskog "Jadranplova", "Šibenske plovidbe", Mediteranske plovidbe iz Korčule ili "Croatia Linea" iz Rijeke, koja je svojedobno imala flotu od 67 brodova s oko 1,5 mln. bruto registarskih tona. Posljedice - danas dva najjača hrvatska pomorska središta - Split i Rijeka - gotovo da nemaju svog brodara i svojih brodova, a uništena je egzistencija preko desetine tisuća hrvatskih pomoraca i njihovih obitelji. Budući da samo mali broj naših pomoraca može ploviti na brodu pod hrvatskom zastavom prisiljeni su se potucati po svijetu,

počesto nezaštićeni i izloženi neloyalnoj konkurenciji na nesmiljenom tržištu radne snage. Po riječima zastupnika mali brodari su hrvatski ponos i tradicija, no nažalost, raspolažu sa svega oko 160 brodova više od 500 bruto tona (tridesetak ih plovi pod stranom zastavom).

Brodari zahtijevaju da ih se kod uvoza brodova prijavljenih u međunarodnoj plovidbi oslobodi plaćanja carine i PDV-a.

Činjenica da tradicionalna, u svijetu priznata pomorska učilišta u Bakru, Malom Lošinj, Zadru, Splitu i Dubrovniku nisu u mogućnosti upisati potpune razrede učenika, dijelom je - kaže - posljedica nepovoljnih demografskih kretanja, ali i činjenice da su naša djeca i njihovi roditelji svjesni toga da za buduće pomorce nema kruha u hrvatskom brodarstvu. Nakon završene srednje pomorske škole kadeti i vježbenici stroja ne mogu ostvariti niti minimalan vježbenički staž kao uvjet za stjecanje časničkih zvanja palube i stroja na brodu, pa kako onda da naša djeca nastave tradiciju hrvatskih pomoračkih obitelji, pita zastupnik.

Dakako, to su problemi koje ovaj Zakonik ne može riješiti, jer ovo porazno stanje u kojem se nalazi naše brodarstvo dijelom je posljedica raspada tržišta i rata koji nas je zadesio, ali tome su dobrano pridonijeli i oni koji su svojom političkom voljom nametnuli ovaj model pretvorbe.

Vinjete neće riješiti problem

Osvrnuvši se na tekst zakonskog prijedloga pohvalio je napore predlagatelja da se njegove odredbe usklade s međunarodnim konvencijama, a anticipativno i s nekima koje još uvijek nisu stupile na snagu (takva je praksa i u drugim europskim i svjetskim pomorskim zemljama). Kako reče, njegovi stranački kolege podržavaju uvođenje novog Upisnika

jahti i njihovo definiranje kao posebnog plovila, kao i definiranje pojma kabotaže, tj. prijevoza putnika i robe između hrvatskih luka, uključujući i prijevoz osoba jahtama unutar teritorijalnog mora Republike Hrvatske. Po mišljenju zastupnika priče o tisućama jahti u crnom charteru su vrlo dvojbene (nema egzaktnih pokazatelja). Smatra da vinjete neće riješiti problem jer inspekcijski organi ne zaustavljaju bezrazložno naše goste, ako plovila već imaju vanjsko obilježje. Budu li hrvatski brodari koji svoju djelatnost obavljaju u međunarodnoj plovidbi oslobođeni poreza na reinvestiranu i zadržanu dobit, to bi trebalo pridonijeti, među ostalim, i povratku hrvatskih brodova pod hrvatsku zastavu, konstatirao je dalje.

Esdepeovci, inače, pozdravljaju i novopredloženo rješenje prema kojem će državna tijela biti dužna sprječavati ribolov nad epikontinentalnim pojasom, osim kad je odobren međunarodnim ugovorom. Po njihovu mišljenju ovim zakonskim prijedlogom bi, barem u načelu, trebalo definirati Obalnu stražu i utvrditi rok u kojem treba donijeti Zakon o obalnoj straži. Očekuju i da će predlagatelj do drugog čitanja u tekst Pomorskog zakonika ugraditi prijedloge Sindikata pomoraca, jer nema važnijeg pitanja doli rješavanja statusa naših pomoraca, sukladno našim mogućnostima i u skladu s praksom zemalja EU i naprednih pomorskih zemalja svijeta.

Franjo Matušić (HDZ) opovrgnuo je njegove navode da je predložene izmjene pripremila koalicijska Vlada. Kako reče, izrada noveliranog Zakona započela je još 98. a završila 99. godine. U razdoblju od 2000. do kraja 2003. ništa se na tome nije radilo, a danas je pred zastupnicima potpuno novi zakonski tekst.

Prihvaćaju se međunarodni pomorski standardi

Rade Ivás najavio je da će Klub zastupnika HDZ-a podržati ovaj zakonski prijedlog kojim će se hrvatsko pomorsko zakonodavstvo uskladiti sa suvremenim, općeprihvaćenim rješenji-

ma odgovarajućih međunarodnih unifikacijskih instrumenata. Prihvaćajući međunarodne pomorske standarde Republika Hrvatska velikim dijelom uskladuje domaće pomorsko zakonodavstvo s propisima EU, a i s novim rješenjima nacionalnih propisa (npr. Ovršni zakon, Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, Zakon o prekršajima, itd.). Novim Pomorskim zakonikom će se urediti oni pravni odnosi za koje je praksa pokazala da postojećim nisu u cijelosti i na odgovarajući način regulirani, osigurat će se uspješnija zaštita morskog okoliša, te stvoriti povoljniji uvjeti za poslovanje hrvatskih brodova na svjetskom tržištu.

Odgovornost za štetu nastalu zbog tjelesne ozljede, smrti ili narušavanja zdravlja, koju član posade pretrpi na brodu, trebalo bi solidarno prebaciti i na poslodavca.

Donošenjem novog Pomorskog zakonika omogućuje se brži i uspješniji gospodarski razvoj Republike Hrvatske, kao zemlje pomorske orijentacije, naglašava Ivas. Odgovarajuća sustavna i precizna pravna regulativa koja prati suvremena, opće prihvaćena europska i svjetska dostignuća, nužan je preduvjet tog razvitka. Stoga predloženi propis stvara pretpostavke za povratak svih brodova naših brodara pod hrvatsku zastavu, zaključuje zastupnik.

Njime se, među ostalim, nastoji olakšati i regulirati poslovanje brodara u dijelu koji se odnosi na posadu, prijave ugovora o radu, plaćanje doprinosa od pomoraca, itd. Zabranjuje se kabotaža, pa i obavljanje čarter djelatnosti plovilima pod stranom zastavom (osim kad to traže određeni gospodarski interesi), regulira se način rada u nautičkom čarteru i stvaraju preduvjeti za suzbijanje crnog čartera. Naime, trenutno se u nas iznajmljuje više od 2700 brodova, od čega 1100 pod stra-

nom zastavom, a oko 1000 ih plovi na crno. Usluge čartera više se neće moći obavljati ako se tvrtka prije ne registrira u Hrvatskoj i ako se na brodu ne vije hrvatska zastava (nije logično da strani brodari zarađuju a novac prolazi mimo nas).

Radi postizanja visokih kriterija i standarda u sigurnosti plovidbe brodova koji uplovljavaju u naše luke, novi Zakonik je potpuno usuglašen s Pariškim memorandumom nazvanim "Luka". Njime se, također, jasno definira odvojena nadležnost inspekcije sigurnosti plovidbe od građanske inspekcije, a prekršajne odredbe su znatno postrožene, poglavito kazne za onečišćavanje mora.

Crni čarter svesti na minimum

Nadovezujući se na njegove riječi Živko Nenadić (HDZ) je primijetio da predloženi Zakonik svjedoči o tome da Hrvatska doista postaje zemlja jadranske, odnosno pomorske orijentacije. Tome će svakako pridonijeti i izgradnja autoceste prema Rijeci, Zadru, Splitu, Šibeniku i dalje prema Pločama i Dubrovniku. Kako reče, priželjkuje da se nakon donošenja zakona koji će sprječavati devastaciju našeg mora i stati na kraj građevinskoj mafiji, što prije done-su propisi koji bi omogućili bolju zaštitu obalnog, odnosno priobalnog područja, te spriječili devastaciju, ali i rasprodaju, posebice otoka.

Izrazio je uvjerenje da će primjena ovog Zakonika svesti na minimum razinu crni čarter, jer će se time ubuduće moći baviti isključivo domaće tvrtke i brodovi pod našom zastavom. Naime, prema podacima Gospodarske komore godišnje se kroz čarter na našem Jadranu obrće oko 168 mln. eura, a trećina tog prometa odvija se na crno, pa devize ne ostaju u našoj zemlji. Jako je bitno, naglašava zastupnik, sankcionirati i preduhitriti eventualne ekološke katastrofe te zajamčiti veću sigurnost plovila. Uvjeren je, kaže, da predloženi Pomorski zakonik ide u tom pravcu i zato ga podupire (ovo je kapitalan dokument za Hrvatsku i za našu budućnost).

Ne štite se dovoljno prava pomoraca

Po ocjeni Kluba zastupnika HSS-a, ovo je dobar vjetar u jedra brodarka, izjavio je njihov predstavnik Ante Markov. Ne radi se, kaže, o revolucionarnom zakonu. Istina, kvalitetnije je uredio odnose, precizirao pravnu regulativu i uveo norme koje su bliže praksi naprednih pomorskih zemalja, ali je dio materije nedorečen i sporan. Riječ je o dijelu mjera koje bi trebale olakšati poslovanje brodarka, a odnose se na posadu. I same udruge brodarka i sindikati smatraju da zakon ne štiti dovoljno pomorce, ali kako je tek u prvom čitanju svi ti birokratski kompromisi i nedorečenosti još se mogu pomiriti i popraviti.

Bez obzira na ambicije Hrvatske vezane uz NATO, treba propaći način da se brodovima na nuklearni pogon zabrani ulazak u Jadransko more.

Positivno je to da je ovaj zakon potpuno usklađen s međunarodnim konvencijama koje se odnose na sigurnost plovidbe, brodove, luke, zaštitu mora od onečišćenja, itd. Dobra mjera je i uvođenje elektronskog upisa brodova, izdvajanje jahte kao posebnog plovila, različitog od standardnih brodova i brodice, te zabrana kabotaže stranim brodovima. Dobro je, kaže, da se prišlo reguliranju nautičkog turizma, posebno čartera, jer je evidentno da je na Jadranu ljetos bilo višestruko više brodova nego što ih mogu primiti naše nautičke luke. Ne samo da smo poprilično izgubili u sivom čarteru, nego su ti brodovi boravili u za to neprilagođenim uvalama i pritom ih onečišćavali (dakako, nisu plaćali nikakvu naknadu). Jednom riječju dogodio se taj nautički turizam, a iz njega nismo uspjeli izvući ono što je trebalo, napominje zastupnik. Zbog toga je dobro da se člankom 9. Zakonika precizira da se čarter turizmom mogu baviti samo hrvatske

tvrtke. Nitko ne brani da u njima bude i stranog kapitala, ali brodovi moraju biti pod hrvatskom zastavom. Ne bi trebalo biti nikakvih iznimki, pa ni mogućnost predviđena u stavku 3. članka 9., da se stranom brodu može dozvoliti kabotaža, ako to zahtijeva gospodarski interes. Umjesto toga treba stimulirati proizvodnju domaćih brodova koji bi bili pretahodnica domaćeg čartera.

Da bi se svi prijedlozi sadržani u Pomorskom zakoniku mogli ostvariti nužna je efikasna, snažna, brza i potpuno samostalna obalna straža, napominje zastupnik (može se organizirati po uzoru na iskustva u susjednim zemljama).

Hrvatske pomorce "vratiti" u nacionalno zakonodavstvo

Govoreći u ime Kluba zastupnika HNS/PGS-a, **Dragutin Lesar** je prenio dio primjedbi Sindikata pomoraca. Naime, oni nisu do kraja zadovoljni predloženim rješenjima, iako su intenzivno radili u pripremi ovog Zakona. Napomenuo je da se radi o sindikatu koji je 91., kao članica ATF-a, u velikoj mjeri pomogao da ATF ne uvede bojkot hrvatskih brodova pod stranom zastavom.

Slažem se s tim da je primarni cilj Hrvatske vratiti sve brodovlje pod hrvatsku zastavu, ali isto tako bi hrvatske pomorce trebalo vratiti u nacionalno zakonodavstvo, naglašava zastupnik. Naime, na prava članova posade primjenjuje se zakon zastave broda. To znači da se na pomorce najvećim dijelom ne primjenjuje Zakon o radu, jer bi u tom slučaju organizacija na brodu bila gotovo nemoguća. Zbog toga postoji posebno poglavlje u ovom Zakonu, jer je ovo *lex specialis*.

Pomorci smatraju da bi trebalo hitno dopuniti postojeći Zakon o posredovanju u zapošljavanju i ratificirati Konvenciju Međunarodne organizacije rada, budući da HZZO ne posreduje u zapošljavanju hrvatskih mornara na brodovima koji plove pod stranom zastavom. Zbog toga se većina naših pomoraca dosad zapošljavala na tim brodovima putem agenata, što je protuzakonito, a uz to i košta. Nadalje, HZZO ne

priznaje brođara ili klub osiguranja kao stranog nosioca osiguranja, već traži od pomoraca da sami plaćaju zdravstvene doprinose, i to u prosjeku oko 32 posto (i to na početnu osnovicu u visini najniže plaće). Istodobno troškove zdravstvenih usluga na brodu ili u luci prebacuje na brođara.

Budući da obveznik plaćanja doprinosa za mirovinsko osiguranje nije poslodavac, već član posade, zbog internog propisa mirovinskog osiguranja pomorci ne mogu sami sebi plaćati beneficirani staž. To znači da i za njih vrijedi pravilo da odlaze u mirovinu sa 65 godina života, što je nonsens, to više što nakon navršene pedesete godine života mnogi neće dobiti ugovor niti od jednog brođara.

Brođari su izuzetno zadovoljni ponudjenim zakonskim tekstom jer smatraju da je Pomorski zakonik sada uistinu usklađen sa svjetskim trendovima i da donosi niz značajnih promjena koje bi trebale osigurati konkurentnost naših brođara u međunarodnoj plovidbi i zadovoljiti kriterije EU. Ne umanjujući značaj odradenog posla u ovoj prvoj fazi, upozoravjau da nije usvojen dio njihovih prijedloga za poboljšanje uvjeta poslovanja brođara. Primjerice, zahtijevaju da ih se kod uvoza brodova oslobodi plaćanja carine i PDV-a (to se odnosi na brodove u međunarodnoj plovidbi), što bi trebalo vrijediti i za uvoz opreme i rezervnih dijelova, kao i za usluge pružene tim brodovima.

Predlažu, nadalje, da se ubuduće članovi posade sami prijavljuju za mirovinsko i zdravstveno osiguranje te sami objavljuju, kako bi bili izjednačeni sa svojim kolegama u drugim zemljama (po mišljenju zastupnika kod toga ipak treba uvažavati stav sindikata). Zalažu se za to da se i brodovima iznad 2000 tona dopusti uplovljavanje u luke bez peljarenja, pod uvjetom da se zapovjednicima dozvoli da polažu peljarski ispit (to se prakticira i u mnogim drugim europskim lukama).

Lesar je na kraju spomenuo osnovne prigovore njihova Kluba, koje su iznijeli i na sjednici matičnog Odbora. Smatraju, primjerice, da u ovom Zakoniku nije

dovoljno kvalitetno tretiran položaj brodova na nuklearni pogon, kao i onih koji imaju nuklearno naoružanje. Mišljenja su, također, da bi trebalo poraditi i na drugačijem definiranju teritorijalnog mora, jer nam je to dozvoljeno prema međunarodnom pomorskom pravu.

Ne smije se pogodovati brođarima na štetu pomoraca

U pojedinačnoj raspravi prvi se javio za riječ **Nenad Stazić (SDP)**. Najprije je opovrgnuo navode ministra Kalmete da je Prijedlog Pomorskog zakonika usuglašen i sa stavovima sindikata pomoraca. Naime, njihov sindikat ima bitne zamjerke na pojedine zakonske odredbe, pa bi bilo dobro da se te primjedbe uvažavaju do drugog čitanja. Ovaj zakonski propis je, inače, dobro pripremljen, ali valja priznati da je glavnina tog posla (oko 70 posto) obavljena u prošloj Vladi. Treba odati priznanje i aktualnoj Vladi što je dovršila Prijedlog zakonika i već nakon osam mjeseci od dolaska na vlast uputila ga u saborsku proceduru.

Primarni cilj ovog opsežnog Zakonika je zaštita hrvatskog brođarstva i pomorstva, a drugi - usklađivanje s europskom i svjetskom zakonodavnom praksom.

U nastavku je podsjetio na neke od primjedbi sindikata pomoraca, apelirajući na predlagatelja da ih ugradi u konačni zakonski tekst (sugerirao je i neke nomotehničke poboljšice). Spomenuo je, među ostalim, njihov zahtjev za izmjenu odredbe članka 145. koji regulira brođarevu odgovornost za štetu nastalu zbog tjelesne ozljede, smrti ili narušavanja zdravlja, koju član posade pretrpi na radu ili u svezi s radom na brodu (predlažu da se izbací uvjet da ta šteta mora nastati u radu i u svezi s radom). Naime, šteta ili nekakva nesreća se može dogoditi i noću, kad mornar nije u službi. Ostane li se kod rješenja koje nudi Vlada, članovi posade u tom slu-

čaju ne bi imali pravo na naknadu štete. Ne smije se pogodovati brodarima na štetu pomoraca, napominje zastupnik.

Prenio je i zahtjev sindikata da se dopunom spomenutog članka odgovornost za štetu solidarno prebaci i na poslodavca. To smatra opravdanim, jer pomorci traže da se njihov status što je moguće više približi statusu ostalih zaposlenih u Republici Hrvatskoj. Zahtijevaju i da ih se zaštiti u razdoblju do ukrcanja na brod, odnosno od trenutka kad s mjesta prebivališta krenu na put, dok se ne ukrcaju na brod i službeno ne steknu status člana posade.

Frano Matušić je reagirao na njegovu tvrdnju da je veći dio ovog Zakonika pripremila bivša Vlada. Naime, on se počeo pripremati još 1998., a dovršen je 1999. godine (bivša vlast je jedino na početku svog mandata taj HDZ-ov zakon pustila u prvo čitanje). Dolaskom nove vlasti, početkom ove godine, Zakonik je doraden i usklađen s u međuvremenu potpisanim međunarodnim konvencijama i drugim zakonima. Obogaćen je i novim prijedlozima i zato je dobar, zaključio je zastupnik.

Previše ovlasti resornom ministru

Po ocjeni **Šime Lučina (SDP)** ovaj zakon spada u grupu kvalitetnijih propisa koji su došli pred zastupnike, a regulira bitne odnose i važne djelatnosti vezane uz more i priobalje. Brine ga, međutim, to kako će se osigurati njegovo provođenje, s obzirom na činjenicu da je riječ o prostoru od više desetaka tisuća kilometara. Nije siguran, kaže, da će tristotinjak zaposlenih u 8 lučkih kapetanija i 60-ak ispostava, sredstvima koja imaju na raspolaganju to moći realizirati.

Stoga se pridružuje onima koji se zalažu za što brže formiranje obalne straže i sugerira predlagatelju da u završnim i prijelaznim odredbama predvidi da će se subjekti koji brinu o sigurnosti plovidbe i svemu što regulira ovaj zakon u određenom periodu zamijeniti tom novom institucijom. Pledira nanj, također, da napravi još jedan iskorak

kako bi i pomorci, a ne samo brodari, bili zadovoljni ovim propisom (to neće zahtijevati velike novce).

Logično je, kaže, da brodar neće ući u luku ako mora platiti pilote, ali brodove s opasnim teretom ne bi trebalo osloboditi pilotaže. Bez obzira na ambicije Hrvatske vezano uz NATO, treba pronaći način da se brodovima na nuklearni pogon zabrani ulazak u Jadransko more. Po njegovu mišljenju, u ovom zakonu se previše ovlasti daje resornom ministru. Primjerice, predviđeno je da svojim pravilnikom uređuje starost brodova koji se mogu uvesti u Hrvatsku. Prema prijedlogu Vlade on odlučuje o tome koja 3 ratna broda mogu istovremeno boraviti u hrvatskim vodama ili prolaziti preko plovnih puteva kroz naše teritorijalno more (o tome bi trebala odlučivati Vlada). Založio se i za poduzimanje mjera da se spriječi divlje sidrenje, posebno jahti i malih brodicica, te nasipavanje mora.

Radna prava pomoraca regulirat će se podzakonskim aktima

Primarni cilj ovog opsežnog Zakonika, koji je prvi put u našoj praksi usuglašen sa svim zainteresiranim, je zaštita hrvatskog brodarstva i pomorstva, a drugi - usklađivanje s europskom i svjetskom zakonodavnom praksom, konstatirao je **Šime Prtenjača (HDZ)**. Doduše, ne postoji niti jedna djelatnost u Hrvatskoj koja je više i duže izložena globalizaciji od pomorstva, ali treba istaći da smo mi prednjačili u mnogočemu (primjerice, imali smo prva pravna rješenja u pomorskom osiguranju, i dr.). Budući da strani kapital zahtijeva vrlo rigorozne uvjete zaštite, a naši brodari i pomorci su izloženi tom pritisku (Hrvatska nema svog kapitala) to je dodatni razlog zbog kojeg moramo što prije uskladiti svoje zakonodavstvo s europskim i svjetskim.

Ovaj Zakonik je operacionalizacija dugoročne strategije Hrvatske prema pomorstvu i prvi korak u realizaciji te strategije, kaže zastupnik. Njime u

prvom redu treba riješiti pitanje poreza i oslobađanje poreza, pogotovo za brodere koji plove svjetskim morima i izloženi su svjetskoj konkurenciji. Naime, oni su prisiljeni brzo investirati, a da bi to mogli moraju imati posebne pogodnosti. Radi toga ih valja osloboditi poreza na dio dobiti koju će reinvestirati, dok bi se dio koji će se isplaćivati kroz dividende i dalje oporezivao.

Prvi put otkako postoji hrvatska država Pomorskim zakonikom se uređuju odnosi u poslovanju brodarka, a zadire se i u socijalna i radna prava pomoraca.

Moramo optimalno zaštititi i pomorce, ali ni u kojem slučaju ne možemo u cijelosti regulirati njihova radna prava temeljem domaćeg Zakona o radu, pod istim uvjetima kao i za ljude zaposlene na kopnu i koji rade u Hrvatskoj, kaže zastupnik. Naime, mnogi naši pomorci plovo na svjetskim morima i najčešće na svjetskim flotama (Hrvatska je izvoznik pomoraca). Međunarodni propisi propisuju limit do kojeg mogu ići i porezi trgovačkih društava, ali i obveze pomoraca koji su na tim brodovima. Prema tome, i radna snaga i njihova prava će se regulirati naknadno, podzakonskim aktima koji će uslijediti nakon donošenja ovog Zakonika. To se može riješiti kroz pomorski dodatak, mirovinsku i zdravstvenu zaštitu pomoraca i njihovih obitelji, itd. S obzirom na nezavidno stanje na svjetskom pomorskom tržištu (vozarine za rasute terepte pale su na najnižu razinu u povijesti) i propadanje hrvatskog pomorstva, naročito u zadnjih desetak godina (famozni DIAB je hipotekama dokrajčio hrvatsku flotu) ovaj Zakonik treba što prije donijeti, napominje Prtenjača. Izrazio je uvjerenje da će time Hrvatska napokon pokazati da je pomorska zemlja jer će se predloženim rješenjima našim brodarima i pomorcima omogućiti ravnopravna konkurencija na svjetskom tržištu.

Dragutin Lesar nije se složio s njegovom tvrdnjom da je Prijedlog pomorskog zakonika usuglašen sa svim zainteresiranim partnerima. Podsjetio je na činjenicu da je veliki dio parlamentarnih klubova upozorio na to da dio zakonskih odredbi koje reguliraju prava pomoraca (npr. zdravstveno i mirovinsko osiguranje, posredovanje pri zapošljavanju, i dr.) nije do kraja usuglašen sa stavovima Sindikata hrvatskih pomoraca.

Točno je da ne možemo zaštititi pomorce kad se ukrcavaju na brodove stranih brodara, ali tamo gdje je moguće postići dodatnu zaštitu to treba činiti, bio je kategoričan **Nenad Stazić**. Nema nikakva razloga, primjerice, da se Zakonikom ne propiše da članovi posade brodova domaćih brodara moraju imati ugovor o radu.

U svom ponovnom javljanju **Šime Prtenjača** je opet napomenuo da se radna prava pomoraca ne mogu cjelovito urediti Pomorskim zakonikom. Dio te problematike mora se regulirati podzakonskim aktima, jer nije isto ploviti naš pomorac na domaćoj floti ili na domaćem brodu pod stranom zastavom ili, pak, na stranom brodu i pod stranom zastavom.

Riječ predlagatelja

Potaknut primjedbama zastupnika, u raspravu se uključio **Branko Bačić**, državni tajnik u Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka. Rekao je da ne stoji tvrdnja da se novim Pomorskim zakonikom iskazuje puno veća briga za brodare nego za pomorce. Naprotiv, prvi put u 15 godina postojanja hrvatske države tim se Zakonikom, koji predstavlja *lex specialis* za sigurnost plovidbe i pomorstvo, uređuju odnosi u poslovanju brodara, ali i zadire u socijalna i radna prava pomoraca. Dakako, rješenjima koja se odnose na utvrđivanje načina poslovanja brodara većina zastupnika je zadovoljna, jer će se oslobađanjem poreza na reinvestiranu ili zadržanu dobit uvjeti poslovanja izjednačiti s onima u drugim pomorskim zemljama. Čak, štoviše, predložena rješenja idu korak iznad odgovarajuće zakonoda-

vne regulative u svjetskim pomorskim velesilama. Međutim, većina sudionika u raspravi drži da predlagatelj nije akceptirao zahtjeve sindikata pomoraca, iako ovaj Pomorski zakonik prvi put nalaže brodarima da prilikom zapošljavanja članove posade prijave zavodima za zdravstveno i mirovinsko osiguranje.

Činjenica je, kaže, da su se sindikati pomoraca usuglasili s brodarima da plaćanje spomenutih doprinosa ostaje na pomorcu, kao što se prakticira i u drugim državama u kojima plove naši pomorci (svega oko 3,5 do 4 tisuće hrvatskih pomoraca ujedinijenih u sindikat plovi na domaćim brodovima). Nadalje, Pomorskim zakonikom uvodi se institut pomorskog dodatka, čiju će visinu propisati Vlada. To bi omogućilo da se izuzetno poveća neoporezivi dio dohotka, a na taj način i plaća svakom pomorcu. Predviđa se, također, da se njihove plaće obračunavaju u dolarima, kao i u drugim pomorskim državama.

Bačić je na kraju obećao da će do drugog čitanja ovog Zakonika Ministarstvo još jednom razmotriti zahtjeve sindikata pomoraca, koje nisu uspjeli usuglasiti s brodarima. Najavio je da će organizirati sastanak s njihovim predstavnicima, kako bi se postigao konsenzus između tih dviju grupacija.

Stati nakraj "crnom čarteru"

Zakonske odredbe kojima se brodari koji obavljaju međunarodnu plovidbu oslobađaju poreza na reinvestiranu i zadržanu dobit dobar su iskorak i poticaj stvaranju povoljnijih uvjeta za brodare koji posluju u oštroj međunarodnoj konkurenciji, smatra **Zvonimir Puljić (HDZ)**. Tako ih se potiče na kupnju novih brodova i na obnovu naše flote. Predložene mjere u skladu su s poreznom politikom EU-a, koja dopušta iznimke u poreznim sustavima kada je u pitanju brodarstvo, nastavio je Puljić. Europske pomorske države (Velika Britanija, Italija, Nizozemska, Njemačka, Grčka i Španjolska) pružaju porezne olakšice za broderska društva i pomorce budući da je to najkonkurentnija grana globalnog svjetskog gospodarstva. Za

opstanak u toj svjetskoj utakmici nužno je osigurati određene uvjete. Predloženim mjerama u odredbi članka 127. kojima se reguliraju primanja pomoraca i odredbi članka 129. da pomorski dodatak člana posade broda u međunarodnoj plovidbi predstavlja neoporezivi dio dohotka, povećavaju se ukupna primanja pomoraca i tako popravljaju njihov status zaposlenika. Pravo na izvansudsku prodaju broda modificiran je institut pomorske hipoteke tako da omogućiti hrvatskim brodarima povoljnije financijske aranžmane, a time i povoljnije uvjete za nabavku novih brodova i povećanje naše flote. Ovim se mjerama stvaraju uvjeti za povećanje konkurentnosti naših brodara, zaustavljanje smanjenja flote i za poticanje njezine obnove, a ubrzava se i povratak hrvatskih brodara pod hrvatsku zastavu. Predloženi zakon treba podržati jer će zasigurno stvoriti jedan pozitivan pomak u brodarstvu kao i u ukupnom gospodarstvu Hrvatske, zaključuje Puljić.

Predloženi zakon treba podržati jer će zasigurno stvoriti pozitivan pomak u našem brodarstvu kao i u ukupnom gospodarstvu Hrvatske.

Svi koji su ovog ljeta svjedočili barem jednom izletu po moru bili su po tko zna koji put svjedoci svojevrstne plave magistrale kojom su plovila mnogobrojna plovila pod zastavama najrazličitijih država, ali je državni proračun od toga imao nedovoljno ili malo koristi, primijetio je **Perica Bukić (HDZ)**. Osim rješavanja problema vezanog uz crni čarter kao sintagme za izgublenu dobit jednako je tako važno dovesti ta plovila pod hrvatsku zastavu i podzakonskim aktima uvesti red u tu djelatnost kako bi se konačno počeo nadzirati taj sustav. Uostalom, uvođenje reda jeste prvi i nužan uvjet da se prekine siva i crna ekonomija. Zastupnik smatra da bi određenim podzakonskim aktima valjalo uvesti red i među privatnim vlasnicima plovila. Hrvatska

država školuje pomorce, uči ih i osposobljava na brodovima hrvatskih brodara, ali ih boljim ponudama plaće pridobiju inozemni brodari. Radi se, kaže Bukić, o klasičnom primjeru odljeva mozgova i to je razlog da se promisli o mogućnosti davanja približno istih radnih uvjeta kod domaćih brodara.

Čudno je i neshvatljivo da ovaj Pomorski zakonik koji je svojevrsan Pomorski ustav RH nema u sebi dio koji se odnosi na Obalnu stražu, pa ga u tom smislu valja dopuniti, primijetio je dr. sc. **Tonči Tadić (HSP)**. Drži kako je dobar primjer za to norveški model u kojem je obalna straža pod subordinacijom Ministarstva obrane. Također bi trebalo regulirati pitanje dolaska nuklearnih brodova u naše luke, a krajnja instanca koja bi dala dopuštenje za njihov ulazak ne bi trebalo biti resorno ministarstvo nego Vijeće za nuklearnu sigurnost. Mi smo u Hrvatskoj svjedoci uplovljavanja američkih nuklearnih nosača u naše luke (Dubrovnik i Rijeka), a 2001. bile su i dvije američke jurišne nuklearne podmornice unatoč činjenici što s Amerikom nemamo potpisan nikakav obrambeni sporazum. Dio luke u koji bi uplovio jedan takav brod ne može nakon toga primiti krusiera. Praktički bi taj dio naše luke bio rezerviran za dolazak nuklearnih brodova i to bi bilo potpuno besplatno za tu velesilu koja nam te brodove šalje. U Japanu postoje samo dvije luke u koje mogu doći takvi brodovi, a i tamo su pod strogom kontrolom radi eventualnog curenja radioaktivnog materijala s broda, a i zato jer Japan ima sa SAD-om potpisan obrambeni sporazum. Hrvatska nema sa SAD-om potpisan takav sporazum i stoga je krajnje neprihvatljiva ležernost kojom se kod nas pristupa kad se susretnemo s takvom situacijom, kaže Tadić. Poput nekih zastupnika i Tadić se zalaže za to da se Jadran proglasi "područjem posebne osjetljivosti" jer bi takav status automatski za sobom povlačio poseban režim plovidbe i ulaska nuklearnih brodova, ali i veću skrb o kontroli ribolova i izlova u Jadranu. Neprihvatljivo mu je da su u odredbama koje se odnose na obvezu peljarenja zaboravljeni tankeri

i brodovi koji prevoze opasne tvari te da su od peljarenja izuzete velike jahte. Potrebno je spustiti razinu tonaže ispod koje ne treba peljarenje, kategoričan je Tadić. U zakonu bi također trebalo predvidjeti Centar za krizna stanja na moru pri Vladi, odnosno pri budućoj Obalnoj straži, kojem bi se svaki brodar u nevolji mogao obratiti za savjet i pomoć. I ovaj se zastupnik osvrnuo na problem tzv. "crnog čartera". Jadranom se, kaže, ljeti mota oko 600 tisuća ljudi izmjenjujući se na jahtama. Ako ih je samo 10 posto neprijavljenih već je to veliki broj ljudi koji plovi našim morem, a da mi o tome ništa ne znamo. I što je još gore vrlo često su to ljudi ni s kakvim pomorskim iskustvom od kojih nismo u mogućnosti naplatiti osigurninu ako izazovu sudar ili havariju na moru jer naša država ima očajno loš sustav provedbe naplate štete na moru. Jahta koja uplovi u unutarnje vode Republike Hrvatske morala bi se kod uplovljavanja u neku našu luku evidentirati kroz vinjetu dignutu na jarbol s brojem koje tada dobiva gdje će se vijati zajedno s hrvatskom zastavom. Jahta bez vinjete automatski se kažnjava. Korist je dvostruka – sredstva dobivena od izdavanja vinjete bila bi prihod Republike Hrvatske, a mi bismo konačno znali tko plovi Jadranom.

Usljedile su dvije replike. Dr. sc. **Miljenko Dorić (HNS)** reagirao je na onaj dio izlaganja koji se odnosi na peljarenje. Sigurno je da je peljarenje čimbenik sigurnosti plovidbe, ali nije besplatno. Za brodove koji redovno pristaju u luke, odnosno za brodare to je veliko financijsko opterećenje, a Europa to rješava tako da zapovjedniku omogućiti polaganje peljarskog ispita. Tako se zapravo zadovoljava čimbenik sigurnosti u plovidbi, kaže Dorić i podvlači da su naši brodari za europsko rješenje.

Obalna straža kao civilna institucija

Anton Peruško (SDP) reagirao je na primjedbu zastupnika Tadića glede konstatacije kako ne znamo tko se sve mota našim dijelom Jadrana. Ideja o uvođenju vinjeta je dobra u smislu eli-

miniranja "crnog čartera", primijetio je Peruško. Upozorava, međutim, da evidencija postoji jer je samo lučka kapetanija iz koje on dolazi lani, kaže, izdala oko 16 tisuća dozvola stranim plovilima za uplovljavanje u hrvatske vode, a u Hrvatskoj je ukupno izdano između 60 i 70 tisuća dozvola za plovidbu teritorijalnim morem Hrvatske. Uz to, evidentira se svaka izmjena posade broda, a spomenuta vinjeta već je na neki način ustrojena jer svaka jahta dobiva vanjsko obilježje (sada je u obliku trokuta i sadrži godinu na koju se odnosi), zaključio je Peruško. U svakom slučaju drži da treba naći neko drugo rješenje te vjeruje da će se to postići donošenjem podzakonskih propisa.

U Japanu postoje samo dvije luke u koje mogu uploviti strani nuklearni brodovi, i tamo su oni pod kontrolom. Mi nemamo sklopljen obrambeni sporazum sa SAD-om pa je neprihvatljiva ležernost kojom se kod nas postupa u takvoj situaciji.

Jozo Topić (HDZ) pohvalio je brzinu i odlučnost koju je pokazala aktualna vlada kada je Saboru uputila ovaj zakonski prijedlog. To ujedno pokazuje njezino opredjeljenje za jadransku orijentaciju te da ima viziju i strategiju glede stvaranja uvjeta za brži razvoj gospodarstva, odnosno pomorstva i turizma, a napose za zaštitu naše obale i mora. Predloženi se zakon oslanja na dosad važeći Pomorski zakonik iz 1994. i nastava je pomorske pravne tradicije Hrvatske. Zakonom se pokušavaju riješiti tri najaktualnija problema koja se odnose na naše more i pomorstvo. Prvo, predloženim zakonskim odredbama Vlada nastoji postići što bolju ekološku zaštitu Jadrana, osigurati uvjete za povratak naših brodova pod hrvatsku zastavu te zabraniti obavljanje plovilima pod stranom zastavom (crni čarter). Naglašava, međutim, da je šteta što ovim zakonom

nije regulirano i pitanje obalne straže ali vjeruje da će resorno ministarstvo izaći u dogledno vrijeme s jednim zakonom koji će regulirati to područje pomorstva. Na kraju je podržao zakonski prijedlog u prvom čitanju, i pozvao i ostale zastupnike da to isto učine.

Za resornog ministra Kalmetu predloženim zakonom "stvaramo pretpostavke da Hrvatska konačno de facto i de iure postane pomorska zemlja", a za vodeće ljude hrvatskog brodarstva koji su već odavno spoznali prastaru izreku da se ploviti mora, a živjeti ne mora, novi Pomorski zakoni snažan je iskorak naprijed u našoj zakonskoj regulativi i slijedi pozitivne ekonomske vrijednosti europskih načela gospodarenja, primijetio je **Milan Meden (HDZ)**. U odnosu na dosad važeći zakon predloženi Pomorski zakonik donosi niz značajnih novina. Zastupnik drži da je najvažnija novina da se uvjeti poslovanja naših brodara izjednačuju s onima u drugim zemljama i poslije toga nema više niti jednog razloga da se na našim brodovima ne vije hrvatska zastava. Brodarska poduzeća koja plove na međunarodnim linijama oslobađaju se plaćanja poreza za reinvestiranje i zadanu dobit pa se stvara rezerva za buduća poslovanja. Osim što poboljšava uvjete poslovanja brodara u međunarodnoj plovidbi, novi Pomorski zakonik postrožio je sankcije za pomorske prekršitelje. Razlog - sve veća pozornost posvećuje se ekološkoj zaštiti Jadrana. Ne manje važna je činjenica da se novim Pomorskim zakonikom regulira iznajmljivanje plovila na Jadranu. Iznajmljivanje različitih jedrilica i motornih jahti za plovidbu po našem moru danas postaje pravi biznis, posao se razvija, novac vrti, a u Hrvatskoj samo registrira gužva na moru. Meden vjeruje da će Pomorski zakonik omogućiti brži i uspješniji gospodarski razvitak Hrvatske kao zemlje pomorske orijentacije te da zaslužuje punu podršku zastupnika.

Replicirajući **Šime Lučin (SDP)** kaže da je Meden dobro citirao predstavničke Vlade i brodara o tome što se dobiva predloženim zakonom, ali tu nedostaje mišljenje predstavnika pomoraca.

Točno je da se ploviti mora, ali isto tako i živjeti, ili točnije kada se već plovi da se onda od toga i pristojno živi.

Odgovarajući mu zastupnik **Meden** je rekao da je imao pripremljen i govor potpredsjednika sindikata pomoraca Hrvatske, ali je štedio vrijeme budući da je o odnosu brodara i pomoraca, odnosno predstavnika njihova sindikata vrlo precizno već govorio državni tajnik u Ministarstvu, gospodin Bačić.

U nastavku govoro je **Franjo Matušić (HDZ)**. Predloženim Pomorskim zakonikom podiže se razina sigurnosti plovidbe i zaštita biološke raznolikosti našeg mora te razlučuje nadležnost tijela koja nadziru provedbu Zakona (inspekcija sigurnosti plovidbe). Ne manje važna je i činjenica da se Zakonikom zabranjuje kabotaža pa tako i obavljanje čarter djelatnosti plovilima pod stranom zastavom. Predloženim zakonom izuzetno su zadovoljni brodari, a zastupnik vjeruje da će u konačnici biti zadovoljni i pomorci. Izuzetno je važno pitanje zaštite Jadrana, a ovaj zakon u tom smislu ide znatno ispred svih dosadašnjih zakona strožijim sankcijama za prekršitelje.

Anton Peruško (SDP) pledirao je u ime Kluba zastupnika SDP-a da se zakonom regulira status naših pomoraca te učini napor i izmijene prateći propisi koji reguliraju njihov socijalni status. Budući da se u zakonu ne spominje obalna straža zastupnik pledira da se ista unese u zakonski tekst, ali za razliku od HSP-a, Klub zastupnika SDP-a je za to da obalna straža bude civilna institucija u okviru Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka. Treća se njegova primjedba odnosila na sustav pomorske pilotaže (stručno vođenje broda u otežanim uvjetima) kao bitnog elementa sigurnosti plovidbe. U svim verzijama dosadašnjeg zakonika pilotaže se nisu mogli osloboditi tankeri koji prevoze ulje i/ili opasne terete, i to bi trebalo vratiti u ovaj zakonski prijedlog. Klub smatra da je zakonski prijedlog dobar i zato će ga Klub podržati, ali ga treba do drugog čitanja doraditi.

Usljedila je replika HSP-ova zastupnika **Pere Kovačevića**. Kovačević ne

zna od kuda Perušku informacija da HSP-e inzistira na tome da obalna straža ne bude civilna institucija. Predlažući svoj Prijedlog zakona o ustrojstvu ministarstva i državnih upravnih organizacija, HSP je rekao da se mora osnovati posebna državna uprava koja će preko sebe imati i gospodarenje obalnom stražom, a ustroj i organizacija rada trebali bi biti kao što su za obalnu stražu Norveške tj. da se mogu koristiti vojni brodovi u okviru civilne uprave. Na taj se način pomaže razvoj Hrvatske ratne mornarice i omogućava uvježbavanje njezinih pripadnika. U ponovnom istupu zastupnik **Peruško (SDP)** primijetio je da je nešto prije njegovog istupa govorio zastupnik Tadić iz HSP-a te ustvrdio da njegova stranka zagovara norveški model obalne straže pod okriljem Ministarstva obrane. Klub zastupnika SDP-a je za model civilne strukture obalne straže u okviru Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka, zaključio je Peruško.

Obvezna vinjeta

Pomorskim bi zakonikom trebalo propisati da se kabotaža brodova mora odvijati samo pod hrvatskom zastavom, smatra mr. sc. **Miroslav Rožić (HSP)**. Razlog – uskoro će u Hrvatskoj doći do demonopolizacije morskog prijevoza roba i osoba pa je logično da će u tom času mnogi strani brodari poželjeti da se uključe u to tržište. Rožić smatra da bi u Pomorskom zakoniku trebalo propisati da se takvi brodovi koji će se uključiti u taj dio tržišta u Hrvatskoj kod nas moraju registrirati te da ne mogu ploviti pod tuđim zastavama iz jednostavnog razloga jer moraju plaćati porez u Hrvatskoj. Hrvatska ima čitav niz zakona o sprječavanju dvostrukog oporezivanja s mnogim državama pa se ne bi smjelo dopustiti da strani brodari posluju u našem dijelu Jadrana, a plaćaju porez u nekoj stranoj državi samo zato što kod nas nisu registrirani njihovi brodovi.

Upozorio je i na prisutan problem identifikacije broda koji uplovi u naš dio Jadrana. U naš dio mora danas uplovljavaju jahte, a mi pri tome ne znamo da li se pritom radi o privatnom brodu,

mega jahti, stranom brodaru, čarteru, crnom čarteru itd. Takav brod može učiniti neku štetu ili prouzročiti havariju, a mi ga nismo u stanju registrirati. Taj se problem može riješiti i rješava se isključivo vinjetom koju bi brod dobio i po kojoj ćemo ga prepoznati, odnosno identificirati kako bi se u slučaju neke nezgode jednostavnije naplatilo osiguranje. Zastupnik je pozdravio zabranu strancima da ribare u hrvatskim vodama, a ako se te odredbe unose u Pomorski zakonik tada bi trebalo razmisliti i o ukidanju članka 71. Zakona o morskom ribarstvu te o prekidu primjene Sporazuma (SOPS) između Hrvatske i Slovenije odnosno dopuštenja ribolova Slovencima do Limeskog kanala. Ovaj sporazum sa Slovenijom sadrži članak u kojem se izričito navodi mogućnost da ga svaka strana može jednostrano prekinuti, a zastupnik Rožić misli da je došlo vrijeme da Hrvatska to i učini. Zatražio je također da se pojednostave uvjeti registracije ribarskih brodova, odnosno da se smanje uvjeti glede broja posade na tim brodovima koji žele loviti ribu izvan naših teritorijalnih voda. Ovog časa ti su uvjeti za naše ribare isti ili čak lošiji od uvjeta za talijanske ribare. Rožić kaže kako mi propisujemo teže uvjete našim ribarima za lov u našem gospodarskom pojasu nego što to propisuju Talijani za svoje ribare. Ako već želimo ravnopravnu konkurenciju u ribarenju izvan teritorijalnih voda što je gotovo nemoguće s obzirom na ribolovni alat naših susjeda, tada valja u tom dijelu barem prilagoditi propise našim ribarima, zaključio je Rožić.

Prema članku 10. Zakonika strani ratni nuklearni brod i strani ratni brod s nuklearnim naoružanjem može uploviti u unutarnje morske vode RH i boraviti u hrvatskoj luci, uz uvjet da dostavi dokumentaciju o sigurnosti nuklearnog postrojenja, te da uplovljavanje ili boravak odobri ministarstvo nadležno za poslove obrane uz suglasnost ministarstva nadležnog za poslove mora. S tim u vezi zastupnika mr. sc. **Matu Arlovića (SDP)** interesiralo je koja su u zakonu predviđena ograničenja za ovakvu vrstu stranih brodova. Doduše, u članku 15.

stavak 2. Zakonika precizira se dužnost stranog ratnog broda kojemu je odobren popravak da odmah po uplovljavanju u hrvatsku luku iskrca gorivo i mazut, streljivo i druga ubojita sredstva na mjesto koje odredi vojni zapovjednik nadležan za luku u kojoj se obavlja popravak, podsjeća Arlović ali odmah i pita kako će svoje naoružanje ostaviti nuklearni brod, kod koga i tko će osigurati zaštitu tog naoružanja. Arlović se osobno ne protivi mogućnosti ulaska takvih pa i ratnih brodova u teritorijalno more Hrvatske, ali drži da bi se posebnim propisima to trebalo razraditi, odnosno zakonom zakonske uvjete i obveze za to. Prema članku 11. Zakonika posjet stranih ratnih brodova odobrava neovisno o uvjetima iz članka 11. stavaka 1. i 2. Zakonika, ministarstvo nadležno za poslove obrane, a ne kao do sada Vlada, a u roku od osam dana mora obavijestiti Vladu. Zastupnik Arlović smatra da je to preteška ovlast za ministra makar se radilo i o ministru obrane i misli da bi takvu odluku o ulasku većeg broja takvih brodova trebala donositi Vlada RH. Ukoliko se radi o ulasku tri ili nešto više od tri broda tada bi ministar trebao biti u obvezi da o tome u roku od 24 sata izvjesti Vladu, ako ne i odmah. Razlog - radi se o vrlo ozbiljnim pitanjima koja mogu utjecati na sigurnost Republike Hrvatske, a napose na našu ekologiju.

U nastavku ustvrdio je da je Pomorski zakonik potrebno uskladiti, između ostalog, sa Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju, Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o mirovinskom osiguranju. Glede prvospomenutog zakona potrebno je u Pomorskom zakoniku otvoriti mogućnost da naše agencije za posredovanje pri zapošljavanju posreduju pri zapošljavanju naših pomoraca ne samo na našim brodovima nego i na stranim. Odlukom Vlade iz 1995. u okviru mjera za povratak brodova pod hrvatsku zastavu, utvrđeno je da pomorski dodatak ne ulazi u oporezivi dio dohotka, što je kasnije uređeno Pravilnikom o porezu na dohodak. Ovim se prijedlogom daje ovlast Vladi da utvrdi visinu neoporezivog dijela dohotka. Pitanje je može li Vlada preuzeti na sebe

to ovlaštenje, rekao je Arlović dodajući pritom da Zakon o porezima pa i oslobođenje od poreza donosi Sabor, a ne Vlada. Isto je tako važno i reguliranje pitanja mirovinskog osiguranja, a ne da takvo rješenje ovisi o provedbenom aktu Zakona o radu i Zakona o mirovinskom osiguranju. Valja riješiti i pitanje zdravstvenog osiguranja. Primijetio je zatim da Pomorski zakonik propisuje donju i gornju granicu prekršajnih kazni, ali su te kazne neusporedivo manje u odnosu na kazne propisane za prometne prekršaje.

Kabotaža brodova morala bi se odvijati samo pod hrvatskom zastavom.

Usljedi je replika. **Pero Kovačević (HSP)** suglasan je s izlaganjem zastupnika Arlovića o potrebi zaštite radnopravnog statusa pomoraca. No, Arlović se pritom, kaže Kovačević, poziva na Zakon o radu kojeg bi u ovom trenutku trebalo nazvati Zakonom o nadničarstvu zbog činjenice da su radnici obespravljani jednako kao i trudnice, rodilje i osobe starije od 45 godina. Takav Zakon o radu donesen je u bivšem sazivu Sabora, čemu se protivio HSP i sada je licemjerno pozivati se na taj zakon kao da on pruža veliku zaštitu radnicima.

Po vinjeti koju bi dobio brod bi se identificirao i prepoznavao pa bi se u slučaju neke nezgode jednostavnije naplatilo osiguranje.

U replici uvijek valja istaći ono što se osporava, tj. osporiti nekakav navod, primijetio je mr. sc. **Mato Arlović** te dodao kako se on u svom izlaganju nije pozivao na Zakon o radu nego na Zakon o posredovanju pri zapošljavanju, te na Zakon o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju. Isto tako drži da ne stoje kvalifikacije koje je iznio zastupnik Kovačević glede Zakona o radu.

Snažnije tretirati pravo naših pomoraca na stranim brodovima

Usljedi je završna riječ predstavnika klubova zastupnika, a prvi je to učinio **Damir Kajin (IDS)**. Koliko god ovaj zakon pogoduje brodarima zapostavlja i na neki način ignorira te zaboravlja pomorce, rekao je Kajin. Tvrdi da se u proteklih 15 godina nije bitno promijenio status pomoraca, a u nastavku iznio je zahtjeve Sindikata pomoraca Hrvatske. Traže da se paralelno s izmjenom Pomorskog zakonika ratificira Konvencija 179. mora te izmijeniti Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti. Sindikat traži da se omogući plaćanje beneficiranog radnog staža u trajanju od 2 mjeseca na godinu što bi smanjilo dobnu granicu za mirovinu te u potpunosti oslobode pomorci od plaćanja poreza na dohodak, ili u odnosu na vrijeme provedeno na radu. Logično je da se u Pomorskom zakoniku navede da zapovjednik, član posade broda, jahte ili brodice ne smije biti pod utjecajem alkohola i/ili opijata, bolestan ili premoren, a tijekom obavljanja dužnosti na brodu, brodicu ili jahti imati više od 0,5 g/kg alkohola u krvi. To znači da zapovjednik jednog tankera dugog 150 metara koji prevozi npr. 50 tisuća bruto registarskih tona plina ili nafte može popiti do 0,5 promila alkohola jednako tako i zapovjednik trajekta za prijevoz 100-ak vozila, 400 putnika i sa 20 članova posade, ali kada dođe na kopno ne smije s tim promilom alkohola u krvi sjesti za volan i voziti po cesti jer riskira kaznu od 500 do 1500 kuna. Iako je, kaže, u Saboru izglasana stupidna norma od 0,00 promila alkohola u krvi u Zakonu o sigurnosti prometa na cestama jasno je da je norma od 0,5 promila alkohola u krvi ona prirodna, normalna i poželjna u mentalitetu našeg naroda. Stoga je Kajin pozvao zastupnike da imajući u vidu ovu normu u Pomorskom zakoniku prihvate IDS-ov prijedlog kojim će se ista norma vratiti u Zakon o sigurnosti prometa na cestama. Na kraju je rekao

još da će IDS prihvatiti Vladin prijedlog Pomorskog zakonika ako Vlada prihvati stavove pomoraca, u protivnom će se kod glasovanja suzdržati.

Radi povrede Poslovnika javio se **Frano Matušić (HDZ)**. Drži da je predsjedateljica sjednice gospođa Adlešić propustila izreći opomenu zastupniku Kajinu kada je primijetio kako je donesena stupidna mjera u Zakonu o sigurnosti prometa na cestama kada je u pitanju dozvoljena količina alkohola u krvi. Time Kajin vrijeđa i omalovažava zastupnike koji su glasujući za taj Zakon glasovali i za tu mjeru jer je ona donesena u najboljoj namjeri da polučiti rezultate – spašavanje ljudskih života i sprječavanje daljnjih prometnih nezgoda. Primijetio je još da zastupnik Kajin često omalovažava i vrijeđa i drži kako bi bilo ispravno da mu se nakon opetovanih ovakvih primjera izrekne opomena.

Koliko god zakon pogoduje našim brodarima zapostavlja i na neki način ignorira i zaboravlja pomorce.

Pitanje vraćanja hrvatske zastave na brodove naše flote neće se riješiti preko noći. To je jedan proces kojeg valja čvrsto voditi i usmjeravati kako ne bi ponovno došli u poziciju da zbog nemogućnosti pridržavanja Pariškog memoranduma dođemo u poziciju da ponovno pojedini mali brodari u stranim lukama ne izvršavaju svoje obveze, a naša zastava opet dođe na crnu listu, ustvrdio je **Ante Markov** u ime Kluba zastupnika HSS-a. Evidentno je stoga da financijeri i administrativna infrastruktura trebaju uložiti dodatni trud i stvoriti preduvjete kako bi se naše brodarstvo moglo oporaviti pa da opet nas reprezentira vani. Osvrnuo se i na jedan komentar pomoćnika ministra mora, turizma, prometa i razvitka netom izašao u Jutarnjem listu da će iduće godine Kornati biti zatvoreni za nautičare te da će samo oni koji tamo imaju vlasništvo moći uplovlja-

vati. Ta je izjava negativno odjeknula u Njemačkoj i Austriji što je vrlo loše kada se ima u vidu anketa o razlogu dolaska nautičara u Hrvatsku (proveo je ADAK iz Njemačke). Rezultat - kao razlog dolaska lani 63 posto naveden je posjet Nacionalnom parku Kornati. U turizmu se teško stječe ugled pa ga zato ne treba dovoditi u pitanje ovakvim neodgovornim i nespretnim izjavama, kaže Markov i drži da je ova rasprava prilika da se ta izjava demantira.

Klub zastupnika HSLS-DC-a će poduprijeti predloženi zakon, ali smatra da bi do drugog čitanja zakonskog prijedloga trebalo provesti širu raspravu sa sindikatom naših pomoraca, naglasila je **Đurđa Adlešić (HSLS)**. Potrebno je snažnije tretirati prava pomoraca na stranim brodovima, posebno njihova radna prava ali i mirovinskog osiguranja i zdravstvene zaštite. Radi se o broju između 27 i 30 tisuća ljudi koji po nekim izračunima godišnje unose, ali i troše novac u Hrvatskoj (oko 500 milijuna dolara). Zanima je također hoće li Pomorskim zakonikom biti riješeno pitanje obalne straže i crnog čartera. Gospođa Adlešić se osvrnula i na problem prodaje ili još bolje na mogućnost rasprodaje naših otoka, pa u tom smislu misli kako bi se morala demantirati ili barem pojasniti spomenuta nespretna izjava iz Jutarnjeg lista. Ovaj Klub se kaže ne protivi prodaji gradilišta strancima, ali je protiv rasprodaje otoka te je iskoristila priliku i pozvala Ministarstvo vanjskih poslova na primjenu strožih kriterija kod izdavanja takvih dozvola ili kod davanja mišljenja. Klub se protivi ulasku nuklearnih brodova u Jadran, a ako ćemo uz Družbu Adria imati i te brodove pitanje je onda kako to spojiti s ekskluzivnim turizmom, za koji smo spremni. Ako Hrvatska i donese zabranu ulaska tih brodova u naš dio Jadrana, a Italija i Slovenija to ne učine tada je to već posao za našu diplomaciju. Jednostrana odluka Vlade ili Sabora sigurno nije rješenje, zaključila je zastupnica Adlešić.

Nema sumnje da je Pomorski zakonik zapravo Pomorski Ustav Republike Hrvatske pa stoga ne zadovoljava

činjenica da u njemu nije regulirano pitanje formiranja i učinkovitosti rada obalne straže, rekao je mr. sc. **Miroslav Rožić** u ime Kluba zastupnika HSP-a. Izrazio je zadovoljstvo činjenicom da se u Pomorskom zakoniku nalaze odredbe o prolasku stranih ratnih brodova kroz teritorijalno more Republike Hrvatske, odnosno kroz gospodarski pojas kada stupi na snagu 3. listopada ove godine. Nije, međutim, precizirano, a po sudu Kluba morala bi biti činjenica da svaki strani brod pa i ratni koji želi pristati u neku našu luku mora na sebi imati istaknutu hrvatsku zastavu, a ne kao nedavno španjolski ratni brod koji to nije imao pristajući u luku Ploče. Odbijanjem da se istakne hrvatska zastava iskazuje se nepoštivanje suvereniteta Hrvatske i omalovažavanje jedne države, a s druge strane, po međunarodnim propisima takav brod pridržava sebi neka prava koja ne bi smio. Klub bi želio da se makar u prijelaznim i završnim odredbama Pomorskog zakonika nagovijesti da će biti donesena dva pravilnika. Prvi bi bio Pravilnik o procjeni nacionaliziranih brodova koji nikad nije donesen, a drugi Pravilnik o procjeni ratne štete na brodovima. Razlog- samo na Dubrovačkom području prilikom srpske agresije 1991. oštećeno je i potopljeno više od 200 brodova čija je vrijednost prelazila 100 milijuna EUR-a, kaže Rožić, ali ništa po tom pitanju nije učinjeno. Ako ništa drugo ovu je štetu trebalo spomenuti u sporazumu o sukcesiji. Još prije dvije godine Sabor je na inicijativu HSP-a donio zaključak o pokretanju međunarodne inicijative o Jadranu kao posebno osjetljivoj morskoj zoni u skladu s konvencijama međunarodne pomorske organizacije, pa Rožić moli aktualnog ministra mora, turizma, prometa i razvitka da na izvjestan način postupi po tom zaključku. Zaključno je rekao da će HSP podržati donošenje Pomorskog zakonika, ali ako se ovaj zakonski prijedlog ne dopuni odredbama o obalnoj straži i gospodarskom pojasu sigurno će doživjeti score promjene.

Zakonik je velik iskorak za naše pomorce i brodare

U ime Kluba zastupnika HDZ-a **Franjo Matušić** maksimalno je podupro ovaj zakon. Rekao je kako predloženi zakon posebno pogoduje našim brodarima te će im olakšati buduće poslovanje, i što je važno osigurat će povratak svih naših brodova pod hrvatsku zastavu. Jednako su tako važne odredbe koje će poboljšati zaštitu našeg mora, njegove biološke raznolikosti, a napose sigurnost plovidbe. Zastupnik je pozdravio najavljenju odluku Vlade da se prije drugog čitanja zakona sastane sa Sindikatom pomoraca pa će se tako, ako već postoje, riješiti neki nesporazumi i samo unaprijediti predloženi zakon. Izrazio je nadu da će se ovim zakonom napokon riješiti pitanje "crnog čartera" te ustvrdio da bi bilo puno bolje da je ovaj zakon donesen prije nekoliko godina jer da bi tada to pitanje bilo riješeno.

Pitanje vraćanja hrvatske zastave na brodove naše flote neće se riješiti preko noći.

Posljednji je u ime Kluba zastupnika SDP-a govorio **Anton Peruško**. Rekao je da Pomorski zakonik pretendira, a u velikoj mjeri i uspijeva riješiti, sve imovinske-pravne i javno-pravne sigurnosne i ostale aspekte područja kojeg pokriva. Pomorci se moraju prestati osjećati kao građani drugog reda, a njihov status valja vezati uz privilegiran položaj hrvatskih brodarka, a hrvatske brodarka za hrvatsku zastavu. O spremnosti Vlade na daljnje razgovore sa sindikatom pomoraca ovisit će izjašnjavanje Kluba zastupnika SDP-a u drugom čitanju o ovom zakonskom prijedlogu, zaključio je Peruško.

U zaključnom istupu ministar **Božidar Kalmeta** rekao je da će Vlada razmotriti primjedbe iz ove rasprave, a one za koje nađe da su dobre pokušati uvrstiti u zakonski prijedlog do drugog čitanja. Potvrdio je da će Vlada održati sastanak

sa sindikatom naših pomoraca kako bi i od njih čula primjedbe na Pomorski zakonik. Prvi put u tekstu Pomorskog zakonika uvrštena su pitanja radnih i socijalnih prava hrvatskih pomoraca koji plove pod hrvatskom zastavom što im u svakom slučaju jamči značajnu sigurnost jer ih kroz obvezu brodarka primorava da budu zdravstveno i socijalno osigurani. Zakon nije prepisan, kategoričan je ministar Kalmeta. Na novom se zakonu počelo raditi 1998, u vrijeme bivše vlasti bio je na prvom čitanju, a u ovom zakonskom prijedlogu čak je 70 posto njegovih odredbi promijenjeno. U nastavku Kalmeta je odgovorio na primjedbe iz rasprave pa tako i na Kajinovu glede članka 134. stavak 2. po kojoj zapovjednik, član posade broda, jahte ili brodice ne smije tijekom obavljanja dužnosti na brodu imati više od 0,5 promila alkohola u krvi. Prijedlog o 0,5 promila alkohola u krvi preuzet je iz Rezolucije međunarodne pomorske orijentacije i Hrvatska kao pomorska zemlja i kao dio tog sustava odlučila je istu poštovati. Glede Konvencije 147. koja govori o uvjetima rada pomoraca ministar napominje da je ona već pripremljena ali je tu nosilac aktivnosti Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. Tijekom rasprave dosta se spominjala obalna straža i već je bilo šest pokušaja formiranja te straže, ali nikada dosad nije to učinjeno. Preteča obalne straže je koordinacija osam ministarstava koju je formirala Vlada i koja je počela radom 3. listopada, a nadzire i unutrašnje morske vode ali i teritorijalno more ili više od 60 tisuća kvadratnih kilometara. Nakon šest mjeseca vidjet će se sve prednosti i mane jednog takvog sustava, a nakon proteka tog vremena, Vlada će u roku od mjesec dana predložiti Saboru Zakon o obalnoj straži. Centar te straže trebao bi biti negdje na Jadranu, kaže ministar. U svim zemljama koje imaju obalnu stražu pitanje njezinog formiranja rješava se posebnim zakonom pa će tako i kod nas biti to pitanje regulirano Pomorskim zakonikom. Ministar se zalaže da obalna straža bude civilna institucija u koju će biti uključeni svi resursi i pomagala

neovisno o tome pripadaju li MUP-u i Ministarstvu obrane.

U odnosu na važeći zakon u predloženom zakonu nema velikih promjena kada je u pitanju uplovljavanje stranog nuklearnog broda u našu luku. Je li ministar obrane taj koji će na sugestiju Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka dati suglasnost na tu odluku ili se oko toga može tražiti suglasnost neke druge institucije Vlada će razmisliti do drugog čitanja zakona i izaći sa svojim prijedlogom, obećao je ministar Kalmeta.

Po Vladinom prijedlogu obveznom peljarenju ne podliježu brodovi čija je bruto tonaža manja od 500 ali iznimno lučki kapetan može za pojedine vrste brodova do te tonaže odrediti da podliježu obveznom peljarenju. Tu procjenu treba ostaviti lučkom kapetanu, a prema zakonu iznimno ministar može osloboditi obveze lučkog peljarenja pojedini brod čija je bruto tonaža manja od 2000 BT. Između Hrvatske i Italije postoji

brodska linija Zadar-Ancona i Split-Ancona. Talijani na svojoj strani ne trebaju peljarenje, a mi trebamo. Vlada, međutim, smatra da se u takvim slučajevima brod može osloboditi peljarenja ako njegov kapetan ima položen ispit za pilota.

Što se tiče kabotaže ona se po posebnim uvjetima može dozvoliti i brodovima koji nisu pod hrvatskom zastavom npr. brodovima koje Hrvatska ne posjeduje (brod za polaganje električnog kabela u moru ili npr. za ispitivanje podmorja). Ministar je još rekao kako je Hrvatska pokrenula postupak pred Međunarodnom pomorskom organizacijom (učinili su to i Talijani i Slovenci) da se Jadran proglašuje ekološki zaštićenom zonom, i taj je postupak u tijeku.

U zaključnom dijelu izlaganja ministar je za predloženi zakon rekao da predstavlja veliki iskorak za naše pomorce i brodare, a napose za Hrvatsku kao pomorsku državu. Usvajanje ovog zakona omogućit će naš brži gospodarski razvitak, a ne samo pomorstva. Nakon

usvajanja Zakona neće biti nikakvog razloga da hrvatski brodari viju tuđu zastavu na našim brodovima, zaključio je ministar Kalmeta.

Usljedila je replika **Šime Lučina (SDP)** tvrdnjom da 3. listopada ne može početi nikakav poseban nadzor nad morem, te dodao kako spomenuta koordinacija već postoji u Hrvatskoj dvije i pol godine samo što u njenom sastavu nije bilo osam nego šest ministarstava. Zanimalo ga je još kako je riješeno pitanje pilotaže velikih brodova s obzirom na to da nitko ne dovodi u pitanje pilotažu brodova koje je spomenuo ministar.

Više nije bilo zainteresiranih za raspravu pa su glasovanjem sa 77 glasova "za" i jednim "suzdržanim" zastupnici prihvatili Prijedlog pomorskog zakonika, koji je predložila Vlada RH, a sve primjedbe, prijedloge i mišljenja uputili predlagatelju, radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

M.Ko; J.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI OBITELJSKOG ZAKONA

Odgoda omogućuje kvalitetnu pripremu sudova

Hrvatski je sabor hitnim postupkom, nakon rasprave, donio Zakon o izmjeni Obiteljskog zakona u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, Vlada RH. Riječ je o produženju rokova odnosno odgodi primjene članka 367. Obiteljskog zakona do 31. prosinca 2005. jer sudovi nisu spremni za preuzimanje i postupanje u obiteljsko-pravnim predmetima koji su do sada bili u nadležnosti centara za socijalnu skrb, čija se nadležnost zadržava do spomenutog roka.

O PRIJEDLOGU

Europska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda određuje da svatko ima pravo na sudsku zaštitu svojih građanskih prava kao i utvrđenja obveza građanske naravi. Odlukom Ustavnog suda RH od 8. studenoga 2000. godine potvrđeno je da upravna tijela u pravilu ne udovoljavaju zahtjevu neovisnosti tijela koja odlučuju o građanskom pravu odnosno obvezi prema ustaljenoj praksi Europske komisije i Europskog

suda. Uvažavajući to donijet je Obiteljski zakon 14. srpnja 2003. koji je stupio na snagu danom objave u "Narodnim novinama".

Člankom 367. ovog Zakona određeno je da odredbe članaka 44. do članaka 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 112, 113, 116. i 117. ostaju na snazi još šest mjeseci. Odgoda primjene navedenih odredbi izvršena je radi pripreme sudova za postupanje u obiteljskim stvarima koje su iz nadležnosti centara za socijalnu skrb prenijete na sudove, s početkom pri-

mjene 22. siječnja 2004. No kako sudovi nisu izvršili potrebne radnje za preuzimanje ovih poslova donijet je izmijenjen i dopunjen Zakon kojim se ponovno odgađa primjena tih odredbi do 30. rujna 2004.

Zbog preopterećenosti nije izvršena priprema sudova za pravodobno preuzimanje i postupanje u obiteljskim stvarima iz dosadašnje nadležnosti centara za socijalnu skrb, a riječ je o predmetima koji zbog svoje osjetljivosti zahtijevaju puni angažman suca i poštivanje strogih i kratkih rokova.

Ministarstvo pravosuđa u lipnju ove godine drugi put traži odgodu primjene spomenutih odredbi Obiteljskog zakona jer zbog preopterećenosti nije izvršena priprema sudova za pravodobno preuzimanje i postupanje u obiteljskim stvarima iz dosadašnje nadležnosti centara za socijalnu skrb, a riječ je o predmetima koji zbog svoje osjetljivosti zahtijevaju puni angažman suca i poštivanje strogih i kratkih rokova.

Kao razloge odgode Ministarstvo pravosuđa navodi i nedovoljan broj specijaliziranih sudaca i stoga potrebu provođenja postupka imenovanja novih sudaca koji sukladno zakonima traje nekoliko mjeseci. Navodi i potrebu zapošljavanja određenog broja sudskih savjetnika, stručnih suradnika i drugih službenika a iste razloge navodi i predsjednik Vrhovnog suda RH dopisom iz svibnja 2004. (prilog obrazloženju ovog zakonskog prijedloga).

Zbog nepripremljenosti sudova očekuje se da bi primjena sadašnjeg članka 367. Obiteljskog zakona (30. rujna) dovela do velikih poteškoća u učinkovitoj zaštiti prava građana, posebice djece, o čijim se pravima odlučuje. Stoga se predloženim zakonom omogućuje sudovima priprema za kvalitetno postupanje u obiteljskim stvarima s rokom do 31.

prosinca 2005. godine. Za to vrijeme zadržava se nadležnost centara za socijalnu skrb radi osiguranja kontinuiteta u zaštiti prava građana.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog zakona. **Odbor za pravosuđe** predlaže Hrvatskom saboru donošenje ovog zakona. U pojedinačnoj raspravi istaknuto je da se odgoda primjene protivi ustavnim odredbama i da izvršna vlast nije osigurala potreban broj specijaliziranih sudaca kao i zapošljavanje sudskih savjetnika, stručnih suradnika i drugih službenika. Istaknuto je da se radi o drugoj izmjeni Zakona i odgodi primjene na dugo vremensko razdoblje a da se ne daje prava ocjena problema i načina rješavanja.

Odbor za obitelj, mladež i šport na osnovi provedene rasprave predložio je Hrvatskom saboru da donese predloženi zakon a isti je prijedlog dao i Odbor za ravnopravnost spolova. Dio članova ovog radnog tijela u raspravi je iznijelo da će predložene izmjene Zakona dovesti do štetnih posljedica u zaštiti svih onih prava koja su djeci zajamčena Ustavom RH i Konvencijom o pravima djeteta. Slično, ali izdvojeno mišljenje iznijela je predsjednica Odbora **Gordana Sobol**.

AMANDMANI

Klub zastupnika HSP-a podnio je dva amandmana na Konačni prijedlog ovog zakona. Prvim je amandmanom zatražio da se doda novi članak prema kojem bi se u ovom Zakonu riječi "razvod" (braka) zamijenile s riječi "rastava" (braka), s obrazloženjem da se izraz "razvod" u hrvatskom jeziku koristi kao istoznačnica za riječ "razgraničenje" dok "rastava" označava "razvrgnuće bračne zajednice", "službeni prestanak braka". Izraz "razvod" je hrvatskom pravnom sustavu bio nametnut iz Beograda od velikosrpskih hegemonista i totoalitarističke boljševičko-komunističke strahovlade. Drugim amandmanom traži pak da se obveže Odbor za

zakonodavstvo Hrvatskoga sabora da u roku do 30 dana utvrdi i izda pročišćeni tekst Obiteljskog zakona.

No o ovim amandmanima se Sabor nije izjašnjavao jer je predsjednik Hrvatskoga sabora i predsjedatelj **Vladimir Šeks** objasnio da se prema Poslovniku o njima ne može glasovati ni raspravljati jer se amandmani mogu podnositi samo na Konačni prijedlog zakona. Što se tiče prijedloga da Odbor za zakonodavstvo utvrdi pročišćeni test ovog zakona to može biti zaključak Sabora, objasnio je Vladimir Šeks (s tim potonjim složio se Pero Kovačević a u vezi s prvim amandmanom rekao da traži mišljenje Odbora za Ustav i Poslovnik).

RASPRAVA

Nakon uvodnog obrazloženja državnog u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti tajnika **Tomislava Ivića** o stajalištima radnih tijela izvijestili su **Marija Bajt (HDZ)**, Odbora za obitelj, mladež i šport te **Gordana Sobol (SDP)**, Odbora za ravnopravnost spolova.

Zatim se prešlo na raspravu.

Ignorira se odluka Ustavnog suda

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorila je **Gordana Sobol** te iznijevši kronologiju u vezi s osnovnim Zakonom i njegovim izmjenama (citirala i izjavu potpredsjednice Vlade iz siječnja ove godine da Vlada misli da bi bilo loše kada bi se ovaj rok još koji puta produžavao i da se tada upiralo prstom u bivšu Vladu) naglasila da se sada predlažu opet hitne izmjene i dopune istih odredbi. Na ovaj način ponovno prolongiramo i ignoriramo provođenje ovih odredbi, ali i odluke Ustavnog suda jer smo dužni ovaj dio građansko-pravnih postupaka prebaciti na sudove, zato što netko u ovoj državi proteklih osam mjeseci nije radio svoj posao. Klub zastupnika SDP-a ne prihvaća ni obrazloženje predlagatelja o nedovoljnom broju specijaliziranih sudaca, duži postupak imenovanja novih sudaca itd. jer da je prošlo

godinu i pol od donošenja ovog Zakona i po procjeni Kluba zastupnika SDP-a to se moglo odraditi. A kad je riječ o stručnjacima savjetnicima zastupnica je istaknula da svi oni rade pri centrima za socijalni rad i samo je to netko trebao povezati. Pokazalo se da ipak postoji određena zbrka, da se loptica odgovornosti za nešto što nije učinjeno u roku prebacuje s ministarstva na ministarstvo. Upiremo prstom u ovu Vladu koja zadnjih osam mjeseci nije učinila ništa da bi primjena Obiteljskog zakona bila potpuna i kao Klub zastupnika SDP-a izražavamo nezadovoljstvo i glasovati ćemo protiv predloženog zakona, rekla je zastupnica.

Sredstva za sudove su se morala naći

Klub zastupnika HSP-a neće podržati još jedno odgađanje primjene članka 367. Obiteljskog zakona, izvijestio je **Miroslav Rožić (HSP)**. Ovaj zakonski prijedlog djeluje prilično naivno, s jednim člankom i šturim obrazloženjem pa bi se reklo da je to pitanje procedure, međutim, njime se drugi put odgađa primjena članka 367. Obiteljskog zakona kojim je trebalo osigurati kvalitetnije postupanje u obiteljskim stvarima te učinkovitija zaštita obitelji, osobito djece. Već više od pet godina je poznato da treba poduzeti normativne, materijalne i kadrovske mjere radi promjene nadležnosti u obavljanju ovih poslova (obveza o kojoj se ovdje govori je proizašla iz Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, a Ustavni sud RH potvrdio je u studenome 2000. da upravna tijela ne udovoljavaju zahtjevima o neovisnosti tijela koja odlučuju o građanskom pravu i da ne bi trebala obavljati taj posao) a nije se učinilo gotovo ništa.

Obrazloženje za ovaj zakonski prijedlog je da sudovi nisu spremni za provedbu odnosno, dodaje zastupnik, nespretnost i bivše i sadašnje vlasti da izvrši svoje imperativne obveze u vezi sa stvarnim poslovima zaštite obitelji i djece. A morala su se naći sredstva da se osigura rad sudova. S druge strane nema nika-

kvih problema pri hiperinflaciji osnivanja Vladinih tijela, desetaka ureda, vijeća i povjerenstava (Ured za ljudska prava, Vijeće za djecu, Povjerenstvo za djecu s poremećajima u ponašanju itd.) za što nema nikakvog uporišta ni u konceptualnom sustavu državne uprave ni u stvarnim razlozima ili formalnim kao što su, primjerice, međunarodne obveze (pravobraniteljstvo za djecu). Ta tijela ne provode nikakav konkretan upravan ili stručan postupak nego obavljaju "poslove" koje zapravo obavljaju već postojeća tijela uprave, nadležna ministarstva. Između brojnih apsurdnosti zanimljiv je podatak, navodi zastupnik, da pravobraniteljica za djecu i njezini zamjenici imaju puno veću plaću od sudaca općinskih sudova iako su im poslovi simbolične naravi. Za rad ovih tijela iz državnog proračuna godišnje se izdvaja više od 20 milijuna kuna što bi bilo sasvim dovoljno za provedbu svih potrebnih aktivnosti na ovom području, rekao je, među ostalim.

Emil Tomljanović (HDZ) ispravio je kao netočan navod predgovornika da djelatnici u centrima za socijalnu skrb rade poslove (mislio na poslove iz Obiteljskog zakona) kojima nisu dorašli. U centrima za socijalni rad zaposleni su pravnici s položenim pravosudnim ispitom koji stručno i odgovorno vode poslove iz njihove nadležnosti. Miroslav Rožić odgovorio je da on to navedeno uopće nije rekao.

Ozbiljna problematika

Ivanka Roksandić (HDZ) izvijestila je da će Klub zastupnika HDZ-a podržati ovaj predloženi zakon zbog razloga koje navodi predlagatelj. Zastupnica još dodaje da je sličan prijedlog u vezi s odgodom primjene spomenutog članka Obiteljskog zakona stigao i od predsjednika Vrhovnog suda, Ivica Crnića, koji navodi da sudovi i uz sadašnju složenost i obujam problematike kojom se bave nemaju mogućnost preuzimanja ovih poslova. ako im se za to ne stvore odgovarajući kadrovski i materijalni uvjeti.

Radi se o ozbiljnoj problematici koju bi sudovi preuzeli od centara za socijal-

ni skrb, prava i sudbina djece, oduzimajući skrbništva roditelja nad djetetom itd, a da bi se o njima rješavalo na neprimjeren način i njihovo rješavanje prepustilo institucijama koje u ovom trenutku nisu spremne, rekla je zastupnica.

U ime Kluba zastupnika HNS/PGS-a govorila je mr.sc. **Alenka Košiša Čičin-Šain** ponovivši da je riječ o drugoj odgodi primjene navedenog članka iznijela je načelnu primjedbu da je neodgovorno donositi zakone i rokove koji se ne mogu provoditi ili ih donositi unaprijed znajući da nema mogućnosti za njihovo provođenje. Nepoštivanje rokova i dalje prolongiranje primjene, sada za 15 mjeseci, svakako će se negativno odraziti na kvalitetno postupanje u obiteljskim pitanjima. Zaštita socijalnih prava djeteta u EU je u nadležnosti sudova pa očito da i mi smatramo da to nije dovoljno kvalitetno u upravnim postupcima i zbog toga smo i donijeli ovakav Zakon, rekla je, među ostalim. Vjeruje da bi svi zastupnici rado vidjeli program ili plan reorganizacije u Ministarstvu pravosuđa s osvrtom na sudstvo, s detaljnim obrazloženjem o broju sudaca, imenovanju novih, normativima rješavanja predmeta a i kako će se to financirati.

Radi se o ozbiljnoj problematici koju bi sudovi preuzeli od centara za socijalnu skrb, prava i sudbina djece, oduzimanje skrbništva roditelja nad djetetom itd., a da bi se o njima rješavalo na neprimjeren način i njihovo rješavanje prepustilo institucijama koje u ovom trenutku nisu spremne.

Pitala je smatra li se ova Vlada, koja traži ovu odgodu, toliko odgovornom da bi netko mogao dati zbog toga ostavku. HNS neće podržati predloženi zakon jer ne smatra da je to oportuno ni za rad sudstva a ni djece i onih koji ostvaruju svoja prava kroz Obiteljski zakon.

U pojedinačnoj raspravi **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** najprije je rekla

da je očito da ne samo resorna ministrica već i čitava Vlada smatra da se ne radi baš o dobrom zakonu jer kad je uvjerena da je nešto dobro onda se to ne propušta i prezentira se javnosti kako je to dobro, što sada nije slučaj. Sadašnja Vlada koja je kritizirala bivšu Vladu da je troma, spora, da je nesposobna a da će ona pokrenuti Hrvatsku, sada po tko zna koji put predlaže odgodu primjene zakona. Ne samo da ne pokrećete Hrvatsku, jer je Hrvatska 2000. godine pokrenuta, već je zaustavljate i u tome je problem, a u konkretnom slučaju predlaže se protustavni zakon, a ništa nije obrazloženo i nema mjera, rekla je.

Pitala je ujedno je li Vlada pitala iste sudove kad se donosio militantni Zakon o sigurnosti prometa na cestama i što to znači za njihovu opterećenost, jeste li rekli građanima, (njih 80 posto su naspram države bili vjerovnici pa su u pravilu zbog nezakonitog otpuštanja dobili visoke naknade upravo zbog kamata, da će prema Zakonu o kamata to sada morati vratiti. Jeste li pitali sudove što to znači, navela je, među ostalim, podsjećajući da je za vrijeme bivše vlasti nastupilo ubrzano popunjavanje pravosudnih kadrova, a da danas

nema o tome govora, da je profunkcionirao centar za edukaciju pravosudnih dužnosnika a da je pitanje obavlja li se sada edukacija.

Marija Bajt (HDZ) ispravila je, kako je rekla, samo jedan u nizu netočnih navoda predgovornice – da se ovim zakonom zaustavlja Hrvatska. Upravo suprotno, ovim se predloženim zakonom omogućava funkcioniranje sustava jer sudovi nisu spremni za provedbu ovog Zakona a dio odgovornosti za to snosi i bivša Vlada, rekla je. **Ingrid Antičević-Marinović** upozorila je da je predgovornica povrijedila Poslovnik jer da je iskrivila njen navod, a na povredu Poslovnika ukazala je i **Marija Bajt** jer da predgovornica pokušava zastupnicima držati lekcije.

Neprihvatanje odgode - neodgovorno

Mr.sc. **Ivan Bagarić (HDZ)** osvrnuo se na navode klubova zastupnika opozicijskih stranaka kako je krajnje neodgovorno od Vlade da odgodi primjenu ovog Zakona. Zna da su pitanja koja se odnose na roditeljsku skrb vrlo osjetljiva i neprihvatanje te odgode je

krajnje neodgovorno, a treba uvažiti i pismo predsjednika Vrhovnog suda. Ako te predmete prebacimo na sudove znamo da ih 100 posto neće biti riješeno onda je krajnje neodgovorno tvrditi da je odgoda ovog Zakona neodgovorna, rekao je. Podržao je donošenje ovog zakona ali i predložio da se zaduži Ministarstvo da provede monitoring i svaka tri mjeseca izvještava Sabor o problemima prilagodbe u primjeni Zakona.

Nikola Vuljanić (HNS) replicirao je predgovorniku i rekao da će svatko razuman reći da se prije donošenja Zakona s ovako nebuloznim rokovima moglo pitati stručnjake (gospodina Crnića). A ovo što se sada događa je suprotno Ustavu i Europskim konvencijama. Mr.sc. **Ivan Bagarić** kazao je kakvi su to nebulozni rokovi ako ova Vlada egzistira osam mjeseci.

Nakon toga rasprava je bila zaključena.

Hrvatski je sabor donio (77 glasova "za", 15 "suzdržanih", 20 "protiv") Zakon o izmjeni Obiteljskog zakona u tekstu kako ga je predložio predlagatelj.

D.K.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O SLUŽBI U ORUŽANIM SNAGAMA; PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SLUŽBI U ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE; PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBRANI

Nastavak procesa reformi u Oružanim snagama

Zastupnici Hrvatskog sabora donijeli su Zakon o dopuni Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, kojega je predložila Vlada Republike Hrvatske. Ovim se Zakonom utvrđuju i definiraju zakonske pretpo-

stavke koje moraju ispunjavati djelatne vojne osobe za umirovljenje temeljem odluke vrhovnog zapovjednika.

Nije prihvaćen zakonski prijedlog o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvat-

ske, kao ni Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani, koje je podnio Klub zastupnika LIBRE. Podnijetim zakonskim tekstom zapravo se predlaže postupna profesionalizacija Hrvatske vojske, koja bi ostala bez

dosadašnje ročne komponente. Iako je u raspravi ocijenjeno da je profesionalizacija moguća u budućem periodu, još uvijek postoje opravdani razlozi za održavanje postojećeg koncepta vojnog ustroja. Time su zastupnici uvažili i mišljenje Vlade Republike Hrvatske koja je ocijenila da se za prelazak na profesionalni status vojnih snaga, trebaju provesti stručne analize i rasprave, vodeći istovremeno računa o novim troškovima i mogućnostima države.

O PRIJEDLOZIMA

Zastupnici Hrvatskog sabora razmatrali su dva zakonska prijedloga kojim se predlažu izmjene i dopune Zakona o službi u Oružanim snagama. Uz Vladin Konačni prijedlog, pristigao je i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske iz redova Kluba zastupnika LIBRE koja je istovremeno podnijela i Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o obrani.

...O VLADINOM PRIJEDLOGU...

Predloženim zakonskim tekstom propisuju se minimalni uvjeti koje moraju ispunjavati djelatne vojne osobe za predlaganje njihovog umirovljenja odlukom vrhovnog zapovjednika. Ujedno se stvara temelj za strožom selekcijom umirovljenja po odluci vrhovnog zapovjednika. Po toj je odluci umirovljenje izniman događaj, a umirovljena vojna osoba ostvaruje pravo na starosnu mirovinu kao da je ostvario 40 godina mirovinskog staža. Zato su i predloženi zakonski uvjeti kako bi se već u postupku predlaganja provela stroga selekcija. Predloženom se dopunom propisuju minimalni uvjeti koje mora ispuniti djelatna vojna osoba da bi mogla biti predložena od ministra obrane za umirovljenje na temelju odluke Vrhovnog zapovjednika. Opći uvjeti koje svaka djelatna vojna osoba mora ispuniti jesu najmanje 10 godina djelatne vojne službe, šest mjeseci sudjelovanja u Domovinskom ratu, te najmanja godišnja ocjena "ističe se" u posljednje četiri

godine. Dodatni uvjeti ovise o godinama navršenog mirovinskog staža. S obzirom na to da se ovim načinom umirovljenja djelatnoj vojnoj osobi koja ima manje od 40 godina mirovinskog staža priznaje i neostvareni mirovinski staž do 40 godina, predlaže se da djelatna vojna osoba koja ima manji mirovinski staž mora ispuniti više dodatnih uvjeta propisanih kroz odlikovanja i pohvale odnosno sudjelovanja u mirovinskim misijama. Predloženim se uvjetima u potpunosti isključuju mogućnosti predlaganja umirovljenja po odluci vrhovnog zapovjednika u slučaju pravomoćne osude za kaznena djela koja su propisana kao zapreka za prijam u djelatnu vojnu službu (protiv Republike Hrvatske, slobode i prava čovjeka i građanina, vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, službene dužnosti, oružanih snaga, života i tijela, opće sigurnosti ljudi i imovine, spolne slobode i spolnog ćudoređa, braka, obitelji i mladeži, imovine i sigurnosti platnog prometa i poslovanja). Isto vrijedi i u slučaju otvorene istrage, odnosno vođenja kaznenog postupka za ista ta djela te za pokrenut stegovni postupak, te izrečene konačne presude za stegovni prijestup.

Uvažavajući brojne primjedbe vezane uz jasnoću predloženog teksta iznesene u saborskoj raspravi na prvom čitanju zakona, prijedlog je nomotehnički preuređen na način da se jasnije definiraju i logički poslože dodatni uvjeti vezani za navršene godine mirovinskog staža i slijed po važnosti odlikovanja i drugih priznanja. Djelatne vojne osobe su razvrstane u skupine prema navršenim godinama mirovinskog staža, te su za svaku skupinu posebno nabrojani drugi dodatni uvjeti, od težih, za osobe s manje staža, prema lakšima, za osobe s više staža. Vodilo se i računa o tome da osobe s više staža mogu steći uvjete ispunjenjem bilo kojeg od uvjeta propisanog za osobe s manje navršenih godina mirovinskog staža.

...O PRIJEDLOZIMA LIBRE...

Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim

snagama, Klub zastupnika LIBRE predlaže zadržavanje vojne obveze, ali uz ukidanje obveznog služenja vojnog roka. Vojna obveza i dalje ostaje za sve građane Republike Hrvatske, a uvodi se i ravnopravnost žena i muškaraca u pogledu vojne obveze. Istovremeno se napušta parcijalna obveza koja je vrijedila za samo jedan dio žena i koja je nastupala godinu dana kasnije nego za muškarce. Zakonom se ukida novačenje, a uvodi se javni natječaj kao glavni način prikupljanja zainteresiranih osoba za služenje u profesionalnom sastavu oružanih snaga. U prvi plan dolazi mogućnost sklapanja ugovora o profesionalnoj službi koja se sastoji od ugovora o obuci za profesionalnu službu u trajanju od devet mjeseci, a nakon toga potpisivanje niza ugovora u trajanju od 30 mjeseci. Ove vrste popune oružanih snaga postale bi najvažniji oblik popune vojnih redova. Koliko će se ugovora o profesionalnom služenju potpisati s osobama koje su već odslužile rok, a koliko s osobama koje će biti upućene na obuku za profesionalni sastav, ovisit će o procjeni Ministarstva obrane, odnosno o tempu pomlađivanja oružanih snaga i financijskim sredstvima koja će za to trebati izdvojiti. Predloženim tekstom ukidaju se i novačka, a ostaju liječnička povjerenstva koja utvrđuju ne samo opću sposobnost za vojnu obvezu, nego i posebne sposobnosti i kvalitete koje trebaju posjedovati kandidati koji su se prijavili na javni natječaj za profesionalnu službu.

Umjesto dosadašnjeg tradicionalnog novačenja, građani s navršenih 18 godina upisivali bi se u vojnu evidenciju administrativnim automatizmom, a o tome da su upisani u vojnu evidenciju, te o svojim obvezama i pravima bivaju na prikladan način obaviješteni. Zakonom se uređuje i prijelazni proces, a to znači da posebni zdravstveni pregledi i novačenja trebaju biti provedeni do 30. lipnja 2004. godine, a posljednje upute na obvezno služenje vojnog roka i civilnu službu trebaju biti do 31. prosinca 2004. godine.

Ukidanjem obveznog vojnog roka bitno bi se smanjio godišnji kontingent

vojnika koji se može kretati od 1000 do 3000 vojnika. Time će se omogućiti odabir tjelesno i psihički najsposobnijih i najbolje motiviranih vojnika. S tako kvalitetnim vojnicima i s produženim trajanjem obuke, moći će se postići puno viša razina obučenosti i uvježbanosti profesionalnog sastava. Ujedno će se omogućiti izgradnja kvalitetnije infrastrukture za obuku i rad profesionalne vojske, a velikim uštedama moći će se bitno povećati opremljenost oružanih snaga s kvalitetnim i modernim borbena sredstvima. Ujedno će se osloboditi služenja veliki broj mladih ljudi koji nemaju sklonosti prema vojnom pozivu, a ne treba zanemariti ni činjenicu kako bi ukidanje obveznog vojnog roka ubrzalo slične procese u Srbiji i Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini, odnosno posredno u Makedoniji i Albaniji, čime bi se bitno povećala regionalna sigurnost i suradnja, a Republika Hrvatska afirmirala kao zemlja zaslužna za taj proces i učvrstila svoju poziciju regionalnog lidera.

Klub zastupnika LIBRE podnio je i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani. Uz slična obrazloženja kao u prethodnom zakonskom tekstu, valja istaknuti da predlagatelj ocjenjuje kako bi se smanjenim brojem vojnika na obuci omogućila izgradnja kvalitetnije infrastrukture za obuku i rad profesionalne vojske. Istovremeno, s postignutim bi se uštedama moglo bitno utjecati i na opremljenost oružanih snaga s kvalitetnim i modernim borbena sredstvima. Profesionalni vojnici koji ne postanu dočasnici ili časnici činit će pričuvni sastav oružanih snaga, čime će se postići kvaliteta pričuve i smanjiti prosječna starost pričuvnika.

RADNA TIJELA

O podnijetim zakonskim prijedlozima očitovala su se i nadležna radna tijela. **Odbor za zakonodavstvo** raspravljao je o Konačnom prijedlogu zakona o dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske koji je podnijela Vlada Republike Hrvatske. Odbor je podupro njegovo donošenje, a na tekst Konačnog prijedloga nije imao

primjedaba. Nije međutim podržao donošenje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama, kao ni Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani, zbog razloga koji su obrazloženi u mišljenju Vlade Republike Hrvatske. Nakon provedene rasprave i izlaganja predstavnika predlagatelja, i **Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost** većinom je glasova predložio Hrvatskom saboru donošenje Zakona o dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske. Ovo radno tijelo međutim iz istih razloga nije podržalo zakonske prijedloge koje je uputila LIBRA, imajući u vidu dostavljeno Vladino mišljenje.

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina proveo je raspravu o podnijetim zakonskim prijedlozima Kluba zastupnika LIBRE. Istaknuto je da globalni sigurnosni izazovi nameću nužnost reformi oružanih snaga koje je potrebno dalje nastaviti. Pozdravljena je svaka inicijativa u tom pravcu, jer omogućava širu raspravu o novim konceptima obrane. Pri tom je potrebno izraditi komparativnu analizu reformi Oružanih snaga u odnosu na europske države, s posebnim naglaskom na postojeće obrambene sustave u susjednim zemljama. Nakon provedene rasprave za prihvaćanje navedenih prijedloga zakona od osam nazočnih članova Odbora, četiri su glasovala "za", a četiri "protiv".

MIŠLJENJE VLADE

Vlada Republike Hrvatske nije podržala predložene zakonske inicijative Kluba zastupnika LIBRE. Prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske predlaže se, kao i prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani, ukidanje obveze služenja vojnog roka. Kroz cijeli tekst LIBRINOG zakonskog prijedloga, predlaže se brisanje odredbi koje se odnose na novačenje, novake i ročnike, te sva prava i obveze koja se odnose na njih. Uz navedeno, predlagatelj predlaže da, kao uvjet za primanje u djelatnu vojnu

službu, umjesto "najmanje osnovnu školu" bude "najmanje srednju školu", te da se ugovor o pripadnosti profesionalnom sastavu ne može produžiti nego se ponovno potpisuje na rok od trideset mjeseci, ukoliko osoba nije starija od 27 godina, te da se izbriše odredba o primanju djelatnih vojnika u djelatnu vojnu službu na neodređeno vrijeme. Vlada je upozorila da se za prelazak na profesionalan sastav vojnih snaga, trebaju provesti stručne rasprave, koje će se dobiti kroz Studiju o profesionalizaciji Oružanih snaga Republike Hrvatske, prema Operativnom planu provedbe programa Vlade Republike Hrvatske u mandatnom razdoblju od 2003 – 2007. Smatra ujedno da je predloženi zakonski tekst preuranjen. Napomenuto je i da se pravno tehničke primjedbe u vezi s ustavnom osnovom za donošenje ovog zakona, a koje su istaknute u mišljenju Vlade na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani istog predlagatelja, odnose i na ovaj zakonski prijedlog.

Govoreći i o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani istog predlagatelja, Vlada nije podržala njegovo donošenje. Upozoreno je kako prelazak s kombiniranog oblika personalne popune Oružanih snaga kakav imamo sada, na profesionalni oblik, zahtijeva i rješavanje niza otvorenih pitanja. Unutar ovih pitanja nalazi se analiza troška ročnog vojnika prema profesionalnom vojniku, analiza isplativosti i mogućnosti države, što uključuje i vjerojatni povećani trošak na pričuvni sastav u okolnostima opredjeljenja za koncept male, učinkovite i pokretljive vojske prilagođene NATO standardima. Ministar obrane je svojom odlukom osnovao Povjerenstvo za izradu Studije o profesionalizaciji Oružanih snaga Republike Hrvatske. S navedenom studijom upoznat će se i Vlada Republike Hrvatske, a svakako će se održati i stručne i političke rasprave glede navedenog.

Osim toga, Vlada je istaknula da je za prelazak na profesionalni sastav neophodna jasna i utemeljena stručna podloga, koja će se dobiti kroz Studiju o profesionalizaciji Oružanih snaga

Republike Hrvatske, prema Operativnom planu provedbe programa Vlade Republike Hrvatske u mandatnom razdoblju od 2003 – 2007. godine za 2004., od veljače 2004., te smatra da je predloženi tekst preuranjen. Predloženi članci koji se pozivaju na Ustav ne mogu biti temeljem za donošenje Zakona jer su člankom 80. Ustava utvrđene nadležnosti Hrvatskog sabora, dok je člankom 84. Ustava određeno tko može predlagati zakone. Osim toga, Vlada je upozorila da zakon nije pisan u skladu sa standardima nomotehnike koja, između ostalog mora voditi brigu o ujednačavanju pojmova koji se upotrebljavaju u istom značenju, odnosno o definiranju sadržaja različitih pojmova koji se upotrebljavaju. Posljedica ovakve konfuzne upotrebe termina dovodi do nedorečenosti teksta koji se predlaže, a nejasno su određene i neke radnje koje se provode na liječničkim povjerenstvima. Uz ove opće primjedbe, Vlada je istaknula i konkretne primjedbe koje se odnose na članke 4, 17, 26, 27. i 34. Zaključno, ne ulazeći u raspravu o opravdanosti ukidanja vojnog roka niti s gledišta ekonomičnosti niti s gledišta sigurnosti, Vlada Republike Hrvatske smatra da koncept profesionalizacije vojske treba jasniju stručnu podlogu. Ujedno je potreban prijelazni vremenski period u kojem bi se postupno prešlo na koncept profesionalne vojske.

AMANDMANI

KLUB ZASTUPNIKA HSP-A podnio je amandmane na Konačni prijedlog zakona o dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske. Prvim amandmanom predložili su da se ispred članka 1. doda novi članak 1. koji glasi: "Članak 1. U članku 166. iza stavka 1. dodaje se novi stavak koji glasi: "Odredbe stavka 1. podstavka 2. ovog članka ne primjenjuju se na osobe koje su čin stekle u Domovinskom ratu." Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Drugim se amandmanom predlaže da se u članku 1. Konačnog prijedloga koji postaje članak 2. novi stavak 2. mijenja

i glasi: "Vrhovni zapovjednik na prijedlog ministra obrane može na temelju stavka 1. podstavka 5. ovog članka umiroviti djelatnu vojnu osobu koja ima najmanje deset godina djelatne vojne službe, najmanje 24 mjeseca sudjelovanja u Domovinskom ratu, te koja je u posljednje četiri godine ocijenjena najmanje godišnjom službenom ocjenom "ističe se".

RASPRAVA

Na početku rasprave predsjedatelj je predložio da se objedini rasprava o sva tri podnijeta prijedloga. **Jozo Radoš** u ime Kluba zastupnika LIBRE uvodno je ocijenio da se Vladin prijedlog ne dodiruje s prijedlozima LIBRE, te zato nema potrebe spajati ove tri točke u zajedničku raspravu. Predsjedatelj je uvažio iznijeta obrazloženja, ali predložio da se ipak prihvati ova solucija zbog racionalnog korištenja vremena.

Stroža selekcija i utvrđivanje zakonskih pretpostavki

Porzvao je zatim ministra obrane **Berislava Rončevića** da dodatno obrazloži prijedlog kojega je podnijela Vlada Republike Hrvatske. On je objasnio proceduru umirovljenja po odluci vrhovnog zapovjednika, te minimalne uvjete koje moraju ispunjavati djelatne vojne osobe. Ocijenio je ujedno da se ovim prijedlozima stvara temelj za strožom selekcijom umirovljenja po odluci vrhovnog komandanta. Upozorio je zatim da će se preustrojem i reorganizacijom Oružanih snaga kontinuirano mijenjati navedene odredbe. Druga bitna činjenica je da će se u budućnosti, kada u Oružanim snagama više ne bude sudionika Domovinskog rata, odumrijeti i sam institut umirovljenja odlukom vrhovnog zapovjednika.

Zastupnik **Jozo Radoš** obrazložio je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani. On je precizirao da će prvenstveno govoriti o Prijedlogu zakona o ukidanju obveznog slu-

ženja vojnog roka kao predstavnik predlagatelja, a o drugom prijedlogu u ime Kluba zastupnika LIBRE.

U Europi dominira civilno služenje vojnog roka

Podsjetio je na osnovne odrednice zakonskog prijedloga koje su već opisane u uvodnom dijelu teksta. Naglasio je da se vojne i sigurnosne prilike u Europi ubrzano mijenjaju od pada "željezne zavjese" do današnjih dana. Skraćuje se vojni rok, te uvodi prigovor savjesti, a sukladno tome i civilno služenje vojnog roka. Tako se primjerice, u Španjolskoj tek 25% vojnih obveznika odlučuje za klasično služenje vojnog roka, a slični su procesi i u ostalim europskim državama. Budući da postoji sigurnosna rezerva koju tvore brojni sudionici Domovinskog rata, nema nikakvih opasnosti za ugrozu Republike Hrvatske, pa se može pristupiti predloženim mjerama, zaključio je zastupnik Jozo Radoš. Nakon što je predsjednik Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, zastupnik **Ivan Jarnjak** pročitao zaključke koje je donio Odbor, govorili su predstavnici klubova parlamentarnih stranaka.

Ne treba osporavati zakonsko pravo vrhovnog zapovjednika da na prijedlog ministra obrane umirovi pojedine vojne osobe.

Prvi je u ime Kluba zastupnika HSP-a govorio zastupnik **Pero Kovačević**. On je uvodno podsjetio na okolnosti umirovljenja u slučaju Stipe Čačije i tajnice generala Stipetića, te demantirao neke teze prema kojima je pokojni predsjednik dr. Franjo Tuđman "kapom i šakom dijelio umirovljenja". Smatra da ne treba osporavati zakonsko pravo vrhovnog zapovjednika da samoinicijativno umirovi pojedine vojne osobe, ali ne treba slabiti niti ovlaštenja ministra obrane. Predložio je da se umjesto vremena od 6 stavi 24 mjeseca sudjelovanja u Domovinskom ratu, a ne može podržati da se

stavlja ekvivalent između grupe veleređa i dvije spomenice, uz jedno sudjelovanje u mirovnim misijama. Spomenuo je da su samo generali Špegelj, Tus i Stipetić živi nosioci veleređa Kralja Petra Krešimira IV. Zastupnik je napomenuo da će glasati za predloženi tekst kojega je podnijela Vlada, samo u slučaju prihvaćanja podnijetih amandmana. Ujedno je zatražio da Vlada predloži cjelovit Zakon o službi u Oružanim snagama, podsjećajući ujedno da je i HSP pripravan sudjelovati u tom poslu. Time bi se omogućilo da Hrvatska ima malu i efikasnu oružanu silu koja je opremljena i obučena za izvršavanje svih potrebnih zadaća. Izrazio je i nadanje da će se tijekom sjednice razmotriti i Izvješće o stanju u oružanim snagama, odnosno provođenje obrambenih priprema u državi. Zbog ovih okolnosti neće podržati prijedlog LIBRE da se ide na ukidanje obveze služenja vojnog roka, ocjenjujući da je riječ o preuranjenoj inicijativi. Ove mjere treba provesti tek u trenutku kada Republika Hrvatska stekne odgovarajuće gospodarske mogućnosti. Iako treba uvažiti da je situacija oko pojedinih standarda za ročnike u Oružanim snagama dosta loša, treba imati na umu da do ovakvih pojava dolazi prvenstveno zbog nedostatka dovoljno sredstava.

Opisao je na kraju i pojedine sekvence iz procesa profesionalizacije njemačke, francuske i talijanske vojske.

Potrebna je stroža selekcija

U ime Kluba zastupnika HDZ-a govori zastupnik dr.sc. **Krešimir Čosić**. Govoreći o prijedlogu Vlade Republike Hrvatske, podsjetio je na potrebu stvaranja strože selekcije umirovljenja po odluci vrhovnog komandanta. Upozorio je da su Spomenicu Domovinskog rata i Spomenicu Domovinske zahvalnosti dobile tisuće osoba, pa se to ne odnosi na stroge selektivne kriterije za osobito zaslužne. Smatra da bi se ovaj propust trebao ukloniti, najavljujući podnošenje amandmana kojim bi se definirala ova situacija. Ocijenio je ujedno da će se time dobiti zakon koji je strog i selektivan, uvažavajući osobite zasluge poje-

dinaca koji su dali izuzetan doprinos u Domovinskom ratu. Drugim riječima, ljudi koji su sjedili u uredima za obranu ili u kancelarijama, zaista ne mogu imati pravo na predsjedničku mirovinu. Upozorio je na potrebu preciziranja i oko financijske komponente zakona, predlažući da se za njegovo provođenje osiguraju odgovarajuća sredstva u Državnom proračunu.

Govoreći o stanju u Oružanim snagama i problemima vezanim za preustroj i modernizaciju, zastupnik je ocijenio da o tim temama tek predstoji opsežnija rasprava. Osvrnuo se i na prijedloge Kluba zastupnika LIBRE koji se odnosi na izmjene i dopune Zakona o obrani. Smatra da bi se prethodno trebala provesti opsežna i stručna rasprava pa Klub zastupnika HDZ-a ne samo zbog tih formalnih razloga, ne može podržati ovaj Zakon. Ukidanje služenja vojnog roka je trend kojega uvažava i Republika Hrvatska. Kada se stvore uvjeti i mi ćemo se opredijeliti za profesionalnu vojsku, ali te okolnosti sada ne postoje, napomenuo je zastupnik Čosić. Šire društveno okruženje i šire društvene pretpostavke za postojanje isključivo profesionalne vojske, nisu ispunjene iz čitavog niza razloga. Upozorio je da za profesionalnu vojsku država mora imati i određeni bruto nacionalni dohodak po glavi stanovnika. Onog trenutka kada bude ostvarena tehnička opremljenost, a Hrvatska postane razvijena demokracija sa svim potrebnim institucijama, moći će se pristupiti donošenju odluke o punoj profesionalizaciji Hrvatske vojske.

Zastupnik Čosić podsjetio je na teške okolnosti stvaranja i naoružavanja Hrvatske vojske tijekom Domovinskog rata, te upozorio da će se morati osigurati takva infrastruktura koja će jamčiti kvalitetnije obrazovanje dočasnika i časnika. Ne može se profesionalna vojska stvarati javnim natječajem, jer se promjene ovakvog karaktera moraju temeljiti na ozbiljnim analizama i studijama. Zaključio je konstatacijom da je kvaliteta provedbe modela daleko važnija od samog organizacijskog modela i forme koju ćemo usvojiti. Danas postoji problem kvalitete služenja u ročnom sasta-

vu i kvaliteti obuke što se teško može mijenjati samo zakonskim propisima. Ovi se problemi mijenjaju kvalitetnijom infrastrukturom većim proračunom, selekcijom kvalitetnih ljudi, upozorio je predstavnik Kluba zastupnika HDZ-a. Iz svih navedenih razloga, ne možemo podržati donošenje predloženih zakonskih akata Kluba zastupnika LIBRE. Da bi se jednog dana dosegli suvremeni standardi u strukturi oružanih snaga, proći će još određeni vremenski period.

Racionalno vrednovati odlikovanja za vojne zasluge

U ime Kluba zastupnika HSS-a o konačnom prijedlogu zakona o dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, govori zastupnik **Ante Markov**. Smatra da nema razloga da se o ovoj materiji ovako dugo raspravlja, jer se radi o instituciji predsjedničke mirovine. Teško je nabrojati i normativno uskladiti sve elemente koje je potrebno zadovoljiti. Propisani minimalni uvjeti moraju imati svoje utemeljenje kako bi se eliminiralo preširoko tumačenje i eventualne pogreške. Smatra dobrodošlim što se pojačavaju oni elementi koji su ovisni o mirovinskom stažu, te segmenti koji se oslanjaju na vrijeme provedeno u Domovinskom ratu. I on je ocijenio da treba izbjegavati korištenje onih odlikovanja kojih ima na tisuće, jer se time na određeni način degradira i cijela institucija. Govoreći o zakonskim prijedlozima LIBRE, koje se odnose na Zakon o obrani, zastupnik Markov upozorio je da Hrvatska apsolutno mora biti u skladu s normama i trendovima u razvijanom svijetu. Temeljni cilj svih preustroja koji se javljaju mora proizaći iz Strategije nacionalne sigurnosti i obrane Republike Hrvatske kao temeljnih ciljeva. Klub zastupnika HSS-a je apsolutno privržen načelu da je potrebno uvažavanje postojećih trendova, ali da je izuzetno važna i ocjena postojećeg geopolitičkog okruženja. Strategije obrane i nacionalne sigurnosti, moraju dati jasan i nedvosmislen odgovor u kojem pravcu trebaju ići Oružane snage Republi-

ke Hrvatske. Time će se odgovoriti i na pitanja oko profesionalizacije Hrvatske vojske i ukidanja obvezatnog služenja vojnog roka, što treba pozdraviti u prijedlogu LIBRE.

Upravo institut vojne obveze međutim mora biti predmetom posebne rasprave i strategije koja vrednuje naše okruženje, praksu i kulturu. Treba podržati naveden pristup, ali u ovom momentu naprosto nemamo dovoljno analitičkih procjena i argumenata kojim bi se započeo ovako ozbiljan proces. Zalažemo se za jedan cjeloviti pristup i temeljitu raspravu, podržavajući i pozdravljajući sve one ideje koje je Klub zastupnika LIBRE ovdje percipirao, zaključio je zastupnik Markov, najavljujući da će se tim elementima Klub zastupnika HSS-a i voditi prilikom glasovanja.

Popraviti borbena stanje opreme i tehnike

U ime Kluba zastupnika IDS-a govorio je zastupnik **Damir Kajin**. Uvodno je podržao intenciju zastupnika Čosića da se onemogućiti zloraba korištenja odličja, prilikom dodjele predsjedničke mirovine, a u potpunosti je podržao i zakonski prijedlog LIBRE o profesionalnom služenju vojske. Zbog ranijih okolnosti i prioriteta, ovaj se koncept obrane nije mogao primjenjivati, ali se treba nadati njegovom uvođenju prije ulaska Hrvatske u NATO savez, odnosno oko 2006. godine. Napomenuo je da mladi ljudi sve više odabiru civilno služenje vojnog roka, pa bi profesionalni vojnik u maloj ali dobro uvježbanoj i opremljenoj vojsci trebao biti nositelj novog ustroja. Spomenuo je ujedno da se smanjuje iznos sredstava za vojsku, a ove je godine u Proračunu osigurano oko 2% ukupnih sredstava. Međutim nije zadovoljan zbog lošeg stanja borbena sredstava u zrakoplovstvu i mornarici. Ovakva se situacija mora što prije promijeniti, budući da gotovo niti jedan avion ili brod ne mogu uzletjeti odnosno zaploviti u slučaju potreba. Upozorio je i na potrebu znatno veće fleksibilnosti prilikom zapošljavanja civilnih ročnika, koji svojim radom trebaju kori-

sno pridonijeti društvu. Ukazao je ujedno i na opasnosti koje mlade ročnike vrebaju u vojarnama, ocjenjujući da se u takvom okruženju "navuku na drogu". Istovremeno treba sadržajno urediti njihov boravak u vojsci, umjesto da svaki vikend putuju kući pa natrag u vojarnu. Institucije lokalne samouprave trebale bi koristiti i preuzeti nepotrebne nekretnine i objekte u funkciji razvoja cijelog društva i snažnijeg zapošljavanja, a dosadašnjom se politikom često blokiraju ove korisne inicijative. Na kraju je ocijenio da postoji velika pričuva branitelja iz Domovinskog rata, te da su minule opasnosti od sukoba dvaju blokova. Istovremeno, posljednje terorističke akcije u Beslanu, upozorile su na slabosti vojnih ročnika u situacijama gdje je potrebno demonstrirati profesionalno ponašanje i uvježbanost prilikom intervencija. Klub zastupnika IDS-a podržava inicijativu da se Hrvatska vojska treba ustrojiti kao profesionalna vojska do 1. siječnja 2006. godine, zaključio je zastupnik Kajin.

Profesionalni vojnik trebao bi predstavljati temelj uvježbane i dobro opremljene vojske.

Za ispravak netočnog navoda javio se zastupnik **Pero Kovačević (HSP)** koji je odlučno demantirao tezu kako je Hrvatska vojska sredina u kojoj se okupljaju narkomani. To je totalna neistina i time se bacaju sumnje na zapovjedni kadar i ljude koji su izašli iz rata. U ime jednog od predlagatelja riječ je ponovno zatražio zastupnik **Jozo Radoš (LIBRA)**. On je ukazao na europska iskustva oko ustroja profesionalne vojske. Često puta studije o nekoj reformi ne moraju biti relevantne jer se njima opravdavaju određeni potezi ili politika, odnosno služe kao alibi onima koji pišu studiju. Ponovno je podsjetio na čvrste argumente koje je iznio kao razlog zbog kojih bi se trebalo pristupiti postupnoj profesionalizaciji Hrvatske vojske. Ukazao je na minulost blokovske podjele svijeta, geostrateške promjene u nepo-

srednom okruženju, koje također pristupa Partnerstvu za mir, te na činjenicu da već imamo profesionalnu vojsku čiji su pripadnici prošli rat. Osim toga, nesporno je da dolazi do drastičnog pada kvalitete služenja ročne vojske, te na sve veću okrenutost civilnom služenju vojnog roka. To su ujedno i svjetski trendovi koje moramo imati na umu prilikom donošenja konačne odluke, upozorio je zastupnik Radoš. Osim toga, i u Nacionalnoj strategiji obrane zapisana je mogućnost ukidanja obveznog služenja vojnog roka, pa je ova inicijativa ne samo u skladu s međunarodnim trendovima nego i s najvišim dokumentima nacionalne sigurnosti koje je usvojio ovaj Sabor prije nekoliko godina.

Raste interes za civilnu službu vojnih obveznika

U nastavku rada nakon pauze, prvi je govorio zastupnik **Srećko Ferencak** koji je iznio stavove Kluba zastupnika HNS-a, PGS-a. Prvo je govorio o Vladinom prijedlogu izmjena i dopuna Zakona o službi u Oružanim snagama. Smatra da se predloženim uvjetima unosi red i kriteriji koje mora ispuniti djelatna vojna osoba, kako bi je ministar obrane predložio za umirovljenje prije ispunjenja propisanih uvjeta. Podržao je ovaj prijedlog, ocjenjujući da se time stvara zakonski temelj za selektivno predlaganje umirovljenih i djelatnih vojnih osoba, a na temelju odluke vrhovnog zapovjednika. Što se pak tiče ostalih zakonskih prijedloga, treba imati na umu da su danas i u razvijenom svijetu aktualna civilna služenja vojnog roka, te stalno smanjivanje njenog trajanja. Nakon nestanka blokovske politike, većina europskih zemalja smanjila je svoje efektivne čak i za 50%, a u svim zemljama raste interes za civilnu službu vojnih obveznika. Podsjetio je da su se Velika Britanija, SAD, Francuska, Belgija i Nizozemska okrenule ustroju profesionalne vojske, jer se taj koncept pokazao puno jeftinijim i svrsishodnijim. Osim toga, i pojedine tranzicijske zemlje razmatraju i analiziraju ovakvu mogućnost, a sigurnosni procesi koji se

zbivaju u hrvatskom okruženju dopuštaju da i sami odvagamo i prihvatimo predloženu koncepciju. Ukidanjem obveznog služenja vojnog roka, doći će do smanjenja broja vojske, ali će se za službu odabrati psihofizički najspremnije osobe s kojima će se moći ostvariti visoki stupanj razine obučenosti, uvježbanosti i efikasnosti profesionalnog sastava.

Postignutim se uštedama ujedno može realizirati puna bolja opremljenost oružanim sredstvima i time osigurati visoka razina borbene spremnosti i djelotvornosti naših Oružanih snaga. Smanjenjem broja oslobodio bi se i veliki dio objekata, zemljišta i infrastrukture, koji se mogu korisno upotrijebiti za razne gospodarske i druge civilne namjene. Zbog svih navedenih prednosti, podržavamo predložene izmjene zakona koje je podnio Klub zastupnika LIBRE, zaključio je zastupnik Ferenčak.

Ovime je okončana rasprava po klubovima, a predsjedavajući je najavio pojedinačnu raspravu, dajući riječ zastupniku **Nenadu Staziću (SDP)**.

Ustrojiti profesionalne postrojbe HV-a

Zastupnik Stazić podsjetio je da se Republika Hrvatska nalazi na putu prema euroatlantskim integracijama što predstavlja plebiscitarnu odluku hrvatskog naroda i svih parlamentarnih stranaka. Ulaskom u NATO savez, Hrvatska će dobiti "sigurnosni kišobran" jedne globalne sile. Uz pogodnosti treba računati i na obveze, koje će se lakše realizirati ukoliko se oslobodimo balasta ročne vojske. Prema tome, smatra da prijedlog LIBRE ide u tom pravcu, a time bi se i opremanje profesionalne vojske moglo realizirati prema NATO standardu. Obrana svake zemlje predstavlja potrebu i nužnost, pa se postojeća sredstva trebaju racionalno koristiti, a profesionalizacija se može ostvarivati postupno i kroz razuman vremenski period. Ovime se ujedno oslobađaju mnogi prostori koje vojska trenutno koristi, a koji se mogu bolje upotrijebiti, sukladno potrebama i interesima lokalne zajednice.

Spomenuo je da stalno raste broj ročnika koji su se odlučili za civilno služenje vojnog roka, a ovaj trend prisutan je i u svijetu. Podržao je zakonski prijedlog LIBRE, a zatim podsjetio koji su razlozi motivirali Vladu za donošenje njenog zakonskog prijedloga.

Dobro je što se utvrđuju čvrsti kriteriji ocijenio je zastupnik, tražeći ujedno od predstavnika predlagatelja da mu dodatno objasni je li "slučaj Čačija" pokrenuo ovakvu zakonodavnu inicijativu. Zaključno je konstatirao da predloženu inicijativu ipak treba u potpunosti podržati, budući da se temelji na čvrstim kriterijima.

Postignutim se uštedama može ostvariti modernizacija i puno bolja opremljenost oružanim sredstvima.

Zastupnik **Rade Ivaz (HDZ)** prvo se osvrnuo na zakonske prijedloge LIBRE ocjenjujući da bi se predloženim izmjenama Hrvatska priključila općem trendu smanjivanja vojnog roka. Istovremeno se u praksi, sve masovnije koristi prigovor savjesti mladih naraštaja ročnika, koji se odlučuju za civilno služenje vojske. Podsjetio je zatim na kronologiju vezanu uz ukidanje obveznog služenja vojske u europskim demokratskim državama, te ukazao na moguće konsekvence oko profesionalizacije vojske u Republici Hrvatskoj. S pravom se upozorava na veliki broj pričuvnih vojnika, držeći da treba pristupiti izradi analize troškova oko profesionalizacije vojske. Dosadašnje studije upozoravaju, jer bi profesionalna vojska bila skuplja od trenutnog kombiniranog sustava koji je na snazi. Potpuna profesionalizacija smanjila bi operativnost Hrvatske vojske, pa je koncept kojega predlaže LIBRA preuranjen. Predložio je da se obavi stručna procjena u predstojećem periodu, tijekom koje bi se analizirale ove inicijative.

Na početku izlaganja, zastupnik **Željko Pavlic (LIBRA)** podsjetio je na inici-

jative koje je LIBRA poduzela prilikom peticije za ukidanje obveznog služenja vojnog roka. Ujedno je upozorio da se svake godine povećava broj zahtjeva za civilnom službom u vojsci, čime se do apsurdna dovodi i samo postojanje obveznog vojnog roka. Od 1991. godine kada je zabilježen jedan zahtjev, taj se broj povećao na gotovo 10.000 tijekom prošle godine. Smatra da nadležno ministarstvo ide jedan korak unazad, predlažući strože kriterije za civilnim služenjem vojske. Prilikom dokazivanja opravdanosti zahtjeva moglo bi doći i do diskriminirajućih situacija. Podsjetio je zatim na zakonske propise kojim je uređeno ovo pravo, pa bi postojanje nekakvih komisija koje bi prosuđivale o budućim zahtjevima predstavljalo retrogradan proces. Ocijenio je da bi se utemeljenjem profesionalne vojske postigla bolja opremljenost i obučenost, a grube procjene ukazuju da bi se uštedjelo dodatnih 500 milijuna kuna. Pročitao je zatim pojedine stavke čijom bi se štednjom ostvarila povoljnija situacija na svim segmentima, dodajući da bi se dio uštedenih sredstava mogao usmjeriti prema znanosti i obrazovanju, koje se nažalost, ne razvija prema poželjnoj dinamici. Ovim uštedama treba pribrojiti i one koje bi ostvarili roditelji ročnika koji imaju znatne izdatke oko izdržavanja sinova tijekom vojnog roka. Nestale bi i neželjene posljedice do kojih dolazi prekidom školovanja ili pauziranja u radnom odnosu, jer je povratak na prethodno radno mjesto često puta neizvjestan. Uz navedene argumente, treba pribrojiti da ankete javnog mišljenja ukazuju kako predložene inicijative podupire više od 50% anketiranih građana, zaključio je zastupnik Pavlic.

Zbog sigurnosnih razloga Hrvatska treba imati snažnu vojsku

Zastupnica **Zdenka Babić-Petričević (HDZ)** osvrnula se samo na prijedlog LIBRE oko reformi prilikom služenja vojnog roka. Prvo je analizirala politički kontekst predstavnika predlagatelja,

ocjenjujući da su liberalne pobude bile kotačem kojim se pokrenula ova inicijativa. Upozorila je da sve zemlje susjedi imaju profesionalnu i ročnu vojsku, a čak i jedna neutralna Švicarska obvezuje svoje građane na služenje vojnog roka. Zbog sigurnosnih razloga, Hrvatska mora imati snažnu vojsku, a državljani Republike Hrvatske moraju se osposobiti za eventualnu obranu od stranog agresora ili slučaja prirodnih katastrofa. Podsjetila je zatim da su i postojeće vatrogasne postrojbe u Republici Hrvatskoj nedovoljne, pa se u slučaju većih požara obvezno traži pomoć vojske. Upozorila je ujedno da se hrvatskim državljanima koji rade i žive u inozemstvu oduzimaju putovnice i upućuje ih se na služenje vojnog roka i u 26. godini, a istovremeno se gotovo 40% vojnih obveznika odlučuje na civilno služenje tijekom vojne obveze. Zatražila je da se odustane od oduzimanja putovnica u ovakvim situacijama, jer opisani postupci nisu primjereni prema ovoj kategoriji vojnih obveznika. Zatim je demantirala tvrdnju zastupnika Kajina prema kojoj je droga najdostupnija u vojarnama, te precizirala u kojim okolnostima pojedine države prihvaćaju mogućnost novčanog otkupa služenja vojne obveze. Ukazala je zatim i na primjere zlorabe instituta prigovora savjesti. Interpretirala je slučaj jednog ročnika koji vojni rok služi u staračkom domu, a istovremeno ima dozvolu za nošenje oružja. Zakonski propisi u pogledu služenja vojnog roka trebaju biti pravedni, a svi državljani bez obzira na mjesto boravka, trebaju biti izjednačeni u pravima i obvezama, zaključila je zastupnica Zdenka Babić-Petričević.

Treba imati na umu da sve susjedne zemlje imaju profesionalnu i ročnu vojsku.

Za repliku se javio zastupnik **Pero Kovačević (HSP)** koji je precizirao zakonsku proceduru oko obveza novaka koji žive i rade u inozemstvu. Ocijenio je da će se eventualne nejasnoće razriješiti

novim Zakonom o obrani, a postojećim Pravilnikom može se odgoditi služba do 30. godine života što su koristili brojni sportaši ili poslovni ljudi. Na repliku je odgovorila zastupnica **Zdenka Babić-Petričević (HDZ)**. Ona je upozorila da nije govorila o Zakonu već o Pravilniku, koji je na snazi od 2002. godine, a dodao je dok je ministar obrane bio zastupnik **Jozo Radoš**. Ovaj bi se propis trebao prilagoditi onim odredbama koje su bile na snazi do 2000. godine.

Odluku o profesionalizaciji donijeti konsenzusom

Zastupnica **Željka Antunović (SDP)** podržala je zakonske prijedloge kojim bi se ostvarivala postupna profesionalizacija Hrvatske vojske. Međutim, prethodno je potrebno prikupiti određene pokazatelje i osigurati donošenje konsenzusom, jer se ova pitanja ne smiju prelamati u političkim nadmetanjima. Ocijenila je da se i unutar vladajuće stranke čuju prilično podijeljene ocjene, pa bi trebalo bar na nadležnim radnim tijelima provesti sveobuhvatnu raspravu. Govoreći o Vladinom zakonskom prijedlogu, smatra da su kriteriji trebali biti napravljeni jednim podzakonskim aktom, jer je postojeći Zakon jasan i konkretan. Istovremeno, zloraba ne ovisi o samom propisu nego o zlim namjerama onih koji ga primjenjuju, ocijenila je zastupnica.

Ovako je potrošeno dragocjeno vrijeme i u Vladi i u Saboru, a rečeni prijedlog trebao je poslužiti kao alibi za neprincipijelno i nezakonito ponašanje u jednom slučaju. Osvrnula se zatim na pojedine sekvence iz "slučaja Čačije", ocjenjujući da se nisu poštivale utvrđene zakonske obveze prilikom njegovog umirovljenja i odlaska u počasnu mirovinu. Vrhovnom zapovjedniku ostaje na raspolaganju pravo da sukladno zakonskim propisima umirovi pojedine časnike ukoliko drži da to zaslužuju. To isto pravo pripada i ministru, pa nema razloga da ministar obrane ima slabije ovlasti u donošenju konačne odluke. Načelno podržava rečeni zakonski tekst, ali se protivi bespotrebnim raspravama i skre-

tanju pozornosti s ključnih problema u društvu. Takav pristup neće nas odvesti do stvarnog reformiranja vojske i stvaranja profesionalnog sastava u budućnosti, konstatare je zastupnica Antunović.

Predsjedničkom mirovinom moglo bi se rješavati prava samo malog broja ljudi, s najvišim vojnim činovima.

Zastupnik **Zvonimir Mršić (SDP)** najavio je da će biti protiv Vladinog zakonskog prijedloga prilikom glasovanja. Podsjetio je da je mirovinska reforma u Hrvatskoj ocijenjena kao najbolja u svim tranzicijskim zemljama, pa načelno smatra da nema potrebe za stvaranjem izuzetaka. Ocjenjuje da bi članak 197. u zadnjem stavku trebalo brisati, a ne ga samo poboljšavati i pojašnjavati. Smatra da je i u prošlosti bilo slučajeva zlorabe ovog instituta, a sada se samo stavljaju veće prepreke za moguće buduće zlorabe. Ovim bi se zakonom eventualno mogla rješavati prava samo uskog broja ljudi s najvišim vojnim činovima, ali apsurdno je da čak i vojnici mogu računati na predsjedničku mirovinu. Nije se složio ni s postojećim kriterijima koji nisu dovoljno precizni kako bi suzio krug ljudi koji mogu dobiti ovakvu mirovinu. Procijenio je da svjetska iskustva potvrđuju da na ovakvu mirovinu mogu računati samo oni pojedinci koji su doista doprinijeli razvoju vlastitih oružanih snaga. Razumljivo je da na ovakvu mirovinu ne mogu računati nečasno otpuštene osobe, pa su suvišna postojeća zakonska obrazloženja koja su dobrim dijelom i kontradiktorna.

Postavio je zatim i pitanje oko onih uplata vojnih obveznika koji su se odlučili za drugi i treći mirovinski stup, a moguće je pretpostaviti da će se provedbom ovih propisa tražiti i dodatna proračunska sredstva.

Za razliku od ovog prijedloga, mogu podržati inicijativu Kluba zastupnika LIBRE o profesionalizaciji vojske,

utvrdio je zastupnik Mršić. Analizirao je moguće uštede u slučaju ovakvog koncepta obrane, te napomenuo da bi se tek u tom slučaju moglo pristupiti kupovini suvremenih sredstava koje mora imati svaka vojska. Ročnici se ne mogu nositi s vještinama profesionalnih vojnika kojima je to zanimanje, a ukupna društvena korist bila bi znatno veća od postojećeg sustava. Podržao je i institut civilnog služenja vojnog roka, jer se time daje snažan doprinos društveno korisnom radu u brojnim institucijama, poput staračkih domova i zdravstvenih ustanova. Profesionalizacijom se ne ukida vojska, nego stvara snaga koja će imati vrhunsku opremu i obuku, te moći u kratkom roku intervenirati u slučaju potrebe. Ne može se vojna obveza povezivati sa stvaranjem civilne zaštite, pa bi zbog svih navedenih prednosti zastupnici trebali poduprijeti zakonski prijedlog LIBRE.

Uz profesionalizaciju obaviti i modernizaciju Oružanih snaga

Riječ su ponovno dobili predstavnici predlagatelja, a u ime Kluba zastupnika LIBRE, govorio je zastupnik **Jozo Radoš**. Osvrnuo se na pojedine primjedbe i prijedloge koje su tijekom rasprave iznijeli zastupnici. Ponovio je korisne aspekte u slučaju postupne profesionalizacije vojske, napominjući da bi se istovremeno moglo započeti i s nabavom i modernizacijom borbenih sredstava. Ukazao je istovremeno da od susjednih zemalja samo Srbija i Crna Gora ima redovito služenje vojnog roka, ali uz redukcije. Osvrnuo se i na iznijete primjedbe kako je osobno potaknuo ovakav koncept. Drži da zakonske inicijative i trebaju polaziti od onih ljudi koji poznaju vojno ustrojstvo, a trebalo bi ukloniti i političke razlike prilikom sagledavanja cijelog koncepta reformi. Međutim, zadovoljan je što je cjelokupna rasprava protekla u konstruktivnom tonu, pogotovo jer je riječ o delikatnim pitanjima koja su u prošlosti dovodila i do žestokih međusobnih protivljenja. Zahvalio je ujedno svima koji su sudjelovali u raspravi, a poglavito onima koji

su i sami konstruktivno pridonijeli u analiziranju i razmatranju predloženog zakonskog teksta. Uvjeren je ujedno da ova inicijativa nema alternative i ukoliko se nešto krupno ne dogodi na globalnom planu, i naša će se država morati opredijeliti za ovaj koncept. Ukoliko Vlada bude pozitivno reagirala na ovu inicijativu, nema potrebe za ponovnim predlaganjem, ali ukoliko odustane, onda će se LIBRA ponovno javiti sa svojim zakonskim prijedlozima, zaključio je zastupnik Radoš.

Profesionalizacija vojske nema alternative u predstojećem razdoblju.

Za ispravak netočnog navoda javila se zastupnica **Zdenka Babić - Petričević (HDZ)**. Napomenula je da je njezino izlaganje krivo protumačeno budući da je naglasila da predloženi koncept drži preuranjenim, a njenog inicijatora ocrtala kao profesionalnu osobu koja je bila ministar vojske.

Nije bilo slučajeva zloporabe

U ime Vlade Republike Hrvatske završni osvrt iznio je i ministar obrane, **Berislav Rončević**. Zahvalio je svim zastupnicima koji su sudjelovali u raspravi, te napomenuo da predložene odredbe treba shvatiti kao jedan prijelazni institut koji će pratiti preustroj Oružanih snaga iz ratne, u modernu i mirnodopsku vojsku. Iako će postojeći koncept vremenom biti promijenjen, još uvijek postoji potreba za postojećim rješenjima kojima se uređuje ovo važno područje. Osvrnuo se zatim i na pojedine primjedbe zastupnika, objašnjavajući prvo razloge zbog kojih se normira stegovna pozicija prilikom određivanja kriterija za dodjelu predsjedničke mirovine. Demantirao je i primjedbe da se ovim izmjenama pristupilo zbog tobožnjih propusta u "slučaju Čačija", budući da nije bilo nikakvih slučajeva zloporabe. Predložio je da se podrži ovaj zakonski tekst prilikom glasovanja, a

zatim se osvrnuo na zakonodavnu inicijativu Kluba zastupnika LIBRE.

Ponovio je i prokomentirao stav Vlade Republike Hrvatske koji je podnesen u pisanoj formi, a u kojemu se obrazlažu razlozi zbog kojih se ne može prihvatiti predloženi zakonski tekst LIBRE. Ukratko, Vlada smatra da je riječ o preuranjenoj inicijativi, a prethodno je potrebno obaviti sve parametre prije donošenja odluka kojima se uređuje sigurnost države. Lako je razgraditi određeni sustav, ali ga je jako teško ponovno izgraditi, ukoliko se donese pogrešna odluka. Kada cjelokupna studija bude prezentirana Vladi, bit će prilike da se raspravlja i o tom vrlo značajnom pitanju. Unutar NATO standarda svaka zemlja traži vlastiti model koji joj je najoptimalniji, naglasio je ministar, te podsjetio na iskustva Makedonije, Bugarske i Latvije, oko korištenja instituta prigovora savjesti. Tamo su postoci radikalno manji, a prigovor savjesti ovdje se izrodio u nešto što je nažalost, postalo izlika za izbjegavanje služenja vojnog roka. Ne postoji nikakvo univerzalno iskustvo, jer svaka zemlja mora pronaći onaj model koji najbolje odgovara njenim prilikama, a svaki koncept mora biti harmoniziran i s postojećim gospodarskim standardima i mogućnostima zemlje.

Svaka zemlja mora pronaći onaj model koji je najprimjereniji vlastitim prilikama i mogućnostima.

Iznio je zatim statističke podatke koji demantiraju ocjene zastupnika Kajina, kako se mladi ročnici tek u vojsci upoznaju s izazovima droge. Dodao je da bi bilo dobro kada bi i ostali segmenti društva pratili pozitivne trendove koji ukazuju na radikalno smanjenje zloporaba droge u vojnim redovima. Ne bi trebalo slati krivu poruku mladim ljudima kada dođu na odsluženje vojnog roka, da dolaze u nekakvo "leglo kriminala", jer takve ocjene jednostavno nisu točne.

Za ispravak netočnog navoda javio se zastupnik **Šime Lučin (SDP)** potvrđujući jasno postojanje NATO standarda, počevši od pitanja sigurnosnih provjera do pitanja obuke i opreme, a možda ne postoje standardi u pogledu omjera profesionalne i neprofesionalne vojske. Za ispravak netočnog navoda javio se i zastupnik mr.sc. **Marin Jurjević (SDP)** koji je također potvrdio postojanje standarda u NATO savezu u određenim segmentima sustava. Netočan je i navod da prigovor savjesti služi kao izlika za nesluženje vojnog roka. Ne može se olako analizirati struktura svijesti pojedinca koji traži primjenu ovog instituta, jer je to pravo bazirano na postojećim zakonima. Smatra da je veći problem što se naši časnici koji završe West Point ne vraćaju u Hrvatsku vojsku, jer nisu odgovarajuće vrednovana njihova profesionalna znanja. I zastupnik dr.sc. **Zlatko Kramarić (LS)** prijavio se za riječ tražeći od predstavnika Vlade da vremenski odredi i precizira vremenski rastezljiv pojam kada namjerava pristupiti racionalizaciji i reformi vojnog sustava, sukladno inicijativi zastupnika LIBRE. Zastupnik **Zvonimir Mršić (SDP)** smatra da su ipak iznijeti dvojbena statistički podaci koji se odnose na smanjenje uživanja droge u vojsci. Kada bi takvi trendovi bili vjerodostojni, onda bi se i civilna policija trebala služiti sredstvima i metodama vojne policije, pa da se uživanje droge smanji i u građanstvu.

Predsjedavajući je zatim zaključio raspravu po ovoj točki dnevnog reda, te najavio glasovanje u nastavku rada sje-dnice.

OČITOVANJE O AMANDMANIMA

Uoči glasovanja predsjedavajući je napomenuo da kod amandmana Kluba zastupnika HSP-a vrijedi ona situacija kao kod članka 163. stavak 3., jer se ne odnosi na članke obuhvaćene predloženim izmjenama i dopunama. Ovakvo obrazloženje u ime podnositelja aman-

dmana nije prihvatio zastupnik **Pero Kovačević (HSP)** koji se iznova pozvao na članak 163. stavak 4., ako je to potrebno za usklađivanje s Ustavom Republike Hrvatske. Čin generala stečeno je pravo kao što je to i diploma i iskaznica, pa ne možemo pristati na to da dođe u dvojbu i oduzimanje čina generalu Blaškiću. Budući da se radi o stečenom pravu, ovu odredbu ocjenjuje protuustavnom. Smatra da general Blaškić nije zaslužio da dođe u situaciju da mu netko može oduzeti zasluženi vojni čin. Predsjedavajući je ponovio da vrijedi isto obrazloženje koje je već dao o primjeni članka 163. stavak 3., a stavak 4. govori da li je budući ili predloženi zakon u skladu s Ustavom. O tome mjerodavnu ocjenu može dati jedino Ustavni sud Republike Hrvatske. Zastupnik Kovačević citirao je spornu odredbu, navodeći da se iznimno od stavka 3. ovog članka amandmani mogu podnositi i na članke zakona koji nisu obuhvaćeni predloženim izmjenama i dopunama zakona, ako je to potrebno zbog usklađivanja s Ustavom Republike Hrvatske, te u svezi s odlukama Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Predsjedavajući je napomenuo da treba navesti o kojim se odlukama radi, a zatim pozvao ministra obrane da se očituje o drugom amandmanu Kluba zastupnika HSP-a.

Ministar **Berislav Rončević** nije prihvatio ni ovaj amandman, jer smatra da je dovoljno 6 mjeseci sudjelovanja u Domovinskom ratu u navedenom kontekstu odredbe kojom se dopunjava zakonski tekst. Ponovno je govorio zastupnik **Pero Kovačević (HSP)** ponavljajući već iznijete prijedloge o vremenskom roku od 24 mjeseca staža u Domovinskom ratu. Upozorio je da se može dogoditi da je netko bio na terenu između 1994. i 1995. godine, kada u biti nije bilo borbenog djelovanja, pa da formalno ispuni tražene uvjete. Napomenuo je da ovaj zahtjev podupiru i hrvatski branitelji i oni koji su u Oružanim snagama, te zatražio glasovanje. Nakon brojanja glasova, **predsjedava-**

jući je konstatirao da rečeni prijedlog nije dobio potrebnu većinu glasova.

Dao je na glasovanje Konačni prijedlog zakona te utvrdio da je većinom glasova (76 "za", 4 "protiv" i 33 "suzdržana") donesen Zakon o dopuni Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske u tekstu predlagatelja. Zatim je riječ dao zastupniku **Nenadu Staziću (SDP)** koji je ocijenio da je došlo do povrede Poslovnika. Upozorio je da nisu točno prebrojeni oni glasovi koji su "za" postojeći prijedlog, ocjenjujući da je za njega glasovalo 78, a ne 76 zastupnika. Predsjedavajući je napomenuo da se prigovor može staviti prije, a ne poslije glasovanja, iako je zastupnik Stazić u ponovnom javljanju upozorio da ne može reagirati prije same objave rezultata i brojanja glasova.

Predsjedavajući je potom citirao Poslovničke odredbe kojima se uređuje ova materija, a zatim pozvao na glasovanje o slijedećim zakonskim prijedlozima.

Sukladno prijedlozima radnih tijela dao je na glasovanje zaključak kojim se ne prihvaća Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, kojega je predložio Klub zastupnika LIBRE, zbog razloga navedenih u mišljenju Vlade Republike Hrvatske i izvješćima radnih tijela. Nakon brojanja glasova predsjedavajući je konstatirao da je za predloženi zaključak bilo 76, "protiv" 30, uz 2 "suzdržana" glasa.

Zatim se pristupilo odlučivanju o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani kojega je također podnio Klub zastupnika LIBRE.

Sukladno prijedlozima radnih tijela i u ovom je slučaju prihvaćen zaključak kojim se ne prihvaća rečeni zakonski prijedlog i to zbog razloga navedenih u mišljenju Vlade Republike Hrvatske i izvješćima radnih tijela. Za ovakav prijedlog zaključaka glasovalo je 76, "protiv" 10, dok je jedan glas bio "suzdržan".

V.Ž.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PROIZVODNJI, DISTRIBUCIJI I OPSKRBI TOPLINSKOM ENERGIJOM

Poticanje razvoja novih centraliziranih sustava

Hrvatski je sabor nakon rasprave prihvatio u prvom čitanju Prijedlog zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom predlagatelja Vlade Republike Hrvatske. Cilj predloženog zakona je poticanje razvoja novih centraliziranih toplinskih sustava i poboljšanje djelotvornosti postojećih te će rezultirati nužnim pozitivnim promjenama u poslovanju toplinarskog sustava.

Predloženi zakon upućen je u hitnu proceduru donošenja, no zastupnici su se pri odlučivanju o dnevnom redu odlučili za dva čitanja.

O PRIJEDLOGU

Uz obrazloženje zakona daje se ocjena trenutnog stanja i dosadašnjeg poslovanja toplinarstva u RH, obilježja centraliziranih toplinskih sustava te postojeći zakonodavni okvir. Navodi se da prodajna cijena toplinske energije ne osigurava sredstva za razvitak sustava te da je osnovni problem poslovanja toplinske djelatnosti odnos cijena energije (plin, mazut) koji se tržišno formiraju i s druge strane cijena toplinske energije u kogeneracijskim procesima i mini kotlovnica koje su se administrativno utvrđivale ne prateći promjene cijena plina i mazuta.

Reforma energetskega sektora u RH započela je u srpnju 2000. godine kad je Hrvatski sabor prihvatio dokument kojim je utvrđena koncepcija reforme. Pravni okvir donesen u srpnju 2001. sadrži propise iz nadležnosti Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva usklađene s EU direktivama – Zakon o energiji, Zakon o tržištu električne energije, Zakon o trži-

štu plina, Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata te Zakon o regulaciji energetske djelatnosti. Zakonom o energiji predviđeno je donošenje ovog sada predloženog zakona čime se sustavno i cjelovito uređuju sva pitanja iz područja obavljanja energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom.

Prodajna cijena toplinske energije ne osigurava sredstva za razvitak sustava. Osnovni problem poslovanja toplinske djelatnosti odnos cijena energije (plin, mazut) koji se tržišno formiraju i s druge strane cijena toplinske energije u kogeneracijskim procesima i mini kotlovnica koje su se administrativno utvrđivale ne prateći promjene cijena plina i mazuta.

Zakonom će se značajno pridonijeti, navodi predlagatelj glavnim ciljevima energetske strategije, prije svega uštedi energije, sigurnosti opskrbe i zaštiti okoliša, čime će se stvoriti pravne pretpostavke za postizanje dugoročne konkurentnosti toplinskog sektora u Hrvatskoj. Stoga se može reći da problemi koji su se javljali dobrim dijelom proizlaze iz nedovoljno pravno uređenog sektora toplinarstva u Hrvatskoj.

Cilj ovog zakona je poticanje razvoja novih centraliziranih toplinskih sustava kao i poboljšanje djelotvornosti postoje-

ćih sustava što je izvedivo u većim naseljima i gradovima. Predviđa se uvođenje automatizama promjene prodajnih cijena topline s promjenom cijene goriva što je od ključne važnosti za normalno obavljanje toplinarske djelatnosti. Donošenje ovog zakona te pratećih provedbenih propisa rezultirat će nužnim pozitivnim promjenama u poslovanju toplinarskoga sektora. U pripremi je nacrt odgovarajućeg tarifnog sustava čije su osnovne karakteristike poticanje postojećih potrošača na uvođenje individualnog mjerenja potrošene toplinske energije čime se ostvaruje racionalnije korištenje energije.

U Hrvatskoj je danas na snazi zakonska obveza da se u svakom novoizgrađenom stanu mora ugraditi mjerilo za potrošnju topline a u postojećim stanovima preporučuje se mjerenje potrošene toplinske energije jednom od metoda u skladu s normama EU, stoji, među ostalim, uz predloženi zakon.

Za provedbu ovog zakona potrebno je osigurati određena sredstva u državnom proračunu. Ocjenjuje se da će u razdoblju od godinu dana za obrazovanje stručnjaka u Ministarstvu, državnom inspektoratu i Vijeću za regulaciju energetske djelatnosti trebati 1,25 milijuna kuna. A dio troškova bit će pokriven uz stručnu pomoć koju za područje toplinarstva daju Svjetska banka i EU.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupro je donošenje ovog zakona ali se protivi hitnosti postupka. Jednoglasno je donio zaključak, s obzirom na to da predlože-

ni tekst sadrži brojne manjkavosti (koje nije moguće amandmanima otkloniti) glede njegove pravne obrade, jedinstvene zakonodavne metodologije, pravne tehnike i terminološke usklađenosti što ga čini neusklađenim s pravnim sustavom RH, kojim predlaže Hrvatskom saboru da se o ovom zakonskom prijedlogu raspravi u prvom čitanju. Sukladno tome Odbor je razmotrio Prijedlog zakona (prvo čitanje) i iznio primjedbe i prijedloge. Tako navodi da pojedini dijelovi Ocjene stanja sadrže neprihvatljiv izričaj odnosno neprihvatljive pojmovne sklopove koji nisu primjereni stručnom, posebnom pravnom aktu, da se ne navode ukupni iznosi potrebnih sredstava za provedbu ovog zakona itd. Odbor je imao primjedbe i na tekst predloženih odredbi (na 35 članaka od 38) počevši od neusklađenosti izričaja odredbi s nazivom zakona, suprotnosti sa Zakonom o energiji, nejasnih izričaja do upitnosti rješenja da Vlada RH utvrđuje izvore financijske potpore za energetske objekte povlaštenog proizvođača.

Jedna od primjedaba je i da se rabe različiti pojmovi za isti smisao (žalba, ugovor, itd.) i odnosi se na cijeli tekst zakona.

Treba stvoriti što bolje preduvjete za prijelaz iz monopolne djelatnosti na tržištu i pripremiti sve subjekte na njegovo donošenje.

Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu nakon rasprave o predloženom zakonu odlučio je predložiti Hrvatskom saboru da ga prihvati. Na sjednici Odbora nakon uvodnog izlaganja predstavnika predlagatelja predstavnica Hrvatske gospodarske komore rekla je da bi trebalo izbjeći hitan postupak i da donošenje ovog zakona treba razmatrati u redovnoj proceduri a s njegovim odredbama upoznati potrošače i dobavljače. Radi se o bitnoj promjeni postojećeg sustava koji može utjecati i na promjenu cijene toplinske energije i na promjenu doba-

vljača pa bi javna rasprava trebala pojašniti potrošačima nove uvjete.

Rečeno je i da ovaj zakon predviđa individualizaciju mjerenja potrošnje, što je pozitivna novina, a da treba imati u vidu da je ovakav pristup vrlo teško operacionalizirati u praksi kad se radi o zgradama starije gradnje. Ovaj zakon donosi se u skladu s direktivama EU pri čemu treba stvoriti što bolje preduvjete za prijelaz iz monopolne djelatnosti na tržištu i pripremiti sve subjekte na njegovo donošenje, stoji, među ostalim u Izvješću ovog Odbora.

Odbor za europske integracije podržao je upućivanje ovog zakonskog prijedloga u prvo čitanje te jednoglasno utvrdio da je usklađen s pravnom stečevinom EU i da u potpunosti ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskoga sabora prije rasprave o ovom zakonskom prijedlogu govorio je državni tajnik za gospodarstvo u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva **Vladimir Vranković** te najavio da će se drugo čitanje ovog zakona uskladiti s primjedbama i prijedlozima iz rasprave.

Nakon toga **Gordan Jandroković (HDZ)**, predsjednik Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu u vrijeme rasprave o ovoj temi - op.pr.) prenio je stajalište tog radnog tijela i zatim je otvorena rasprava.

Preraditi zakon

Najprije je u ime Kluba zastupnika HSP-a riječ dobio **Pero Kovačević (HSP)**. Mi u Klubu nismo mogli vjerovati da je Vlada opet odlučila prelomiti jednu takvu važnu stvar i uputiti u hitnu proceduru bez mogućnosti jedne široke rasprave. Preko noći se s područja komunalnih poslova prelazi na tržišne osnove a sve bi išlo na štetu krajnjeg kupca, primjerice, ako hoće promijeniti distributera, ugraditi mjerni uređaj. Zakon se mora totalno preraditi, mora se osigurati cjelovita rasprava i točno odre-

diti što su komunalni poslovi. Moramo biti svjesni da komunalni poslovi padaju na teret općina i gradova, komunalne firme koja je javna ili države i tu se onda ne može tražiti profit.

Ne propisuje se kakav je postupak, da li upravni, ako netko od kupaca traži priključenje uređaja, koji je rok, način žalbe, rekao je među ostalim naglašavajući da se takva rješenja ne mogu podržati jer da bi to opet išlo na najgoru varijantu, povećanje životnih troškova hrvatskih građana. Treba štiti hrvatskoga potrošača i ne sve svaljivati na njega, rekao je na kraju tražeći da se u ovu raspravu uključi i Udruga potrošača i druge odgovarajuće udruge.

Klub zastupnika SDP-a podržava donošenje ovog zakona ali je protiv hitnog postupka, izvijestio je **Ljubo Jurčić (SDP)**. Prethodna Vlada pripremila je prijedlog reforme energetskog sektora na koju je suglasnost dao Hrvatski sabor a u skladu s njom prvi nacrt sada predloženog zakona izrađen je 2002. godine, podsjetio je. Ovim se zakonom liberaliziraju odnosi u jednoj vrlo značajnoj djelatnosti i za građane i za gospodarstvo, lokalnu samoupravu i razvitak energetskoga tržišta u Hrvatskoj.

Stoga treba pomno analizirati koji su to pozitivni a koji mogući negativni učinci ovog zakona, koji je osjetljiv jer kao i ostali energetske zakoni nastoji ovu djelatnost koja po svojim tehničkim uvjetima poslovanja spada u prirodne monopole pretvoriti u tržišnu djelatnost. I kako se mogu promjenom drugih zakona i podzakonskih akata umanjiti negativni i povećati pozitivni učinci za hrvatske građane i hrvatsko gospodarstvo. Predviđeni automatizam usklađivanja prodajne cijene topline s promjenom cijene goriva, uključivanje u cijenu realnu amortizaciju postojećih postrojenja i potrebna ulaganja za izgradnju novih sigurno će rezultirati povećanjem cijene grijanja.

Treba ugraditi odredbe koje će omogućiti potrošačima dovoljno vremena za prilagodbu novom sustavu, da se dugoročno osigura stabilna opskrba po realnim cijenama, u nekim slučajevima

i minimalnim i da svi dobavljači topline dobiju jednaku priliku za opskrbu kupaca uz transparentne uvjete, rekao je, među ostalim zastupnik podsjećajući da su to bili i razlozi za traženje "skidanja" hitnog postupka u donošenju ovog zakona.

Osjetit će se na standardu

I Klub zastupnika HSLS-a smatra da zakon treba ići u dva čitanja, izvijestila je **Đurđa Adlešić (HSLS)**. Naime, ovaj će zakon biti jedan od najvažnijih zakona jer će ga građani osjetiti vrlo brzo na svom standardu. Cijena grijanja odredit će količinu novca koja će im zimi ostati za hranu, naglasila je. Upravo zbog toga ovom bi zakonu trebalo pristupiti ozbiljnije. Zakon o zaštiti potrošača kaže da javne usluge potrošačima moraju biti obračunate po potrošnji međutim, i dalje se primjerice, grijanje, naplaćuje po kvadraturi, stanovi se griju i kad su stanari na poslu, vikendu, otvaraju se prozori zato što je cijena stalna. Kad bi to gledao netko iz Švicarske ili Njemačke mislio bi da smo vjerojatno jako bogati. Mora postojati bolji i precizniji način naplate toplinske energije. Potrebno je propisima obvezati sve energetske subjekte za prodaju toplinske energije da omoguće građanima ugradnju mjerila za toplinsku energiju ukoliko ih potrošači žele ugraditi i platiti. U tome nije bio ni dosad problem u potrošačima već u proizvođačima i distributerima.

Dio uredenog tržišta

Itekako je važno da ovaj izuzetan zakon u saborskoj proceduri bude u prvom čitanju kako bi se dopunio s primjedbama i prijedlozima i dobio kvalitetniji i učinkovitiji zakon, rekao je dr.sc. **Krešimir Ćosić (HDZ)** govoreći u ime Kluba zastupnika HDZ-a. Vjerujemo da će proći kratko vrijeme do njegovog usvajanja a onda dolazi najvažnije, da zaista profunkcionira i da proizvodnja, distribucija i opskrba toplinskom energijom bude dio jednoga uredenog tržišta na kojem će kvalitetno funkcionirati i štititi svoje interese svi oni koji

proizvode toplinsku energiju. To dosad nije bio slučaj i "HEP" Toplinarstvo i mnogi drugi poslovali su s ne malim gubicima jer cijenu toplinske energije nije bilo moguće usklađivati s cijenom goriva. Svakako da je funkcioniranje ovog tržišta važno i za potrošače i vrlo vjerojatno će biti iznenađeni s posljedicama primjene tog zakona no imat će važnu privilegiju – moći će kontrolirati količinu potrošene toplinske energije što dosad nije bio slučaj, istaknuo je, među ostalim, govoreći u nastavku o odrednicama predloženog zakona.

U vezi s odredbom o ugrađivanju mjerila toplinske energije upozorio je da je to izazov za hrvatsko poduzetništvo jer ne bi trebalo dopustiti da se baš sve potrebno uvozi od "Siemensa", "Iskre" ili nekog drugog. Klub zastupnika HDZ-a podupire predloženi zakon kao dobru osnovu i temelj da se strukturira i uredi tržište proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, rekao je na kraju.

Željko Pecek (HSS) izvijestio je da će Klub zastupnika HSS-a poduprijeti donošenje ovog zakona no zastupnik je ujedno iznio i određene primjedbe. Blago rečeno začudeni smo kako je ovaj predloženi zakon dobio olako mišljenje Ministarstva europskih integracija da je usklađen sa svim direktivama i preporukama EU. A o tome najbolje govori očitovanje Odbora za zakonodavstvo koji zapravo kaže da niti jedan članak predloženog zakona ne može proći hitni postupak, naveo je zastupnik.

Govori se u kategorijama o povlaštenom proizvođaču, povlaštenom korisniku a jedino što nije povlašteno to je krajnji kupac, mali potrošač koji će očit platiti trošak izgradnje novog sustava, ugradnje mjerila i svih onih tehničkih pretpostavki kako bi zakon bio u funkciji. A krajnji potrošač platit će i indirektno kroz državni proračun jer Prijedlog zakona definira da Vlada može dodatno izdvojiti povlaštenom proizvođaču proračunski novac, što je, kaže zastupnik, neobično rješenje. Znači, predloženim zakonom obuhvaćeno je jedno široko područje ali na krivi način (veliki potrošači nemaju potrebne rabate), rekao je,

među ostalim nadajući se da će sve dileme u vezi s tim rješenjima biti otklonjene u drugom čitanju i da će zakon biti kvalitetniji. Tada će ga HSS podržati.

Udar na standard?

U pojedinačnoj raspravi **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** upozorila je da je predložen Konačni prijedlog ovoga prevažnog zakona, koji ipak odlučuje o standardu građana i utječe na čitavo gospodarstvo, "krenuo" bez rasprave u javnosti. Tu je i temeljno pitanje koliko su u biti njegove odredbe dobre i mogu li se uopće provesti zbog nepostojanja razvijenog tržišta.

Pred izbore a i nakon toga Vlada je nastavila s obećanjima da će se građanima omogućiti bolji život, rast standarda a prema anketama danas u to vjeruje svega 11 posto građana. Stalni rast cijena nafte i naftnih derivata izaziva cjelovit udar na standard i Vlada je zbog svog vlasničkog dijela u monopolističkim poduzećima (INA, HEP) mogla utjecati na cijene kroz porezno proračunsku politiku no to ne čini nego nudi ovakav Prijedlog zakona koji srećom, zbog stajališta zastupnika bez obzira na političke opcije, nije odmah išao u drugo čitanje, rekla je.

Može se zamisliti kakav bi to bio udar na standard građana i što bi ovakvo rješenje značilo u biti za čitavo gospodarstvo. Predloženi zakon nije usklađen ni sa samim sobom, niti s drugim našim zakonima, ima dosta nelogičnosti i vidi se da je pisan na brzinu, rekla je zastupnica upozoravajući na nelogičnosti pojedinih rješenja poput pitanja koncesije, povlaštenog kupca i drugih. Iz mnogih poteza, a ovaj bi bio poguban, jasno je da neće ispuniti izborna obećanja o povećanju životnog standarda, dapače, ovo je pokušaj snižavanja životnog standarda građana i to je žalosno, rekla je zastupnica na kraju.

Nikola Vuljanić (HNS) smatra da je očito da se radi o zakonu, iako pomalo naivnog naziva, koji će imati izravnog utjecaja na velik broj građana RH, njihov kućni proračun. Ne treba se zavaravati jer se ne radi ovdje o trži-

štu, radi se barem u ovom trenutku, o monopolistima a cijenu grijanja u gradovima plaćat će populacija koja nema drugih mogućnosti za zagrijavanje stanova i ta će im cijena tako porasti da će im kućni proračun biti nedostatan za svakodnevno preživljavanje. Naime, danas su toplane u velikim gubicima (barem u Karlovcu gdje zastupnik poznaje situaciju) koji se podmiruju iz gradskih, općinskih proračuna i drugih izvora. S druge strane, mreža i tehnološka infrastruktura su u takvom stanju da se svaki čas mogu raspasti a kad ta toplana postane poduzeće koje funkcionira isključivo na tržišnim principima u cijenu grijanja koju će plaćati građani uključit će se i rekonstrukcija mreže i kupnja novih kotlova itd. Prije upućivanja ovog pomalo nemoćnog zakonskog teksta u raspravu, trebalo je razmotriti i situaciju da u velikim gradovima postoji velik broj ljudi koji ne plaćaju toplinsko grijanje (toplane to utužuju, predmeti zastarjevaju i to se kompenzira iz cijena onih koji plaćaju i proračuna lokalne uprave i samouprave) pa neće li ovakav zakon, bez socijalnih "kočnica", već ove zime grijanje pretvoriti u privilegiju, pita zastupnik.

Tu su i njegove druge primjedbe na predloženi tekst pa tako i da je na čudan način regulirana situacija kad neki od korisnika toplinskog grijanja želi raskinuti ugovor odnosno ako cijela zgrada želi drugog distributera.

Potrebne socijalne mjere

Zvonimir Mršić (SDP) smatra da ovaj zakon treba donijeti za što postoji niz razloga, od usklađivanja sa zakonima EU do toga da isporuka toplinske energije više ne spada u komunalne poslove. Međutim, pitanje je kako to učiniti da to bude u interesu građana. Dojam je da je ovaj zakon pisan za nove energetske subjekte i nove zgrade a nije sagledana situacija gdje su energetske i toplinske sustavi u najlošijem stanju, gdje su stare zgrade i nema mogućnosti ugradnje mjernih instrumenata. Ovaj će zakon izravno utjecati na cijenu toplinske energije u svim gradovima i ne treba dvoumiti tko će platiti sve ono o čemu se ovdje govorilo odnosno imat će izravne negativne posljedice na standard građana, rekao je, među ostalim, zastupnik upozoravajući na potrebu izrade socijalnih mjera barem za prijelazno razdoblje te poput predgovornika, na nelogičnost rješenja o privilegiranim potrošačima. Na kraju je zamolio predlagatelja da vodi računa o timeingu za stupanje na snagu ovog zakona jer radi se o rokovima i za dodjelu koncesije (treba se pripremiti za sezonu grijanja), ali i konstituiranje budućih predstavničkih tijela nakon lokalnih izbora, a koja raspisuju natječaj za koncesiju. Apelirao je da se zbog svega toga stupanje ovog zakona produlji barem za jednu godinu.

Slavko Linić (SDP) dao je potporu donošenju ovog zakonskog prijedloga

u prvom čitanju no ujedno je ocijenio da nedostaje ocjena stanja ove djelatnosti u Hrvatskoj kako bi se moglo govoriti o prijelaznom razdoblju i potrebnim aktivnostima za izbjegavanje negativnih učinaka. U Hrvatskoj je vrlo različito riješeno pitanje proizvodnje i distribucije toplinske energije, značajna konkurencija te djelatnosti je u grijanju na struju, na drva, etažnom grijanju pa sve to znači problem ne samo za građane već i za zaposlene u toj djelatnosti. Evidentno je da će primjenom ovog zakona građani najvećim dijelom odustati od korištenja ovakvog vida topline i moramo im dati pravo da odaberu drugi vid topline. Da bi saborski zastupnici mogli znati koliko će ovo usklađenje zakona s europskim direktivama donijeti teškoće i zaposlenima u tim djelatnostima i građanima predlagatelj bi trebao dati analizu stanja i pokušati u javnoj raspravi, pogotovo s jedinicama lokalne samouprave, definirati prijelazna razdoblja, predložio je.

Rasprava je zatim bila zaključena.

Hrvatski je sabor prihvatio (97 glasova "za", 16 "protiv") Prijedlog zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom. Zaključeno je da će se sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputiti predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga ovog zakona.

D.K.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O POVLAŠTICAMA I IMUNITETIMA MEĐUNARODNOG KAZNENOG SUDA

Ratni zločini nacionalnom pravosuđu

Predlagatelj zakona je Vlada Republike Hrvatske, Zakon je donijet po hitnom postupku. Sporazum o povlasticama i imunitetima Međunarodnog kaznenog suda Republika Hrvatska

potpisala je 2003. godine. Njegovim potvrđivanjem priznaje se pravna osobnost Suda te da isti na području države stranke uživa sve povlastice i imunitete u svrhu ostvarivanja cilje-

va utvrđenih Rimskim statutom. Sporazum uvodi nova pravila Međunarodne kaznene institucije u postavljanju primata nacionalnog pravosuđa u tretiranju ratnih zločina, čime odstu-

pa od pravila sadašnjeg Statuta suda u Haagu čija je nadležnost područje bivše Jugoslavije te Ruande.

O PRIJEDLOGU

Sporazum o povlasticama i imunitetima Međunarodnog kaznenog suda usvojen je na Skupštini država stranaka 2002. godine, Republika Hrvatska potpisala je Sporazum 23. rujna 2003. godine.

Ranom ratifikacijom Rimskog statuta Republika Hrvatska je iskazala snažnu političku i formalnopravnu podršku što skorijem osnivanju i početku rada Suda.

Ovim Zakonom potvrđuje se Sporazum o povlasticama i imunitetima Međunarodnog kaznenog suda, kako bi njegove odredbe postale dio pravnog poretka Republike Hrvatske.

Sporazumom države stranke priznaju Međunarodnom kaznenom sudu međunarodnopravnu osobnost i pravnu osobnost koja mu je nužna za obavljanje njegovih dužnosti i ispunjenje njegove svrhe te prihvaćaju da isti na državnom području svake države uživa povlastice i imunitete potrebne za ostvarivanje njegovih ciljeva utvrđenih Rimskim statutom.

Diplomatski imunitet

Potvrđuje se da suci, tužitelj, zamjenik tužitelja i tajnik kada obavljaju poslove Suda ili s njima povezane poslove uživaju iste povlastice i imunitete koje uživaju šefovi diplomatskih misija, što je utvrđeno člankom 48. Rimskog statuta te se detaljno uređuje koje se povlastice, imuniteti i druge olakšice odobravaju određenom krugu osoba koje obnašaju službene dužnosti za Međunarodni kazneni sud kao i drugim osobama čija je nazočnost u skladu s odredbama Rimskog statuta potrebna u sjedištu suda.

Međunarodni Kazneni sud sa sjedištem u Den Haagu, Nizozemska, utemeljen je odredbama Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda, koji je usvojen na Diplomatskoj konferenciji UN-a o osnivanju Međunarodnog kaznenog suda, 17. srpnja 1998. godi-

ne, a stupio je na snagu 1. srpnja 2002. godine. Republika Hrvatska je aktivno sudjelovala u radu Diplomatske konferencije, potpisala je Rimski statut 12. listopada 1998. godine.

Hrvatski sabor donio je Zakon o potvrđivanju Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda 28. ožujka 2001. godine. Republika Hrvatska jedna je od izvornih stranaka Rimskog statuta za koje je Statut na snazi od 1. srpnja 2002. godine.

Suci, tužitelj, zamjenik tužitelja i tajnik kada obavljaju poslove Suda ili s njima povezane poslove uživaju iste povlastice i imunitete koje uživaju šefovi diplomatskih misija.

Međunarodni kazneni sud utemeljen je kao stalna ustanova, ovlaštena sukladno odredbama Rimskog statuta izvršavati svoju sudbenost nad osobama za najteža kaznena djela značajna za cijelu međunarodnu zajednicu. Članak 4. Rimskog statuta predviđa da Međunarodni kazneni sud ima međunarodnopravnu osobnost potrebnu za obavljanje njegovih dužnosti i ostvarivanje njegove svrhe, a članak 48. Rimskog statuta uređuje da Međunarodni kazneni sud uživa na državnom području svake države stranke Rimskog statuta sve povlastice i imunitete potrebne za ostvarivanje njegovih ciljeva.

Članak 48. Rimskog statuta nadalje uređuje krug osoba koje uživaju imunitete, povlastice te određene olakšice potrebne za obavljanje njihovih dužnosti povezanih s radom Međunarodnog kaznenog suda te utvrđuje da se iste uživaju i određuju u skladu sa sporazumom o povlasticama i imunitetima Suda.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo raspravio je Prijedlog zakona, podupire donošenje zakona, a na tekst Konačnog prijedloga Odbor je podnio amandmane pravno-tehničke prirode.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav je u raspravi podržao potvrđivanje Sporazuma. Međutim, Odbor se nije složio s ocjenom predlagatelja iz obrazloženja Prijedloga zakona da za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu jer bi osnivanje arbitražnog suda za rješavanje nesuglasica oko tumačenja ili primjene Sporazuma sukladno članku 32. Sporazuma zahtijevalo i osiguranje određenih sredstava.

Odbor za pravosuđe je istaknuo da je Sporazum potpisan 2003. godine, a njegovim potvrđivanjem države stranke priznaju pravnu osobnost Međunarodnog kaznenog suda i prihvaćaju da isti na području države stranke uživa sve povlastice i imunitete u svrhu ostvarivanja ciljeva utvrđenih Rimskim statutom.

RASPRAVA

U ime Kluba zastupnika SDP-a javila se **Ingrid Antičević-Marinović**, istaknuvši da SDP podupire donošenje Zakona te smatra da je dobro što se prihvaća po hitnoj proceduri. No, smatra da predlagatelj treba razmotriti i osigurati sredstva za potrebe provođenja zakona.

Prijedlog zakona je posljedica članka 48. Rimskog statuta i u njemu se detaljno uređuju povlastice, imuniteti i druge olakšice odobravane određenom krugu osoba koje obnašaju određene službene dužnosti za potrebe Međunarodnog kaznenog suda.

Primat nacionalnog pravosuđa u tretiranju ratnih zločina

Statut je važan jer postavlja nova pravila Međunarodne kaznene institucije jer u načelu postavlja primat nacionalnog pravosuđa u tretiranju takvih zločina čime u značajnoj mjeri odstupa od pravila sadašnjeg statuta suda u Haagu čija je nadležnost područje bivše Jugoslavije i Ruande.

Dr.sc. **Slaven Letica** u ime Kluba zastupnika HSP-a smatra da raspravu o Prijedlogu zakona ili glasovanje

o njemu treba odgoditi tako da Haaški tribunal počne razmatrati Republiku Hrvatsku kao subjekt međunarodnog prava a ne kao "inferiornu podaničku skupinu saborskih zastupnika". Smatra da ovim Prijedlogom zakona Haaški tribunal odbija priznati hrvatsku Vladu kao vjerodostojnu Vladu.

Prijedlog osigurava velik broj povlastica, imuniteta i olakšica za osobe koje surađuju s Haaškim sudom, pa im se osigurava neplaćanje poreza, carina i ostalo kako bi neovisno izvršavali svoju dužnost.

Za ispravak netočnog navoda Slavena Letice javila se **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** rekavši da funkcioniranje suda i ustanovljenje funkcija suda čini bespredmetnim sudove i međunarodni sud koji sada funkcionira u Haagu.

Osobe koje uživaju povlastice i imunitete dužne su poštovati zakone i pravne propise države stranke

Emil Tomljanović govorio je u ime Kluba zastupnika HDZ-a, istaknuvši da Ustav Republike Hrvatske člankom 140. u odnosu na članak 139. nedvosmisleno

propisuje da međunarodni ugovori sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i onima koji su na snazi čine dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj snazi su iznad zakona.

Također je objasnio značaj osnivanja kao i funkciju Međunarodnog kaznenog suda.

Posebno je naglasio važnost odredbe članka 24. Sporazuma koji određuje način suradnje suda s vlastima država stranaka. Sud je dužan u svakom trenutku surađivati s odgovarajućim vlastima država kako bi olakšao provođenje njihovih zakona te spriječio pojavljivanje bilo kakve zloporabe u svezi s povlasticama, imunitetima i olakšicama.

Osobito je važno da su osobe koje uživaju povlastice i imunitete dužne poštovati zakone i pravne propise države stranke na čijem području obavljaju službu za sud ili kroz čije područje prolaze obavljajući takvu službu. Također imaju dužnost nemiješanja u unutarnje poslove te države.

Predmetnim statutom detaljno je određen krug osoba na koje se odnose instituti imuniteta i povlastica kao i njihov sadržaj iako je on prilično široko određen kada se govori o osobama sudaca, tužitelja, zamjenika tužitelja i

tajnika. Te osobe uživaju gotovo identične povlastice i imunitete koje uživaju šefovi diplomatskih misija.

S obzirom na prirodu potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude obvezana i izvršava prava i obveze određene potpisanim ugovorom kao i činjenica da se u ovoj fazi ne mogu obavljati izmjene ili dopune teksta međunarodnog ugovora, smatra da prijedlog zakona treba donijeti po hitnom postupku, a sve u smislu činjenice da Republika Hrvatska u svojoj kandidaturi za ulazak u Europsku uniju ističe pozitivan stav i prema osnivanju stalnog Međunarodnog kaznenog suda ali i početku njegova uspješna funkcioniranja.

Nakon okončanja rasprave amandmana Odbora za zakonodavstvo, u ime predlagatelja, prihvatio je državni tajnik Ministarstva vanjskih poslova **Gordan Bakota**.

Sa 110 glasova "za" i 3 "suzdržana" prihvaćen je Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o povlasticama i imunitetima Međunarodnog kaznenog suda u tekstu predlagatelja zajedno s prihvaćenim amandmanima Odbora za zakonodavstvo.

M. Mi.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I VLADE ISLAMSKE REPUBLIKE IRAN O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA POREZIMA NA DOHODAK I NA IMOVINU

Zastupnici Hrvatskog sabora jednoglasnom su odlukom uz jednu amandmansku korekciju donijeli predloženi Zakon kojim se uređuju uvjeti oporezivanja između zemalja potpisnica Ugovora. Zakonski je prijedlog po hitnom postupku podnijela Vlada Republike Hrvatske. Predmetnim se Zakonom uređuju načini izbjegavanja dvostrukog oporezivanja dohotka i dobiti. Ugovorom se hrvatskim građevinskim i sličnim poduzećima omogućuje da ne plaćaju porez na dobit u Islamskoj Republici Iran, ako ti radovi traju kraće od 12 mjeseci. Također

se omogućuje hrvatskim zrakoplovnim i pomorskim društvima koja obavljaju prijevoz robe ili putnika između Republike Hrvatske i Islamske Republike Iran, plaćanje poreza na ostvarenu dobit isključivo u Republici Hrvatskoj. Osim toga propisano je da će hrvatska društva u Islamskoj Republici Iran imati isti status i pogodnosti kao i društva te države.

Odbor za zakonodavstvo podupro je donošenje ovoga Zakona i nije izrazio protivljenje prijedlogu predlagatelja o hitnom postupku. U obrazloženju amandmanske intervencije u članku 3. Odbor

tvrdi da na primjeren način uređuje nadležnost središnjeg tijela državne uprave koje će provoditi ovaj Zakon otklanjajući na taj način potrebu izmjene ovoga Zakona ako bi došlo do promjene naziva središnjih tijela državne uprave.

Odbor za financije i državni proračun raspravljao je o predloženom Zakonu kao matično radno tijelo i jednoglasno podržao Vladin prijedlog da se ovaj Zakon donese po hitnom postupku, a Hrvatskom jer saboru predložio njegovo donošenje. Isti je prijedlog imao i **Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu** koji

je o predloženom zakonu raspravljao kao zainteresirano radno tijelo.

Nakon ministra financija **Ivana Šukera** koji je u ime Vlade prihvatio amandman Odbora za zakonodavstvo, u raspravi o ovom zakonskom prijedlogu sudjelovao je samo **Pero Kovačević**. Istupajući u ime Kluba zastupnika HSP-a zastupnika je zanimalo na koliko će se Hrvata u ovom trenutku odnositi ovaj Zakon. Ako idemo u sklapanje ovakvih ugovora tada moramo poduze-

ti diplomatske i gospodarske napore na način da dignemo gospodarske suradnje između Hrvatske i Irana na daleko veću razinu nego što je to sada slučaj prema godišnjim statističkim podacima, pojašnio je zastupnik. Drži da bi se Ministarstvo vanjskih poslova trebalo baviti promicanjem gospodarskih interesa Hrvatske, a napose naših tvrtki i poduzetnika.

Budući da nije bilo više prijavljenih za raspravu, predsjedavajući je zaklju-

čio raspravu najavljujući glasovanje u nastavku rada.

Jednoglasnom odlukom (105 glasova "za") Hrvatski je sabor donio Zakon o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Islamske Republike Iran o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i na imovinu, u predloženom tekstu, korigiranom prihvaćenim amandmanom.

J.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I REPUBLIKE ČILE O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA I SPREČAVANJU IZBJEGAVANJA PLAĆANJA POREZA NA DOHODAK

Predlagatelj zakona je Vlada Republike Hrvatske. Zastupnici su u hitnom postupku, jednoglasno, donijeli Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Čile o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprečavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak, u tekstu predlagatelja, zajedno s prihvaćenim amandmanima Odbora za zakonodavstvo.

U prikazu ovog prijedloga poslužili smo se uvodnim riječima predstavnika predlagatelja, ministra financija, **Ivana Šukera**. Ministar je rekao da je nakon provedenih pregovora, 24. lipnja usuglašen tekst ugovora i potpisan u Zagrebu. Vlada Republike Hrvatske prihvaća oba amandmana Odbora za zakonodavstvo.

Odbor za zakonodavstvo podupro je donošenje ovoga Zakona i nije se protivio prijedlogu predlagatelja da se donese po hitnom postupku. Na tekst Konačnog prijedloga Odbor je podnio amandman na članak 3. gdje se riječi: "Ministarstvo financija Republike Hrvatske" zamjenjuju riječima: "središnjeg tijela državne uprave nadležnog za financije". Time se

na primjeren način uređuje nadležnost središnjeg tijela državne uprave koje će provoditi ovaj Zakon i na taj se način otklanja potreba izmjene zakona ukoliko bi došlo do promjena naziva središnjih tijela državne uprave.

Drugi amandman je na članak 4. gdje se riječ: "donošenja" zamjenjuje riječima: "stupanja na snagu". Obrazloženo je da je pravno relevantan moment dan stupanja na snagu ovog Zakona, a ne dan njegova donošenja, te se tako uređuje tekst.

Odbor za financije i državni proračun raspravljao je o predmetnom zakonu kao matično radno tijelo. Uvodno je predstavnik Vlade RH istaknuo da se predmetnim zakonom uređuju načini izbjegavanja dvostrukog oporezivanja dohotka i dobiti. Ugovorom se hrvatskim građevinskim i sličnim poduzećima omogućuje da ne plaćaju porez na dobit u Republici Čile, ako ti radovi traju kraće od 6 mjeseci. Također se omogućuje hrvatskim zrakoplovnim i pomorskim društvima koja obavljaju prijevoz robe ili putnika između Hrvat-

ske i Čilea, plaćanje poreza na ostvarenu dobit isključivo u Hrvatskoj. Osim toga propisano je da će hrvatska društva u Čileu imati isti status i pogodnosti kao i društva te države.

Odbor je jednoglasno podržao prijedlog Vlade RH da se ovaj zakon donese po hitnom postupku.

Odbor je jednoglasno, bez rasprave, odlučio predložiti Hrvatskom saboru donošenje ovog Zakona.

Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu raspravljao je o predmetnom zakonu kao zainteresirano radno tijelo. Uvodno izlaganje podnio je predstavnik predlagatelja. Bez rasprave, Odbor je jednoglasno odlučio predložiti Hrvatskom saboru donošenje ovog zakona.

Kako nije bilo prijavljenih za raspravu, predsjedavajući ju je odmah i zaključio. Predlagatelj je prihvatio amandmane Odbora za zakonodavstvo. **Zastupnici su jednoglasno, sa 108 glasova "za", u hitnom postupku, donijeli predloženi Zakon, u tekstu predlagatelja, zajedno s prihvaćenim amandmanima.**

S.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU BUDIMPEŠTANSKE KONVENCIJE O UGOVORU O PRIJEVOZU ROBA UNUTARNJIM PLOVNIM PUTOVIMA (CMNI)

Hrvatski sabor jednoglasno je sa 96 glasova "za", hitnim postupkom, izglasao ovaj Zakon u tekstu predlagatelja (Vlada RH) zajedno s amandmanom Odbora za zakonodavstvo kojim se potvrđuje ova konvencija. Zakonom se propisuju način sklapanja ugovora o prijevozu roba unutarnjim plovnim putovima, ali i prava i obveze ugovornih stranaka. Zakon sadrži još i odredbe o prijevoznim dokumentima, o pravu na raspolaganje teretima, o odgovornosti te visini odštete za štete nastale na teretima itd. Vlada RH je potpisala Budimpeštansku konvenciju u lipnju 2001., a razlog za to valja tražiti u različitosti međunarodne, a poglavito europske zakonodavne regulative glede prijevoza robe unutarnjim plovnim putovima. Primjenom ove Konvencije omogućit će se lakše i jednostavnije sklapanje i izvršavanje Ugovora o prijevozu roba unutarnjim plovnim putovima,

a napose usmjerenje roba na prijelaz unutarnjim vodenim putovima. Nakon Domovinskog rata uočeno je značajno povećanje prometa unutarnjim vodama pa otuda potreba održavanja unutarnjih plovnih putova i ulaganja u luke koje se nalaze na tim putovima. U sklopu resornog ministarstva osnovana je Uprava za unutarnju plovidbu koja skrbi o održavanju plovnih putova i sigurnosti plovidbe na tim putovima. Za te potrebe u Državnom je proračunu izdvojeno 80 milijuna kuna.

Odbor za zakonodavstvo podupro je donošenje ovoga Zakona i nije se protivio prijedlogu predlagatelja da se Zakon donese po hitnom postupku, a na tekst Konačnog prijedloga zakona podnio je amandman na članak 3. kojim se na primjeren način uređuje nadležnost središnjeg tijela državne uprave koje će provoditi ovaj Zakon. Tako se otklanja potreba

izmjene ovoga Zakona ukoliko bi došlo do promjena naziva središnjih tijela državne uprave.

Odbor za pomorstvo, promet i veze nije imao primjedbi niti prijedloga na tekst Konačnog prijedloga zakona i predložio je Hrvatskom saboru da ga prihvati.

U ime Vlade zakonski je prijedlog obrazložio državni tajnik za more u Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka **Branko Bačić**, a **Dražan Breglec**, državni tajnik za more prihvatio amandmanski prijedlog Odbora za zakonodavstvo.

Nakon toga zastupnici su jednoglasno donijeli Zakon o potvrđivanju Budimpeštanske konvencije o ugovoru o prijevozu roba unutarnjim plovnim putovima (CMNI) u tekstu kako ga je predložila Vlada i zajedno s prihvaćenim amandmanom.

J.Š.

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I VLADE REPUBLIKE POLJSKE O UZAJAMNOJ ZAŠTITI TAJNIH PODATAKA

Rasprava o Prijedlogu i Konačnom prijedlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Poljske o uzajamnoj zaštiti tajnih podataka vođena je po hitnom postupku. Raspravu su provela, te Prijedlog podržala radna tijela - Odbor za zakonodavstvo i Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost.

Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Poljske o uzajamnoj zaštiti tajnih podata-

ka, jednoglasno je sa 113 glasova "za" donesen u tekstu kako ga je predložio predlagatelj.

Berislav Rončević, ministar obrane, iznio je osnovno o Sporazumu i izjasnio se o predloženim amandmanima Odbora za zakonodavstvo. Dobri dvostrani vojni odnosi Republike Hrvatske i Republike Poljske slijede dobre odnose između dviju zemalja i na ostalim područjima međudržavne suradnje. Dodao je da je najveći broj aktivnosti u sadašnjem razdoblju ostvaren u sklopu bilateralnih susreta i posjeta iza-

slanstava oružanih snaga obiju zemalja, a kao nastavak dobre suradnje je i potpisivanje sporazuma između vlada o uzajamnoj zaštiti tajnih podataka. Sporazum je potpisan 16. rujna 2003. godine u ime predsjednika Vlade Republike Hrvatske.

Vlada nije prihvatila amandmane Odbora za zakonodavstvo. Prvi, predloženi amandman glasi da se u članku 3. riječi: "tijela Republike Hrvatske nadležnih za zaštitu tajnih podataka" zamijene tekstem: "središnjeg tijela državne uprave nadležnog za obranu Republike Hrvat-

ske". Rončević je obrazložio da amandman ne može biti prihvaćen budući da provedbu zakona provode i druga tijela a ne samo tijela zadužena za pitanje obrane.

Drugi predloženi amandman povukao je predlagatelj, Odbor za zakonodavstvo.

Za raspravu se javio **Pero Kovačević** u ime Kluba zastupnika HSP-a te s aspekta članka 3. predloženog zakona upozorio na neke elemente. HSP podržava donošenje zakona, ali skreće pozornost na situaciju u hrvatskim obavještajnim

službama te aferama u tim službama objavljenim u medijima.

Prema odredbama iz točke 3. predloženog zakona Hrvatska ima obvezu postupati po međunarodnom ugovoru koji je po pravnoj snazi iznad hrvatskog zakona te stoga treba nakon obavljene revizije srediti odnose unutar obavještajne zajednice kako bi ona mogla normalno funkcionirati pogotovo u dijelu aktivnosti za suzbijanje terorizma. Podsjetio je na dosad poznate afere, prislušivanja novinara, slučaj generala Gotovine i aferu Končar.

Prethodno je Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost zatražio da se takvi slučajevi rasprave, no to nije učinjeno. Stoga smatra da obvezu iz članka 3. predloženog zakona, Republika Hrvatska neće moći ispuniti.

Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Poljske o uzajamnoj zaštiti tajnih podataka, jednoglasno je sa 113 glasova "za" donesen u tekstu predlagatelja.

M.Mi.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU EUROPSKOG SPORAZUMA O RAZMJENAMA PROGRAMA PUTEM TELEVIZIJSKIH FILMOVA,

Europsko kulturno i gospodarsko jedinstvo

Predlagatelj ovog zakona je Vlada Republike Hrvatske. Zastupnici su usvojili primjenu hitnog postupka kod donošenja zakona. Zastupnici su jednoglasno donijeli Zakon o potvrđivanju Europskog sporazuma o razmjenama programa putem televizijskih filmova, u tekstu predlagatelja, zajedno s prihvaćenim amandmanima Odbora za zakonodavstvo. Time se potvrđuje Sporazum kojemu je cilj što slobodnija razmjena programa među državama putem televizijskih filmova.

O PRIJEDLOGU

U prikazu ovog Prijedloga, poslužili smo se izlaganjem državnog tajnika u Ministarstvu kulture, **Jadrana Antolovića**. Naglasio je da ovaj Sporazum ima za cilj uspostavljanje što slobodnije razmjene programa putem televizijskih filmova. "Možemo reći da iako Hrvatska nije ratificirala ovaj Sporazum, u praksi se takva razmjena ostvaruje još od prije". Jadran

Antolović rekao je da Vlada RH prihvaća amandmane Odbora za zakonodavstvo.

RADNA TIJELA

Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav raspravljao je o ovom Prijedlogu kao matično radno tijelo. Odbor je suglasan da se zakon donese po hitnom postupku, te je bez rasprave, jednoglasno, predložio Hrvatskom saboru donošenje zakona, u tekstu u kojem ga je predložila Vlada RH.

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovoga Zakona i ne protivio se prijedlogu predlagatelja da se donese po hitnom postupku. Na tekst Konačnog prijedloga Odbor podnosi slijedeće amandmane. Prvi amandman je na članak 2. gdje se riječi: "Europskog sporazuma o razmjenama programa putem televizijskih filmova" zamjenjuju riječima: "Sporazuma iz članka 1. ovoga Zakona". Ovime se nomotehnički uređuje izričaj.

Drugi amandman je na članak 3. gdje se riječi: "Ministarstva kulture" zamjenjuju riječima: "središnjeg tijela državne uprave nadležnog za kulturu". Ovime se na primjeren način uređuje nadležnost središnjeg tijela državne uprave koje će provoditi ovaj Zakon i na taj način se otklanja potreba izmjene ovog Zakona ukoliko bi došlo do promjena naziva središnjih tijela državne uprave.

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu raspravio je ovaj zakonski tekst kao zainteresirano radno tijelo. Uvodno obrazloženje podnio je predstavnik predlagatelja. Rasprava je pokazala da je predloženi zakon potrebno donijeti radi upotpunjavanja i unapređivanja postojeće regulative koja se odnosi na pitanja razmjene programa putem televizijskih filmova, što ujedno u konkretnom slučaju predstavlja usklađivanje sa zajedničkim europskim pravnim sustavom u nastajanju. Nakon provedene rasprave, Odbor je donio zaključak kojim predlaže Hrvatskom saboru donošenje ovoga zakona po

hitnom postupku i u obliku predložene od predlagatelja.

Odbor za informiranje, informatizaciju i medije razmatrao je ovaj prijedlog kao matično radno tijelo. U uvodnom obrazloženju predstavnik predlagatelja obrazložio je da ovaj Sporazum ima za cilj uspostavljanje što slobodnije razmjene programa putem televizijskih filmova između zemalja članica, a sve u cilju ostvarivanja europskog kulturnog i gospodarskog jedinstva, te da postoji opravdana potreba da RH bude stranka ovog međunarodnog ugovora.

Odbor je bez rasprave, jednoglasno, odlučio predložiti Hrvatskom saboru zaključak kojim se podržava donošenje ovog Zakona.

Odbor za europske integracije raspravljao je o ovom zakonskom prijedlogu kao zainteresirano radno tijelo. U raspravi je istaknuto da je donošenje predloženog Zakona predviđeno Nacionalnim programom RH za pridruživanje EU – 2004. godina u poglavlju koje se odnosi na audiovizualnu politiku. Nakon provedene rasprave Odbor je jednoglasno donio zaključak kojim podržava donošenje ovog Zakona.

IZJAŠNJAVANJE

Budući da nije bilo prijavljenih za raspravu, predsjedavajući ju je odmah i zaključio. Predlagatelj je prihvatio amandmane Odbora za zakonodavstvo. **Zastupnici Hrvatskog sabora su jednoglasno, sa 113 glasova "za", u hitnom postupku, donijeli Zakon o potvrđivanju Europskog sporazuma o razmjenama putem televizijskih filmova, u tekstu predlagatelja, zajedno s prihvaćenim amandmanima.**

S.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU EUROPSKOG SPORAZUMA O ZAŠTITI TELEVIZIJSKIH PROGRAMA

Zastupnici su jednoglasno sa 113 glasova "za" donijeli zakon zajedno s prihvaćenim amandmanima.

Jadran Antolović, državni tajnik Ministarstva kulture obrazložio je da Europski sporazum o zaštiti televizijskih programa ima za cilj zaštitu prava nakladnika televizije u pogledu reemitiranja, fiksiranja ili javnog priopćavanja televizijskih programa, sprječavanja kršenja prava uz zaštitu autorskog prava što je još jedan vid zaštite televizijskih programa. Ratifikaciju ove Konvencije podržali su i televizijski nakladnici u Hrvatskoj. Predlagatelj je prihvatio amandmane koje je predložio Odbor za zakonodavstvo.

Odbor za zakonodavstvo raspravio je Prijedlog zakona, podržao ga i podnio dva amandmana nomotehničke prirode.

Odbor za europske integracije je istaknuo da je donošenje predloženog Zakona predviđeno Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji – 2004. godina u poglavlju koje se odnosi na audiovizualnu politiku.

Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav također je raspravio Zakon i podržao Sporazum.

Odbor za informiranje, informatizaciju i medije obrazložio je da Sporazum

ima za cilj zaštitu prava nakladnika televizije u pogledu reemitiranja, fiksiranja ili javnog priopćavanja njihovih televizijskih programa te sprječavanja njihova kršenja.

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu je iznio da predloženi zakon treba donijeti kao još jednu vrstu zaštite televizijskog programa koju prihvaćaju i televizijske kuće u Hrvatskoj.

Rasprave o Prijedlogu zakona nije bilo, a zastupnici su jednoglasno sa 113 glasova "za" donijeli zakon zajedno s prihvaćenim amandmanima.

M.Mi.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU EUROPSKOG SPORAZUMA O SPREČAVANJU PROGRAMA EMITIRANOG IZ POSTAJA IZVAN DRŽAVNOG PODRUČJA

Zastupnici su jednoglasno, u hitnom postupku, donijeli Zakon o potvrđivanju Europskog sporazuma o sprečavanju programa emitiranog iz postaja izvan državnog područja, u tekstu predlagatelja, Vlade Republike Hrvatske zajedno s prihvaćenim amandmanima Odbora za zakonodavstvo.

U prikazu ovog Prijedloga poslužili smo se izlaganjem predstavnika predlagatelja, državnog tajnika u Ministarstvu kulture, **Jadrana Antolovića**. Rekao je da je Europski sporazum o sprečavanju programa emitiranog iz postaje izvan državnog područja utvrđen 1965. godine, primjenjuje se od 1967. godine i ima za cilj sprečavanje emitiranja programa

iz postaja koje su instalirane na brodovima i zrakoplovima i drugim plovnicima i zrakoplovnim objektima, a program se odnosi u cijelosti ili djelomično na teritorij Republike Hrvatske. "Predlažemo da se ratificira ovaj sporazum, jer bi to uz sporazume koji slijede predstavljalo ukupno ratificiranje europske pravne stečevine".

Napomenuo je da su sve kuće koje sudjeluju ili mogu sudjelovati u emitiranju takvog programa podržale ratifikaciju ovog sporazuma. Predlagatelj prihvaća amandmane Odbora za zakonodavstvo.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav raspravio je o predmetnom zakonu kao matično radno tijelo. Odbor je suglasan da se rečeni zakon donese po hitnom postupku, te je bez rasprave, jednoglasno, predložio Hrvatskom saboru donošenje ovog zakona u tekstu predlagatelja.

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovoga Zakona i ne protivi se prijedlogu predlagatelja da se ovaj Zakon donese po hitnom postupku. Na tekst Konačnog prijedloga Odbor podnosi slijedeće amandmane. Prvi amandman je na članak 2. gdje se riječi: "Europskog sporazuma o sprečavanju programa emitiranog iz postaja izvan državnog područja iz 1965. godine" zamjenjuju riječima: "Sporazuma iz članka 1. ovoga Zakona". Ovime se nomotehnički uređuje izričaj.

Drugi amandman je na članak 3. gdje se riječi: "Ministarstvo kulture" zamje-

njuje riječima: "središnjeg tijela državne uprave nadležnog za kulturu". Time se na primjeren način uređuje nadležnost središnjeg tijela državne uprave koje će provoditi ovaj Zakon i na taj način se otklanja potreba izmjene ovoga Zakona ukoliko bi došlo do promjena naziva središnjih tijela državne uprave.

Odbor za informiranje, informatizaciju i medije razmatrao je predmetni zakon kao matično radno tijelo. U uvodnom izlaganju predstavnik predlagatelja obrazložio je da Sporazum ima za cilj sprečavanje emitiranja programa iz postaja koje su instalirane na brodovima, zrakoplovima ili drugim plovnim i zrakoplovnim objektima izvan državnog područja RH, a namijenjene su za emitiranje i prijam programa u cijelosti ili djelomično unutar teritorija RH, odnosno imaju štetan utjecaj na radio komunikacijske usluge koje se obavljaju sukladno nacionalnom zakonodavstvu.

U raspravi na Odboru zastupnici su podržali ovaj Prijedlog zakona, te su istaknuli da je potrebno bolje zaštititi domaće postaje instalirane na zemlji od štetnih interferencija s područja

susjednih zemalja. Nakon provedene rasprave, Odbor je jednoglasno predložio Hrvatskom saboru zaključak kojim podržava donošenje ovoga Zakona.

Odbor za europske integracije raspravljao je o ovom zakonskom prijedlogu kao zainteresirano radno tijelo. U raspravi je istaknuto da je donošenje predmetnog Zakona predviđeno Nacionalnim programom RH za pridruživanje EU – 2004. godina u poglavlju koje se odnosi na audiovizualnu politiku. Nakon provedene rasprave, Odbor je jednoglasno donio zaključak kojim podržava donošenje ovoga Zakona.

Kako nije bilo prijavljenih za raspravu, predsjedavajući ju je odmah i zaključio. Vlada RH prihvaća amandmane Odbora za zakonodavstvo. **Zastupnici Hrvatskog sabora u hitnom su postupku, jednoglasno, sa 112 glasova "za" donijeli Zakon o potvrđivanju Europskog sporazuma o sprečavanju programa emitiranog iz postaja izvan državnog područja, u tekstu predlagatelja, zajedno s prihvaćenim amandmanima.**

S.Š.

IZVJEŠĆE O PROVEDBI PLANA RAZMINIRANJA HRVATSKOG DRŽAVNOG PROSTORA I UTROŠENIM FINACIJSKIM SREDSTVIMA ZA 2003. GODINU

Ostvaren godišnji plan razminiranja Hrvatske

Zastupnici Hrvatskog sabora donijeli su zaključak kojim se prima na znaenje Izvješće o provedbi Plana razminiranja hrvatskog državnog prostora i utrošenim financijskim sredstvima za 2003. godinu. U raspravi je ukazano na potrebu da se ubrza rad u pojedinim hrvatskim županijama, a osobito u prostorima koja su bila na liniji

razgraničenja tijekom Domovinskog rata. Istaknuto je da u slijedećem Proračunu treba osigurati više sredstava, te potaknuti zakonsko rješavanje statusa pirotehničara. Zastupnici su upozorili da kopni humanitarna pomoć i donacije za razminiranje, pa bi trebalo razmotriti mogućnost da se uz sredstva iz Proračuna, zatraži mogućnost kori-

štenja predpristupnih fondova Europske unije za ove potrebe.

O IZVJEŠĆU

Ovo Izvješće koje je podnijela Vlada Republike Hrvatske govori o djelatnosti i rezultatima rada Hrvatskog centra za razminiranje (HCR) u prethodnoj godini.

Osnovna zadaća ovoga tijela odnosi se na razminiranje, rukovođenje i koordiniranje svih aktivnosti u sustavu protuminskog djelovanja. Temeljni cilj ovog djelovanja, teži osloboditi Hrvatsku od minske opasnosti do 2010. godine. Ovaj je zadatak utvrđen u Nacionalnom programu protuminskog djelovanja u Republici Hrvatskoj, koji je donio Hrvatski sabor 7. listopada 2000. godine. Plan razminiranja hrvatskog državnog prostora za 2003. godinu realiziran je u najvećem broju utvrđenih zadaća. Posebno je značajno znatno povećanje površina koje se isključuju iz minski sumnjivog prostora, gdje je plan realiziran sa 275% i pri čemu je postignuta dinamika potrebna da se minski problem riješi do 2010. godine. Problemi u funkcioniranju sustava protuminskog djelovanja izraženi tijekom 2003. godine, prije svega se odnose na socijalni položaj i status pirotehničara, oscilacije na tržištu razminiranja i pad učešća donacija u financiranju protuminskog djelovanja. Ove pojave zahtijevaju sustavno rješavanje što uključuje i nova zakonska rješenja pojedinih pitanja, te kontinuirano povećanje sredstava koja se izdvajaju za razminiranje.

Podnijeto Izvješće o provedbi plana razminiranja, iscrpno je obrazložio državni tajnik Ministarstva unutarnjih poslova **Ivica Buconjić**. On je podsjetio da je ovaj problem aktualan još od perioda okončanja Domovinskog rata. Naročito se naglašavaju problemi razminiranja u onim županijama koje su bile okupirane ili gdje je išla linija razgraničenja. Osim za poslove razminiranja, Državnim se proračunom osiguravaju sredstva i za postupak edukacije civilnog stanovništva. Naglasio je zatim da je plan za prošlu godinu ostvaren za 257%, odnosno znatno je premašen. Bilo je predviđeno razminiranje 110.557.000 m², realizirano je čak 284.033.343 m². Upozorio je zatim da se ovi rezultati razlikuju po županijama, a ukupno je pronađeno 27.859 minsko–eksplozivnih i neeksplozivnih ubojitih sredstava. Na poslovima razminiranja, radile su 24 komercijalne tvrtke, a najveći dio posla obavila je tvrtka AKD MUNGOS koja je obradila

7.701.000 m², što u postotku iznosi 27% ukupne razminirane površine. Druga je po rezultatima tvrtka DOKING, a slijede AVANGARD, PIPER i STANJAK. Međutim, treba napomenuti da je bilo primjera pronalaska minsko–eksplozivnih sredstava i na nekim područjima koja su proglašena čistima i koja su prošla kontrolu.

Naveo je zatim i pojedine financijske pokazatelje, podsjećajući da je za ove namjene utrošeno 290.521.108. kuna, najvećim dijelom iz državnog proračuna, ali i iz drugih izvora. Javna poduzeća, tijela državne uprave i lokalne samouprave, financirala su radove u ukupnom iznosu od 77.893.500 kuna, što iznosi 27,68% ukupno utrošenih sredstava, a jedini podbačaj u provedenju poslova razminiranja odnosi se na donacije. Otvaranjem pojedinih kriznih žarišta u svijetu, povukle su se pojedine udruge, pa treba očekivati porast sredstava iz Državnog proračuna ili iz drugih izvora u slijedećem periodu. Ukazao je zatim i na oscilacije oko visine cijene razminiranja prema jedinicama površine, te procijenio da se prosječna cijena po metru kvadratnom kretala u iznosu od 6,69 kuna, dok je godinu ranije iznosila 9,5 kuna. Do snižavanja dolazi zbog pojave novih tvrtki, odnosno veće konkurencije na tržištu. Napomenuo je da bi rezultati bili i bolji kada bi postojale karte minskih polja, a ohrabruje i činjenica da je prošle godine smanjen broj incidenata vezan uz eksplozivna sredstva. Iznio je zatim statističke podatke za nekoliko posljednjih godina, koje ukazuju na kontinuiran pad incidenata, odnosno ljudskih žrtava, zaključno s prošlom godinom. Ovi se rezultati mogu analizirati i u svjetlu pojačanih aktivnosti koje se provode među lokalnim stanovništvom, kao i zbog obilježavanja sumnjivih i opasnih površina. Edukativne aktivnosti kontinuirane su u dužem vremenskom periodu, te obuhvaćaju najrizičnije zone, a edukacijama namjeravamo posvetiti još veću pozornost, želeći prije svega upozoriti djecu na opasnosti koje im prijete, podvukao je predstavnik Vlade Republike Hrvatske.

Značajna se sredstva izdvajaju i za žrtve minsko–eksplozivnih sredstava, a treba pojačati i brigu oko socijalnog položaja i statusa pirotehničara. Analizirao je zatim razlike između pojedinih poslova koje preuzimaju specijalizirane tvrtke, upozoravajući da se za pojedine poslove nisu mogle pronaći osposobljene stručne osobe zbog niskih cijena, pa je bilo i nekoliko najava prosvjeda. Na kraju izlaganja istaknuo je da je ova tematika osobito aktualna u pojedinim županijama u kojima je bilo stradavanja, a MUP-u stižu i apeli za razminiranje pojedinih područja.

RADNA TIJELA

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost predmetno je Izvješće raspravio u svojstvu matičnog Odbora, i saslušao uvodno izlaganje Vladinog predstavnika koji je iznio podatke o ostvarenju Plana. Ujedno se osvrnuo i na dijelove koji nisu realizirani, kao i na razloge koji su doveli do takvog stanja. Zaključno je konstatirano da je Plan razminiranja ipak realiziran u najvećem broju zadaća. U raspravi je posebna pozornost posvećena razlozima neostvarivanja dijela Plana, te problemima u funkcioniranju sustava i statusu pirotehničara. Nakon rasprave, Odbor je jednoglasno donio zaključak kojim ovo radno tijelo Sabora prima na znanje Izvješće o provedbi Plana razminiranja hrvatskog državnog prostora i utrošenim financijskim sredstvima za 2003. godinu. **Odbor za financije i državni proračun** raspravio je podnijeto Izvješće i posebno razmotrio strukturu planiranih i utrošenih financijskih sredstava. Budući da Hrvatska već godinama ne dobiva gotovo nikakvu financijsku pomoć od drugih država, trebalo bi pokušati realizirati sredstva iz predpristupnih fondova EU kako bi se očišćeno zemljište čim prije stavilo u ekonomsku funkciju. Nakon provedene rasprave Odbor je jednoglasno predložio Hrvatskom saboru zaključak kojim se prihvaća Izvješće o provedbi Plana razminiranja hrvatskog državnog prostora i utrošenim financijskim sredstvima za 2003. godinu.

RASPRAVA

U nastavku rasprave prvo je uslijedio dijalog između zastupnika **Željka Pavlica (LIBRA)** i predsjedavajućeg o razlozima zbog kojih u hitnu proceduru nije upućen zakonski prijedlog kojega je uputio ovaj zastupnik, sukladno odredbama Poslovnika. Nakon što je predsjedavajući obrazložio utvrđene Poslovnicike odredbe, odnosno okolnosti utvrđivanja dnevnog reda, nastavljeno je s raspravom o Izvješću. Zastupnik **Ivan Jarnjak**, ujedno i predsjednik Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost sažeto je prenio stavove ovog radnog tijela koje je Izvješće primilo na znanje.

Otkloniti uočene nedostatke

Nakon toga govorili su predstavnici parlamentarnih klubova, a prvi je riječ dobio zastupnik **Željko Krapljan**. Govoreći u ime Kluba zastupnika HDZ-a, zastupnik Krapljan je napomenuo da će predmetno Izvješće primiti na znanje. Sažeto je zatim analizirao podnijeti tekst, komentirajući pojedine statističke vrijednosti. Ocijenio je da je do premašivanja Plana vjerojatno došlo zbog izgradnje autoceste tijekom prošle godine. Plan nije realiziran u Požeško-slavonskoj i Virovitičko-podravskoj županiji, zbog novih spoznaja o miniranim površinama, i velikih površina pod šumama. Ocijenio je da se cijena smanjuje zbog pojačane konkurencije tvrtki koje su opremljene za poslove pirotehničarskih radova, dodajući da se iz navedenih podataka uočava i učinak Odjela za nadzor i kontrolu kvalitete obavljenih poslova. Tijekom ovih poslova, na terenu su uočeni nedostaci koji se odnose na nenošenje propisane zaštitne opreme pirotehničara, slab sustav veza za komunikaciju, nedovoljna sredstva za poslove obilježavanja, kao i nepropisno čuvanje pronađenih eksplozivnih sredstava. Analizirao je zatim i trošak financijskih sredstava prema pojedinim dijelovima i regijama, ukazujući da su se podbačaji najviše uočili na području donacija.

HCR je ispunio postavljene zadatke

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorio je zastupnik **Davorko Vidović** ocijenivši podnijeto Izvješće kvalitetnim i profesionalnim. Hrvatski centar za razminiranje svoje poslove obavlja na profesionalan način, te je u modelskom smislu zanimljiv i nekim drugim državama, koje također imaju posla s razminiranjem svojih površina. Ova institucija na dobar je način integrirala državne obveze, privatni sektor i nevladine organizacije, a postignuti rezultati najbolje govore o njenoj uspješnosti. Upozorio je zatim i na broj poginulih, ističući da je prošle godine smrtno stradala samo jedna osoba, dok je nažalost ove godine stradalo čak 8 osoba. Smisao podnijetog Izvješća trebao bi nas motivirati na razgovor o problemima koji proizlaze zbog prisutnosti minsko-eksplozivnih sredstava na još velikom dijelu površina. Ovdje se pokazuju sve dobre odlike što je sjedište Centra smješteno u Sisku, dakle blizu onih površina koje su još uvijek opasne i zagađene minama. Ojačana je i snaga HCR-a prihvaćanjem većeg broja pirotehničara koji su ostajali bez posla. Spomenuo je da danas na ovim poslovima radi 25 tvrtki, što je dobro zbog stvaranja konkurencije i jačanja profesionalnih mjera i standarda u ovom rizičnom poslu. Napomenuo je zatim koristi koje će proizaći iz stvaranja minsko-informatičkog sustava, koji će zamijeniti pojedine dosta neprecizne karte i utvrditi stanje pojedinih površina za koje nije sigurno u kakvom su stanju.

Pohvalio je napore HCR-a i na edukaciji, suradnji s nevladinim organizacijama, a posebno pri pomoći žrtvama mina. Obrazložio je zatim pojedine inicijative i projekte pomoći invalidima, upozorivši na potrebu skrbi o socijalnim pravima pirotehničara. Njihov status nije zadovoljavajući, jer imaju problema s kolektivnim ugovorima, visinom plaća, a podliježu i kretanjima na tržištu rada koje oscilira i smanjuje njihovu zaradu. Smatra da bi Sabor trebao pota-

knuti donošenje novog Zakona o razminiranju, te zatražiti korištenje predpristupnih fondova iz Europske unije. Podsjetio je i na činjenicu da se Hrvatska razminira vlastitim sredstvima, dok je primjerice u Bosni i Hercegovini udio države samo oko 6-7%. Zaključno je napomenuo da bi trebalo uložiti napore kako bi se hrvatski prostor do kraja očistio i sačuvao za siguran život ljudi u budućnosti.

Trebalo bi tražiti korištenje predpristupnih fondova EU, budući da se svi poslovi razminiranja financiraju sredstvima iz Proračuna.

Zastupnik **Franjo Piplović** iznio je stavove i razmišljanja Kluba zastupnika HSLS-a, DC-a. I on je rečeno Izvješće primio na znanje, navodeći da nije zadovoljan činjenicom da građani moraju dugo živjeti u okruženju mina. Zabrinjavaju ga vijesti o stradalim osobama, ističući da sada u pravilu stradaju civili. Radi se o poljodjelicima, lovcima, ribičima, te mladim osobama u javnim poduzećima koje su radile u šumarstvu, telekomunikacijama i cestovnoj infrastrukturi. Iznio je podatak o velikim površinama u pojedinim dijelovima Hrvatske, koja su zatrovana minama, a od 21 županije čak njih 14 ima posla s ovim problemom. U periodu od 1991. do 2000. godine u Hrvatskoj je stradala 1.818 osoba, računajući u ovaj broj i vojnike i civile. Zabrinjavajuće je stanje na području Brodsko-posavske, Vukovarsko-srijemske i Požeško-slavonske županije. Glavne razloge za podbačaje na području Slavonije, vidi u nedostatku financijskih sredstava. Uza sva prethodna stradavanja ljudi, teško je prihvatiti da će se u ovim županijama po svojoj prilici još dugo morati živjeti uz mine i sve opasnosti koje nosi ovakva pozicija. Prema podacima HCR-a, samo u Požeško-slavonskoj županiji od mina je stradalo 76 osoba, od toga čak 18 smrtno stradalih. Slični su podaci i u dvi-

jema ostalim navedenim županijama, pa zabrinjava što su se incidenti događali na područjima koja nisu bila odgovarajuće obilježena.

Upozorio je na potrebu vođenja agresivnije kampanje kojom bi se ukazalo na sve opasnosti koje prijete od minsko– eksplozivnih sredstava, a zabrinjava i činjenica da se veliki postotak stradalih odnosi na osobe s nižim socijalnim statusom. Uz ljudske žrtve, ovi krajevi bilježe i gospodarske štete, jer su navedene površine opasne za bilo kakvo privređivanje, odnosno korištenje. Založio se da se u HCR-u osnuje posebni Odjel za prikupljanje sredstava, odnosno kvalitetnije lobiranje kod domaćih i stranih čimbenika. O ovim bi se okolnostima trebalo voditi računa i prilikom planiranja slijedećeg Proračuna, istaknuo je zastupnik Piplović, ocjenjujući da bi se u regionalnim prioritetima trebala naći Slavonija.

Ubrzati razminiranje na području Slavonije

Zastupnica **Ljubica Lalić** govorila je u ime Kluba zastupnika HSS-a. Na početku izlaganja podržala je predmetno Izvješće, a zatim analizirala i uspoređivala razminirane površine u posljednjih nekoliko godina. Upozorila je na potrebu pažljivijeg nadzora, ukazujući da je bilo stradavanja na nekim površinama koje su prethodno proglašene očišćenima od minsko–eksplozivnih sredstava. I ona se osvrnula na pojedine propuste koji su uočeni u poslovima pirotehničara, ocjenjujući da je time najviše ugrožena njihova sigurnost. Dobro je da i u ovom poslu postoji konkurencija, ali treba voditi računa da poslove ne dobiju one tvrtke koje nemaju osigurane materijalne i tehničke preduvjete, jer su propusti na ovim poslovima teški i neprihvatljivi. Pohvalila je ukupne poslovne rezultate, ali ujedno upozorila i da pojedine županije još uvijek imaju velike površine teritorija pod minama. Radi se o: Ličko-senjskoj, Požeško-slavonskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Šibensko-kninskoj, Zadarskoj i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Iznijela je zatim i posto-

tke razminiranih površina u pojedinim županijama, ocjenjujući neprihvatljivim da se financijski razlozi navode kao razlog za pojedine podbačaje. Podsjetila je da je vlasnik javnih poduzeća država, koja je dužna skrbiti o ravnomjernom obavljanju ovih poslova, u svim navedenim županijama. Upozorila je tako da su primjerice u Slavanskom Brodu nedavno smrtno stradale tri osobe, i to na lokalitetima koji su od centra grada udaljena svega jedan kilometar. Nema prema ovoj županiji ide čak toliko daleko, da Ministarstvo obrane nije osjetilo potrebu da razminira ni lokacije naselja Pivara, Mačkovca i Savskog boka, kako bi omogućilo prilaz ostacima zrakoplova pokojnog Rudolfa Perišina.

Ljudi još uvijek ginu od mina, na što upozorava i tragedija u Slavanskom Brodu, na lokalitetu koji je svega jedan kilometar udaljen od centra grada.

I zastupnica Lalić upozorila je na stalni pad prihoda sredstava od donacija, zatraživši da se sve faze ovoga posla moraju u potpunosti realizirati. Time bi se ujedno osujetilo daljnje stradavanje osoba koje žive na ovim površinama. Dakle, prihvatit ćemo ovo Izvješće, time da tražimo ravnomjernije izvršenje Plana po svim županijama, zaključila je zastupnica Lalić.

U ime Kluba zastupnika HSP-a govori je zastupnik **Pero Kovačević** koji je navedeno Izvješće primio na znanje. Iznio je statističke podatke o stradalim osobama i za ovu godinu, navodeći da su smrtno stradala 4 pirotehničara i 6 civila. Ove nas činjenice trebaju zabrinuti i signalizirati da nešto nije u redu. Država nije uredila pravne odnose, do kojih dolazi u slučaju stradavanja pirotehničara, a nisu riješena ni prava njihovih obitelji. Predložio je da se u ovom slučaju primijene odredbe Zakona o pravima poginulih hrvatskih branitelja, te apelirao na Vladu da ubrza rješavanje navedenih problema. Upozorio je zatim i na

slučajeve da su pojedina područja dobila odgovarajuće certifikate, a naknadno se utvrdila prisutnost minsko – eksplozivnih sredstava. Zatražio je da se razjasne i okolnosti lanjskog rebalansa Proračuna, kada je došlo do smanjivanja financijskih sredstava za ove namjene. Tijekom cijele 2003. godine poslodavci i čelnici sindikata upozoravali su Vladu na potrebu ispunjenja dinamičkog plana kako bi se Hrvatska razminirala u planiranom roku do 2010. godine. Smatra da se ova pozicija neće realizirati, a i prilikom donacije francuske vlade, rečeno je da su za ovaj vremenski rok potrebna puno veća financijska sredstva. Analizirao je zatim cijenu razminiranja za prošlu godinu i upozorio na sve loše posljedice koje proizlaze iz ovakvog kontinuiranog smanjivanja opasnog i rizičnog posla. Potrebno je iz nadležnih izvora čuti jasne procjene o potrebnim kapacitetima, potrebnim financijskim sredstvima, i ostalim najvažnijim prioritetima, upozorio je zastupnik.

Ne smiju se neriješene situacije prebacivati samo na pirotehničare, jer se u ovom slučaju, mahom radi o bivšim braniteljima koji dobro obavljaju ovaj opasan i težak posao. Iznio je zatim i neke podatke do kojih je došao razgovarajući sa zaposlenicima MUNGOS-a, koji do poslova dolazi neposrednom nagodbom, a onda iznajmljuje opremu od drugih firmi da bi se mogao napraviti preuzeti posao. U ovakvim pogodbama i transakcijama dolazi i do sporazuma koji nisu predviđeni zakonskim propisima, upozorio je zastupnik Kovačević. Imajući na umu veliki broj stradalih i njihovih obitelji, situacija se može ocijeniti alarmantnom, jer obitelji trebaju dignuti tužbe za propuste države. Upozorio je da se ne može prihvatiti ni stalno smanjenje plaća i uvjeta rada pirotehničara, podsjećajući na ranije zakonodavne inicijative Kluba zastupnika HSP-a kojima bi se uredili zakonski standardi vezani uz ovaj posao. I prošla je Vlada "obećavala brda i doline", a nije izvršila svoje obveze, zaključio je zastupnik Kovačević, tražeći punu odgovornost i odgovor javnosti, na sva navedena pitanja.

Potražiti i dodatne izvore financiranja

U ime Kluba zastupnika HNS-a, PGS-a, govorio je zastupnik **Željko Kurtov**. Napomenuo je da će podržati navedeno Izvješće za 2003. godinu, ocjenjujući da trebamo biti zadovoljni ukupnim navedenim pokazateljima. Smatra da se ujedno trebalo uložiti više napora u prikupljanju sredstava i donacija, kako bi se osiguralo razminiranje u siromašnijim županijama. Zagrebačka županija i Grad Zagreb jedini su se odlučili za doniranje, iako se takva gesta mogla očekivati i od nekih drugih subjekata društva, ocijenio je zastupnik Kurtov. Trebalo je ujedno angažirati i sva naša diplomatska predstavništva, te animirati dijasporu koja bi se sigurno uključila u ovaj humanitarni rad. Napomenuo je zatim da gradovi daju značajna sredstva svojim nogometnim ekipama, pa su mogli razmisliti i o pomaganju u razminiranju opasnih površina. Potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se ubrzalo predviđeno vrijeme do 2010. godine, odnosno do perioda kada je zacrtano potpuno čišćenje površina pod minsko-eksplozivnim sredstvima. Oni građani koji žive u ovim teškim okolnostima, jednostavno nisu ravnopravni onima koji ne osjećaju sav rizik od mina za sebe i svoju obitelj. Ne smijemo biti zadovoljni ni ako pogledamo tabelu s podacima o stradalim osobama. Tijekom prošle godine, upozorio je zastupnik Kurtov, zabilježeno je 7 incidenata, a od toga i nesreće prilikom pirotehničkog pregleda terena, tijekom kojeg je stradalo troje pirotehničara.

Na kraju je ocijenio da je plan za 2003. godinu bio u najvećoj mjeri uspješan, te da se ukazuje potreba za još većom aktivnošću u realizaciji donacija i prikladnijom brigom za pirotehničare i vrednovanje njihova rada.

Predsjedavajući je najavio da slijedi rasprava u trajanju od deset minuta, te riječ dao zastupniku **Mati Gavranu (SDP)**. On je uvodno konstatirao da se nikome ne treba posebno objašnjavati opasnosti koje prijete od mina. Među-

tim, ovaj problem najbolje osjećaju oni koji su neposredno iskusili sve rizike i strahote rata. O podnijetim podacima ne smijemo raspravljati kao o skupu hladnih brojeva, a priloženo Izvješće treba poslužiti kao temelj za utvrđivanje činjeničnog stanja i određivanje potrebnih mjera. Iz podataka je vidljivo vraćanje prvobitnoj svrsi čak 284 km², ali unatoč velikim naporima i uz vrlo skromna sredstva, ne možemo u potpunosti biti zadovoljni.

Država mora pokazati više razumijevanja za uređenje zakonskog položaja i socijalnog statusa pirotehničara.

Osobito je, kaže, nezadovoljan rezultatima koji su postignuti na području Slavonije, odnosno Brodsko – posavske županije. Na ostvarene se rezultate kritički osvrnula i tamošnje Županijska skupština, jer je prema podacima HCR-a od ukupno 161 km² razminirano svega 3 km². Vijećnici su ukazali na potrebu da se ovi poslovi ubrzaju, a zaključci su dostavljeni i u HCR. Slična je situacija i u ostalim slavonskim županijama, pa bi trebalo što prije osigurati potrebna financijska sredstva u Državnom proračunu za ove poslove. Osim toga, i veliki državni sustavi poput Hrvatskih autocesta, Hrvatskih šuma, Hrvatske elektroprivrede i Hrvatskih željeznica, trebali bi pomoći u ovim poslovima. Država mora voditi računa o ravnopravnosti razminiranja na čitavom svom prostoru, upozorio je zastupnik, napomenuvši da su nedaleko centra Slavanskog Broda smrtno stradala dva pirotehničara. Djeca koja su na ovim područjima rođena poslije rata, zaslužuju pravo na mirno djetinjstvo kao i u svim ostalim dijelovima Hrvatske, jer im se ne može zabranjivati da se igraju u okolici vlastitih domova.

I on je podsjetio na potrebu da se očisti prostor između naselja Pivara, Mačkovca i Savskog boka, u blizini Stare Gradiške gdje je tijekom akcije "Bljesak"

poginuo hrvatski vojni pilot Rudolf Perišin. Na ovom bi se mjestu ujedno trebalo sagraditi i spomen obilježje.

Zastupnik **Mato Štimac (HDZ)** govorio je o planu koji je realiziran za navedeno razdoblje. Smatra da tako visoki prebačaj Plana, sugerira da se nije dobro planiralo, a to potvrđuje i pogled na tablicu iz koje se vide učinci po županijama. Tako je primjerice, plan u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji premašen za 1400%, a u pojedinim regijama između 600, 700 ili 800%. Analizirao je zatim razloge zbog kojih je došlo do radikalnog zaostajanja u razminiranju pojedinih županija. U obrazloženju se za kašnjenja u Požeško-slavonskoj i Virovitičko-podravskoj županiji, navodi "da je tijekom izvida došlo do novih spoznaja o miniranosti pretežito šumskih područja iz planskih poligona, te nije bilo moguće ostvariti procjenu isključenja površina iz minski sumnjivih". Upozorio je da je plan u Virovitičko – podravskoj županiji realiziran samo za 1,3%, a veliki dio šuma i pašnjaka, do danas se nalazi pod minama. Izračunao je da gubici samo za šumarije iznose 35 milijuna kuna, pa bi trebalo ispraviti ove propuste i smanjiti ukupne gubitke za stanovništvo Virovitičko-podravске županije.

Razminiranje područja oko Slavanskog Broda mora biti prioritet

Zastupnik **Zdravko Sočковиć (HDZ)** ocijenio je da podnijeto Izvješće izaziva najviše pozornosti onih županija čije su površine još uvijek pod minama. Podsjetio je zatim na zadaće HCR-a kao javne ustanove, koju je utemeljila Vlada Republike Hrvatske 1998. godine. Hrvatski sabor usvojio je Nacionalni program protuminskog djelovanja 7. listopada 2000. godine imajući za krajnji cilj, oslobađanje Hrvatske od minske opasnosti do 2010. godine. I on je napomenuo da bi trebali biti zadovoljni ukupnim rezultatom rada za prošlu godinu, ali ga ne zadovoljavaju rezultati u pojedinim županijama koje obuhvaćaju prostor Slavonije. Osobito ga smeta što nije

razminirano područje Grada Slavenskog Broda, odnosno njegove najuže okoline i to mora biti prioritet u 2004. godini. U sličnom su položaju i Općine Dragalić i Stara Gradiška, a zabrinut je i zbog činjenice da je tijekom 2003. godine u navedenoj županiji razminirano 654.938 m², a do 31.8. 2004. godine samo 132.525 m². Ukupno gledano, HCR zaslužuje pohvale za svoj posao, ali do kraja ove godine trebao bi pojačati angažman za Brodsko-posavsku županiju. Ujedno je pozvao Vladu Republike Hrvatske da za 2005. godinu izdvoji više sredstava za program razminiranja, kako bi se Hrvatska makar u pogledu sigurnosti življenja izjednačila sa svim regijama. Opasnosti od mina neće se bitno smanjiti edukacijama i obilježavanjima opasnih lokaliteta. Potpunu sigurnost možemo očekivati tek kada se uklone sve mine, a to će zahtijevati znatno veća ulaganja i konsenzus svih parlamentarnih stranaka.

Plan razminiranja mora povesti računa o ravnomjernosti obavljanja poslova, te ubrzati čišćenje od mina u slavonskim županijama.

Zastupnik **Niko Rebić (HDZ)** konstatirao je da se Hrvatska nalazi među deset minama najzagađenijih zemalja. To kaže, najbolje govori o mržnji onih koji su sa htjeli pokoriti i zaustaviti na putu ka osamostaljenju i slobodi. Veliki dio prostora još se uvijek nalazi pod minama, a do danas su stotine civila i brojni pirotehničari smrtno stradali, ili su teško ranjeni od ovih naprava. Iznio je zatim neke specifičnosti Splitsko-dalmatinske županije, koja je samo malim dijelom bila okupirana tijekom Domovinskog rata. Koliko dugo ćemo stradavati od minsko-eksplozivnih naprava, ovisi o nama i našim financijskim mogućnostima, upozorio je zastupnik Rebić.

Usprkos više izvora financiranja, trebamo biti svjesni da se najveći dio potreba podmiruje sredstvima iz Državnog proračuna, a protokom vremena postupno

kopni pomoć od međunarodne zajednice i donacija. Podsjetio je zatim da su pirotehničari u najvećem broju prošli ovaj rat kao hrvatski branitelji, a sada kao profesionalne osobe čiste zemlju od mina. Nemojmo dopustiti da ovi ljudi budu na teret zajednici kao višak, već im osmislimo budućnost uz rad, jer ćemo ih i nadalje trebati u gradnji i obnovi zemlje. Budući da je ukupni plan premašen, potrebno je pozdraviti i prihvatiti podnijeto Izvješće, zaključio je zastupnik Rebić.

Zastupnik **Damir Špančić (HDZ)** osvrnuo se na dijelove Izvješća koji se odnose na situaciju u Požeško-slavonskoj županiji. Izrazio je ujedno očekivanje da slijedeće godine neće biti osoba koje su nastradale od minsko-eksplozivnih sredstava. I sam je kaže, u ratu nastradao od nagazne mine, pa su mu dobro poznate sve opasnosti koje vrebaju od ovih naprava. Osobitu pozornost treba posvetiti posljedicama koje ovakvo stanje izaziva na područjima od posebnog državnog interesa, jer se radi o budućnosti i životu na ovim područjima. I on je analizirao prošlogodišnje rezultate, ocjenjujući da se najviše napravilo na onim područjima kojima je išla trasa autoceste. Međutim, nema razloga da se ne uloži više truda i sredstava i u Požeško – slavonsku županiju, koja ima izravne i neizravne štete zbog ovakve situacije. Iznio je zatim neke specifične probleme šumarije u Pakracu, te sugerirao Vladi da otvori dodatne izvore sredstava za ove potrebe. Možda se rješenje može pronaći u povećanju sredstava za razminiranje za 50%, a višak novca osigurao bi se sa 0,2% iz isplaćenih neto plaća u Republici Hrvatskoj. Ovakvim bi se potezom osiguralo dodatnih 200 milijuna kuna, a zaposlenici ne bi osjetili izdatak koji je ukupno ravan jednoj kutiji cigareta. Zastupnik je zaključio da Izvješće prima na znanje te smatra da treba obaviti još bolje pripreme za slijedeći period kada se očekuje i ulazak Hrvatske u Europsku uniju.

Najveće štete trpe poljoprivrednici i šumari

Zastupnik mr.sc. **Vladimir Šišljagić (HDZ)** ocijenio je da je plan razminira-

nja hrvatskog državnog prostora u cijelosti ostvaren, odnosno dvostruko premašen, a Hrvatskoj je vraćeno više od 280 milijuna četvornih metara. Iznio je zatim pojedine statističke pokazatelje koji su dodatno potkrijepili tekst Izvješća, te iznio neke karakteristike koje se odnose na Osječko-baranjsku županiju. Upozorio je da ova županija pripada onim prostorima koji su najzagađeniji od mina i ostalih skrivenih ubojitih sredstava u Republici Hrvatskoj. Međutim, u ovoj se županiji, još uvijek nalazi 177 milijuna četvornih metara prostora koji nije oslobođen od mina. Najveći postotak od ove brojke odnosi se na poljoprivredne površine, čime se nanose dodatne štete i gubici poljoprivrednicima, ali i cijeloj Slavoniji i Baranji.

Ukoliko se žele realizirati doneseni zaključci, potrebno je izdvojiti znatno više proračunskih sredstava za poslove razminiranja.

U razdoblju od 1998. do 2003. godine u Osječko-baranjskoj županiji razminirano je ukupno nešto više od 17 milijuna četvornih metara, od čega na Osijek otpada oko 2 milijuna. Dakle, razminiranje se odvijalo usporenom dinamikom, pa bi slijedom utvrđenih normi, ova županija bila oslobođena od minskih sredstava tek za 61 godinu, ili 2065. godine. Ukoliko želimo ove poslove obaviti do 2010. godine, tada bi godišnje trebalo očistiti površinu od 25 milijuna četvornih metara, a za područje navedene županije trebalo bi osigurati iznos od 170 milijuna kuna. Ništa bolja situacija nije ni u ostalim slavonskim županijama, pa se kao jedino rješenje nameće intenziviranje cjelokupnog postupka. To ujedno znači da bi trebalo višestruko povećati postojeća financijska sredstva, te možda zatražiti i pristupne fondove Europske unije kao i veća izdavanja državnih javnih poduzeća. Na kraju izlaganja zatražio je da se osiguraju veća financijska sredstva kako bi i područje Slavonije i Baranje

do 2010. godine bilo slobodno od minskih sredstava.

Zastupnik **Šime Lučin (SDP)** smatra da treba realnije pristupiti ovom ozbiljnom problemu, te podsjetio na poslovnu komponentu ovog posla u kojemu sudjeluju brojne tvrtke i privatne osobe. Treba li se odlučiti za humanitarni koncept u kojemu prevladava udjel države ili pustiti da to regulira tržište ponude i potražnje, zapitao je potom zastupnik. Kako vrijeme odmiče, sve je manje sredstava iz donacija, pa se moramo oslanjati na vlastite snage. Upozorio je i na incidente koji su se događali na područjima koja su dobila licencu o očišćenosti od mina, upozoravajući na veću ulogu i budnost nadzornih i inspekcijskih tijela. Državne firme ne mogu konkurirati privatnicima, pa se zato događaju pojave rušenja cijena, a takvo se stanje onda prelama i na poziciju i status pirotehničara u Hrvatskoj, konstatirao je na kraju izlaganja zastupnik Lučin.

Zastupnik **Vlado Jelkovic (HDZ)** smatra da opasnosti od mina nisu danas ništa manja nego u ratu, te je uvodno govorio o generalnoj problematiki razminiranja u Hrvatskoj. Podnijeto Izvješće ukazuje da čak 14 od 21 županije i 111 općina i gradova rješavaju ovaj problem, a najveća opasnost prijeti povratnicima u svoje domove. Pojedini su potezi bili avantura kada je stradao veliki broj civila, a jedna od županija koje najviše strahuju od minsko-eksplozivnih sredstava je i Karlovačka županija. Od 1991. godine, na tom je području stradalo 278 osoba, a čak 58 sa smrtnim epilogom. Najveći dio ljudi stradao je na svojim okućnicama, poljima i šumama. Treba znati da se na ovim područjima čak 60% stanovništva bavi poljoprivredom, a pomoć u čišćenju pružena je od specijalnih jedinica MUP-a, inženjerskih postrojbi HV-a i od pripadnika MUNGOS-a. Tek od 1998. godine i početkom rada HCR-a, počelo je sustavno razminiranje koje daje dobre rezultate. Ukupne razminirane površine najviše ovise o visini osiguranih financijskih sredstava u kojima dominiraju proračunska sredstva, dok je humanitarne pomoći i donacija sve manje i manje.

Ukoliko se želi osigurati ispunjenje Plana razminiranja do 2010. godine, bit će potrebno mnogo više sredstava, pa se povećanje treba planirati i u proračunskim stavkama za 2005. godinu. Teško da se može računati na porast sredstava iz jedinica lokalne samouprave ocijenio je zastupnik, navodeći da je u pravilu riječ o siromašnijim sredinama i naseljima koja su i sama nastradala u ratu. Na kraju je ocijenio da se podnijeto Izvješće treba prihvatiti, a nadležna tijela za ove poslove iz upućenih će sugestija izdvojiti pojedine prijedloge i ubrzati cjelokupan postupak razminiranja.

Zastupnik **Željko Ledinski (HSS)** u svom prvom saborskom izlaganju istaknuo je dobru suradnju Hrvatskih šuma sa HCR-om. Upozorio je da prema nekim pokazateljima oko 180 tisuća hektara zemljišta ima oznaku minske sumnjivosti, što iznosi oko 9% površine državnih šuma u Hrvatskoj. Zadnjih godina ovo je javno poduzeće i samo ulagalo znatne napore i sredstva u projekte razminiranja. U prosjeku su se iznosili između 5 i 10 milijuna kuna, a tim se sredstvima moglo razminirati oko 600.000 m². Ovim tempom, konstatirao je zastupnik Ledinski, Hrvatske šume ne mogu razminirati vlastito područje, pa je razumljivo da očekuju značajniju pomoć države i planiranje većih sredstava u budućem Proračunu. Zbog ovakve situacije u Hrvatskim su šumama imali značajnih šteta, a osim toga onemogućeno je i podmlađivanje nasada. Upozorio je i na slučajeve da županija proglasi zaštićeno područje upravo na onom dijelu šumskog područja koje je razminirano, a dok je trajala opasnost od mina, nitko za ove šume nije mario. Usprkos ovakvim situacijama, Hrvatske će šume nastaviti dobru suradnju s HCR-om, zaključio je zastupnik Ledinski, najavljujući da će se i ove godine odvojiti 10 milijuna kuna za ove namjene.

Predstavnik predlagatelja, državni tajnik u Ministarstvu unutarnjih poslova **Ivica Buconjić**, obratio se zastupnicima u završnom izlaganju. Potvrdio je da Vlada neće biti zadovoljna sve dok i jedan hrvatski stanovnik strahuje od mina.

Podnijeto Izvješće je prije svega statističko i pokazuje trenutno stanje. Istovremeno se podsjeća kakvi su bili trendovi u razminiranju prošle godine. Očigledno da je došlo do nekih pomaka, ali nismo zadovoljni ravnomjernosti provođenja postupka razminiranja po pojedinim županijama. Nije dobro ni što su tijekom 2002. godine u rebalansu smanjena sredstva za razminiranje zbog provedbe izbora, i takve se stvari sigurno neće događati. Svjesni smo da su ovakvim stanjem blokirani brojni potencijali Republike Hrvatske, a prije svega to se odnosi na poljoprivredu i šumarstvo. Istovremeno je tragično, što se događaju stradanja stanovništva upravo na onim područjima koja su već pretrpjela gubitke zbog ratnih zbivanja. Svjesni smo ujedno da bi status pirotehničara trebao biti povoljniji, a izloženi smo i kontradiktornoj situaciji rušenja cijena na natjecajima. To se može odraziti i na kvalitetu obavljenog posla, na što nas upozoravaju neki incidenti i stradanja ljudi u područjima za koje se vjerovalo da su čista od mina.

Treba očekivati da će Vlada Republike Hrvatske temeljem ovog Izvješća poduzeti određene korake kako bi se ujednačila ravnomjernost poslova u svim županijama. Osobito ćemo voditi računa da se učine sigurnima oni prostori i oni ljudi koji žive na ratom stradalim područjima, zaključio je Ivica Buconjić. Dodao je da će uputiti i pismene odgovore za pojedina pitanja, a zatim je zaključena rasprava o ovoj točki dnevnog reda.

U nastavku rada Sabora uslijedilo je glasovanje o Izvješću. Predsjednik Sabora predložio je slijedeći zaključak: Sukladno prijedlogu Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost kao matičnog radnog tijela, prima se na znanje Izvješće o provedbi plana razminiranja hrvatskog državnog prostora i utrošenim financijskim sredstvima za 2003. godinu. Ovaj zaključak prihvaćen je većinom glasova zastupnika: 86 "za", 1 "suzdržan" dok je 13 zastupnika bilo "protiv".

V.Ž.

IZVJEŠĆE O RADU NACIONALNE ZAKLADE ZA ZNANOST, VISOKO ŠKOLSTVO I
TEHNOLOGIJSKI RAZVOJ REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2003. GODINU

Veliki nacionalni projekt

Sukladno prijedlogu Kluba zastupnika HDZ-a Hrvatski sabor je većinom glasova zastupnika primio na znanje Izvješće o radu Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske od prosinca 2001. do lipnja 2004. godine, koje je podnio Upravni odbor Zaklade.

Zaklada ima svrhu promocije znanosti, visokog školstva i tehnologijskog razvoja u Republici Hrvatskoj s temeljnim ciljem osiguravanja gospodarskog razvoja i poticanja zapošljavanja. Zaklada osigurava potporu znanstvenih, visokoobrazovanih i tehnologijskih programa i projekata te poticanje međunarodne suradnje na području visokog školstva. Potpora uključuje i pomoć u realizaciji znanstvenih programa od posebnog interesa u području fundamentalnih, primijenjenih i razvojnih istraživanja.

O IZVJEŠĆU

U prikazu Izvješća poslužili smo se izlaganjem **Pere Lučina**, predsjednika Upravnog odbora Zaklade. Lučin je izjavio da je Nacionalna zaklada počela raditi 1. siječnja 2002. godine, a Upravni odbor formiran je početkom listopada prošle godine, otkada je započeo njegov rad na uspostavljanju Nacionalne zaklade i uspostavljanju programa zaklade. Naglasio je da se intenzivno radilo na pravilima rada Zaklade i pri tome se imalo u vidu iskustvo drugih sličnih zaklada, posebice irske Zaklade za znanost, kao i europske zaklade. Hrvatska Nacionalna zaklada treba biti sastavni dio europskog istraživačkog prostora.

Strateški plan za četverogodišnje razdoblje

Upravni odbor je donio strateški plan ili plan rada za četverogodišnje razdo-

blje, a ono što je najvažnije u tim pravilima rada je da financiranje preko Zaklade može ići isključivo kroz programe Zaklade, koji se javno objave i koji su dostupni svima. Dakle, neće biti financiranja tako da Upravni odbor raspravlja o individualnim ili pojedinačnim prijedlozima.

Financiranje preko Zaklade može ići isključivo kroz programe Zaklade, koji se javno objave i koji su dostupni svima.

U strateškom planu istaknute su 4 osnovne strateške vrijednosti, a to su ljudi, ideje, interdisciplinarna suradnja i izvrsnost. Izvrsnost se može poticati kroz primjenu složenog evaluacijskog postupka, koji je također izgrađen.

Posebnu pozornost Upravni odbor je posvetio reformi visokog obrazovanja, jer je reforma visokog obrazovanja vezana uz djelovanje sustava znanosti i za razvoj znanosti.

Pri definiranju strateških prioriteta Nacionalne zaklade Upravni odbor se odlučio fokusirati na sedam prioriteta područja. Naime, nije moguće financirati sve, već je Upravni odbor pokušao identificirati koji su to ključni pravci koji su bitni za razvoj Hrvatske u segmentu koji se odnosi na visoko obrazovanje i znanost i kako osmisliti programe da se ti prioritetni pravci razvijaju.

Dakle, Upravni odbor je fokusirao sedam prioriteta područja, a to je potpora reformi visokog obrazovanja, priljev mozgova, informacijske i telekomunikacijske tehnologije, biotehnologija, novi materijali i novi proizvodni procesi, znanost o okolišu i održivi razvoj, te sociokulturna tranzicija iz industrijskog društva u društvo znanja. To su sedam strate-

ških prioriteta Zaklade i kroz te strateške prioritete Zaklada je počela razradivati programe kroz koje bi se financirale aktivnosti.

Do sada je Upravni odbor raspravljao dva programa s tri podprograma i donio odluku o pokretanju tih programa, s time da je jedan program već pokrenut, a ostali će biti ovih dana objavljeni kao javni natječaj u javnosti. To su programi koji se odnose na potporu reforme visokog obrazovanja i to programi izgradnje institucijskih jedinica za osiguranje kvalitete visokog obrazovanja, program koji će podupirati uspostavljanje doktorskih studija na hrvatskim visokim učilištima, te uspostavljanje združenih studija, kako bi se hrvatsko visoko obrazovanje moglo uklopiti u europski visokoobrazovni prostor.

Drugi program je Upravni odbor također razradio i pripremio, a to je Program priljeva mozgova koji se odnosi na dolazak u Hrvatsku uglednih znanstvenika, bilo inozemnih, bilo znanstvenika hrvatskog podrijetla, pod radnim nazivom "Program gost", "Program senior" i "Program post doc".

Kroz ove programe bi se poticao dolazak kvalitetnih istraživača u Hrvatsku i povratak hrvatskih znanstvenika iz dijaspore, s time da se ti programi opet fokusiraju na strateška područja koja je identificirala zaklada.

U pripremi su programi koji se odnose na mlađe istraživače. To su programi koji će podupirati realizaciju doktorskih studija u Hrvatskoj koje tek hrvatska visoka učilišta trebaju izgraditi, i on se odnosi na stipendiranje i obrazovanje doktoranata bilo u Hrvatskoj bilo u inozemstvu.

Naravno, poseban će naglasak biti uspostavljanje i realizacija doktorskih studija u strateškim područjima koje identificira Upravni odbor.

Isto tako, Upravni odbor je počeo raspravljati program koji će se odnositi

ti na starije zaslužne hrvatske građane koji se bave znanstvenim istraživanjima, kako bi se mogli realizirati znanstveni ili istraživački projekti i poduhvati tih ljudi, a za koje se ne može osigurati financiranje kroz sustav znanstveno-istraživačkih projekata.

Sedam prioriteta područja, a to je potpora reformi visokog obrazovanja, priljev mozgova, informacijske i telekomunikacijske tehnologije, biotehnologija, novi materijali i novi proizvodni procesi, znanost o okolišu i održivi razvoj te sociokulturna tranzicija iz industrijskog društva u društvo znanja.

Ono što je najvažnije i najteže, Upravni odbor je počeo pripremati programe kroz koje će se financirati istraživanja u strateškim područjima i u tome Upravni odbor ima namjeru konzultirati i formirati timove stručnjaka koji bi pokušali identificirati što je to u strateškim područjima što ima šanse da se intenzivno razvije u Hrvatskoj.

Participiranje u europskom istraživačkom prostoru

Upravni odbor želi uključiti Nacionalnu zakladu za znanost u programe Europske zaklade za znanost, jer se Hrvatska mora uklopiti u europski istraživački prostor i participirati u tome. Naime, Europska zaklada za znanost je jedan veliki projekt koji se uspostavlja u Europi, gdje se želi skupiti velika količina novca kako bi se financirala istraživanja u Europi.

Prof. Lučin zaključio je da je projekt uspostavljanja Nacionalne zaklade za znanost veliki nacionalni projekt, što je i Hrvatski sabor prepoznao izglasavanjem Zakona o Nacionalnoj zakladi i taj projekt treba snažnu potporu Sabora da bi se realizirao u svim svojim temeljnim načelima koja su zacrtana u Zakonu o Nacionalnoj zakladi.

MIŠLJENJE VLADE

Vlada RH predlaže Hrvatskom saboru da se, prije usvajanja Izvješća o radu Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj RH za 2003. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskog sabora podnio Upravni odbor Zaklade, aktom od 26. ožujka 2004. godine, izvrši usklađivanje Izvješća u dijelu koji se odnosi na ostvarenje ukupnih prihoda Nacionalne zaklade u 2003. godini.

S tim u vezi, potrebno je naznačiti da su ukupna sredstva koja je Zaklada ostvarila u 2003. godini, u svoti od 34.413.098,00 kuna, planirana i doznačena iz Državnog proračuna RH za 2003. godinu, Razdjela 105 Ministarstvo znanosti i tehnologije, za programe Nacionalne zaklade.

Nadalje, u Izvješću su naznačene i stanovite aktivnosti Upravnog odbora početkom 2004. godine vezano uz izradu Strateškog plana Zaklade za razdoblje 2004 – 2008. i pravilnika o uvjetima i postupku za dodjelu sredstava za ostvarivanje svrhe Zaklade. Iz tog razloga, Vlada RH zauzela je stajalište da je neophodno što prije donijeti spomenuti pravilnik, kako bi se sredstva kojima Zaklada raspolaže usmjerila na ostvarivanje zakladne svrhe, u skladu s odredbama članka 3. Zakona o Nacionalnoj zakladi.

RASPRAVA

Nakon uvodnog obrazloženja **Lučina**, uslijedila je rasprava po klubovima zastupnika. U ime Kluba zastupnika SDP-a govorio je dr.sc. **Ivo Josipović (neovisni)**. Rekao je da je početak rada Zaklade važan dan za cijelu Hrvatsku, posebno one koji su djelatni u znanosti i visokom obrazovanju, "jer je očito da će ova zaklada jednim dijelom supstituirati sušu koja se često na poziciji znanosti i obrazovanja nalazi u državnom proračunu".

Pohvala zbog transparentnosti rada

Pohvalio je Izvješće zbog pune transparentnosti, kako u pogledu organiza-

cije, načina odlučivanja, tako i planova na koje se Izvješće odnosi.

Nadalje, uputio je pohvalu jer je Zaklada prepoznala ključne poluge koje treba pokrenuti, posebice reformu visokog obrazovanja, te proces prilagodbe Bolonjskom procesu, kako s funkcionalnog, tako i s organizacijskog stajališta. "Projekti koji su ponudeni, projekti reforme visokog obrazovanja, jesu prava stvar".

Ipak, ističe da nema mehaničkih rješenja, koja se mogu prepisati iz nekih drugih modela, pa tako ni irskog, njemačkog ili francuskog. Mi imamo svoje specifične probleme koje treba rješavati vlastitim modelom.

Prof. Josipović drži da potporu kroz znanstvenu liniju zaslužuje i reforma pravosuđa, kao i područje zaštite okoliša, te ljudskih prava.

Osvrnuo se i na pitanje tzv. znanstvenog marketinga. "Omogućimo mladim znanstvenicima da odlaze na simpozije, da se predstavljaju svojim izlaganjima, sami generirajmo časopise na engleskom jeziku, na neki način pomozimo da se prevlada taj koncept manje vrijednosti domaće znanosti".

Prof. Josipović zaključio je da je ovo Izvješće kvalitetno i odlična osnova da znanost i obrazovanje dobiju u Zakladi primarno financijski poticaj, ali i indirektno programski.

Izvješće - sistematično i koncizno

U ime Kluba zastupnika HNS/PGS-a govorio je **Nikola Vuljanić (HNS)**. Ustvrdio je da je ovo Izvješće sistematično i koncizno. Rekao je da Hrvatska još uvijek nema strategiju razvoja. Smatra da je Zaklada "briljantno formulirala" tu parcijalnu strategiju razvoja, ali bi ona trebala biti opredjeljenje čitave države za slijedeće desetljeće.

U svakom slučaju, potrebna je reforma u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, koje bi se uklopilo u europske i svjetske trendove. Ova zaklada potiče kompetitivnost odabirom tema i odabirom projekata, financijer je odabranih područja, projekata i znanstvenika. Klub

zastupnika HNS/PGS-a podržava ovo Izvješće u potpunosti. Zaključio je da se zasad Zaklada financira isključivo iz državnog proračuna, međutim, jedna od njenih budućih zadaća je sasvim sigurno pronaći sufinancijere, posebice proizvodne tvrtke, kojima je u interesu da se njihova djelatnost u Hrvatskoj potiče.

Kadrovski ojačati Zakladu

U ime Kluba zastupnika HSS-a govorio je **Luka Roić (HSS)**. Mišljenja je da je osnivanje Zaklade hvalevrijedan potez. Trebalo bi razmisliti i o kadrovskom jačanju Zaklade, kako bi adekvatno mogla odgovoriti svim budućim izazovima u radu. Naglasio je da je bivša Vlada ostavila dobar temelj za perspektivan rad ove Zaklade i pristojan iznos novca, te se nada da će sadašnja Vlada nastaviti kontinuitet ovog načina rada. Klub zastupnika HSS-a podržava da se Izvješće prihvati u ovom obliku.

Kritika urodila plodom

Danira Bilić (HDZ) rekla je da kritika i nadzor nad nečijim radom mogu konstruktivno i stimulativno djelovati, što se najbolje može vidjeti i na primjeru Nacionalne zaklade. Naime, prva verzija o radu Zaklade našla se na saborskim klupama u ožujku ove godine i u tom izvješću nije bilo ni riječi o programima i projektima, kamoli o strateškim određenjima, pa je takvo izvješće vraćeno na doradu, komentira zastupnica. Sada se raspravlja o novoj, izmijenjenoj verziji Izvješća. "Nakon što je prvo izvješće u travnju ove godine vraćeno na doradu vodstvu Zaklade, Upravni odbor Zaklade odmah u svibnju donosi prve važne i konstruktivne dokumente od presudne važnosti za ispunjavanje zakonom propisane djelatnosti Zaklade, a to su promocija znanosti, visokog školstva i tehnološkog razvoja RH, s temeljnim ciljem osiguravanja gospodarskog razvoja i poticanja zapošljavanja".

Tako se Upravni odbor posvetio razradi pravila rada Zaklade. Pravila su definirana u Preporukama za rad Zaklade, Priručniku za evaluacijski postupak

i Preporukama u uvjetima za dodjelu i korištenje sredstava Zaklade. Temeljem ovoga razrađen je Pravilnik o uvjetima i postupku za dodjelu sredstava za ostvarivanje svrhe Zaklade.

"Konačno su ljudi koji vode Zakladu na putu da opravdaju svoja imenovanja", zaključuje zastupnica. Stoga predlaže da Hrvatski sabor usvoji ovo i ovakvo Izvješće o radu Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvitak.

Nakon što je prvo izvješće u travnju ove godine vraćeno na doradu vodstvu Zaklade, Upravni odbor Zaklade odmah u svibnju donosi prve važne i konstruktivne dokumente od presudne važnosti za ispunjavanje zakonom propisane djelatnosti Zaklade.

Marija Lugarić (SDP) javila se za repliku. Rekla je da nisu krivi ljudi u Zakladi što ona nije započela s radom od 2001. do 2003. godine. "Nije kriva Zaklada, nego zakoni u RH, poglavito Zakon o zakladama i fondacijama i sam Zakon o osnivanju ove Zaklade, koji su definirali da Zaklada ne smije i ne može krenuti u realizaciju programa dok se osnovna imovina koja je bila 2 i nešto milijuna kuna ne poveća na 100 milijuna kuna".

Ovaj iznos od 100 milijuna kuna dosegnut je tek krajem 2003. godine, što nije krivnja rukovodstva Zaklade.

Pokrenuta dva programa

Ivanka Roksandić (HDZ) na početku je ustvrdila da su zastupnici dobili dva izvješća o radu Nacionalne zaklade. Prvo izvješće o radu Zaklade za 2003. godinu je ustvari izvješće o radu u posljednja tri mjeseca otkako je izabran Upravni odbor i predsjednik Zaklade. Dodaje da je Zaklada osnovana 2001. godine, a da je Upravni odbor konstituiran tek krajem ožujka 2003. godine, da

bi novi zastupnik Zaklade postao predsjednik Upravnog odbora tek u studenom 2003. godine.

Podsjetila je na Izvješće Državne revizije za 2002. godinu u kojem se navodi niz nepravilnosti u radu Zaklade, Mišljenje je Državnog ureda za reviziju da nije bilo racionalno povlačiti sredstva iz proračuna i deponirati ih na račun poslovne banke, a istodobno nisu ostvareni osnovni preduvjeti za rad Zaklade, odnosno nije imenovana uprava i izraden statut, te nisu poduzete radnje kako bi se osigurala sredstva iz drugih izvora.

Drugo Izvješće uslijedilo je nakon rasprave na Odboru za znanost, obrazovanje i kulturu o prvom Izvješću, gdje je konstatirano da bi ovo trebalo biti cjelovitije i pokazati programsku djelatnost Zaklade, nakon čega je to i učinjeno.

"Ovo drugo izvješće jest sadržajno potpuno, donijelo nam je potpunu informaciju o poduzetim radnjama u svezi s osnivanjem i radom Zaklade, po redoslijedu, osnivanjem Upravnog odbora, radom izvršnog odbora, imovinom zaklade i napokon, dalo nam je neku projekciju rada i ono što je poduzeto u svrhu provođenja programa zaklade".

Zastupnica drži dobrim što je Zaklada na sjednici Upravnog odbora održanoj u svibnju ove godine pokrenula dva programa kojima se podupiru visokoobrazovne institucije u provođenju reforme visokog obrazovanja i uspostavljanju doktorskih studija, kao i programi u pripremi pod nazivom "Priljev mozgova", kojim se želi ojačati znanstveno-istraživačka mogućnost Hrvatske, te osigurati priljev mladih znanstvenika u Hrvatsku. Ovakav rad Zaklade treba podržati.

Što se radilo dvije godine?

Mirjana Brnadić (HDZ) smatra u najmanju ruku "tužnim" da je Zaklada osnovana 2001. godine, s ciljem promicanja znanosti, visokog obrazovanja, tehnološkog razvitka, poticanja zapošljavanja, a da je Upravni odbor konstituiran tek krajem 2003. godine. Smatra da netko zbog toga treba odgovarati, jer postavlja pitanje kome je Zaklada kao takva služila, tim više što je Državna

revizija za 2002. godinu utvrdila niz nepravilnosti u njenom radu. "Neprihvatljivo je i neshvatljivo kako se odnosimo prema sredstvima državnog proračuna, odnosno prema sredstvima poreznih obveznika".

Ističe da je na računu Zaklade "ležalo" neutrošeno gotovo 90 milijuna kuna, pa pita čiji je to interes bio ili pogrešna procjena da se u statut zaklade stavi odredba da osnovna imovina zaklade mora doseći vrijednost od 100 milijuna kuna.

"Svima nam je jasno i bez mišljenja Državnog ureda za reviziju da nije racionalno povlačiti sredstva iz proračuna i plasirati ih u neku poslovnu banku, samo radi toga što nisu ostvareni uvjeti za početak rada Zaklade".

Smatra da su se ta sredstva mogla puno bolje plasirati u druge projekte znanosti i visokog školstva, a ne na račun poslovne banke.

Pohvaljuje ovo drugo Izvješće, koje drži cjelovitim. Ipak, zaključuje da se Izvješće može samo primiti na znanje, ali da mu se ne može dati pozitivno mišljenje.

Marija Lugarić (SDP) javila se za ispravak netočnog navoda. Drži netočnim navod kolegice Brnadić da se neracionalno postupalo sa sredstvima koja su ležala neutrošena kod poslovne banke. Ustvrdila je da sukladno Zakonu o ovoj zakladi i uopće Zakonu o zakladama i fondacijama, trebao je biti formiran fond od 100 milijuna kuna prije no što zaklada počne s radom.

Svima nam je jasno i bez mišljenja Državnog ureda za reviziju da nije racionalno povlačiti sredstva iz proračuna i plasirati ih u neku poslovnu banku, samo radi toga što nisu ostvareni uvjeti za početak rada Zaklade.

Mirjana Brnadić (HDZ) javila se za povredu Poslovnika. Smatra da Lugarić nije ispravila navod, već dala svoje mišljenje. "Ja nisam rekla da je protuza-

konito ili da je rađeno u skladu sa Zakonom, samo sam iznijela svoje mišljenje o tome da nije racionalno, a to je uostalom mišljenje ureda državne revizije da nije racionalno neutrošena sredstva staviti na račun poslovne banke, nego ih treba plasirati u svrhu u koju je zaklada i osnovana".

Nedostatna proračunska sredstva

Marija Lugarić (SDP) u potpunosti podržava dosadašnji rad zaklade. Izrazila je zadovoljstvo što se znatan dio programa odnosi na mlade istraživače i postdiplomante, kao i na potporu u projektima reforme visokog školstva.

Smatra da treba poduprijeti rad Zaklade, posebice financijskim sredstvima. Tako u proračunu za ovu stavku nisu osigurana dostatna sredstva, dapače, ona su smanjena, sa 31 milijun na samo jedan milijun kuna u ovoj godini.

Izostali konkretni poslovi

Dr.sc. **Krešimir Čosić (HDZ)** govorio je zaključno pet minuta u ime Kluba zastupnika HDZ-a. Podsjetio je da je ova Zaklada osnovana s temeljnim ciljem osiguravanja gospodarskog razvoja i poticanja zapošljavanja. Međutim, smatra da u ovom Izvješću nema nikakvog konkretnog doprinosa ovim važnim strateškim ciljevima, odnosno, nije ništa konkretno učinjeno na planu poticanja zapošljavanja i osiguravanja gospodarskog rasta, u kojem izuzetnu ulogu ima upravo znanost i visoka tehnologija.

Napominje da se čitava 2002. godina utrošila na administrativne postupke registracije zaklade, međutim, izostali su konkretni poslovi. U 2003. godini pak konstituiran je Upravni odbor, te se pristupilo razradi pravila i ustroja zaklade, te izradi strateškog plana na četverogodišnje razdoblje.

Zastupnik je zaključio da Klub zastupnika HDZ-a ne može poduprijeti ovo izvješće, već ga prihvaća na znanje i očekuje da ova zaklada u budućnosti ima daleko aktivniju i korisniju ulogu u hrvatskom društvu.

Potreba promidžbe

Predsjednik Upravnog odbora, **Pero Lučin**, uzeo je riječ. Prvotno je rekao da se pri razradi pravila rada zaklade konzultiralo druge zaklade, posebice one u europskim državama. "Gledali smo kako oni organiziraju svoj rad, koje modele primjenjuju i naravno da smo te modele prilagodili hrvatskim prilikama". Ističe da je jedan od strateških prioriteta upravo sociokulturna tranzicija iz industrijskog društva u društvo znanja i tu postoji čitav niz društvenih i humanističkih aspekata, koji su bitni za uspješnu tranziciju, zapošljavanje i gospodarski razvoj. Dodaje da nije moguće očekivati gospodarski razvoj zasnovan samo na tehnolojskom razvoju, ako ga ne prati istodobno i društveni i humanistički kontekst koji podupire takav razvoj.

Naravno, izuzetno važan je i marketing, odnosno prezentacija zaklade u javnosti, kao i transparentnost rada zaklade. Upravni odbor financirat će isključivo kroz programe zaklade i tu Zaklada treba odgovoriti na potrebe hrvatskog društva, pa su tako definirani i strateški prioriteti.

Ono što Zaklada želi podržavati i financirati jeste najbolje, Zaklada ima nakanu voditi računa samo o najboljima.

Jedna od ključnih potreba društva je kvalitetna reforma visokog obrazovanja. "Ono što Zaklada želi podržavati i financirati jeste najbolje, Zaklada ima nakanu voditi računa samo o najboljima".

Napominje da državni proračun ne bi trebao biti glavni izvor financiranja zaklade, već se ono treba temeljiti na drugim izvorima, pa je u tom smislu potrebna dobra percepcija u javnosti i javna promidžba zaklade. "Mislimo da nije moguće ići u borbu za druge izvore financiranja dokle se ne uspostave programi zaklade".

Bit će potrebno i kadrovski ojačati Zakladu, jer ona danas ima jednog zaposlenika.

Pero Lučin uputio je ispriku zastupnicima zbog prvog izvješća, rekavši da je ono bilo izvješće za tri mjeseca rada u protekloj godini, otkada je formiran Upravni odbor, odnosno otkada je on počeo uspostavljati i zakladu. Drugo izvješće obuhvaća i prvih 6 mjeseci rada u ovoj godini.

Što se tiče nalaza Državne revizije, prof. Lučin konstatirao je da se taj nalaz odnosi na djelovanje Ministarstva, a ne zaklade, a da se bez tih sredstava koji su uplaćeni na račun zaklade, ne bi mogli pokrenuti programi.

Zaklada u ovom trenutku ima 96 milijuna kuna, od čega je pola upisano u zakladni upisnik kao osnovna imovina i ta se sredstva ne smiju trošiti, a druga polovica se može koristiti za programe zaklade. Nadalje, sve buduće uplate koje dođu na račun zaklade, pola njih mora se registrirati kao osnovna imovina dok se ne dođe do 100 milijuna kuna, pojašnjava Lučin.

Upravni odbor odlučio je pokrenuti 6 programa. Pozvao je zastupnike da participiraju i pomognu u uspostavljanju tih programa, koji bi time predstavljali i same strateške prioritete.

Ovime je zaključena rasprava.

Sukladno prijedlogu Kluba zastupnika HDZ-a glasovalo se o slijedećem zaključku: "Prima se na znanje Izvješće o radu Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske od prosinca 2001. do lipnja 2004. godine, koje je podnio Upravni odbor Zaklade". Ovaj zaključak zastupnici su prihvatili većinom glasova, sa 82 glasa "za", 4 "suzdržana" i 14 "protiv".

S.Š.

PRIJEDLOG ODLUKE O IMENOVANJU PREDsjedNIKA, ZAMJENIKA PREDsjedNIKA I ČLANOVA VIJEĆA HRVATSKE AGENCIJE ZA TELEKOMUNIKACIJE

Izabrano novo peteročlano Vijeće

Predlagatelj je Vlada Republike Hrvatske.

Zastupnici Hrvatskog sabora većinom glasova donijeli su Odluku o imenovanju predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Vijeća Hrvatske agencije za telekomunikacije, u sastavu kako je predloženo odlukom Vlade.

Za članove Vijeća imenuju Gašper Gaćina kao predsjednik, Miljenko Krvišek kao zamjenik predsjednika, Juraj Mužina kao član, Ante Dodig kao član i Radovan Zentner kao član.

O PRIJEDLOGU

U prikazu ovog Prijedloga poslužili smo se izlaganjem ministra **Božidara Kalmete**. Ustvrdio je da je prijedlog ove Odluke predložila Vlada po raspisanom javnom pozivu, što nije bilo obvezno. Naime, Vlada je mogla imenovati i predložiti 5 kandidata bez da

je raspisala javni natječaj, međutim, Vlada ga je raspisala i javio se relativno veliki broj kandidata. Vlada je predložila ovih 5 kandidata, koji zadovoljavaju sve uvjete i nijedan od njih nije u sukobu interesa.

Vlada predlaže da se za članove Vijeća imenuju Gašper Gaćina kao predsjednik, Miljenko Krvišek kao zamjenik predsjednika, Juraj Mužina kao član, Ante Dodig kao član i Radovan Zentner kao član. Naglasio je da su predloženi ljudi od struke.

Vijeće za telekomunikacije, koje po postojećem zakonu radi sve dok se ne osnuje Agencija, raspisalo je natječaj za trećeg operatora, rok za prijavu je 27. 9., tada je i otvaranje ponuda, a odluka će biti donesena 18. 10. "Napravljen je veliki posao, odgovoreno je na sva pitanja koja su bila upućena vezano za natječaj i sada je vrijeme da se imenuju članovi Agencije uz telekomunikacije, kako bi u slijedećih desetak dana počeli raditi, 27.

9. otvorili ponude, odnosno donijeli odluku 18. 10.

RASPRAVA

Prije no što je ministar Kalmeta uvodno obrazložio ovaj prijedlog Vlade RH, **Ante Markov (HSS)**, u ime Kluba zastupnika HSS-a, zatražio je stanku, koju je predsjednik **Šeks** i odredio u trajanju od 10 minuta.

Izostala rasprava u Odboru

Nakon stanke **Ante Markov (HSS)** iznio je razlog poradi kojeg je zatražio u ime Kluba stanku. Rekao je da matični Odbor za izbor i imenovanja nije raspravljao o ovom prijedlogu Vlade, iako postoje razlozi za raspravu, naime, prijedlog je neusuglašen sa člankom 9. stavkom 7. Zakona o telekomunikacijama, koji govori o nespojivosti dužnosti.

Temeljem Zakona o telekomunikacijama bilo je potrebno izabrati članove Vijeća koji će odlučivati o trećoj koncesiji koja se daje za mobilnu telefoniju. Cilj je smanjenje cijene impulsa.

Zastupnik je zatražio da se Odbor za izbor i imenovanja očituje o ovom prijedlogu, odnosno da se privremeno odustane od rasprave i imenovanja na plenarynoj sjednici.

Potom je predsjednik Šeks rekao da je jučer Hrvatski sabor u dnevni red uvrstio Prijedlog ove odluke. Dodao je da je prema Zakonu o telekomunikacijama, članku 9., ovlaštenu predlagatelj ovog Vijeća isključivo Vlada, a da saborski Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove u skladu s Poslovnikom Hrvatskog sabora nije imao poslovničkog osnova biti uključen u raspravu i davanje mišljenja ili podupiranje prijedloga Vlade.

Stoga je zamolio predstavnika predlagatelja, ministra **Božidara Kalmetu**, da obrazloži ovaj Prijedlog.

Sukob interesa

Usljedila je rasprava po klubovima zastupnika. U ime Kluba zastupnika SDP-a govorio je **Nenad Stazić (SDP)**. Rekao je da na sjednici Odbora za izbor i imenovanja ova točka nije bila uvrštena u dnevni red.

”Upozorio sam predsjednika Odbora da bi bilo dobro da Odbor raspravi ovakve kadrovske prijedloge koji dolaze iz Vlade”. Stazić je rekao da je točno da je ovlaštenu predlagatelj Vlada RH, a ne Odbor, no isto tako Poslovnik ne priječi Odboru da raspravi ovaj Prijedlog Vlade i da zauzme o tome mišljenje, koje nije obvezujuće, ali ipak konačnu odluku donosi Sabor.

Klub zastupnika SDP-a mišljenja je da je ovo trebalo biti raspravljeno u Odboru, jer se radi o kadrovskim rješenjima.

Radi se o važnom regulatornom tijelu, a najmanje dva od pet predloženih kandidata dolaze iz HT-a.

Treći predloženi kandidat radi u Odašiljačima i vezama, a ovo Vijeće će odlučivati i o Odašiljačima i vezama.

”Tri od pet po našem dubokom uvjerenju ne bi mogli biti imenovani u ovo vijeće, ne zbog toga što nisu dovoljno stručni, nego zbog toga što se nalaze u potencijalnom, ako ne i stvarnom sukobu interesa”. Smatra da se oni nalaze u sukobu između javnog interesa, da omoguću trećem operateru da ude na tržište i privatnog interesa, da pogoduju tvrtkama iz kojih dolaze.

Stazić napominje da će u svemu ovome u konačnosti stradati građani, koji upravo čekaju trećeg operatera u vjeri smanjenja cijene impulsa, uslijed veće konkurencije ovih usluga na tržištu.

Klub zastupnika SDP-a predlaže Hrvatskom saboru da zastane s postupkom imenovanja, te predlaže Vladi da preispita svoju odluku. Činjenica da kandidati dolaze iz zainteresiranih grupacija dovoljan je razlog da se zastane s izborom. Ukoliko pak Sabor donese ovu odluku i imenuje ovakvo vijeće, ”mi unaprijed najavljujemo da ćemo podnijeti prijavu Povjerenstvu za odlučivanje o sukobu interesa. ”Ovi članovi Vijeća, bez obzira što nisu državni dužnosnici u smislu Zakona o državnim dužnosnicima, oni se u smislu Zakona o sprečavanju sukoba interesa smatraju dužnosnicima i povjerenstvo o njima može odlučivati”.

Stoga Klub zastupnika SDP-a predlaže Saboru da zastane s postupkom imenovanja, Vladi da razmotri i preispita svoju odluku.

Uskoro treći operator

Riječ je uzeo ministar **Kalmeta**. Poinovio je da je učinjen veliki trud oko pripreme natječaja i uskoro bi trebali dobiti trećeg operatora, čiji ulazak će doista dovesti do toga da ćemo jeftinije telefonirati s mobilnim telefonima.

”Jasno je da je uvijek netko negdje radio, a ovo tijelo nije volontersko, već profesionalno, gdje se zasniva radni odnos, i ako radiš ovdje, ne možeš više raditi bilo gdje”.

Poinovio je da predloženi kandidati zadovoljavaju sve uvjete. ”Radili su dvojica u HT-u, jedan je otišao iz HT-a, čini mi se u siječnju, a drugi je otišao

danas, jer se prijavio na natječaj i normalno je da taj čas, ako se imenovao, više ne radi tamo. Prema tome, nema sukoba interesa”.

Drži da nema nikakvog razloga da se ovaj prijedlog ne raspravi i ne izglasa.

Objektivnost u pitanju

Antun Kapraljević (HNS) govorio je u ime Kluba zastupnika **HNS/PGS-a**. Rekao je da je Vladi u interesu da ne dođe do trećeg operatora, jer njegovim dolaskom cijene na tržištu padaju, građani plaćaju manje, ali isto tako ”Vlada ubire daleko manje nego što je ubirala do sada”.

Smatra da se ne može podržati ovaj prijedlog. Osvrnuo se na članak 3. Zakona o sprečavanju sukoba interesa, koji kaže da dužnosnici ne smiju biti ni u kakvom odnosu ovisnosti prema osobama koje bi mogle utjecati na njihovu objektivnost.

Činjenica da kandidati dolaze iz zainteresiranih grupacija dovoljan je razlog da se zastane s izborom.

Ministar **Kalmeta** rekao je da je smiješno govoriti da ovaj Vladi nije u interesu treći operator, jer je Vlada upravo sve napravila da ga uvede.

U ime Kluba zastupnika HSP-a govorio je **Tonči Tadić (HSP)**. Podsjetio je da se ovo Vijeće bira dok traje natječaj za trećeg operatora mobilne telefonije. ”Moglo se riješiti u zakonu da staro vijeće djeluje dok se novo ne formira i tada svih ovih problema ne bi bilo, niti bi bilo potrebno forsirati proceduru formiranja novog vijeća”.

Smatra da je potrebno odustati od ovakvog sastava Vijeća i potražiti ljude koji su stručni, a nisu radili u HT-u, ”kako ne bismo izlagali ruglu hrvatsku državu pred možebitnim stranim investitorima u mobilnu telefoniju”.

Dodao je da u slučaju ulaska trećeg operatora i njegovog nepreživljavanja

zbog toga što Vijeće nije odradilo svoju ulogu, neki novi treći operator će teško tu ući i u Hrvatskoj će se cementirati duopol HT-a i VIP-a u mobilnoj telefoniji.

Klub zastupnika HSP-a neće podržati prijedlog ove Odluke.

U ime Kluba zastupnika IDS-a govorila je **Dorothea Pešić- Bukovac (IDS)**. Rekla je da njen Klub neće i ne može podržati ovakav prijedlog, jer smatraju da je to klasičan i direktan sukob interesa. Drže da je Povjerenstvo za sukob interesa o ovom trebalo dati svoje mišljenje, a da su se tek potom zastupnici mogli očitovati. "Ja isto tako kao kolega Tadić ne mogu vjerovati da nema ljudi van HT-a koji bi bili u Agenciji zaposleni".

Zamolila je da se o ovim kandidatima prethodno očituje Povjerenstvo za sukob interesa, odnosno da danas zastupnici ne glasuju o ovom prijedlogu Vlade.

Ministar **Kalmeta** rekao je da se ne može unaprijed govoriti što će se dogoditi, te da se ne može hipotetski sumnjati u ljude koji još nisu imenovani, samo zato što su nekada radili ili bili u sastavu HT-a.

U ime Kluba zastupnika HSS-a govorio je **Ante Markov (HSS)**. Izrazio je svoje čvrsto uvjerenje da je cilj i zadaća ove Vlade da se uvede treći koncesionar i da građani posredno imaju jeftinije impulse. Isto tako uvjeren je da je cilj i zadaća HT-a i VIP-a da se to ne dogodi, jer svatko brani svoje interese.

Uvjeren je da ovoj Vladi, kao ni ostalim vladama, nije lako nositi se s velikim i moćnim multinacionalnim kompanijama. "Članak 9., stavak 7. je potpuno jasan, on daje pravo nama, ovom Parlamentu da odgovornost preuzmemo na sebe, a da pri tome ne povrijedimo ni Vladu, ali prije svega mislim da je svima ovdje cilj da dođe treći operator".

Smatra da je potrebno ovaj Prijedlog vratiti na raspravu u Odbor za izbor i imenovanja.

U ime Kluba zastupnika HDZ-a govorio je **Krešimir Čosić (HDZ)**. Ustvrdio je da je Vlada RH učinila sve pretpostavke da se posao dodjele koncesije trećem mobilnom operateru obavi na najkorektniji i najkvalitetniji način. Rekao je da je Vlada temeljem zakona ovlašten predlagatelj kandidata za Vijeće Agencije, te da nema razloga da se unaprijed sumnja u dobre namjere i profesionalnu etiku kandidata. "Zašto sada, prije nego što su ti ljudi počeli raditi, mi već zaključujemo da je njihov rad u konfliktu interesa, da su njihove odluke u interesu HT-a ili VIP-neta?".

Zaključio je da Klub zastupnika HDZ-a bez ikakvih rezervi podupire prijedlog Vlade RH za imenovanje ovih osoba kao budućih članova Vijeća Agencije za telekomunikacije.

Dragutin Lesar (HNS) rekao je da je strah opravdan iz nekoliko razloga. Prvo, jedno je vijeće pripremio natječaj i natječajnu dokumentaciju, a drugo će izvršiti odabir po tom natječaju. "Bilo bi logično da je vijeće koje je pokrenulo postupak i proceduru i završilo taj postupak, jer se može desiti da će novo vijeće reći da procedura koja je do sada pripremljena nije sukladna njihovim stavovima".

Drugo, smatra nespornim da u prijedlogu sastava vijeća ima ljudi koji su bili do jučer u radnom odnosu kod jednog koncesionara. Pita koji su ostali kandidati koji su se javili na natječaj i koliko ih je, te da li zadovoljavaju uvjete u natječaju. "Možda među ostalim kandidatima ima onih koji formalne uvjete zadovoljavaju, a koji do sada nisu ili nemaju nikakve veze s onim poslodavcima o kojima razgovaramo".

Tko se prijavio na natječaj?

Miljenko Dorić (HNS) rekao je da ne sumnja u ljude, već u odabranu metodologiju. "Ako Sabor donosi konačnu odluku, zar nije logično da što veći broj naših radnih tijela ima mogućnost raspravljati i prevenirati ovakve rasprave na plenarnoj sjednici". Rekao je da zastupnici ne znaju koliko se ljudi prijavilo, da nisu upoznati sa životopisima prijavljenih kandidata. Smatra da nije u redu da čak ni članovi Odbora za izbor i imenovanja nisu imali mogućnost uvida u te osnovne podatke. Pita po kojim kriterijima zastupnici na ovaj način mogu glasati. Na ovaj način otvara se prostor sumnjama i sukobima.

Ministar **Kalmeta** završno je ponovio da nema sukoba interesa, jer bi on bio kada bi određeni ljudi radili i u poduzeću i istovremeno bili članovi Vijeća Agencije za telekomunikacije. Međutim, rad u Vijeću je radni odnos, "a to što je netko nekada radio negdje, mislim da to na taj način postavljati nije korektno".

Nema razloga da se unaprijed sumnja u dobre namjere i profesionalnu etiku kandidata.

Zaključio je izazivši uvjerenje da ćemo vrlo brzo dobiti trećeg operatora u mobilnoj telefoniji u Hrvatskoj.

Ovime je zaključena rasprava.

Zastupnici su većinom glasova, sa 77 glasova "za" i 1 "suzdržanim" glasom donijeli Odluku o imenovanju predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Vijeća Hrvatske agencije za telekomunikacije, u sastavu kako je predloženo Odlukom Vlade.

S.Š.

IZVJEŠĆE MANDATNO – IMUNITETNOG POVJERENSTVA

Predsjedavajući je pozvao predsjednika Mandatno – imunitetnog povjerenstva, zastupnika **Damira Sesvečana**

da podnese izvješće. On je napomenuo da je razmotren pisani zahtjev zastupnika **Željka Ledinskog** koji je izvijestio

predsjednika Hrvatskog sabora o ponovnom obnašanju zastupničke dužnosti, sukladno odredbama članka 14. Zakona

o izborima zastupnika u Hrvatski sabor. Povjerenstvo je utvrdilo okolnosti oko mirovanja zastupničkog mandata gospodina **Željka Ledinskog**, koji je izabran na listi HSS-a u 6. izbornoj jedinici, te da je njegov zamjenik gospodin **Zdenko Haramija** 22. prosinca 2003. godine započeo sa obnašanjem zastupničke dužnosti u Hrvatskom saboru. Imajući u vidu podneseni zahtjev, Povjerenstvo je utvrdilo da su ispunjeni zakonom utvrđeni uvjeti pa će mirovanje zastupničkog mandata zastupnika **Željka Ledinskog** prestati danom kada će odluku o prestanku mirovanja donijeti Sabor. Istim će danom ujedno prestati zastupnička dužnost njegovog zamjenika, **Zdenka Haramije**. Jednoglasnom odlukom (87 "za") Hrvatski sabor

donio je ovakvu odluku, te je zastupnik **Željko Ledinski** odmah prisegnuo da će "dužnost zastupnika u Hrvatskom saboru obnašati savjesno i odgovorno, držeći se u svom radu Ustava i zakona, te poštujući pravni poredak uz zauzimanje za svekoliki napredak Republike Hrvatske". Nakon obavljene prisega predsjedavajući je čestitao zastupniku **Ledinskom** pozivajući ga da uspješno obavlja časnu i odgovornu zastupničku dužnost.

Mandatno-imunitetno povjerenstvo podnijelo je Hrvatskom saboru i Izvješće o prestanku zastupničkog mandata zamjenika zastupnika **Mate Brletića** i početku zastupničkog mandata zamjenika zastupnika, **Frane Piplovića**. Izvješće je u ime Povjeren-

stva iznio predsjednik **Damir Sesvečan**.

Povjerenstvo je utvrdilo da su, prestankom zastupničkog mandata **Mate Brletića** i obavijesti Koalicije stranaka Demokratskog centra i Hrvatsko-socialno-liberalne stranke, sukladno članku 12. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, o osobi koja će umjesto **Vesne Škare-Ožbolt** obnašati zastupničku dužnost, ispunjeni Zakonom utvrđeni uvjeti za početak zastupničkog mandata zamjenika zastupnika **Frane Piplovića**.

Zastupnici su jednoglasno sa 85 glasova "za" prihvatili Izvješće, a zastupnik je potom položio prisegu na dužnost.

V.Ž; M.Mi.

Izbori, imenovanja i razrješenja

U ime **Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove**, prijedloge je obrazložio predsjednik Odbora, **Branimir Glavaš**.

Mr.sc. **Neven Jurica (HDZ)** razriješen je dužnosti predsjednika Odbora za vanjsku politiku, a imenuje **Gordan Jandroković (HDZ)**. Ta je odluka donijeta jednoglasno sa 78 glasova "za".

Gordan Jandroković (HDZ) razriješen je dužnosti člana Odbora za vanjsku politiku, a imenuje se **Ivanka Roksandić (HDZ)**. Odluka je donesena jednoglasno sa 78 glasova "za".

Gordan Jandroković (HDZ) razriješen je dužnosti predsjednika Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu, a imenuje **Dragutin Pukleš (HSU)**. Također je za

člana Odbora imenuje **Gordan Jandroković**. Odluka je donesena jednoglasno sa 78 glasova "za".

Gordan Jandroković (HDZ) razriješen je dužnosti člana Odbora za europske integracije, a imenovan je mr.sc. **Vlado Jelković (HDZ)**. Odluka je donesena jednoglasno sa 78 glasova "za".

M.Mi.

izvješća
HRVATSKOGA
SABORA

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
dr. **Željko Sabol**

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
REDAKCIJA: Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavnog i odgovornog urednika), Đurđa Krmpotić, Marta Micek, Mirjana Milić, Jasna Rodić, Jasenka Šarlija, Sanja Šurina i Vjekoslav Žugaj
GRAFIČKI UREDNIK: Branislav Tanasijin
RAČUNALNA OBRADA: Ivo Rada
TAJNICA REDAKCIJE: Gordana Petrović
ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6,

tel: 01/4569-722
fax: 01/6303-018
Web: <http://www.sabor.hr>
E-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb
PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR: 2390001-1100016162
Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
TISAK: Tiskara Hrvatskoga sabora